Eduard Jurist

Oul lui Columb

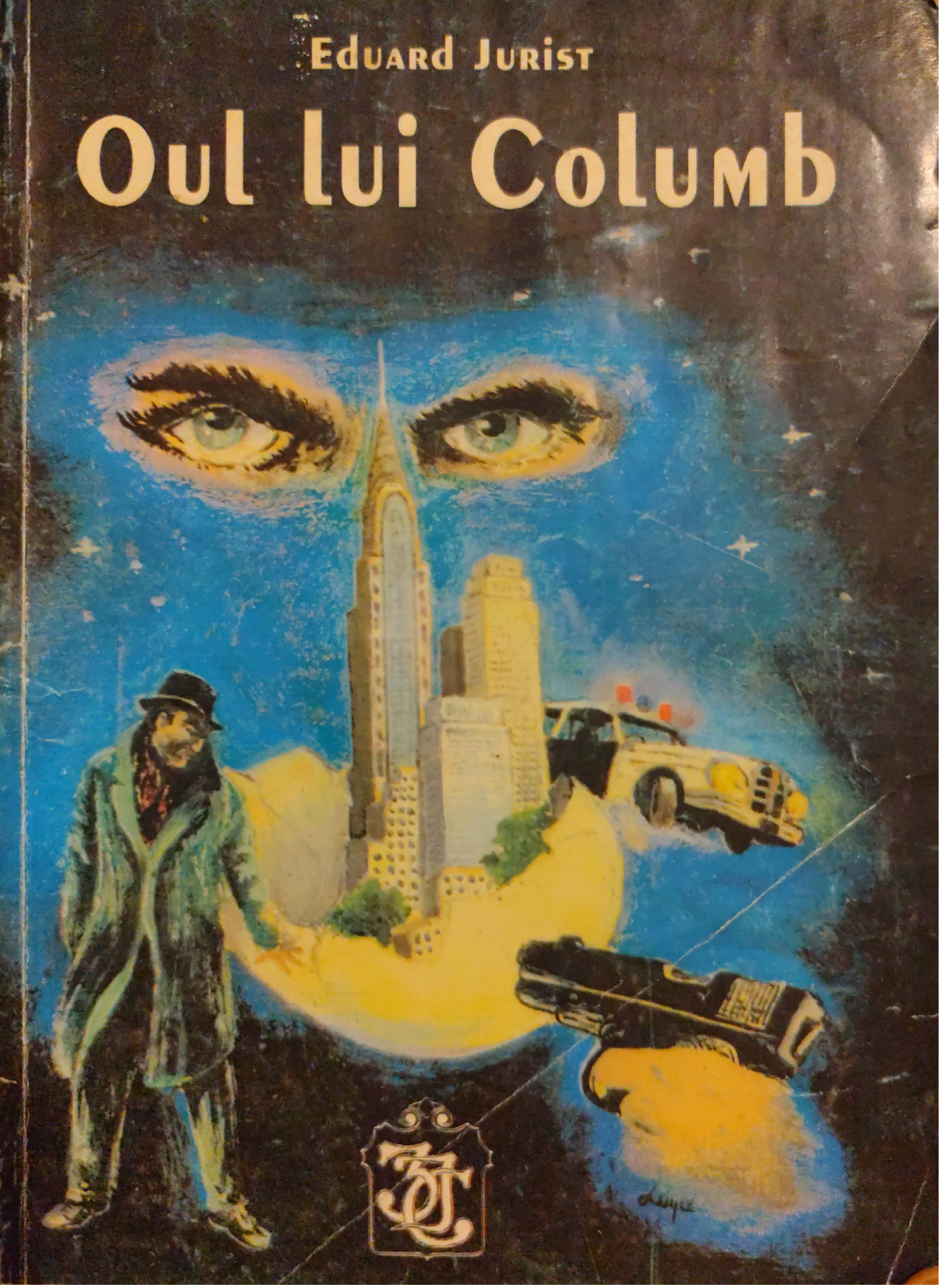

Eduard Jurist

Oul lui Columb

Editura TREI IEZI CUCUIEȚI
București

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL I

Nu cred să ne cunoaștem de undeva. Cîteva considerații despre viteză. O pană de cauciuc. Fac cunoștință cu doi băieți simpatici.

Nu cred că ne cunoaștem de undeva. În general am puține cunoștințe. Sînt un om liniștit. Nu mă cert cu nevasta, fiind neînsurat. Nu vin tîrziu noaptea beat acasă, fiind membru al societății pentru sprijinirea prohibiției. Figura mea nu reține atenția nimănui, nefiind vedetă de cinema sau candidat al „măgarului" sau al „elefantului"[1]. Dacă ar trebui să mă descriu, nu știu cum m-aș descurca: n-am mustață, n-am chelie, nici o cicatrice nu se adaugă trăsăturilor mele firești. Odată m-am fotografiat — împlinisem 30 de ani, lucru care nu se întîmplă de două ori în viață — și fotograful n-a putut să-mi deosebească figura de a altor zece inși pe care-i chema ca și pe mine: Mike Smith.

Sînt referent la o agenție de publicitate din Madison Avenue[2] care laudă săptămînal, în șapte culori, pe nouă pagini din treisprezece ziare, calitatea conservelor de vită marca „Sweat Cow" din Chicago.

Sînt sigur că nu vă interesează ce fac acolo, ci numai cît cîștig. Nu mare lucru. Atît cît să pot mînca de două ori pe zi la oricare din automatele orașului și să beau moderat o dată pe săptămînă; să-mi plătesc cu punctualitate chiria, și cu mare întîrziere datoriile făcute pentru plata chiriei.

Am o singură slăbiciune: viteza. Știți dumneavoastră ce este viteza? De bună seamă că știți. Doar ați învățat și la școală. Distanța parcursă de un corp mobil în unitatea de timp. E corect, dar nu e așa.

1 „Măgarul" și „elefantul" - emblemele celor două partide, democrat și republican. (n.a.)
2 Stradă din New York. Aici se găsesc birourile firmelor și agențiilor de publicitate. (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

Închideţi puţin ochii şi imaginaţi-vă că sînteţi la volanul unui automobil. Aşa. Acum aţi apăsat pe starter, apoi pe accelerator, apoi pe ambreiaj, apoi din nou pe accelerator. Aţi schimbat manşa dintr-o viteză într-alta. Întîia, a doua, a treia... Motorul gîfîie, geme, se-nverşunează, scîrţîie din toate încheieturile, dar maşina aleargă din ce în ce mai repede. Stîlpii o rup la fugă îndărăt, reclamele, uşuratice şi ademenitoare îţi fac o clipă cu ochiul — *Coca-Cola*, *General Motors*... *Pepsi-Cola* — dar tu goneşti, goneşti mai departe fără să-ţi pese. Atunci nu mai simţi nevoia să înjuri pe director, nici să spargi paharul cu whisky... Şi iar *Coca-Cola*, *General Motors*...,*Pepsi cola*, de parcă vrei să scapi de ceva. Unde, încotro? Nu ştii. Atît ştii, apeşi acceleratorul ca într-un spasm, pînă la refuz, iar maşina goneşte vijelios, doar-doar îşi va atinge performanţa garantată în reclamă. Asta-i viteza.

... Am stat mult timp în cumpănă. Am calculat, iar am calculat şi din nou am calculat. În cele din urmă, m-am hotărît. Am făcut cîteva împrumuturi, mi-am strîns cureaua cu trei găuri şi mi-am cumpărat în rate o maşină. Nu puteam să bănuiesc că de aici mi se vor trage un şir de neplăceri dintre cele mai plicticoase.

N-ar fi lipsit de interes să vă povestesc cum am ajuns la un moment dat candidat la scaunul electric, situaţie pe care nici în visurile cele mai îndrăzneţe de adolescent nu mi-aş fi putut-o imagina.

Era într-o duminică însorită de iunie, cînd, ca de obicei, goneam cu Fordul meu pe şoseaua New York — Philadelphia. Fredonam o melodie prinsă la radio şi priveam cum sub botul maşinii dispar zeci de kilometri din panglica de asfalt lucios a şoselei. *Goneam* — e, desigur, un fel de a vorbi. Mereu mă depăşeau tot felul de limuzine elegante, ultimul tip, afişîndu-şi cu aroganţă alura. Trebuia să supun motorul la mari eforturi pentru a menţine viteza minimă cerută pe această autostradă. Maşinile apăreau mai întîi în oglinda retrovizoare, se mişcau cu repeziciune, mărindu-se neîncetat, ocolind mereu petele oglinzii, alteori dispărînd pentru o fracţiune de secundă într-un gol de sticlă în locul unde sarea de argint fusese mîncată de vreme. Curînd maşina virtuală nu mai încăpea în dreptunghiul reflectant şi o vedeam întrecîndu-mă fără zgomot, reală, rapidă, cu fumul, ca un fuior de scamă albă, ieşind tirbuşon prin eşapament. O maşină îmi atrase însă atenţia prin aspectul ei care contrasta strident cu celelalte. Era o vechitură evadată pesemne de la expoziţia *Parada automobilelor*, salonul intitulat cu umor în presă: „Arca lui Noe". O altă ciudăţenie era viteza neobişnuită pe care o dezvolta motorul ei. Acest

Scanned with OKEN Scanner

paradox pe patru roate trecu vertiginos pe lîngă mine, ca un acoperiș de tablă smotocit de uragan. Am rîs de unul singur. Mi-am spus cu satisfacție că, la urma urmelor, mașina mea nu e cel mai vechi model cu putere de circulație pe teritoriul Statelor Unite. Deodată am auzit o detunătură asemănătoare celei pe care o produce o cameră de automobil cînd este străpunsă de un cui. Imediat mi-am dat seama că această comparație este justă și că trebuie să repar pana de cauciuc. Am tras mașina pe marginea șoselei și m-am dat jos ca să montez cauciucul de rezervă. În clipa aceea îmi răsări în față tabla galbenă a unui indicator pe care scria „no parking“[1]. Am simțit că mă fac la fel de galben la față ca și nefastul indicator. Era însă prea tîrziu. Am auzit sirena poliției și de undeva, ca din pămînt, răsări o mașină cu doi polițiști. Coborîră cu repeziciune și dintr-un salt se înfipseră în fața mea cu pistoalele în mînă. Din felul în care le tresăreau mușchii maxilarelor am înțeles că pistoalele erau încărcate. Am schițat un gest spre roata dindărăt, în loc de explicație. Nici unul nu dădu atenție roții, iar polițistul cel înalt și slab, cu o față parcă strivită între două uși pneumatice, spuse nu știu în ce ordine de idei:

— Ce-are a face!

Celălalt polițist, care părea mai curînd gras, își șterse ceafa nădușită și trăgînd mult aer în piept, strigă din rărunchi:

— În numele legii, mîinile sus!

Am ridicat mîinile spre cer. Era un cer senin de un albastru transparent ca un voal de mătase. Îl invocasem însă cu o mișcare prea bruscă și mînecile pîrîiră într-o dublă rafală, rupîndu-se la cusături. Grăsanul făcu un semn cu pistolul și slăbănogul începu să mă percheziționeze meticulos, întorcîndu-mi buzunarele pe dos. Cercetă la repezeală hîrtiile găsite și citi cu atenție o chitanță de plată a luminii electrice.

— Mike Smith. Domiciliat în New York. Consumul pe luna mai 16 kilowați...

Grăsanul îl întrerupse cu un rîs disprețuitor:

— Degeaba! Ia vezi mai departe. Dar mai repede!

Începuse să obosească ținînd brațul întins, cu revolverul strîns în palmă. Celălalt despături cu băgare de seamă actul meu de naștere care atesta cu semnături și ștampile că sînt cetățean la fel de american ca și Morgan, Rockefeler sau vecinul meu, Rogers, al cărui bunic luase parte la

1 No parking — parcare interzisă. (Sau, în traducere liberă, 25 dolari amendă.) (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

războiul Nord contra Sud, aflîndu-se undeva în vest. Îl împături cu aceeași grijă la loc și spuse ridicînd din umeri:

— Fleacuri! Toți sîntem americani.

Era foarte neplăcut să stau cu mîinile ridicate. Simțeam născîndu-se mușuroaie de furnici ce se agitau într-un du-te-vino de la umeri pînă-n vîrful degetelor. Mi-am dres glasul și am început politicos:

— Dacă nu vă supărați...

Grăsanul ridică țeava pistolului în direcția gurii mele.

— Ține-o închisă.

Celălalt adăugă sfătuitor:

— Să nu răcești.

Grăsanul aruncă o privire cercetătoare spre mașină și-și întrebă colegul:

—, Asta o fi?

— Dar care? Mai vezi vreuna pe aici?

— Nu. Totuși...

Slăbănogul scuipă departe, își șterse gura cu dosul palmei și spuse flegmatic:

— Ce-are a face...

Celălalt mă fixă din nou cu privirea și cu pistolul și mă întrebă apăsat:

— Ești Mike Smith?

— În carne și oase!

— Cu atît mai bine! — și, întorcîndu-se spre slăbănog, adăugă cu o notă de duioșie în glas: Bill, umflă-l!

Într-o clipă cel ce fusese numit Bill îmi aplică o pereche de cătușe. La început n-am înțeles despre ce e vorba și am rămas cu gura căscată, făcînd probabil o mutră de mare nătărău. Tocmai de acest moment a profitat și slăbănogul. Cu o mînă mi-a repezit un pumn în stomac, iar cu cealaltă m-a aruncat pe spate și de acolo în mașină.

Tot ce-am mai auzit a fost rîsul plin de voie bună al grăsanului, la care Bill a replicat calm:

— Ce-are a face!

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL II

Arestat. Prima discuție mondenă. O mică formalitate. Și o mică neînțelegere.

Cînd mi-am revenit, am văzut că mă aflu într-o încăpere întunecoasă care miroase a mucegai. Mă durea înfiorător capul și nu-mi puteam aduna gîndurile. De fapt ce se petrecuse? M-am gîndit însă că n-are nici un rost să dezleg misterele. Asta era treaba poliției. În această privință nu mă înșelasem. Curînd aveam să capăt primele indicii asupra ciudatei situații în care mă găseam.

Am simțit o mîncărime neplăcută și am încercat să mă scarpin. Zadarnic. Aveam mîinile încătușate. Singurul lucru pe care-l puteam face, așa, cu ele împreunate, era să mă rog lui Dumnezeu pentru izbăvirea sufletului meu de păcate și a spinării mele de purici. Am încercat să adorm și să visez ceva frumos, eventual niște amintiri din copilărie sau altele mai recente. Eram gata să ațipesc cînd m-am simțit zgîlțîit cu putere. Am deschis ochii. În semiîntunericul din încăpere se profila o umbră mătăhăloasă și în curînd se făcu auzită o voce care venea dintr-un loc în care-și găsiseră mormîntul multe butoaie cu bere și lăzi cu whisky și gin.

— Hai, mișcă, Mike Smith!

Era, așadar, vorba despre mine. M-am ridicat și, cu chiu cu vai, ajutat de ghionturile și picioarele încurajatoare ale policemanului, am urcat treptele care mă scoteau din nou la lumină.

Am fost introdus într-o încăpere plină de fum. În fundul ei, cu spatele spre ușă, răsturnat într-un fotoliu în dosul unui birou, am deslușit trupul unui bărbat voinic.

— Șefule, ăsta-i! — explică pe larg, într-un limbaj plin de culoare și fantezie, însoțitorul meu.

— L-ai dezarmat? — se auzi vocea șefului.

— Mai încape vorbă!

Eram într-adevăr dezarmat.

— Mai încape! — i-o reteză șeful. Și-acu', spală putina!

Scanned with OKEN Scanner

— O.K.[1], mîrîi Sam.

Vru să plece, dar se răzgîndi. Îmi dădu un brînci afabil, astfel încît, precipitat, am luat loc pe un scaun din apropiere. Apoi se adresă ezitînd șefului:

— Băieții întreabă de recompensă...

Își trecea greutatea trupului de pe un picior pe altul și, de data aceasta, părea că nu știe ce să facă cu mîinile.

— Caută-mă pe dincolo — căscă șeful și adăugă domol, fără pic de ură: Hai, șterge-o!

Sam oftă.

— Bine, mă duc...

De-abia se închise ușa și comisarul sări din fotoliu ca împins de un arc stricat. Se auzi declicul unui comutator și în aceeași clipă un reflector ca al pazei militare de coastă mi se proiectă în față. Mărturisesc că era cam neplăcut. Mă sileam să țin ochii închiși și mă gîndeam ce atitudine să iau. Da, fără îndoială, o să protestez. În definitiv trebuie să plătesc amenda. Asta da. Îmi aminteam de cele ce ne spunea în copilărie pastorul, la școala de duminică, în predicile sale pe înțelesul celor mici : dura lex sed lex[2]. Pentru ce însă cătușele și tot tratamentul acesta de drept comun?

— Va să zică tu ești Mike Smith... — îmi întrerupse șeful gîndurile. Ia să-ți văd mai bine mutra, că pînă astăzi n-a reușit nimeni să afle cum arăți. Hm, arăți rău, rău de tot — spuse el compătimitor.

Eram înclinat să-i dau dreptate.

— Așa mi te închipuiam și eu.

Mă măsură cu încîntare rotindu-se în jurul meu ca în jurul unei vaze japoneze care de azi înainte va sta la el acasă pe masa de nuc din mijlocul holului.

— Va să zică tu ești Mike Smith... — repetă el refrenul propriei sale compoziții.

— Da, și vreau să...

— Te rog să nu fii obraznic! — mi-o tăie el scurt. Aici n-ai ce să vrei. Aici vrem noi, eu! Ai înțeles, baby?... Ba pentru că veni vorba, îți dau

1 O.K. — are sensul de „în regulă". Prescurtare de la „All korekt". Ori, în cazul de față, expresia era cu totul incorectă. (n.a.)

2 Lat. — Aspră lege, dar lege.

Scanned with OKEN Scanner

un sfat părintesc. E mai bine să recunoşti totul de la început. Pricepi?

– Păi, recunosc...

– Cu atît mai bine, baby, zise şeful cu satisfacţie. De altfel, ştiam că ne vom înţelege. Eşti un om cu experienţă şi înţelegi vremurile de azi. Doar şi noi, poliţiştii, sîntem oameni. Ce dracu'! Unde-am ajunge dac-am trăi numai din leafă?!

Aluzia mi se păru destul de transparentă. Ei, în sfîrşit! Dacă aşa stăteau lucrurile, puteam să fiu liniştit. Înseamnă că mă aflu tot în buna şi bătrîna mea Americă în care numai cine nu vrea nu se înţelge cu poliţia.

Comisarul stinse reflectorul, ceea ce îmi permise să deschid ochii. Apoi scoase din buzunar o cheie, descuie cătuşele şi-mi zîmbi plin de bunăvoinţă. Ba îmi întinse şi mîna:

– Bludy.

– Mike Smith – am spus la rîndul meu, ceremonios.

– Nici nu ştii cît de bine îmi pare de cunoştinţă! Trebuie să ciocnim un păhărel pentru această întîmplare fericită.

Bludy deschise un dulap pe care scria: „Arme de foc" şi scoase de acolo o sticlă de coniac şi trei păhărele pe care le încărcă cum se cuvine. Apoi îmi oferi unul dintre ele, îmi ură norc şi le goli pe celelalte două.

Mi-am sorbit paharul, bucurîndu-mă din plin de întorsătura pe care o luaseră lucrurile. Coniacul era destul de bun. Şeful îşi mai umplu cele două păhărele şi le bău în sănătatea mea. Apoi deschise un alt dulap pe care scria: „Rechizite" şi, dînd deoparte două puşti automate şi o grenadă, aduse hîrtie şi cerneală.

– O mică formalitate. Dă matale o declaraţie în care recunoşti totul, ce şi cum, şi chestiunea va fi ca şi rezolvată.

Şeful rîse satisfăcut şi-mi făcu prietenească cu ochiul:

– Hai, baby, spovedeşte-te. Nu-ţi facem nici un rău. Doar sîntem între noi.

I-am ascultat îndemnul părintesc şi, plin de speranţă, am muiat tocul în cerneală. Apoi am scris următoarea declaraţie:

„ Subsemnatul Mike Smith declar prin prezenta că recunosc în faţa lui Dumnezeu şi a guvernului american că azi, 24 iunie, mi-a plesnit cauciucul drept de la roata din spate a automobilului meu Ford cumpărat în rate.

Din această cauză nefericită, datorită unui ghinion pe care nu-l pun

Scanned with OKEN Scanner

pe seama nimănui, am oprit mașina într-un loc nepotrivit, drept care sînt gata să suport consecințele legale și mă iscălesc citeț:

MIKE SMITH "

Am pus tocul pe masă și am întins comisarului hîrtia. La drept vorbind, nu-mi dau seama exact ce s-a întîmplat în clipa următoare, dar am avut impresia că toată cascada Niagara s-a năpustit asupra mea. (De fapt nici nu știu bine cum arată pentru că n-am avut niciodată atîția bani ca s-o pot vedea în mărime naturală.)

— Drept cine mă iei, ticălosule? — se sufocă șeful. Am să te trimit la ocnă, ba nu, am să te spînzur, vierme hotentot. Scaunul electric te mănîncă, păstaie de spanac!

(Să-i fi spus că spanacul n-are păstaie mi s-a părut o chestiune cu totul neesențială.)

Și în timp ce ținea acest discurs plin de figuri de stil destul de originale, Bludy se plimba agitat prin cameră, izbind cu picioarele și cu pumnii în mobile, în ușă și în mine.

Am socotit că-i mai prejos de demnitatea mea să mă las tratat asemenea unor mobile necuvîntătoare și am încercat să-mi spun părerea despre acest tratament neconstituțional. Am început cu o frază din Lincoln, dar n-am apucat să-l citez și pe George Washington. Un pumn bine plasat prescurtă pledoaria mea. Am văzut trei președinți ai actualei administrații, cu toate că fusese ales ca de obicei doar unul care se găsea atîrnat pe perete într-un singur exemplar. Din clipa aceea n-am mai deschis gura decît pentru a scuipa afară doi dinți care de acum încolo îmi erau nefolositori. Apoi apăru din nou Sam care mă ajută să mă rostogolesc pe scări pînă în celula cu mucegai și purici...

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul III

Sînt hemofilic. Medicul legist. Cartonașele găurite. Un foc de pistol și părerea robotului. Cibernetica și pechinezii.

Care va să zică asta era situația. Din fericire mă dureau prea tare coastele și fălcile, așa că eram scutit de suferințe morale și introspecție.

Ceva cald și umed mi se prelingea pe bărbie gîdilîndu-mă. Am ghicit după gust ce putea să fie. Era și firesc să-mi curgă sînge. Dubla extracție pe care o suportasem fusese făcută fără respectarea celor mai elementare reguli de igienă și măsuri de oprire a hemoragiei. Și eu care eram hemofilic! M-am consolat că la urma urmei fiecare om normal are peste cinci litri de sînge, așa că, după calculele mele mai trebuia să-mi fi rămas ceva.

Cheia se răsuci în broască și în dreptunghiul luminat al ușii apăru Sam însoțit de un funcționar îmbrăcat în halat alb. Cum nu-mi trecu de loc prin gînd că ar fi bucătarul, curios să-mi cunoască preferințele culinare, am dedus cu repeziciune că e un felcer sau ceva asemănător. Un fior rece îmi alunecă prin șira spinării sărind din vertebră în vertebră. Nu cumva murisem și veniseră să mă transporte la morgă? În asemenea împrejurări cei în dubiu obișnuiesc să se ciupească pentru a verifica dacă mai percep încă realitatea. M-am liniștit imediat. Trăiam. Știam asta fără să mă ciupesc. Prea tare mă dureau toate ca să am motive de îngrijorare.

— Bietul băiat, îi curge sînge.

Sam se aplecă cercetîndu-mă compătimitor.

— Am venit la timp — îmi spuse el cu satisfacție. El e medicul legist. Hai, doctore, ia-l cu dumneata și fă-i tot ce trebuie.

Medicul legist mi se adresă profesional:

— Arestat, urmează-mă!

M-am ridicat de pe patul de suferință. Ținîndu-mi cu o mînă batista la gură și cu cealaltă sprijinindu-mă de zid, am pornit-o pe coridor. În urma mea venea Sam. Își suna într-una cheile, făcînd un zgomot de

Scanned with OKEN Scanner

talangă foarte enervant.

— Vezi dacă nu eşti atent? — mă mustră el. Puteai să te nenoroceşti. Încă ai scăpat cu bine. Se întîmplă cazuri cînd unii, din nervozitate, în perioada instrucţiei îşi scot un ochi sau îşi fracturează o mînă. Spune şi dumneata, doctore, pentru asta are omul doi ochi şi două mîini ca să fie risipitor cu ele?

Firește, Sam avea dreptate. Aşa că nu l-am contrazis. Am intrat într-o încăpere de un alb în general imaculat. Pesemne maternitatea comisariatului. Într-adevăr mi se făcu de îndată dovada unei îngrijiri materne. Doctorul mă apucă cu grijă de o ureche şi mă băgă cu capul sub un robinet, lăsîndu-mă un timp sub efectul binefăcător al unui şuvoi de apă rece. Cu prilejul acesta se spălă şi sîngele închegat de pe bărbie care-mi dădea o înfăţişare neîngrijită. După cum se ştie, sîngele se dizolvă mult mai bine în apă rece decît în alcool sau iod.

— Şterge-te cu batista — îmi ordonă medicul legist.

Între timp scoase dintr-un sertar mai multe cartoane găurite pe margini, le aşeză pe o masă şi mă invită să stau în picioare în faţa lui. Scrise meticulos pe ele numele şi vîrsta mea. Despre profesie nu mă întrebă. Părea s-o cunoască. Apoi luă primul carton şi mi-l întinse. Nu ştiu de ce am crezut că trebuie să semnez şi am dus mîna după stilou, dar legistul îmi împinse tuşiera.

— Probele dactiloscopice.

Sam, care era mereu gata să-mi vină în ajutor, îmi luă pe rînd toate degetele şi după ce le apăsă bine pe tuşieră, mi le turti sub imensa lui greutate pe dreptunghiul de carton. Apoi le numără, ca să se convingă că nu lipseşte nimic.

Legistul luă o lupă şi cercetă cu atenţie ceea ce tipărisem cu mîinile mele:

— Amprente ovoidale paralele la toate degetele, cu excepţia arătătorului de la mîna dreaptă, la care sînt spiralate.

Mi se păru foarte ciudat că pînă la vîrsta pe care o aveam nu aflasem ce formă au amprentele mele digitale. Omul, cît trăieşte, învaţă. Sam îi aruncă legistului o privire întrebătoare. Acesta îi răspunse printre dinţi:

— E degetul care apasă pe trăgaci...

Sam clătină din cap semnificativ. Legistul scoase dintr-un dulap un compas mare nichelat şi, apropiindu-se de mine, îmi spuse:

Scanned with OKEN Scanner

– Închide ochii.

I-am ascultat bucuros sfatul, amintindu-mi de spusele lui Sam. Nu voiam să fiu risipitor cu ochii, așa cum fusesem cu dinții. Dar legistul nu avea intenții de acest fel, ci pur și simplu lua date antropometrice. Îmi măsură distanța dintre pupile, distanța între urechi, înălțimea craniului, distanța dintre rădăcina nasului și vîrful bărbiei. Le trecu pe cartoanele înșirate pe masă. Apoi îmi luă pulsul, temperatura, tensiunea arterială. Îmi scoase din venă o seringă cu sînge pe care o distribui în trei eprubete și turnă peste el cîteva picături din mai multe sticle. Sîngele meu își schimbă culoarea devenind pe rînd în fiecare eprubetă trandafiriu-lăptos, galben-verzui și negru. Toate acestea i se părură legistului concludente, pentru că le trecu satisfăcut pe cartoanele de pe masă.

După vreo oră eram destul de istovit ca să mai pot întreține o discuție interesantă cu un om de știință. De aceea legistul îmi împinse un scaun și-mi spuse sec:

– Stai jos.

Și, adresîndu-i-se lui Sam:

– Leagă-i mîinile.

N-am opus nici o rezistență. Mi-era totuna, de vreme ce tot nu intenționam să evadez. Sam îmi prinse de încheieturile mîinilor două brățări metalice avînd fiecare un fir electric. Ca să mă liniștească, spuse rîzînd:

– Cam așa e și pe scaunul electric.

Asta într-adevăr mă liniști. Dacă era la mijloc un „cam așa" înseamnă că scaunul pe care ședeam nu era electric în adevăratul înțeles al cuvîntului. La capătul firelor erau două borne. Legistul le introduse într-un aparat cu cadran și un ac indicator. Apăsă pe un buton și începu să rostească egal cuvinte fără nici o noimă.

– Barcă – dulap – carne – ușă – parchet. Se opri să noteze ceva, apoi urmă privindu-mă în ochi: Rugăciune – frînghie – cuțit – popice – WH5784. Și iarăși notă ceva. Mai rosti un șir lung de cuvinte și cifre și în cele din urmă se scufundă într-un calcul complicat. Eu mă gîndeam la ale mele și, obosit, închideam din cînd în cînd ochii. Deodată în încăpere răsună un pocnet de pistol. Am sărit speriat. Din arma lui Sam ieșea fum. Din fericire nu nimerise pe nimeni. Sam începu să rîdă, bine dispus:

– Te-ai speriat? Uite, era să dai peste cap acul de control.

Scanned with OKEN Scanner

Legistul apăsă din nou pe buton și opri funcționarea aparatului.

— Gata, poți să-i scoți brățările — îi spuse el lui Sam, adunînd toate cartoanele găurite.

Deschise un dulap în perete în care se afla un alt aparat cu cadrane și beculețe colorate. Legistul introduse cartoanele într-o fantă a acestui aparat și apăsă o manetă. Cîteva clipe se auzi un zumzet și din aparat începu să curgă o bandă de hîrtie asemănătoare celor folosite la vechile telegrafe poștale. Medicul citi cu atenție banda. Părea că nimic din cele ce-i telegrafia mașina nu-l surprindea. Sam se apropie curios și, după ce citi la rîndul lui, își dete șapca pe ceafă:

— Asta știau băieții noștri și fără robotul dumitale....

— Așa e procedura — spuse legistul ridicînd din umeri.

Cuvîntul *robot* mă făcu să înțeleg totul. Cu alte cuvinte, intrasem pe mîna unei mașini de calcul care trebuia să răspundă, pe baza unor date psiho-fizice, la întrebarea dacă sînt sau nu capabil de crimă. Se vedea că răspunsul fusese dintre cele mai clare. Într-adevăr, cu mașina poliției nu era de glumit.

Cu toate acestea am zîmbit. Uitasem cu desăvîrșire că mai avusesem o dată de-a face cu ceva similar, dar într-o împrejurare oarecum mai fericită.

Cu cîțiva ani în urmă, unul din colegii mei de birou, care ținea morțiș să mă însoare, mă dusese la un oficiu matrimonial. Acolo am aflat pentru prima dată ce sînt mașinile de calcul și am auzit acel cuvînt care-mi suna plin de mistere: cibernetica.

În sala de așteptare a oficiului se adunase o mulțime de bărbați și femei. Fiecare primise un număr de ordine. Așezați la măsuțe, completau zeloși un chestionar cu cele mai neroade întrebări. Apoi un funcționar luă buletinele completate și dispăru cu ele, rugîndu-ne să așteptăm cîteva minute. Am așteptat și eu, plin de nerăbdare și curiozitate. Funcționarul se întoarse în mai puțin de 10 minute și anunță radios:

— Fiți fericiți! Atențiune! Voi striga perechile căsniciilor ideale.

Eram numai ochi și urechi. Am tresărit emoționat cînd m-am auzit strigat, urmat de perechea mea:

— 24!

Din păcate acesta era numărul de ordine. El aparținea unei persoane de sex feminin de vreo 46 de ani, cu un cățel pechinez în brațe.

N-am mai zăbovit să fac cunoștință cu soția ideală. Mi-am luat

Scanned with OKEN Scanner

colegul de braț și am pornit-o grăbit spre ieșire.

— Nu pot să sufăr pechinezii! a fost tot ce-am putut să-i dau ca explicație.

— Ce păcat — spuse omul necăjit. Și cînd te gîndești că, mulțumită robotului matrimonial, am fi fost cumnați!

Și, iată, acum intram din nou pe mîna ciberneticii. Legistul alcătui un raport amănunțit pe care i-l dete lui Sam.

— Hai acasă, puișor. Acu' să n-o mai faci pe prostul! - mă îmbrînci el spre ușă. Te-i fi pricepînd tu la ale tale, dar cu roboții noștri nu-ți merge!

Am părăsit încăperea imaculată. Am străbătut coridorul și-am ajuns din nou în celula mea.

Curînd, ecoul pașilor lui Sam se stinse undeva departe. M-am întins pe pat și am început să mă gîndesc cît de civilizată e țara noastră, dacă poliția lucrează cu asemenea mijloace perfecționate.

CAPITOLUL IV

Impresii inedite. Ziarele se ocupă de mine. A doua discuție. Cîteva revelații instructive.

A doua zi dimineață — cred că pînă atunci am dormit, pentru că nu-mi amintesc deloc cum mi-am petrecut timpul — m-am trezit cu dureri cumplite în tot corpul. Poate că nici nu m-aș fi trezit singur fără ajutorul mereu îndatoritorului Sam. Începusem să mă obișnuiesc cu ghetele lui cu botul pătrat și mă întrebam cum pot trăi atîția americani ignorînd existența lor în serviciul ordinii publice.

— Hello, boy, ți-am adus aperitivul... Vezi, te și răsfățăm și tu ne faci greutăți. De-ai ști ce furios e Bill!... Mi-a dat 5 dolari ca să-l las să vină aici să se antreneze pentru gala amicală de box a comisariatului nostru. Da, da, Bill și grăsanul Ab abia așteaptă să încaseze recompensa. Ce chef o să mai tragem! Păi ce-i glumă să pui mîna pe Mike Smith? Ehe, ce de

Scanned with OKEN Scanner

dolari!... – plescăi Sam din limbă și cu ocazia asta mă plesni și pe mine peste cap. Dar uite, era să plec și ți-am adus ceva care să te mai înveselească. Poftim, ai ajuns o celebritate... Și cui datorezi toate acestea? Da, da, pe tine te-ntreb! – și, ca să fiu sigur că nu vorbește cu altcineva, îmi trase un ghiont în coaste. Nouă ni le datorezi, poliției americane!... Ehe, nu oricine are cinstea să sfîrșească pe scaunul electric!

Și zicînd acestea, scoase din buzunar un ziar împăturit, mi-l aruncă în față și plecă, trîntind ușa. După o clipă reintră în celulă, cu aerul unui om care a uitat ceva. Îmi trase un picior în spate și ieși, trăgînd cu zgomot zăvorul.

Am luat ziarul lăsat de Sam și m-am tîrît pînă în dreptul ferestruicii pe unde se strecura puțină lumină. L-am desfăcut și mi-am aruncat ochii pe prima pagină. Ceea ce mi-a fost dat să văd mă făcu să uit și de Dumnezeu și de purici.

Sub titlul : *„Mike Smith în mîinile poliției“* – se înșiruia, pe mai multe coloane, următoarea relatare:

„Reporterul nostru special ne comunică senzaționala știre că celebrul gangster lipsit de scrupule, Mike Smith, a fost capturat de forțele poliției din New York. Cei 50 000 de dolari oferiți de mister Mc. Kallup, binecunoscutul financiar, ca premiu pentru capul lui Mike, vor fi încasați de Bill Coster și Abraham O'Dill. Ei au declarat că de îndată ce vor încasa premiul, vor dona 10% în folosul tinerelor călugărițe. Acest gest înnobilează și mai mult pe reprezentanții ordinii noastre publice. Așadar, nu uitați: produsele fabricilor „Mc.Kallup“ garantează calitatea cu ștampila „ower all“[1] *de la ecuator la pol.“*

Apoi urma lista completă a spargerilor, jafurilor și crimelor comise de Mike Smith. Cu litere cursive era turnat filmul urmăririi. Printre altele, reporterul scria: *„Folosind un truc răsuflat, banditul a încercat să induca în eroare poliția, strecurîndu-se neobservat cu o mașină veche. Din fericire, o pană a ușurat sarcina celor doi policemeni care, dînd dovadă de curaj și perspicacitate, au reușit să-l captureze fără vărsare de sînge“*. În mijlocul paginii era o fotografie netrucată în care, în fața postului de poliție, flegmaticul Bill îmi aplica o lovitură cu bastonul de cauciuc. Eu aveam o înfățișare de parcă m-ar fi durut măseaua și pe care reporterul o

1 Deasupra tuturor (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

numea, nu știu de ce, fioroasă.

Am mai recitit o dată ziarul și o mare fericire puse stăpînire pe mine. Va să zică asta era! Acum înțelegeam tot ce mi se păruse de neînțeles. Îl și vedeam pe comisar, roșu ca racul, neștiind cum să se mai scuze. Îl vedeam pe grăsunul de Ab O'Dill pălind și neștiind cum să șteargă impresia pe care mi-o lăsase o dată cu șirul de cucuie și vînătăi. Îl vedeam pe Sam devenind drăgălaș ca un puișor proaspăt ieșit din găoace. Da, toate acestea se vor întîmpla peste cîteva clipe, cînd le voi aduce la cunoștință că sînt cu toții victimele unei regretabile confuzii. O regretabilă confuzie! Poate vă amintiți că și serviciului secret i se întîmplase ceva asemănător. La sfîrșitul războiului trecut, arestase în Germania ocupată, tot așa, pe stradă, pe un oarecare Pascual Jordan și-l expediase „par avion" în Statele Unite. Aici însă experții stabiliră, fără să țină seama de protestele bietului om, că nu au de-a face cu fizicianul german, ci cu un croitor purtînd același nume și care dorea de mult să-și schimbe firma din „croitorie militară" în „croitorie civilă".

Cu puteri renăscute m-am apropiat de ușă și am început să lovesc în ea. A trebuit să fac operația asta cîteva minute în șir, adăugînd și cîteva răgete care mi se părură de efect. În cele din urmă se auzi pașul greu al lui Sam și o cheie se întoarse în broască.

— Ei, ce faci scandal? Nu cumva nu-ți place haleala? Aici nu-i restaurant!

— Vreau să vorbesc îndată cu șeful tău! Am să-i fac o comunicare importantă!

— La ora asta e suspendat serviciul. Nu se mai primesc nici un fel de reclamații. Dacă nu-ți convine, n-ai decît să reclami.

— Lasă asta — l-am întrerupt eu. E o chestiune care-l interesează pe boss...

O clipă Sam mă măsură din creștet pînă-n tălpi, apoi zise:

— Bine, fie, ia-o-nainte...

Am urcat din nou scările și am intrat în biroul pe care-l cunoșteam. Șeful vorbea la telefon:

— Da, mister Kallup, totu-i în ordine, puteți remite cecul. Sînteți un mare filantrop. Poliția vă va fi veșnic recunoscătoare. Cu stimă.

Puse receptorul jos.

— Ce-i cu ăsta aici? — se răsti el, peste capul meu, la Sam.

— Cică are ceva important să vă comunice...

Scanned with OKEN Scanner

— Mda? — se uită neîncrezător la mine. Nu cumva vrei să-ți refaci declarația? Hai, Sam, caută-mă dincolo! — îl concedie șeful.

Sam ieși.

— Dă-i drumul. Da' scurt, că n-am timp.

Nu știam cum să-ncep:

— Vezi, șefule, eu nu sînt Mike Smith.

— Cum vine asta „nu sînt Mike Smith"?

Pielea frunții i se așeză în cute paralele, vădind efortul de gîndire.

— Ba sînt... dar eu sînt altul. Alt Mike. Alt Smith.

— Nu se poate — spuse speriat șeful. De unde știi?

— Am citit ziarul și atunci m-am lămurit. Ăsta nu sînt eu.

— Asta-i bună! Da' ce, te iei după ziare? — mi-o întoarse comisarul. Alte indicii n-ai?

— Ba da. Am o legitimație de la agenția de publicitate „Sweat Cow".

Comisarul începu să rîdă.

— Faci pe naivul, parcă nu știi că nu poți să judeci oamenii după legitimații. M-am mai ars eu o dată. Arestasem un gangster care s-a legitimat ca fiind senator și i-am dat drumul.

— Și?

— Ce „și"? Era chiar senator. Așa că nu mai face pe nebunul și declară cinstit: ești sau nu ești Mike Smith?

— Da, sînt.

— Ai răspuns singur și nesilit de nimeni la probele medico-legale cibernetice? Da sau nu?

— Eu n-am răspuns la nimic. Nu mi-a pus nimeni nici un fel de întrebări, — am încercat să protestez.

— Te înșeli! Organismul dumitale a răspuns prompt. Uite aici fișa psiho-fizică. De ce ți s-a ridicat temperatura cu o sutime de grad la auzul cuvîntului „dulap"? Să-ți spun eu: în subconștientul dumitale, noțiunea de dulap s-a asociat cu aceea de casă de bani! De ce ai tresărit cînd ai auzit detunătura de pistol? Pentru că ai știut imediat că a tras o armă a poliției. De ce ți s-a modificat metabolismul la auzul cuvîntului „carne"?

— Poate pentru că mi-era foame... mi-am rostit gîndul cu glas tare.

— Ha! Foame! Vezi că ești un instinctiv? E clar. Un criminal înnăscut. Asta ești! Ce, crezi c-ai să-ți bați joc de mine, Mike Smith?! Pe comisar îl apucă brusc un acces de furie. Noi ți-am și întocmit actele de

Scanned with OKEN Scanner

dare în judecată. Dacă vrei să-ţi uşurezi soarta, mărturiseşte totul. Dacă nu, fă-ţi de pe acum testamentul.

— Bine, dar legea?! — am strigat deznădăjduit. Legea n-o să vă îngăduie o astfel de nedreptate! Ar fi o îngrozitoare eroare judiciară!

— Legea? comisarul începu să rîdă de parcă auzise cea mai bună anecdotă din viaţa lui.

Simţeam că mă apucă toate căldurile iadului. Asta era într-adevăr o născocire infernală, un adevărat complot al satanei. Capul îmi vîjîia, urechile îmi ţiuiau, iar mutra comisarului se deformase în ochii mei pînă la o viziune de apocalips. Căpătase nişte urechi lungi, lungi, de măgar, trupul i se umflase peste măsură, semănînd cu un elefant în uniformă de poliţist. Eu îmi zgîiam ochii să înţeleg ce se întîmplă, iar comisarul rîdea cu un rîs drăcesc.

— Mike Smith, eşti în mîna noastră!

Am scos un geamăt slab şi am leşinat.

CAPITOLUL V

Atitudinea lui Sam mă îngrijorează. Un telefon de la mister Butler. Eliberat provizoriu. Îmi iau rămas bun.

Cînd m-am trezit eram în acelaşi birou. Nu ştiu dacă trecuseră cîteva minute sau cîteva zile. Aceasta a rămas pînă la urmă un mister. Veşnic amabilul Sam îmi îndesa un pahar de apă între buze şi-mi şoptea cu duh de whisky calitatea a treia:

— Hai, drăguţule, bea. Apa o să-ţi facă bine, că eşti cam slab de constituţie. Nu ştiu ce-a găsit mister Kallup să arunce atîţia bani pe un prăpădit ca tine. Ehei, unde sînt timpurile lui Dillinger! Pe ăla dădeai un ban, dar ştiai că face.

Am băut paharul cu apă şi am spus cu recunoştinţă:

Scanned with OKEN Scanner

— Îmi pare rău. Dacă știam, mă mai întremam. Mai ales că pe la cinci ani am avut și scarlatină — am oftat. De, ce să fac, dacă m-ați luat pe nepregătite.

Sam se scărpină gînditor în palmă. Am închis ochii în așteptare. Dar nu se întîmplă nimic. Ciudat, Sam ieși pur și simplu din încăpere. De necrezut! Ieșise pur și simplu.

Între timp, comisarul vorbea la telefon. Pe chipul său expresiv ca o piatră kilometrică treceau toate reflexele sentimentelor sale pline de nuanțe.

— Da, domnule — spunea.

După care adăugă:

— Da, domnule.

După un timp, din nou:

— Da, domnule.

După o pauză:

— Da, domnule.

Și în cele din urmă:

— Da, domnule.

După care puse receptorul, își șterse fruntea cu tamponul cu sugativă și mi se adresă:

— Ai noroc!

— Mie-mi spuneți!

Eram convins oricum de acest lucru.

— Am primit un telefon de la mister Butler.

— Ah, de la mister Butler! — n-am putut să mă rețin. Ce mai face? Tot mai suferă de ficat?

— Nu știu. E șeful meu și s-ar supăra dacă l-aș întreba asemenea chestiuni intime.

— Înțeleg.

Așteptam.

— Mister Butler mi-a comunicat că în noaptea trecută ai spart seiful unui spital de nebuni, sau așa ceva, și ai șterpelit tot mărunțișul.

— Înțeleg.

Într-adevăr, înțelegeam.

— Numai că a ieșit o încurcătură. A naibii încurcătură! Șeful își tamponă din nou cu același tampon aceeași frunte.

— Pot să vă ajut cu ceva? — l-am întrebat compătimitor.

Scanned with OKEN Scanner

– Dumneata?

Comisarul zîmbi.

Era foarte drăguț cînd zîmbea. Făcea gropițe în obraji și eram convins că o aluniță pe bărbie i-ar sta mult mai bine decît cele două de pe nas.

– A naibii poveste! – își reluă comisarul gîndurile de unde le lăsase. Spune-mi, te rog, unde ți-ai petrecut noaptea trecută?

– Dacă nu mă înșeală memoria, am fost invitatul dumneavoastră.

– Ah, așa-i. Ei, vezi, de aici vine toată încurcătura. De vreme ce te-ai aflat aici la noi, cred că nu ai putut sparge seiful ăla, nu-i așa?

– Mda, s-ar părea că așa e... am spus cu părere de rău. Vedeam bine că domnul din fața mea, un nefericit tată de familie, avea neplăceri.

– Atunci de ce ai semnat? – mă întrebă comisarul, cercetîndu-mă cu curiozitate.

Făcea eforturi vizibile să mă înțeleagă.

– Ce-am semnat? – m-am interesat eu.

Comisarul îmi întinse o hîrtie bătută la mașină ce purta titlul „Declarație", dar nu era Declarația drepturilor omului, ci declarația mea, prin care mă recunoșteam vinovat de cîteva duzini de crime și infracțiuni mai grave. Am citit-o fără nici o tresărire.

– Ați omis contravenția de pe șosea.

– Se poate. În munca noastră se mai întîmplă scăpări de dactilografie.

În josul paginii se afla semnătura mea. Am observat că era puțin desfigurată. Cozile „M"-ului le făcusem mai lungi ca de obicei, ca două brațe ale unui trup care, în cădere, se agață de o mobilă. Burta „k"-ului era suptă de parcă fusese turtită de un pumn bine plasat. Și abia acum îmi sări în ochi că-l făceam pe „S" asemenea cîrligelor folosite în abatoare. Faimosul grafolog Shermann ar fi afirmat cu siguranță, fără să citească declarația, că semnătura aparține unui criminal inconștient. Am înapoiat comisarului documentul.

Acesta oftă.

– Acum o să fim nevoiți să te eliberăm din lipsă de probe.

– Să mă eliberați? Dar...

– Nu, nu protesta. E inutil. Lipsa de probe este cea mai zdrobitoare probă de nevinovăție.

– Dacă m-ați fi ascultat de la început, poate că acum n-ați fi avut

Scanned with OKEN Scanner

atîta bătaie de cap. V-aș fi sfătuit poate...

Dar comisarul mă întrerupse cu un gest hotărît. Degetul lui arătător lua o direcție pe care o urmări și privirea mea. Pe perete era prins un afiș înrămat, pe care scria cu litere groase:

DOMNII CIVILI SÎNT RUGAȚI SĂ NU DEA SFATURI DOMNILOR POLIȚIȘTI

— Și cu declarația mea ce faceți? O rupeți?

— Ferească Dumnezeu! O împăturim și o punem la mine în portvizit. Fii liniștit, va fi păstrată mai bine decît manuscrisele din fondul de aur al Bibliotecii Congresului! S-ar putea să mai fie nevoie de ea.

Apoi, după ce-și puse portvizitul în buzunar și-și încheie tunica, spuse:

— Vei fi eliberat. Bineînțeles, provizoriu. Pe urmă mai vedem noi.

Eram de-a dreptul emoționat. Provizoratul nu mă speria. Mă obișnuisem cu el în cei treizeci și șase de ani de viață.

Comisarul sună.

— Sam — spuse el, cînd acesta își făcu apariția — restituie domnului cravata, bretelele și portmoneul.

Obiectele acestea — cravata, bretelele și portmoneul — îmi fuseseră confiscate pentru a nu recurge la vreun gest funest înainte de vreme. Apoi comisarul se ridică și-mi întinse mîna.

— Domnule Smith, sper să ne mai vedem. Veți fi întotdeauna mulțumit de serviciile noastre.

— Desigur, domnule comisar, desigur. În privința aceasta n-am nici o îndoială. Am să vă recomand tuturor prietenilor mei. Vă salut! Complimente doamnei...

M-am îndreptat spre ușă. În prag însă m-am oprit. Comisarul se și înfundase în studiul unor hîrțoage care, fără îndoială, îl plictiseau de moarte.

— Domnule comisar, aș vrea să vă mărturisesc într-un fel recunoștința pentru delicatețea pe care mi-ați dovedit-o.

Mă privi de parcă atunci mă vedea pentru prima oară.

— Folosiți cu cea mai mare încredere conservele de vită „Sweat Cow". Sînt garantate pe zece ani. Iar în frumoasele cutii de tablă puteți răsădi după plac micșunele, caișii pitici sau ridichi de lună.

Scanned with OKEN Scanner

— Sînt vegetarian, domnule — spuse comisarul cu demnitate.

— Îmi pare rău. În cazul acesta — gîndul îmi căuta cu febrilitate ceva agreabil — permiteți-mi să vă urez din toată inima să cîștigați la tombola duminicală a fermierilor.

Comisarul zîmbi și, pentru a-mi dovedi reciprocitatea sentimentelor, îmi spuse din toată inima:

— La revedere, domnule Smith, la revedere.

CAPITOLUL VI

Din nou în mașină. Un prieten adevărat îți dă întotdeauna o veste bună. Jimmy știe să țină un secret.

M-am urcat în mașina mea, care fusese eliberată o dată cu mine, și am pornit. Tapițeria descusută, șuruburile lipsă din tăblăria bordului vorbeau despre interogatoriul meticulos la care fusese supusă și ea.

Străzile mă întîmpinau vesele și multicolore, cu strigătele vînzătorilor de ziare editate de vînzătorii de strigăte. Am tras cu nesaț în piept aerul proaspăt amestecat cu vapori de benzină. Liber! Liber!.. Puteam să traversez: stopul indica „liber".

Am oprit la un automat de sandvișuri. Mi-era foame. Tocmai mușcam cu poftă dintr-un pateu, cînd am auzit lîngă mine o voce cunoscută.

— Hello, Mike!

M-am întors și l-am recunoscut pe colegul meu de birou, Jimmy Thompson. Era proaspăt ras și purta un guler nou, din acelea pe care le poți cumpăra pe un preț de nimic în magazinele cu obiecte de ocazie.

— Tu ești, diavole? — rîse el tare, scuturîndu-mi prietenește mîna cum ai scutura un covor.

— În carne și oase!

Scanned with OKEN Scanner

Nu mă puteam dezbăra de această expresie pe care o deprinsesem la serviciul de reclame pentru conservele de vită.

Era atîta entuziasm în privirea lui Jimmy, încît am înțeles că voia să-mi spună ceva care să-mi facă plăcere.

— Știi, te-au dat afară din serviciu! Părea chiar că mă invidiază. Dar nu te necăji, bătrîne, nu te necăji!

Într-adevăr, ce rost ar fi avut să mă necăjesc?!

— Boss-ul a aflat — urmă el conspirativ. A venit și ne-a spus că e nevoit să te concedieze. Nu trebuie indispusă digestia consumatorilor de conserve. O să-ți dea însă o mică indemnizație din fondurile sale personale. Dar noi, imediat după plecarea directorului, ți-am făcut o manifestație de simpatie. Clark a prins o placă deasupra biroului tău cu cuvintele: *„Aici a șezut un gangster veritabil"*. E grozav, nu? Clark ăsta e un băiat și jumătate!

— Da, e într-adevăr un băiat de ispravă.

Înțelesesem că era băiatul ce fusese angajat în locul meu. Am terminat de mestecat pateul și mă pregăteam să pornesc mașina.

— Cum, pleci? Nu vii să iei masa cu mine?

Jimmy părea sincer alarmat. Gîndul că ar fi putut dejuna cu un gangster veritabil îl umplea de o groază plină de delicii.

— Iartă-mă, dar nu pot.

— Cum așa? — bîigui el.

— Știi să păstrezi un secret?

— Mormînt. Cavou. Și făcu un gest care mă încredință că nu va spune nimănui nici un cuvînt. Poate cel mult celor șaizeci și trei de prieteni de la birou, membrilor clubului de polo pe apă, pe care-l frecventa și, eventual, bătrînei sale doici, dacă nu era prea surdă.

— Ei bine — i-am șoptit la ureche, căutînd să dau vocii mele inflexiunile cele mai lugubre — la noapte voi prăda banca „Shoolman și fiii". Așa că, înțelegi, trebuie să mă duc să mă bărbieresc și celelalte amănunte.

I-am făcut un semn amical cu mîna și am dispărut într-un nor de praf...

După cum am aflat mai tîrziu, Jimmy așteptase pînă cînd praful s-a așezat la loc de unde se ridicase, după care s-a îndreptat spre cabina telefonică și a format un număr:

— Allo, mister Shoolman?

Scanned with OKEN Scanner

De la capătul celălalt îi răspunse o voce voioasă:

– A murit, domnule.

– Atunci cu cine aş putea vorbi de la banca „Shoolman şi fiii"?

– Numai cu „fiii". Despre ce e vorba?

– Vă înştiinţează un prieten că la noapte veţi fi prădaţi.

– Ar fi o adevărată minune! – se oftă cu neîncredere la capătul celălalt.

– Nu vă înţeleg...

– Banca a dat faliment. Ar fi singura soluţie să încasăm asigurarea.

Şi receptorul fu atîrnat înainte ca Jimmy Thompson să poată spune: „Good bye"[1].

CAPITOLUL VII

Acasă. Un reporter care doarme chinuit. Ce vrea să ştie publicul despre mine. Încep să mă gîndesc. Visez un dinte de lapte.

M-am întors acasă abia la ora cînd socoteam că vecinii dorm, visînd visuri frumoase şi pe deplin realizabile. Voiam să evit o primire plină de entuziasm. Sentimentele prea puternice m-au intimidat întotdeauna. Mă simţeam şi oarecum vinovat faţă de ei. Mă ţinusem doar atîta vreme în anonimat. Îmi amintesc chiar că, în urmă cu doi ani, tînăra doamnă James (la o lună după moartea soţului ei) sunase la miezul nopţii la uşa mea, rugîndu-mă să-i împrumut rîşniţa de cafea pentru că nu poate să doarmă. I-am împrumutat-o şi nici pînă în ziua de azi nu i-am cerut-o înapoi.

Am introdus cheia în broască şi am vrut să deschid. Efortul meu

1 Bună ziua. (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

se dovedi însă de prisos. Uşa era descuiată. Am intrat şi, bîjbîind, am aprins lumina.

Am privit îngrijorat în jur cu gîndul că poate greşisem apartamentul. Dar toate acele mobile şi obiecte cumpărate în rate, pe care le cunoşteam foarte bine, îmi aparţineau şi era puţin probabil să le fi mutat cineva în alt apartament.

Deodată ceva îmi atrase atenţia. Pe fotoliu dormea un gentleman care, ca să-i fie mai comod, îşi depusese cu grijă picioarele pe masă. Faţa îi era acoperită cu o pălărie gri-închis care-l ferea, desigur, de muşte. M-am apropiat de el în vîrful picioarelor şi l-am bătut încetişor pe umăr:

— Domnule — am zis — e foarte tîrziu. Ar fi timpul să plecaţi.

Dar domnul mormăi ceva despre faptul că azi e ziua lui liberă şi că rămîne în pat pînă la 11, după care se răsuci pe partea cealaltă.

— Domnule — am insistat totuşi — aţi fost foarte gentil, dar cred că cei de la dumneavoastră de acasă sînt îngrijoraţi.

Domnul îşi luă de pe faţă pălăria, deschise ochii şi mă privi o clipă buimăcit, cu aerul că-l vede pe bunul său tată decedat în urma prăbuşirii marelui pod aerian sub care avusese fixată o întîlnire de afaceri. Apoi sări în picioare, de parcă era în primejdie să piardă expresul de noapte.

— By Jove[1]! Iată-vă în sfîrşit! Dacă aţi şti de cînd vă aştept ! Am fost nevoit să forţez uşa şi să intru, ca să nu atrag atenţia...

— Nădăjduiesc că v-aţi făcut cel puţin o cafea. Am şi ceva slănină afumată în cămară. Aţi fi putut să vă pregătiţi şi nişte jumări pe maşina mea de gaz.

— Dar, domnule, cum mi-aş fi permis! Seara nu iau masa niciodată! Îmi daţi voie să mă prezint: Sînt reporterul special al revistei „Pook". Am un „subsol" anume pregătit pentru dumneavoastră...

— Un subsol? Tocmai mă întorc dintr-unul...

— Nu m-aţi înţeles. Am o jumătate de pagină în care trebuie să informez publicul despre dumneavoastră. Publicul nostru e însetat de senzaţional.

— Şi ce-ar dori să ştie publicul dumneavoastră însetat despre mine?

Reporterul scoase dintr-o servietă o maşină de stenografiat şi întrebă:

1 Pe Jupiter. (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

— În ce an v-aţi născut?

— Publicul vrea să ştie acest lucru? — m-am interesat curios.

— De bună seamă. Aşadar, cîţi ani aveţi?

— Treizeci şi şase.

— Mulţi înainte. Dar nu păreţi.

— Eşti amabil. Comisarul Bludy îmi dădea mai mult.

— Ce studii aveţi?

— Am terminat primul dintre colegii mei şcoala primară. Încă de atunci mi se prevedea o carieră strălucită. Cînd am fost eliminat pentru neplata taxei, directorul a declarat în auzul lumii întregi că voi sfîrşi în ştreang.

— Era un mare pedagog — spuse admirativ reporterul.

Tăcăni ceva, după care puse punct. Urmă o nouă întrebare.

— Sînteţi căsătorit?

— Practic, nu.

Şi maşina clănţăni din nou înfrigurată. Mi-am aruncat privirea pe foaia din maşină şi am descifrat: „Nu practic".

— Rude?

— Unchiul Jammes, vărul Bill şi ceilalţi fraţi ai lor.

— Trăiesc?

— Bănuiesc că nu.

— Pe ce vă întemeiaţi bănuiala?

— Ultima oară se aflau reuniţi pe un vapor cu care făceau o călătorie de plăcere în Europa. După cîte mi-a scris unul dintre ei, vaporul s-a scufundat.

— Mai aveţi scrisoarea?

— E complet ilizibilă. Apa sărată a cam spălat cerneala.

Reporterul scria cu repeziciune răspunsurile mele senzaţionale.

— Ce intenţii aveţi pentru următorii zece ani?

— În următorii zece ani? Vreau să mă fac pastor.

— Sînteţi hotărît?

— Nu.

— Vă mulţumesc pentru răspunsurile dumneavoastră sincere. Acum, dacă mi-aţi permite, v-aş fotografia. Vă rog să luaţi poziţia care vă este cea mai familiară.

— Cu plăcere. O clipă doar, să aduc scara.

— Scara? Pentru ce?

Scanned with OKEN Scanner

Eram puțin încurcat. Voiam să fiu totuși sincer pînă la capăt. Îmi dădeam seama de răspunderea mea față de cititorii lui „Pook".

— Știți — am început să-i explic — în timpul liber obișnuiesc să-mi lipesc tapetul. E un tapet foarte vechi și se dezlipește mereu.

— Înțeleg — spuse reporterul și se grăbi să fotografieze tapetul.

După ce-și termină misiunea, reporterul îmi mulțumi încă o dată și, în sfîrșit, plecă.

După două minute bătu din nou la ușă.

— Iertați-mă, am uitat...

— Pălăria? — m-am ridicat grăbit, căutînd-o din ochi.

— Nu. Am uitat să vă întreb pe cine pariați? Pe Roodney sau pe Geepo?

— Pe Geepo, desigur — am răspuns sigur de mine. N-a cîștigat el derby-ul anul trecut?

Reporterul păru o clipă dezorientat. Dar clipa trecu și reporterul zîmbi:

— Adevărat, e într-o formă excelentă. L-am văzut la antrenament. Dar astă seară va pierde la Roodney prin k.o. Reportajul de la match a și fost băgat în rotativă.

M-am arătat dezolat, drept care reporterul mă consolă:

— În sportul american cine pierde cîștigă, și Geepo a semnat o învoială convenabilă. Good night[1]!

Și plecă din nou.

După alte două minute bătu iar la ușă.

— Iertați-mă, dar am uitat...

— La base-ball nu mă pricep, n-am pariat niciodată și n-o să pariez, - m-am grăbit să-l informez. Dacă vreți însă să luați alte amănunte... Îl invitai printr-un gest.

— Unul singur.

— Și anume?

— Pălăria.

De data aceasta nu se mai întoarse, așa că am putut să-mi scot ghetele și să mă bag liniștit în pat.

Mintea îmi era plină de gînduri nefolositoare. Ce trebuia să fac? Desigur, puteam să nu fac nimic. Sau puteam să fac ceva. Dar ce anume?

1 Noapte bună. (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

Să plec deocamdată la fermă, pînă se vor linişti lucrurile? Aş fi făcut-o bucuros, dar n-aveam fermă. Să mă mut în alt oraş? Lucrul ar da de bănuit şi toţi creditorii s-ar năpusti pe urmele mele, ceea ce ar fi foarte costisitor pentru ei şi mai ales pentru mine.

Frămîntat de aceste alternative, am adormit legănat de un vis frumos. Se făcea că aveam doi ani şi mă dureau dinţii de lapte care-mi creşteau grozav de iute. Unul, cred că cel din faţă, crescuse atît de mare că-mi ieşise din gură şi acum urca grăbit spre tavan.

Eram foarte curios să văd ce-o să spună vecinii de la etaj cînd se vor pomeni cu un dinte de lapte străin crescînd din parchet. Dar visele sînt vise şi se întrerup întotdeauna cînd e mai interesant. M-am trezit cu nasul în pernă, muşcînd cu putere dintr-un nasture.

Am scuipat nasturele şi m-am uitat la ceas. Era 6 dimineaţa. Oră la care mă sculam, făceam gimnastica după manualul doctorului Gilphors în speranţa încă nepierdută că voi fi puternic ca Joe Louis de pe copertă şi bogat ca doctorul Gilphors. Amintindu-mi însă că azi ca şi în zilele următoare nu mai aveam serviciu, m-am zvîrlit din nou în pat şi-am adormit buştean fără să mai visez nimic. Şi bine am făcut.

CAPITOLUL VIII

Raţionamente. Avantaje şi dezavantaje. Faptele au cuvîntul. Iau o hotărîre. Crah la bursa din New York.

M-am sculat pe la orele zece. Mi-am luat voios baia şi tocmai mă bărbieream cînd deodată mi-am adus aminte de situaţia complicată în care mă găseam. La naiba, bineînţeles că m-am tăiat! Terminîndu-mi toaleta, am hotărît să găsesc cu orice preţ o soluţie.

În timp ce sorbeam cafeaua diluată şi amară, cîntăream ca un farmacist toate elementele încurcăturii în care intrasem fără voie. Am

Scanned with OKEN Scanner

trecut în revistă avantajele şi am văzut că sînt puţine. Am renunţat la dezavantaje care erau prin definiţie mai multe. Să mă adresez unui avocat? Dar pentru asta aveam nevoie de bani! Bani n-aveam, deci trebuia să renunţ la avocat. Să solicit serviciile unei agenţii de detectivi particulari? Dar şi pentru asta aveam nevoie de bani. Cum nu-i căpătasem între timp, am renunţat şi la această idee. În schimb, puteam să mă ocup eu însumi de rezolvarea situaţiei în care mă găseam. Eram sigur de cinstea mea. Puteam să-mi încredinţez liniştit orice afacere fără teamă că o să mă trag pe sfoară sau că voi pretinde onorar.

Hotărîrea mi se păru destul de bine argumentată şi am socotit că merită să încerc.

Trebuia, mai înainte de toate, să recapitulez faptele. Faptele erau acestea: Un individ este arestat sub bănuiala că este faimosul gangster Mike Smith. Pînă aici ştiu precis că individul sînt eu. Apoi: ameţit de atenţia ce mi se acordă, semnez tabla de materii a operelor complete comise de omonimul meu. Recunoaştere ce valorează mult mai mult în ochii tribunalelor chiar decît declaraţiile martorilor profesionişti sau amatori care pot fi influenţaţi de ordinele primite din partea şefilor din poliţie. În timp ce sînt arestat, se comite o nouă spargere la o casă de nebuni sau aşa ceva. De aici ce reiese? Că spărgătorul nu sînt eu. Bun. Mai departe. Poliţia mă eliberează din lipsă de probe, dar continuă să creadă că-i vorba de aceeaşi mînă. În fond, asta e treaba ei. Dar eu ce cred? Mai nimic. Ar putea fi la urma urmei un nebun. Şi ce să facă un nebun cu banii? Asta-i treaba lui. N-o să mă apuc acum să văd ce fac toţi nebunii cu banii. Atunci? Există o singură soluţie. Să mă duc să cercetez la faţa locului cum s-au petrecut lucrurile. Aici mi se deschid două perspective: ori mă dau pur şi simplu afară, ori mă închid pur şi simplu în casa de nebuni. Într-adevăr, riscul e mare. Dar nu riscam oricum? Comisarul Bludy îmi păstra o folositoare amintire în buzunarul din dreptul inimii şi, dacă în decurs de cîteva zile nu era găsit adevăratul Smith, urma mai mult ca sigur să-i uzurp locul pe scaunul electric. M-am cutremurat. Era imoral. Nu rostise cardinalul Speelman o predică la televiziune în care spunea „să nu rîvneşti la scaunul altuia"?

Aşadar, bătrîne Mike, dacă vrei să mai admiri frumosul răsărit de soare, sfîrşeşte aceste discuţii în folosul săracilor, şi la treabă!

Adresa sanatoriului am aflat-o din anuarul telefonic.

Mi-am luat pălăria şi umbrela — un om în situaţia mea nu trebuie

Scanned with OKEN Scanner

să se mai lase niciodată surprins de evenimente şi de ploaie — şi am ieşit din casă. Portarul — un bătrînel cumsecade şi miop — mă salută politicos ca de obicei. Pesemne, văzîndu-mă plecînd la o oră atît de înaintată, se gîndise că am fost numit director. Aşa-s oamenii, unii au puncte de vedere, alţii de miopie.

Tocmai mă pregăteam să iau metroul cînd un vînzător de ziare trecu pe lîngă mine, agitîndu-şi foile. Striga răguşit titlurile tipărite cu litere groase pe prima pagină:

— *„Crah la bursa din New York!... Treizeci de firme mari, mici şi mijlocii în pragul falimentului!... Misterul operaţiei „STAR“... Meterezele Wall Street-ului luate cu asalt... Crah la bursa din New York!“*

Am cumpărat maşinal un ziar. De obicei nu urmăream decît paginile reclamelor. Astăzi nu mă mai interesau nici ele. Am băgat ziarul în buzunar şi am păşit pe escalator.

CAPITOLUL IX

Aleea 57. „Clinica neurologică prof. dr. C. Sinclair“. O discuţie eficace. Dincolo de zid.

Iată-mă, în sfîrşit, la adresa căutată. Pe un zid elegant în stil veneţian, am zărit o plăcuţă care-ţi atrăgea atenţia de la prima vedere: Aleea 57. Era ultima, dar nu cea din urmă alee a acestui cartier în care locuiau oamenii cei mai retraşi din oraşul nostru. Cărţi de vizită modeste, cu chenar de aur, te înştiinţau cui aparţine respectiva sonerie cu buton de safir. Safirul era desigur veritabil, judecînd după detectivul ce urmărea de pe celălalt trotuar ca să nu se fure soneria.

La numărul 2 al aleii se ridica un zid înalt şi cenuşiu, care contrasta puternic cu stilul zvelt şi vesel al celorlalte ziduri din împrejurimi. Pe zid era o inscripţie care te înştiinţa că murdăria şi afişajul în acest loc sînt cu desăvîrşire oprite, existînd pentru aceasta un stîlp special în colţul străzii.

Scanned with OKEN Scanner

Din loc în loc, în zid, erau practicate niște ferestruici zăbrelite prin care se puteau strecura doar pisicile în nopțile senine de iunie sau gura unei mitraliere grele în caz de asediu.

Cercetînd locul cu atenție, am descoperit o poartă, deasupra căreia, pe o placă de bronz, scria cu litere latine:

„Clinica neurologică prof. dr. C. Sinclair".

Iar dedesubt, cu aceleași litere, dictonul:

„Una salus victis"[1].

Am sunat o dată lung, de două ori scurt, cu gîndul că o sonerie în stil de semnal este întotdeauna mai convingătoare. Înjghebasem încă din metrou un plan de acțiune cu ajutorul căruia să pot folosi singura șansă de salvare. Într-adevăr, nu trecu nici o jumătate de oră și în poartă se deschise o ferestruică. În rama ei, ca în rama unui tablou de epocă, se înscrise figura nobilă a unui bătrîn cruciat, care în locul coifului demodat purta o șapcă de portar, iar în locul vizierei, o pereche de ochelari care delimitau precis vîrful nasului său de restul universului.

— Domnule — spuse el — dacă sînteți în toate mințile, atunci desigur ați greșit adresa.

— Vă rog, aici este clinica neurologică ? — am pus eu cea mai neroadă întrebare cu care puteam începe discuția.

— Domnule, sînteți poate miop — spuse portarul, cu aerul că l-am întrerupt dintr-o partidă de table revanșă. Afară scrie tot ce v-ar putea interesa.

— Desigur, domnule — i-am zîmbit eu. Dar știți, aș vrea și ceva amănunte...

— Domnule — spuse din nou simpaticul meu interlocutor — amănunte puteți cere telefonic. Și făcu o mișcare care-mi întări bănuiala că vrea să-mi închidă ferestruica în nas.

— Iertați-mă — m-am grăbit să-i comunic — vărul meu m-a însărcinat să-i fac două servicii. Primul, de a vă remite dumneavoastră personal acest bilet. Al doilea, de a vorbi cu profesorul Sinclair într-o anumită privință.

Bătrînelul luă biletul și-l citi cu atenție. Pe bilet nu scria decît propoziția eliptică „Zece dolari", căreia fiecare îi putea da înțelesul dorit.

— Vărul dumneavoastră este un tînăr foarte simpatic — zîmbi

1 „Singura salvare a celor învinși". (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

pentru prima oară portarul. Se simte, desigur, pe deplin restabilit şi este fără îndoială unul din stîlpii societăţii noastre.

— A murit, sărmanul — am oftat eu — la promiţătoarea vîrstă de 74 de ani.

Văzînd o uşoară emoţie pe faţa bătrînelului, am adăugat:

— L-am revăzut acum trei zile. Părea foarte schimbat. Îndeosebi vocea îi era de nerecunoscut. Avea obiceiul să pronunţe adesea cuvîntul „well" cu noblеţea cu care îl rostea generalul Lee în bătălia de la Richmond. Ei, ce să-i faci, nu-i este dat fiecăruia să-şi păstreze vocea.

Eram sincer emoţionat de revelaţia mea.

— O clipă, domnule — spuse bătrînelul, pe faţa căruia se citea îngrijorarea. O să-l înştiinţez pe domnul profesor. Pe cine să anunţ?

— George Washington — am spus cu modestie. N-am să-l reţin mult.

— S-ar putea să vă reţină el — mormăi bătrînelul ca pentru sine, iar eu m-am prefăcut că n-am auzit.

Peste cîteva clipe, poarta masivă se deschise şi mă lăsă să pătrund înăuntru. Am auzit cum era zăvorîtă în urma mea şi m-am întrebat cu o anumită îngrijorare organică dacă voi fi vreodată îndeajuns de sănătos să mai ies de aici.

Străbăteam aleile presărate cu nisip fin ale unui parc artificial, cu tufişuri scunde, tunse şcolăreşte. Din loc în loc erau placarde purtînd inscripţii de felul acestora:

„Nu scuipaţi pe sus. Păstraţi cerul curat";

„Nu rupeţi felinarele. Contravenienţii vor fi lăsaţi pe întuneric."

„Nu călcaţi pe barbă. Mai ales dacă nu e a dumneavoastră."

M-am convins şi cu alte prilejuri că logica nebunilor nu trebuie tulburată.

În faţa mea se ridica o clădire de şase etaje şi trei subsoluri, clădită în stilul arhitectonic cunoscut sub numele de Sing-Sing[1]. Un stil puţin rigid, lipsit de liniile avîntate ale goticului şi ingeniozitatea urbanismului modern şi, în general, de optimism.

Cel care mă conducea era un gentleman avînd ceva din aerul visător al hingherilor. Purta un elegant halat alb, închis pînă sub bărbia lată — puţin prea lată — iar pe cap, în loc de orice altă pălărie, o tichie din

1 Închisoare celebră din care nu se poate evada decît cu aprobarea poliţiei. (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

același material, sub care se ghicea o chelie lucioasă ca un patinoar acoperit, înconjurat de ceva păr care-i mărea farmecul.

— Poftiți pe aici — mi se adresă el cu un gest în care se citea tactul, finețea sufletească și o rară energie musculară.

CAPITOLUL X

Vechi camarazi de arme. Un diagnostician perspicace. Trebuie să mă odihnesc. „Aut Caesar aut nihil" [1].

Am poftit, așadar, urcînd cele cîteva trepte de la intrare. Un culoar luminat din abundență șerpuia în lungul pereților acoperiți cu portrete ale pacienților recunoscători pentru tratamentul de care s-au bucurat aici din toată inima, pînă la sfîrșitul vieții lor. Din loc în loc erau uși masive, lipsite de clanță, care desigur se descuiau printr-un simplu sistem de cifru folosit în marile bănci la ușile de la tezaur.

Deodată coridorul coti și în fața mea se deschise un hol spațios cu cîteva fotolii și o măsuță joasă pe care se aflau reviste și ziare. Ferestrele imense se deschideau spre o priveliște minunată. Printr-una din ele se vedea aspectul urban binecunoscut al New York-ului, cu buildingurile sale ce zgîriau în permanență norii, în timp ce prin altă fereastră se putea vedea o pădure liniștită. Fereastra din mijloc îți oferea vederea din avion a Munților Stîncoși, în porțiunea cea mai greu accesibilă pentru turiștii începători.

Oarecum mirat de această simultaneitate bizară, m-am apropriat de ele. Am înțeles, fără să cer explicații, că e vorba de niște ferestre false care, printr-un procedeu stereoplastic, îți dădeau iluzia unor priveliști încîntătoare.

1 „Ori împărat, ori nimic." (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

Însoțitorul meu mă părăsise, dispărînd în dosul unei uși pe care se putea citi : „Direcție".

M-am așezat într-un fotoliu și am început să aștept. Eram foarte curios să văd cum va decurge discuția mea cu profesorul Sinclair. Mi-o imaginam în mai multe variante. Una din ele putea fi asta:

Sinclair: Bună ziua, domnule!

Eu: Bună ziua, domnule!

O altă posibilitate ar fi fost următoarea:

Sinclair: „Domnul meu?!"

Eu: ?! (Cum nu găseam un răspuns potrivit pentru o asemenea întrebare, am rămas la varianta întîi.)

Deodată își făcu apariția un domn care, dacă trecuse cu bine de patruzeci și cinci de ani, nu avea mai mult de cincizeci și patru. Era îmbrăcat fără pretenție, cu o sobrietate aleasă cu grijă. Pe fața-i lămîioasă alunecau umbrele unei zbuciumate vieți sufletești. Pe bărbie avea o mică cicatrice, provenită fie dintr-un accident de bărbierit, fie dintr-un accident de avion. Domnul mă întrebă:

— Vă rog, e liber scaunul acesta? — și-mi arătă cele trei fotolii pe care nu le ocupa nimeni.

— Desigur, domnul meu! Îl invitai printr-un gest să ia loc.

— Și dumneavoastră plecați? — mă întrebă, după o oarecare tăcere.

— Nu. De-abia am venit.

— Înțeleg. N-o să regretați. Este o clinică minunată. Nicăieri pe unde am fost, nu m-am simțit mai în siguranță ca aici.

— Vă amenință vreo primejdie?

— Mă mai întrebați?

— Vă mai întreb: despre ce primejdie era vorba?

Domnul se aplecă spre mine și șopti cu o privire plină de spaimă:

— Cuba, domnule! Nu există o primejdie mai mare pentru Statele Unite și pentru mine decît Cuba. Au cea mai periculoasă armă de distrugere: bomba de zahăr.

— Da, înțeleg, am răspuns eu.

De altfel, era clar.

— Acum sînt pe deplin restabilit. La timp, domnule, la timp. Dar am suferit mult... — și oftă.

Vedeam că omul era la începutul unei destăinuiri, așa că am luat

Scanned with OKEN Scanner

prima revistă de pe masă şi m-am adîncit în lectură.

— Da, am suferit mult — reluă el, fără să observe ce revistă luasem. Închipuiţi-vă, aveam o idee fixă...

Citeam mai departe.

— Da, o idee fixă. Dar ştiţi, fixă, fixă. Fixă de-a binelea.

Am întors pagina.

— Şi cînd te gîndeşti că sînt atîţia oameni care se cred sănătoşi, dar au cîte-o idee de asta... Poftim? Da, fixă.

Am tuşit preocupat şi am luat o altă revistă, deschizînd-o cu zgomot.

— Dar acum sînt pe deplin vindecat. La timp, domnule, la timp. Am venit să-mi iau rămas bun de la profesorul Sinclair. Şi să-l pun în gardă.

Şi din nou se aplecă spre mine, cu aceeaşi expresie de groază în priviri.

— Închipuiţi-vă, aseară am descoperit zahăr în ceaşca cu ceai! Ce noroc că m-am vindecat la timp, ca să-mi dau seama de primejdia de moarte care mă pîndeşte!

Am pus revista pe masă.

— Şi care era ideea dumneavoastră fixă?

— Eram obsedat de gîndul că bomba de zahăr va cădea în ceaiul meu!

Deodată scoase un strigăt înăbuşit şi se năpusti pe coridor, căzînd în braţele a doi sanitari care păreau să fi găsit ceea ce căutaseră.

Cîteva minute mai tîrziu am fost poftit în biroul directorului.

Mă întîmpină un bărbat înalt, trecut de a treia tinereţe, cu ochii vii şi inteligenţi ascunşi în dosul unor lentile fumurii. Se sculase pesemne de la biroul său somptuos plin de cărţi şi reviste, sau din fololiul de piele de lîngă fereastra larg deschisă spre grădină sau, poate, coborîse de pe scara rezemată de biblioteca masivă cu tomuri groase.

— Domnule Washington, vizita dumneavoastră este o adevărată cinste pentru noi — mi se adresă el cu un zîmbet larg plin de curtoazie şi un respect bine jucat.

O clipă am crezut că se adresează cuiva care intrase o dată cu mine. Dar după toate aparenţele eram numai noi doi.

— O, am zîmbit eu — amintindu-mi de unde provine confuzia istorică — aş fi nedrept cu dumneavoastră dacă nu v-aş mărturisi...

— Ştiu, domnule, ştiu totul. Vă rog să nu vă neliniştiţi. Aici sînteţi

Scanned with OKEN Scanner

în deplină siguranță.

Lucrul acesta, într-adevăr, mă liniști întrucîtva. Profesorul părea un om serios.

— Aș vrea să vă vorbesc într-o chestiune foarte importantă — am început eu, căutîndu-mi cuvintele.

— Desigur, domnule, nimeni nu vine la noi fără să aibă un motiv serios.

— Știți, mi s-a întîmplat un lucru, care, cum să zic...

— Știu totul, dar absolut totul, mă întrerupse el. Sînteți desigur obosit.

Am schițat un gest de protest.

— Da, da, nu protestați. Cel mai bine ar fi să vă odihniți puțin. Să vă reculegeți. Vom continua apoi discuția ca între doi vechi camarazi de arme.

— Dar, domnule, problema mea nu suferă amînare!

Era inutil. Profesorul avea un calm de invidiat.

— Nici nu mă îndoiesc. Toți cei care ne vizitează au probleme urgente. Totuși nu vom întreprinde nimic pînă mîine.

— Pînă mîine?! Dar...

— Nici un dar. Ascultați-mă pe mine. Sînt un om cu experiență.

Profesorul apăsase probabil între timp pe butonul unei sonerii mascate, pentru că ușa se deschise. Și gentlemanul în halat alb își făcu apariția.

— Condu-l pe domnul în apartamentul său. Și cum omul în halat alb îi adresase o întrebare mută, profesorul adăugă scurt și apăsat: Secția „împărați, regi, președinți de republică".

Ieșind din încăpere, l-am mai auzit pe profesor murmurînd:

— E nemaipomenit! Așa-s toți: „Aut Caesar, aut nihil!"

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XI

Sinclair nu e un necunoscut. Filatelia și viața de familie. Studii și decepții. America = iluzii. Richard Hillman.

Nu, Sinclair nu era un necunoscut. Pînă și eu știam cîte ceva despre el. Numele său apărea adesea în ziare, adăugîndu-se numeroaselor sale titluri academice și pe acela de „american born“[1] la care nu țineau atît de mult pacienții săi, cît alcătuitorii enciclopediei americanilor ilustri. Citisem în anuarul „Who's who“[2] o biografie a profesorului pe care aveam s-o completez ulterior cu numeroase date culese involuntar de mine, precum și din documentele publicate în presă.

Într-adevăr, Sinclair se născuse pe teritoriu american, la bordul unui avion al companiei Pan-American World Airways, deasupra Oceanului Indian. Părinții săi călătoreau spre India, ca urmare a invitației făcute de Rama Varma, maharadjahul statului Cochin. Patrik Cyrus Sinclair, faimos expert în filatelie, era consultat de cei mai mari colecționari amatori și de cele mai mari bănci, amatoare și ele. Cuvîntul său valora cît ștampila poștei engleze din 1840 aplicată pe primele mărci poștale din lume. El era autorul monografiei în șapte volume consacrată Guianei britanice[3] și de numele său era legată elucidarea falsului celei de a treisprezecea mărci Mauriții[4] de „one penny“, care provocase un conflict între casa ducelui de Alba și Casa Trezoreriei Naționale din Portugalia. Tot el făcuse lumină în tenebroasa afacere a colecției Bringstown, descoperind că octogenarul lord englez fusese supus unei morți lente de către unul dintre moștenitori, care înlocuise lipiciul pentru timbre cu o otravă necruțătoare care nici măcar nu lipea.

1 Născut în America. (n.a.)
2 Cine e cine. (n.a.)
3 Marcă de cea mai mare valoare filatelică. (n.a.)
4 Douăsprezece mărci de mare valoare. (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

Acum urma să pună ordine în uriașa colecție a prințului indian care rivaliza cu Agha Kahn, lăsîndu-se cîntărit anual nu în diamante, ci în mărci poștale pe care supușii trebuiau să și le procure în schimbul diamantelor, rajahul susținînd că în India diamantele se găseau pretutindeni, pe cînd mărcile numai pe scrisori.

În Cochin, familia Sinclair petrecu mai bine de zece ani, cu scurte întreruperi de un an, doi, cînd plecau în concediu acasă. Rezultatele au fost dintre cele mai rodnice: recunoștința prințului și un onorar din care și-au putut cumpăra biletul pentru avion, precum și avionul pentru care fusese eliberat simbolic respectivul bilet.

Micul Cyrus petrecuse o copilărie de care își amintea cu plăcere. La vîrsta la care alți copii abia descifrează primele pagini din „Cărțile junglei" ale lui Rudyard Kipling, el călărea pe elefanți, se cățăra ca o maimuță în vîrful bananierilor din care mînca cu aceeași voluptate gustoasele fructe aromate, ducea îndelungi discuții cu papagalii multicolori și prost crescuți și visa să întreprindă cîndva o aventuroasă călătorie la Polul Nord. Învățase să vorbească binișor hindusa și dialectul urdu și, poate de aceea, cu mulți ani mai tîrziu, ca student, își consacra orele libere sanscritei de care nu se ocupase în copilărie.

Într-o zi, băiețelul de nouă ani avu prilejul să asiste la o ceremonie religioasă care avea să-l impresioneze profund. În cadrul unui spectacol ritual se produse o vindecare miraculoasă: un orb din naștere își recăpătă vederea. E drept că zadarnic încercase un invalid în cîrje să treacă prin focul purificator, minunea nu se repetă. Faptul că-i luaseră foc cîrjele nu putea fi socotit o minune. Cyrus ceru lămuriri tatălui său care-i răspunse imperturbabil:

— Prostii! E o simplă fractură de tibie. Într- o clinică de ortopedie de la noi, pentru o sută de dolari, i-ar fi pus o proteză de toată frumusețea.

— Bine, tată, dar orbul? — insistă băiețelul, cu lipsa de tact infantilă.

— Ei bine, ce-i cu orbul? — își pierdu răbdarea Sinclair senior.

— Omul acela cum și-a recăpătat vederea?

— Pisălog mai ești, băiete! Semeni cu maică-ta. Așa-i țara asta, plină de mistere! În India orice miracol e posibil, și cine nu crede va fi mîncat de crocodili.

Era pentru prima oară că prestigiul, pînă atunci sacrosanct al tatălui, se știrbi în ochii fiului ca un timbru căruia i s-a îndoit un dinte.

Scanned with OKEN Scanner

Pe măsură ce creştea, băiatul devenea tot mai curios şi mai nemulţumit de explicaţiile tatălui său, care-şi pierdu treptat şi dinţii şi ştampila, se decoloră şi ajunse la o valoare nominală de doi cenţi.

Maică-sa, Lilian, era o femeie frumoasă şi acest lucru îi răpea o mulţime de vreme. Fire cicălitoare, ea fusese cea care îi insuflase un interes deosebit pentru literatură şi artă. E drept că fără să ştie. Ca să scape de maică-sa, băiatul se refugia adesea în marea bibliotecă a prinţului, unde petrecea ore întregi uitîndu-se la ilustraţiile cărţilor şi la valoroasele tablouri de pe pereţi.

La întoarcerea în America, Cyrus fu înscris la un colegiu particular englez care, în afară de faptul că percepea o taxă exorbitantă, nu se deosebea de celelalte şcoli din oraş decît prin faptul că elevii nu primeau mîncare caldă şi erau hrăniţi numai cu sandvişuri. Profesorii nu vorbeau americana rapidă, ci o engleză lentă, filtrată între vîrful limbii şi pipă, emisă sonor cu maxilarele strînse.

Directorul, care era şi profesor de literatură, specialist în Dickens, se mîndrea că reuşise să reconstituie întru totul atmosfera şcolilor engleze atît de pregnant descrise de marele clasic.

Elevul îl iubea pe Dickens, dar nu-l iubea pe director şi, fiind o fire independentă, nu suporta să fie tras de urechi. Aşa că într-o zi, cînd îl apucă de pavilionul organului auditiv ca să-l scuture, directorul sări cît colo cu un ţipăt mai mult de spaimă decît de durere. Cyrus îşi luase toate măsurile necesare ca directorul să fie cel scuturat.. de curentul electric furnizat de o baterie cu o tensiune de 90 de volţi. Cazul produse multă animaţie în şcoală şi, cu toate că în cancelarie toţi profesorii manifestară o demnă indignare faţă de incalificabila purtare a elevului Sinclair, într-ascuns se bucurau sincer. De la această întîmplare, nici un elev nu mai fu tras de urechi fără mănuşi de cauciuc şi galoşi.

Cyrus manifesta de timpuriu aptitudini cu totul excepţionale pentru fizică, ceea ce-l făcu pe tatăl său să declare într-un cerc intim de prieteni:

— Seamănă leit cu mine. Filatelia este o ştiinţă exactă, care cere în plus talent şi simţ artistic. De aceea, toată lumea fu de-a dreptul uluită aflînd că tînărul absolvent al colegiului hotărîse să urmeze medicina, specializîndu-se în tratamentul bolilor nervoase. Firește, toată lumea, în afara celor care se aşteptau la una ca asta. Bineînţeles că tatăl său nu se număra printre ei. În familia Sinclair nimeni nu dovedise aptitudini pentru

Scanned with OKEN Scanner

această activitate, așa că bătrînul Patrik declară, cu același calm imperturbabil:

— E curat nebun. Cu aptitudinile lui și cu relațiile mele putea să ajungă un talentat om de afaceri, cu care națiunea să se mîndrească.

Și mai adăugă ceva care, dacă l-ar fi nimerit pe tînărul și căpățînosul absolvent, acesta s-ar fi ales în cel mai bun caz cu un splendid cucui.

Fapt e că Cyrus nu renunță la hotărîrea sa. Îi reveneau mereu în minte scenele văzute în copilărie, miracolul prin care orbul își recăpătase vederea, și se simțea irezistibil atras spre studiul sistemului nervos, bănuind că aici se găsesc multe chei pentru vindecarea unor boli socotite incurabile.

Așa că Cyrus se îmbarcă pe un transatlantic și plecă în Europa. Din fericire, mama sa îi asigurase o mică bursă cu care își urmă studiile în Anglia, Franța și Germania. Pe lîngă medicină, urmase cursurile lui Jean Perrin și Max Plank și-i cunoscuse, de asemenea, pe De Broglie, Niels Bohr și Heisenberg. Se îndrăgosti prima și ultima dată de o colegă la Berlin.

Cînd îi scrise mamei sale că intenționează să se căsătorească cu Lotte, primi un răspuns în spiritul doctrinei Monroe, bătut la mașină, prin care i se făcea cunoscut că mica bursă i-a fost retrasă, întrucît doamna Sinclair nu înțelege ca Germania să iasă din criză cu ajutor american. Din păcate, pe tînărul îndrăgostit îl aștepta o nouă deziluzie. Lotte deveni brusc rece și nesimțitoare la sentimentele sale. Explicația a fost lungă și dureroasă. Lotte nu voia să renunțe îndeosebi la punctul ei de vedere asupra grupei sanguine ariene și, de cîte ori Cyrus încerca să-i explice lipsa de fundament științific a acestei teorii, Lotte îi acoperea înflăcărata perorație cu Cîntecul Niebelungilor — discul ei preferat. După una din dispute, Cyrus, exasperat, își scoase briciul din mica valijoară cu care se mutase în camera Lottei, declară sumbru că este decis să se sinucidă și intră în baie, răsucind cheia de două ori. Lotte rămase mai departe în fotoliul ei, continuînd nepăsătoare să croșeteze o pereche de mănuși pentru soldații germani care aveau să înfrunte iernile aspre din viitoarele războaie victorioase. După cîtva timp, Cyrus reintră în cameră proaspăt bărbierit, ceea ce declanșă din partea logodnicei sale o adevărată criză de nervi.

— Isterie — murmură el recunoscînd simptomele descrise la curs.

Era primul diagnostic pus în cariera lui medicală.

Scanned with OKEN Scanner

Printre sughiţurile de plîns ale demnităţii jignite, Lotte îi declară că este un laş care nu e în stare să renunţe la viaţă pentru femeia iubită, darmite pentru o cauză mare, căreia ea este gata să i se jertfească, aşa cum o dovedise nu numai o dată, renunţînd să mănînce unt, din care — aşa cum se ştie — în curînd se vor face tunuri...

Şi cu ochii secaţi de lacrimi, ca o walkirie plină de dispreţ, Lotte îşi exprimă bănuiala că tenul lui măsliniu nu se datoreşte anilor petrecuţi sub soarele Indiei.

— Mulatrule! Corcitură! — murmură ea pe un ton care, atingînd la un moment dat numărul de vibraţii apropiat cu cel al ultrasunetelor, făcu să crape o frumoasă fructieră dintr-un cristal prea sensibil.

Cyrus plecă îndată, sărind treptele două cîte două. Ajuns în stradă, se pomeni lovit puternic în ceafă de un corp greu. Era un volum, legat în piele, cu versuri de Heine şi pe care, în graba plecării, uitase să-l ia. Lotte, bine antrenată, îl ochise cu precizie de la balconul etajului trei.

După această întîmplare, Sinclair se dedică în exclusivitate ştiinţei, petrecîndu-şi timpul în sălile de cursuri şi la biblioteci. După cele berlineze, le frecventă pe cele de la Paris şi apoi din Anglia, ca student remarcabil şi cu un mare viitor. Cu banii o ducea destul de prost. Dădea meditaţii de fizică şi matematică, făcea traduceri şi, uneori, slujea drept ghid compatrioţilor bogaţi veniţi să se fotografieze în High Tower unde Tyrrel, din ordinul lui Richard al III-lea, îi asasinase pe micuţii prinţi Plantagenet.

Reîntors în America, tînărul şi talentatul om de ştiinţă află cu surprindere că, în afară de numeroasele diplome cu care-şi umpluse valizele, şi vastele cunoştinţe cu care-şi umpluse capul, îi lipsea un lucru esenţial pentru a putea căpăta de lucru. Îi trebuia recomandarea unui om influent. Refuzînd să apeleze la tatăl său, Cyrus fu nevoit să accepte un post modest la revista medicală „Sănătatea pentru toţi", rubrica: Medicamente noi. În acelaşi timp continua să înveţe şi să lucreze la studiile sale de specialitate. Îl interesa îndeosebi bioelectricitatea.

Într-o zi, cînd mai multe pagini ale revistei rămăseseră descoperite, deoarece semnatarul articolului programat semnase şi apelul către Preşedinte pentru eliberarea lui Sacco şi Vanzetti, Cyrus oferi un articol propriu: „Despre traumatologia marelui simpatic". Autorul propunea cîteva tratamente îndrăzneţe ale paraliziei prin acţiunea electricităţii asupra plexului solar. Articolul apăru însă nesemnat, ceea ce făcu ca

Scanned with OKEN Scanner

numeroasele felicitări ale unor personalități din lumea medicală să fie adresate redactorului șef, care, medic fiind, știa să păstreze secretul profesional.

Sinclair nu era un orgolios și onorariul primit pentru articol i se păru suficient. Cîteva zile mai tîrziu, fu invitat la redactorul șef și felicitat călduros. Cyrus se apără cu modestie:

– E doar un scurt capitol dintr-o lucrare mai amplă...

– Da, da, foarte interesant – recunoscu redactorul șef, aprinzîndu-și o țigară contra astmei. E o adevărată bucurie să vezi tinerii de azi cum se afirmă. Apoi continuă, cu totul inexplicabil pentru Cyrus: Din păcate, va trebui să-ți dau o veste proastă. Sîntem nevoiți să renunțăm la serviciile unui om atît de valoros ca dumneata.

Cyrus nu-și crezu urechilor. Trebui însă să-și creadă ochilor, cînd primi în scris o hîrtie pe care citi, printre altele: „...revista noastră vă roagă să nu vă descurajați. Nu trebuie să uitați că avem și academicieni șomeri. Dumneavoastră sînteți abia la începutul carierei..."

Era, într-adevăr, la începutul carierei.

În acele zile de lipsuri și descurajare cunoscu și se împrieteni cu un tînăr și talentat inginer electronist, Richard Hillman, cu aceleași perspective de a ajunge academician. Richard avea o fire veselă, optimistă și un spirit deosebit de inventiv. De altfel, era și autorul cîtorva invenții brevetate. E drept însă că fusese silit să-și vîndă brevetele, iar invențiile nu i-au fost aplicate niciodată. Una dintre ele, de pildă, era un automat care putea să stabilească în cîteva minute suma aflată în casa de bani. Brevetul fusese cumpărat de firma producătoare de calculatoare mecanice, a cărei casă ar fi înregistrat o scădere simțitoare a încasărilor dacă noul automat ar fi încăput pe mîna vreunei firme concurente.

Pînă una-alta, Richard, fără slujbă și el, își cîștiga existența reparînd la domiciliu aparate de radio și alte aparate electrice. Sinclair nu găsi nimic.

Se împlineau cîteva săptămîni lungi și grele de la discuția cu redactorul șef al revistei „Sănătatea pentru toți" și șomajul părea să se eternizeze, cînd, cu totul pe neașteptate, Archibald Perkins, proprietarul unei clinici de psihiatrie, se arătă dispus să-i ofere un post, unde, în sfîrșit, avea să lucreze și chiar în specialitatea sa. Mulți ani mai tîrziu, află că acesta fusese și motivul concedierii sale. Mister Perkins îi plătise redactorului șef o „răscumpărare" substanțială pentru autorul anonim al articolului despre

Scanned with OKEN Scanner

tratamentul electric al paraliziei. Perkins era în felul lui un psiholog: clientela are întotdeauna încredere într-un tratament nou. Și chiar dacă în cele din urmă el nu se dovedea eficace, aducea în schimb veniturile scontate.

Sinclair era în culmea fericirii. Iată că există totuși o dreptate! Un om cu pregătirea și posibilitățile sale nu putea rămîne fără lucru. I-o va spune lui Richard, deși cunoștea dinainte replica acestuia:

„Dacă tu, Cyrus, vei căpăta de lucru, asta încă nu rezolvă problema. Iar pînă la adevărata libertate mai e un drum foarte lung."

Cu avansul primit, Sinclair cumpără o mulțime de bunătăți. Doar în tot timpul acesta mîncase la Richard. Acum avea să-i facă o surpriză.

Urcă în fugă scările și sună nerăbdător la ușă. Abia intră și începu să povestească plin de entuziasm despre cele întîmplate, bombardîndu-și prietenul cu pachete, sticle și cutii de conserve.

Richard se așezase pe pat și privea absent. În cele din urmă, Sinclair, băgînd de seamă, se apropie de el și-l zgîlțîi:

— Hei, bătrîne as al șurubelniței, nu spui nimic?

Richard tresări și rosti de parcă abia atunci observă prezența prietenului său:

— Sacco și Vanzetti au fost executați...

...De atunci trecuseră mulți ani. Acum Sinclair nu mai era un necunoscut. Pînă și eu făcusem cunoștință cu el.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XII

Vizita de dimineață. Sînt lăsat să circul. Cele trei subsoluri. O ușă întredeschisă spre o lume necunoscută.

A doua zi am primit vizita unui bărbat roșcovan care îmi luă pulsul, îmi ciocăni genunchii și, cînd îl pocnii cu pantoful în bărbie, spuse:

— Are reflexele sănătoase.

Se adresase unei domnișoare uscățive, pe a cărei față părea pentru totdeauna întipărit un aer indignat ce o prindea de minune. Dar cel mai bine i se potrivea numele: Semiramida.

— Nu e furios — constată domnișoara Semiramida.

N-aveam motive să fiu. În general mă înfurii foarte greu. O singură dată în viață m-am înfuriat grozav, la vîrsta de patru luni, cînd tatăl meu, voind să mă adoarmă, mi-a cîntat la vioară. Aici însă mă simțeam destul de bine. Aveam o cameră plăcută, cu tot confortul. Apa caldă și ventilatorul funcționau, iar televizorul era stricat. Curățenie, răcoare și liniște.

O clipă m-am gîndit să-i mărturisesc doctorului că sînt sănătos tun și că prezența mea în această încăpere este rezultatul unei neînțelegeri. Am renunțat însă. Era limpede că s-ar fi simțit obligat să-mi prescrie de îndată un regim mai drastic. Trebuia deci să mai am răbdare.

Medicul îi șopti sorei Semiramida:

— Pare lucid. Să-i facem fișa.

Sora scoase un carnețel, pregătindu-se să noteze, iar medicul, cu un zîmbet larg, suspendat ca un hamac între cele două urechi ale sale, se așeză în fotoliul de lîngă patul meu.

— Așa. Și-acum spuneți-mi ce vă supără?

— Mă supără că în America sînt mulți imbecili și escroci în funcții importante.

Doctorul aruncă o privire alarmată sorei, care puse carnețelul deoparte și scoase o seringă.

— Aveți dureri de cap? — rosti doctorul cu multe menajamente.

Scanned with OKEN Scanner

– Ce întrebare?! Care om cinstit este scutit la noi de dureri de cap?

Doctorul medită o clipă, apoi se hotărî să adopte o altă tactică.

– Ați participat la multe lupte, nu-i așa? – spuse cu un ton voit admirativ.

– Lupta abia acum începe! – am oftat eu. Nu voi admite să fiu luat drept altul...

– Schizofrenie... șopti medicul, și sora clătină din cap. Mîine îl vom supune diagnosticului cibernetic.

Se ridică și se îndreptă spre ușă.

– Deocamdată să fie lăsat să circule. S-ar putea să aibă un efect pozitiv. Similia similibus curantur[1].

Am fost, așadar, lăsat să circul. Trebuia să folosesc împrejurarea ca să cercetez terenul.

Nu m-am oprit la camerele învecinate. Am auzit în treacăt o gălăgie infernală, din care am distins expresiile: „Veni, vidi, vici!", „Statul sînt eu!" și altele asemănătoare. Doar în dreptul unei uși am zăbovit puțin. O voce răgușită striga deznădăjduit: „Dau un regat pentru un cal! Nu se aude? Am să reclam! Îmi trebuie un cal! Să vină directorul să ia regatul!"

Am vizitat întreaga clădire și cele ce am văzut m-au umplut de groază și de alte numeroase impresii, ceea ce avu, desigur, un efect pozitiv.

Cu oarecari precauții și străduindu-mă să nu trezesc bănuieli, m-am strecurat în subsol. Primul dintre ele nu prezenta prea mare interes pentru mine. Săli de operație, pe ușile cărora scria: „Neurochirurgie". Săli pentru diferite tratamente foarte costisitoare, diferite laboratoare cu nume greu de memorat, precum și săli cu instalații de televiziune. Am descoperit de asemenea o sală de cinema, dar, din păcate, la ora aceea nu rula nici un film.

La cel de al doilea subsol am zăbovit mai mult. Acolo era instalată o adevărată menajerie. Cîini, iepuri, maimuțe de tot felul, cai și păsări duceau o viață prosperă și sănătoasă, fiind în permanență sub supraveghere medicală. Într-o cușcă, un șoricel alb se ridică în două picioare, mă examină cu atenție mișcîndu-și vioi botul minuscul și clipind din ochii săi ca două picături de tuș. Mă cerceta cu curiozitate și cu un ușor aer colegial.

1 Cele asemănătoare se vindecă reciproc. (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

Subsolul trei era cel mai liniștit. Coridoarele înguste erau slab luminate. Ușile erau de oțel, semănînd cu cele ale compartimentelor de pe submarine. Un bîzîit surd trăda activitatea unei instalații electrice. Tocmai mă pregăteam să mă întorc, cînd am descoperit și o ușă obișnuită, o ușă ca toate ușile. Ușa era întredeschisă și pe culoar răzbătea murmurul egal al unei discuții. Nu e frumos să asculți pe la uși, dar aceste preocupări sînt valabile pentru oamenii normali. Am rămas să ascult. Discuția se purta între doi bărbați. Unul dintre ei măsura camera în lung și-n lat. Părea să fie o cameră de 6 x 12 m.

— Pe băncile facultății îmi imaginam altfel oamenii de știință — spunea cel care se plimba.

Avea o voce tînără care vădea siguranță de sine.

— Îmi închipui — îi răspunse celălalt. Base-ball, călărie, golf, în fiecare joi o partidă de bridge și, din cînd în cînd, o descoperire cu care să luăm un nou premiu Nobel.

Vocea acestuia îmi suna foarte cunoscută.

— Ați îmbătrînit, domnule profesor.

Era într-adevăr profesorul. Sinclair îi răspunse cu vioiciune:

— Din clipa în care se naște, omul începe să îmbătrînească. Dumneata însă, dragă Paris, te ții bine.

— Nu disprețuiesc sportul — răspunse cel pe care profesorul îl numise Paris.

— Aș vrea să sper că nu disprețuiești nici știința.

Profesorul tuși sec.

Tînărul Paris avea uzanța discuțiilor. Răspunse curtenitor :

— Modestia e o virtute.

— Cred că e foarte obositor să fii atît de virtuos. În orice caz — spuse Sinclair cu aerul că vrea să schimbe vorba — mă bucur că vrei să lucrezi la mine, îndrăzneala dumitale agresivă e contagioasă. Ai ceva din firea tatălui dumitale. L-am cunoscut odată pe mister London. E un iancheu adevărat.

Mi s-a părut într-adevăr o îndrăzneală ca un singur om să reunească în numele său două mari capitale: Paris — London! Un capitalist prin excelență.

Tînărul însă nu se arăta entuziasmat de spusele profesorului:

— Tata are concepții învechite. Nu ne înțelegem prea bine. Face parte din vechea gardă: diplomația financiară. Eu cred în forța științei.

Scanned with OKEN Scanner

– Ai spus-o foarte frumos: „forța științei".

– În ziua de azi – continuă Paris – e mai tare cel care dispune de mai multe mijloace moderne...

– De atac, nu? glasul sună ironic.

– Da, de atac – spuse Paris cu convingere.

– Dacă voi avea vreodată timp, mă voi ocupa și de psihoze. E un fenomen fizic prea puțin studiat. Etiologia lui are o sferă foarte largă.

N-aveam impresia că profesorul schimbase subiectul. Tînărul însă îl înțelese în felul său.

– Și acum ce vă preocupă?

– Studiez comparativ structurile nervoase și electronice.

– Electronice?

Paris mestecă acest cuvînt de parcă era de chewing gum. În ceea ce mă privește, am socotit că profesorul avea, desigur, o lampă arsă. Ce legătură putea să fie între alienații mintali și electronică?! Sinclair, înțelegînd că auditoriul era nelămurit, continuă cu un ușor zîmbet pe care i-l ghiceam în intonație:

– Da. De cîțiva ani mă pasionează cibernetica.

Paris se orientă mai repede decît mine.

– A, înțeleg, e un hobby, cum spun englezii, sau un violon d'Ingres[1], cum spun francezii.

– Nu e nici una, nici alta.

Paris se orientase greșit. Eu rămăsesem, ca mai înainte, în întuneric. Sinclair urmă:

– Nu e o „slăbiciune omenească", ca de pildă colecționarea pipelor, a cutiilor de chibrite sau a lamelor de ras. Și, fiindcă veni vorba, vreau să-ți spun că aceste îndeletniciri specific americane capătă de multe ori caracterul unor adevărate manii. Între pacienții mei am pe-un oarecare Hunter, care a fost pilot pe un bombardier ce transporta bombe cu focos atomic. Omul părea perfect normal. Avea însă o mică pasiune. Colecționa țigări. Pînă aici nimic condamnabil. Într-o zi, însă, a făcut o reclamație la poliție susținînd că i s-a furat cea mai prețioasă piesă a colecției, care valora mai multe mii de dolari. Era vorba – spunea Hunter – de țigara pe care o fumase Napoleon la Waterloo.

– Interesant. Și ce s-a întîmplat cu reclamația? I s-a dat curs?

1 Expresii desemnînd o slăbiciune excesivă pentru un anumit lucru. (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

— Se înțelege. Ziarele făcuseră oarecare vîlvă. Colecția era asigurată. Așa că poliția s-a pus în mișcare.

— Și rezultatul?

— După minuțioase cercetări, poliția a stabilit că Napoleon nu fusese fumător. Hunter a fost internat în clinica mea; în urma examenului reieșise limpede că e un nevrozat. Așadar, dragul meu, nu confunda pasiunea cu mania. Iar pasiunea pentru știință e izvorîtă, fără îndoială, din focul prometeic. Înțelegi bine că focul acesta n-a fost smuls cerului doar pentru a ne aprinde țigara.

Paris tuși ca să schimbe vorba.

— Și totuși, neurologie și cibernetică! O aseamenea diversitate de preocupări e uimitoare pentru un savant cu renumele dumneavoastră.

— Tocmai aici e problema — punctă profesorul ideea exprimată de Paris. Diversitatea la care te referi e numai aparentă. În fond, e vorba de domenii pe care le înglobează, sub un anume aspect, sfera largă a ciberneticii. Și cu tonul jucăuș cu care bunicul își chestionează nepotul, profesorul puse întrebarea la care aș fi răspuns la fel ca Paris: În definitiv, ce știi dumneata despre cibernetică?

— Ceea ce bănuiesc că știe toată lumea: Cibernetica e știința ce studiază procesele de comandă și control, la mașini și organisme vii.

— Iată într-adevăr un răspuns precis! — rîse Sinclair.

— Iertați-mă, v-am fost recomandat ca specialist neurolog. În specialitatea mea știu totul — se apără tînărul.

— Recomandațiile sînt excelente. Dar nu mă pot opri să-ți spun că dumitale, ca multor altor specialiști, ți se potrivește de minune gluma lui Bernard Shaw: „Aceștia — spunea malițios bătrînul — ajung să știe totul despre nimic". Și mi-aș permite să adaug că sînt destui care nu știu nimic despre toate.

— N-am gustat niciodată umorul englez — spuse celălalt vexat.

— De ce, domnule London?

— Pentru că am fost în Anglia în calitate de ofițer și eram adesea ținta ironiilor și a pățăgelelor roșii.

— Și n-ai încercat să ripostezi?

Profesorului îi venea pesemne greu să-și țină rîsul, și-l îneca mereu într-o tuse zgomotoasă.

— Ba da, dar și la box erau mai tari englezii. Se pare că la ei toate sînt sporturi naționale — conchise Paris London, destul de necăjit.

Scanned with OKEN Scanner

De data aceasta, tusea nu-l mai ajută pe Sinclair. Fu nevoit s-o înece în cascade de rîs.

– Şi mai afirmi că umorul ţi-e străin – spuse el, încercînd să se calmeze. E drept că-l practici ca monsieur Jourdain, care făcea proză fără să ştie[1]. Da, da, şi ceea ce-i mai hazliu e faptul că lucrezi şi în cibernetică fără să ştii.

– Iar cibernetică! – Paris părea să transpire.

– Iar. Şi dacă vei colabora cu mine, vei auzi de ea tot mai des.

Sinclair se sculase de pe fotoliu şi acum măsura încăperea cu paşi apăsaţi, în vreme ce Paris se juca pesemne cu lănţişorul de la chei.

– Nu încape nici o îndoială, tinere prieten, că viitoarea treaptă pe care va urca civilizaţia umană, după ce va fi cucerit folosirea paşnică a atomului, este epoca maşinilor electronice. Omenirea îşi va dubla şi tripla longevitatea nu numai graţie gerontologilor, ci şi datorită creierilor electronici, care vor rezolva problemele cu care oamenii îşi pierd astăzi cea mai mare parte a vieţii. Atunci, în creierul uman, milioane de celule nervoase se vor reprofila, dînd şi mai mare adîncime şi complexitate sentimentelor, mai mare putere de expresie artelor. Fantezia, meditaţia activă, puterea de sugestie, forţa morală a omului descătuşat din mizerabilele contradicţii în care se zbate astăzi, vor căpăta un larg cîmp de acţiune.

Discuţia era în felul ei interesantă, dar deocamdată ea nu adusese nimic nou în problema care mă privea pe mine.

Un timp se vorbi despre un oarecare William Hopkins[2]. Brusc, profesorul păru să fi luat o hotărîre:

– E momentul să-ţi arăt ceva. Vino cu mine...

Se auzi o uşă. Apoi liniştea deplină se lăsă din nou subliniată de bîzîitul instalaţiei electrice. Eram obosit de atîta ştiinţă. Simţeam nevoia să ies la aer. Şi totuşi am rămas pe loc, ţintuit de curiozitate. Mi-am aprins o ţigară. Nu ştiu cît timp s-a scurs, poate o jumătate de oră, pînă cînd cei doi reveniră, continuîndu-şi discuţia:

– Rezultatele pe care le-aţi obţinut sînt de-a dreptul uimitoare.

– Sînt spectaculoase şi atît. Aparenţele nu trebuie să inducă în eroare un om de ştiinţă.

1 Replică celebră din „Burghezul gentilom" de Molière. (n.a.)

2 Unul din creatorii moletronicii, ramură a electronicii. (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

— Ce concluzii teoretice ați tras privind relațiile între sistemele electronice și sistemul nervos?

— E greu să răspunzi la această problemă care prezintă aproape în fiecare zi noi și noi fațete. E clar că între aceste sisteme există puncte de contact, că intensitatea curenților ce iau naștere în țesuturile vii ar putea să acționeze asupra unor circuite electronice. Dar niciodată nemaipomenita complexitate a țesutului viu, a vieții, nu va putea fi prinsă într-o schemă electromecanică cu relee și contacte. Paralelismul dintre ele nu trebuie să ne facă să uităm că ne aflăm în fața a două domenii calitativ diferite.

Paris mîrîi nemulțumit:

— Hm, „calitativ"... mi s-a atras atenția și în facultate. Asta miroase a materialism.

— Nu știu a ce miroase, dragă Paris. Identificarea pe bază de miros constituie specialitatea copoilor. De altfel, materialismul îmi este total indiferent.

Paris vorbi degajat. Se simțea că vrea să-și ascundă enervarea.

— Mai bine spuneți-mi ce pronosticuri faceți în legătură cu lucrările dumneavoastră?

Profesorul răspunse tărăgănat:

— Pronosticuri? Hm, mda, e un termen de la cursele de cai... Prevederile mele sînt încă nebuloase. Nu știu dacă voi reuși să realizez această legătură între electricitatea din țesutul viu și cea din mașinile electronice. Poate că e o simplă utopie, un vis.

— Îmi pare rău, domnule profesor, că sînteți un critic atît de sceptic al propriei dumneavoastră opere. E paradoxal. Eu sînt neurolog și nu cibernetician, și totuși cele ce mi-ați arătat mă fac să cred că am văzut cu ochii mei noul Adam: un Adam electronic. Iar dumneavoastră, creatorul lui, repetați tragedia biblică. Vă întoarceți fața de la el.

— Am să-ți spun ceva care ține de anecdotă. Într-o zi i-am dat unui Adam electronic, cum îl numești dumneata, să citească biblia.

— Și?

— Fii liniștit, nu s-a convertit. A găsit atîtea greșeli de logică, încît i s-au ars cîteva circuite.

Profesorul rîse.

— E totuși ciudat că vă preocupă punctele de contact dintre sistemele nervoase și cele electronice — spuse Paris.

Scanned with OKEN Scanner

— Ciudat? Am impresia că nu sesizezi problema. Nu e nimic mai pasionant decît să activezi în știință, la limita între „cunoscut" și „necunoscut". Știința există pentru că există necunoscutul. Paradoxul constă tocmai în faptul că pe măsură ce se mărește sfera cunoscutului, sporește și numărul problemelor pe care le are de rezolvat știința. Aici e de fapt și motorul progresului. Din păcate, ajung uneori în domeniul filozofiei, și aici nu mă orientez la fel de bine ca în știință.

Tînărul răspunse cu o ușoară superioritate:

— Să lăsăm filozofia în grija lui Dewey și Santayana. E business-ul lor.

— Da, da... — răspunse Sinclair cu o voce absentă. Și totuși, cele realizate în cibernetică pînă în prezent nu pot fi limita. Gîndește-te, un creier uman are 14-15 miliarde de neuroni. Creierii electronici perfecționați au astăzi cîteva mii de lămpi. Dar ce se va întîmpla cu un creier care va atinge 14 miliarde de lămpi? Se va realiza saltul? Vor deveni roboții ființe care gîndesc?

— E o întrebare sterilă, domnule profesor. Noi avem nevoie să se gîndească cît mai puțin. Și așa e incomod că sînt prea mulți oameni care se ocupă cu acest lucru.

— O întrebare sterilă?

Profesorul revenise parcă din lumea gîndurilor sale.

— În știință nimic nu e steril. Se învață și din insuccese. Nu e deloc imposibil ca soluția lui Hopkins să fie cea justă.

— Mi-ați mai pomenit de el, mi se pare.

— Da. Numele lui este legat de moletronică. Și poate că moletronica va da răspunsul pe care-l caut. Deocamdată, însă, din păcate...

Sinclair păru că vrea să mai spună ceva, dar se răzgîndi. Se sculă și spuse preocupat:

— S-a făcut tîrziu. E timpul să ne întoarcem. Apoi redeveni amabil: Mă bucură dorința dumitale de a lucra aici.

— Vă mulțumesc, domnule profesor, voi fi fericit să lucrez sub conducerea dumneavoastră — răspunse Paris London.

Era, fără îndoială, o formulă de politețe.

Profesorul și interlocutorul său se apropiară de ușă. M-am lipit de zid într-un colț întunecos și am așteptat. Sinclair ieși, urmat de un tînăr înalt cu mers de sportiv. Se îndreptară spre ascensor, lăsînd în urmă un miros de tutun de pipă.

Scanned with OKEN Scanner

După ce m-am asigurat că nu mai era nimeni în apropiere, am apăsat clanța. Ușa era descuiată. Am intrat.

CAPITOLUL XIII

Un principiu fizic și necesitatea unor anticipări. Mutul. O carieră aeriană și una subterană. O fișă și „service" la domiciliu.

Hotărît lucru, știința a fost și a rămas pentru mine o noțiune cu desăvîrșire abstractă. Da, îi port un respect fără margini. Asta, da. Nu sînt într-atît de ignorant, încît să nu știu că toate bunurile civilizației moderne se datoresc marilor realizări ale științei. Dar n-am avut niciodată, pînă de curînd, un contact direct, nemijlocit cu ea. Îmi conduc mașina fără să fiu preocupat de procesele chimice ce se produc în acumulatoare. Mănînc cu poftă biftec și cu plăcere ciocolată, fără să mă interesez care dintre aceste două alimente îmi furnizează mai multe calorii. Fumez aproape două pachete de țigări pe zi, fără să citesc articolele ce dezbat acțiunea cancerigenă a nicotinei și a gudroanelor. Folosesc frigiderul, fiind total indiferent la rolul amoniacului în răcirea alimentelor și privesc la cinematograf cronica noutăților tehnice cu aceeași curiozitate cu care urmăresc performanțele obținute la întrecerile de schi pe apă.

N-am avut înclinații pentru știință și tehnică nici în copilărie. N-am aprins niciodată focuri bengale și, dacă am înălțat zmeie de hîrtie, n-am făcut-o nici pentru a verifica experiența lui Franklin și nici pentru a studia legile aerodinamicii. La școală confundam lesne catetele cu catehismul și despre ipotenuză credeam că e tot un fel de ipotecă. Țin minte că o singură dată un principiu fizic m-a pus pe gînduri pentru multă vreme. Profesorul ne explicase foarte plastic că un corp nu se poate afla în două puncte în același timp. Mie faptul acesta mi se părea atît de clar că nici nu merita demonstrat. Dar roșcovanul de Sammers, colegul meu de bancă,

Scanned with OKEN Scanner

avea întotdeauna părerile lui în legătură cu legile științei. Era hotărît să ajungă și el cîndva „omul invizibil", asemenea lui Griffin. Înăbușindu-și rîsul, îmi șopti:

— Îți dai seama, Smith, ce grozav ar fi dacă fizica asta nu s-ar băga unde nu-i fierbe oala?!

(De altfel și în această privință era ignorant, întrucît orice oală fierbe tot datorită unor legi fizice!) Cerîndu-i lămuriri, Sammers îmi spuse că nu și-ar dori nimic mai mult decît să poată fi în același timp și în clasă și la pescuit. La drept vorbind, nu era deloc prost roșcovanul. Atîta doar că între el și fizică existau serioase divergențe cu privire la fenomenele naturii.

De acest principiu mi-am amintit de multe ori în viață, și, dîndu-i dreptate fostului meu coleg de bancă, am regretat profund că nu puteam să mă aflu concomitent în mai multe locuri. (Firește cu o singură excepție, care întărea regula, și anume atunci cînd arestarea mea a fost cel mai util alibi referitor la spargerea comisă la clinică.)

Același principiu, riguros științific, a făcut ca, în timp ce eu mă aflam în arestul poliției sau în clinica neurologică, în alte locuri să se petreacă lucruri la care nu puteam asista prin natura împrejurărilor. Unele dintre ele mă priveau direct, altele aveau o strînsă legătură cu evenimentele și oamenii care au jucat un rol important în cele ce vă povestesc. Aceste fapte au ieșit în cele din urmă la iveală. Unele mai devreme, altele mult mai tîrziu. Parte dintre ele mi-au fost povestite ulterior, despre cîteva am citit în ziare sau în documente de arhivă publicate sub presiunea opiniei publice. Povestindu-vă acum, după atîta timp de la cele întîmplate, vă pot vorbi despre lucruri pe care eu, la vremea aceea, nu le cunoșteam. De aceea vi le voi aminti la locul cuvenit. În definitiv, dumneavoastră nu aveți nici o vină că fizica a fost atît de neîndurătoare cu destinul meu.

Iată de ce e necesar să vă vorbesc acum despre un personaj pe care roșcovanul Sammers l-ar fi numit „omul invizibil", dar căruia îi fusere hărăzită o altă poreclă.

...În zilele acelea cînd, fără voia mea, fusesem scos din anonimat și numele meu devenise celebru, dînsul era foarte puțin cunoscut. De fapt, nici nu era un om, ci o umbră. Jucase și el un rol în întîmplările pe care vi le povestesc și care au devenit publice abia atunci cînd numele meu fusese de mult uitat. Umbra aceasta era Fountain.

Colonelul David Jonathan Fountain, canadian de origine

Scanned with OKEN Scanner

franceză, era supranumit „Mutul". La drept vorbind nu era chiar mut. Dar în tinerețe suferise mult de aftoză, ceea ce-l obligase să vorbească foarte puțin, uneori deloc. Apoi se obișnuise, și tăcerea devenise a doua lui natură. Printre puținele fraze pe care le rostea se afla de obicei și dictonul său favorit, datorat lui Benjamin Franklin: „Omul învață în doi ani să vorbească și în patruzeci să tacă". Omul care învățase să tacă avea acum patruzeci și doi de ani și făcuse o carieră strălucită. Ca pilot în aviația marinei dăduse dovadă de eroism cînd, cu prilejul unor manevre militare, fusese doborît din greșeală de antiaeriană. Părăsi aviația marinei și, la recomandarea serviciului secret al armatei, primi șefia unei importante secțiuni a Biroului federal de investigații (F.B.I.) Cu serviciul secret avusese ani de-a rîndul relații strînse trimițîndu-i rapoarte despre starea de spirit din rîndurile forțelor aeriene și despre conținutul discuțiilor purtate la club de ofițerii superiori. E drept că o dată o scrîntise. Atrăsese atenția șefilor săi asupra „propagandei roșii" pe care o infiltra invizibil un tînăr căpitan, totdeauna dispus să te întrebe ce părere ai despre succesele Rusiei sovietice. Cîteva zile mai tîrziu, întîlnindu-se întîmplător cu acesta la toaletă, tînărul îi mulțumi ironic pentru serviciul făcut. Fountain înțelese că era, ca și el, agent al aceluiași birou, iar denunțul se dovedise un excelent certificat care-i adusese căpitanului felicitări pentru „activitate merituoasă". Fountain păli și, după plecarea tînărului insolent, făcu o grimasă plină de dezgust: „Peste tot numai provocatori!"

De la această întîmplare deveni și mai tăcut, mai morocănos și mai bănuitor. Peste tot vedea numai agitatori roșii și agenți ai Inteligence service-ului, oameni ai amiralului hitlerist Canaris sau spioni japonezi. Îndeosebi pe aceștia din urmă îi prindea cu deosebită ușurință. Nici un costum, nici o mustață, nici un pașaport nu-l puteau induce în eroare în privința faptului că are în față un japonez.

Norocul veni însă să răscumpere gafa făcută prin denunțarea căpitanului, aducîndu-i și lui înalta apreciere a șefilor și un premiu substanțial pentru „activitate merituoasă".

Într-o zi cutreiera, ca de obicei, Down Town-ul[1], și intră într-o doară în maghernița unui anticar japonez. Printre obiectele de artă pline de praf, Fountain descoperi o dansatoare de porțelan înmărmurită într-o piruetă plină de grație și senzualitate. Era o piesă fără o prea mare valoare

1. Cartier în New York. (n.a.)

artistică. Fountain se arătă dispus s-o cumpere, dar anticarul îi spuse, zîmbind curtenitor, că „regreta profund alegerea distinsului domn, dar statueta era reținută". Fountain nu manifestă vreun regret deosebit și întinse mîna să așeze statueta de unde o luase. Atunci se petrecu ceva cu totul neprevăzut. Statueta căzu pe podea și se făcu țăndări. Anticarul se grăbi să adune cioburile cu o vioiciune surprinzătoare pentru vîrsta înaintată pe care o arăta părul său alb. Fountain îl privi mirat, dar nu-i scăpă un „amănunt". Cînd anticarul vru să-l ridice, Fountain, cu o promptitudine remarcabilă, exersată nu o dată la veselele întîlniri cu prietenii, scoase pistolul și, îmbrîncindu-l pe anticar, îl ridică el. „Amănuntul" era o mică plăcuță de aluminiu ce fusese probabil închisă în interiorul statuetei de porțelan. Profitînd de o clipă de neatenție, anticarul strivi între dinți o mică fiolă de cianură, așa cum prevedea faimosul cod „Busido", fără să-și fi exprimat ultima dorință. Fountain băgă pistolul în buzunar și privi satisfăcut descoperirea. Intuiția și cele petrecute fulgerător acolo îl încredințară că are în mînă cheia viitoarei sale cariere. Nu greșise. La analiza făcută în laborator se dovedi că pe plăcuță era încrustat un cod secret care duse apoi la capturarea unei rețele a spionajului japonez. Iar Fountain se alese cu gradul de colonel și o frumoasă colecție de antichități orientale pe care o confiscase o dată cu corpul delict. De la această colecție i se trase lui Fountain faima de spirit rafinat, de om de gust și de cultură. Ca urmare, primi însărcinarea să se ocupe de intelectualii țării și îndeosebi de oamenii de știință și inginerii valoroși.

Își petrecea ore întregi în biroul său, citind diferite lucrări în care căuta indicii asupra orientării politice și a simpatiilor sociale a autorilor lor. Citise cu mare atenție „Teoria Relativității" a lui Einstein, „Cibernetica" lui Norbert Wiener, lucrările lui Enrico Fermi și ale altora. Cînd printre cărțile primite spre cercetare i se trimise din greșeală „Mizerabilii", aluziile autorului i se părură atît de tendențioase, încît ordonă urgenta punere sub urmărire a lui Victor Hugo.

Iar de cînd citise un articol semnat de prof. dr. Sinclair, în care se făceau referiri la o lucrare, „Război și pace", de un autor cu numele de Lev Tolstoi, în cartoteca serviciului pentru „Integritatea gîndirii științifice" apăru o fișă nouă. Erau aici însemnări cu privire la diferite împrejurări și fapte din viața lui Sinclair. Tot aici a fost înscris și numele lui Richard Hillman, care avea de altfel mai de mult o fișă personală. Nu lipsea nici măcar faptul că în biblioteca profesorului se găsea un volum din

Scanned with OKEN Scanner

versurile lui Heine, așezat între Jack London și Walt Whitman, în apropierea comutatorului de lumină, atent verificat într-una din zile de un controlor de la societatea de electricitate. Bineînțeles că pe atunci Sinclair habar n-avea de toate acestea și-i dăduse „electricianului" un bacșiș onorabil. Apoi se reașezase la masa lui de lucru, uitînd cu desăvîrșire încă una din banalele vizite pe care i le făceau din cînd în cînd tot felul de tapițeri, electricieni și spălători de geamuri.

Acum, Fountain avea motive puternice să treacă la o nouă etapă. Voia cu tot dinadinsul să știe mai exact la ce lucra profesorul.

CAPITOLUL XIV

Cei șapte Adami. Arta și electronica. Dans macabru și alarmă U.K.W. Centrala moletronică de diagnostic.

Am intrat în încăperea pe care tocmai o părăsiseră profesorul și tînărul Paris London. Îmi stăruia în minte discuția dintre ei și curiozitatea mă împingea să cercetez și acest sector al clădirii.

Era un birou cu mobilă metalică și cîteva fotolii de piele. Nimic deosebit, în afară de încă o ușă, pe care m-am grăbit s-o încerc. Era descuiată. În încăpere — întuneric. Am scăpărat un chibrit, dar n-am apucat să deslușesc ceva, că o voce mă făcu să scap chibritul înainte de a mă frige.

— Comutatorul e lîngă ușă.

Mi-am mușcat buzele și, stăpînindu-mi sentimentele și mușchii, am descoperit comutatorul. Am aprins lumina și am rămas cu gura căscată. Mă aflam în fața a șapte roboți. Iată, așadar, cine era noul Adam. Și nu unul, ci șapte!

Cele șapte personaje făcute dintr-un material flexibil, avînd luciri mat-albăstrii, se îndeletniceau cu niște lucruri ciudate. Unul dintre ei se

Scanned with OKEN Scanner

afla în fața unui șevalet și, cu o mișcare lentă și continuă, așternea culori.

— Vă place? — mă întrebă robotul pictor.

Avea o voce foarte ciudată. Nu era nimic omenesc în ea, și totuși, cuvintele sunau clar. M-am apropiat și am privit cu atenție pînza. Era acolo un vălmășag de linii galbene și verzi și, doar ici, colo, cîte un mic punct roșu. Cred că-i venea greu să lucreze pe întuneric.

Am încuviințat :

— Da, desigur, deși unghiul acesta vă este nefavorabil din punct de vedere al luminii.

Mă gîndeam că e mult mai prudent să fii politicos cu roboții.

— S-ar putea să aveți dreptate — spuse el.

Încurajat de atitudinea sa pașnică, am întrebat:

— Și cum se numește compoziția dumneavoastră?

— „Teorema lui Pitagora văzută într-o noapte de decembrie".

Am înghițit ceva, nu știu bine ce, poate o pensulă, poate mai multe, și m-am îndepărtat invocînd un pretext neîntemeiat.

Doi roboți jucau șah. Mutau piesele într-un ritm egal. Din cînd în cînd rosteau monoton, fără pic de emoție: „Șah!". Luau cîte o piesă și, în cele din urmă, spuneau într-un glas:

— Iar remiză.

Apoi începeau totul de la început, cu aceeași meticulozitate.

Am întrebat fără voie:

— Și n-a cîștigat nimeni dintre dumneavoastră niciodată?

— Ba da. Cînd am jucat cu profesorul Sinclair. E un jucător mediocru. Cînd jucăm însă între noi, nu partida contează.

— Dar ce?

— Am stabilit pînă acum 33 747 de variante la partida indiană. Toate dau remiză. Dar o vom găsi și pe cea care cîștigă.

— Vă urez succes din toată inima.

— Vă mulțumim, cu toate că succesul nu ne interesează.

Am admirat lipsa de orgoliu a acestor creaturi și m-am apropiat de cel de-al cincilea robot. Eram acum pe deplin stăpîn pe mine și-mi regăsisem verva și pachetul de țigări.

— Și dumneavoastră cu ce vă ocupați? — l-am întrebat.

— Eu sînt poet. Am scris un poem. Nu vreți să vi-l citesc? Ascultați.

Am ascultat. Robotul poet citea versurile, care vădeau o mare

Scanned with OKEN Scanner

ușurință de versificație:

Gazul curge, iapa nu.
Un șurub îmi frînge coapsa.
Nasturi de sidef sclipeau.
Iarba are, ei și ce?!

— Cum vi se pare? — mă întrebă.

— În general e aici o notă de voioșie... — am făcut un gest nelămurit.

— Credeți? Atunci va trebui s-o refac.

— De ce?

— Poezia se intitulează „Ultimul geamăt al lui Ahile", și o notă de voioșie ar fi totuși exagerată.

— Mda, atunci n-ar fi rău s-o refaceți.

— Toată?

— Nu, numai titlul.

Poetul se puse imediat pe lucru.

În încăpere se așternu o liniște nefirească. Am simțit deodată că lipsește ceva, ca o culoare care lipsește dintr-un tablou, dar nu-mi dădeam seama ce. În cele din urmă am înțeles: creaturile acestea, care aveau atîtea însușiri omenești, nu respirau. Respirația unor oameni n-o auzi, dar o presupui.

Culoarea din tablou n-o separi. Ea întregește ansamblul, face parte din atmosferă. De aceea aceste creaturi mi se păreau, în ciuda comportărilor, lipsite de viață. Deodată, desigur pentru a mă contrazice, se declanșă un adevărat dans macabru.

Cei șapte Adami săriră de la locurile lor și intrară într-o agitație de nedescris. Rosteau cuvinte dezordonate din care nu puteam înțelege nimic. Prudent, m-am retras într-un colț al camerei. Totul dură cîteva secunde, după care roboții, ca la un semnal, rămaseră nemișcați, fiecare în poziția în care fusese surprins. Păreau să asculte ceva ce urechea mea nu putea percepe. Apoi unul dintre roboți ieși din starea de catalepsie ce-l cuprinsese și se apropie de un perete. Apăsă pe un buton ce se pierdea în ornamentele în relief și peretele alunecă în lături, descoperind o ușă metalică. Robotul emise un sunet sec ca o heterodină și ușa de fier se deschise. Dincolo era un întuneric albastru ca în nopțile de vară fără lună. Robotul se topi în noapte ca o pată de cărbune cu irizări fosforescente. Apoi ușa de metal se închise fără zgomot. Căutam un mod demn de a mă

retrage din mijlocul acestei societăți ciudate. Am întrebat:

— Și unde, mă rog, a plecat colegul dumneavoastră?

Răspunsul veni prompt:

— Centrala moletronică de diagnostic.

Răspunsul nu m-a lămurit prea mult, dar n-am insistat. Îmi era de ajuns și arătasem că nu mă impresionaseră. Aveam nervii tari.

M-am apropiat de ușa prin care intrasem. Unul dintre roboți articulă:

— Comutatorul e lîngă ușă.

Am stins lumina și, instinctiv, am ieșit în vîrful picioarelor.

... Cînd am ajuns la etajul camerei mele am simțit pe umăr o mînă de fier și am fost convins că e unul dintre roboți.

Am spus calm:

— Știu. Comutatorul e lîngă ușă.

— E nebun de legat — mormăi cineva în spatele meu.

M-am întors. Era gardianul, care mă căutase în toată clădirea.

Capitolul XV

Apariția unui geniu al Bursei. Poliția la locul crimei. Cînd baia servește și la altceva. Sinclair e nebun? Fotografia pacientului arde în crematoriu.

Ședeam plictisit la mine în cameră și căutam să-mi omor într-un fel oarecare timpul. Deodată am descoperit în buzunarul hainei ziarul pe care-l cumpărasem înainte de a veni aici. L-am despăturit și am început să-l citesc într-o doară. Pe prima pagină era imprimat cu litere groase. „Uriașul crah de la bursa din New York. Misterul operației STAR"[1]. Din

1 Stea.

Scanned with OKEN Scanner

curiozitate am citit articolul și, din cîte am înțeles, cineva făcuse o operație strălucită, în timp ce toți ceilalți se ruinaseră la fel de strălucit. Norocosul jucător la bursă, care-și păstrase anonimatul, făcuse niște combinații atît de reușite și rapide, încît dejucă toate contraloviturile rivalilor, ceea ce-l făcu pe autorul articolului să exclame că totul era „de o simplitate genială".

Operația „STAR" (Steel — Atom — Rocketts) — denumire fabricată de ziariști din primele litere ale cuvintelor — făcuse să apară o nouă stea pe firmamentul bursei.

Agitația care cuprinsese toate sectoarele vieții era de nedescris. Toți voiau să afle cine este „genialul speculant", care cîștigase peste noapte 2 000 000 000 de dolari, devenind stăpînul *de facto* al celor mai mari concerne de oțel, material atomic și rachete.

Am încercat să-mi dau seama ce reprezintă această sumă. Am băgat mîna în buzunar și am scos tot ce aveam în el: 20 de dolari. Acum îmi dădeam seama.

Am zvîrlit ziarul pe marginea ferestrei tocmai în momentul cînd în curtea clinicii intra o limuzină mare, neagră, din care coborî un comisar de poliție și doi agenți secreți. Pe comisar l-am recunoscut imediat după uniforma pe care o purta, iar pe agenții secreți după uniforma pe care n-o purtau, ca să nu fie recunoscuți. Va să zică, poliția se ocupa de spargerea comisă la clinică.

Cei trei se îndreptară cu pași siguri spre aripa direcției, cu aerul unor oameni care mai fuseseră pe aici.

M-am gîndit că nimic nu poate fi mai util pentru mine decît să aflu ce învîrtește poliția la locul crimei. M-am strecurat deci de-a lungul coridoarelor pustii, grăbindu-mă să ajung și eu la „Direcție".

... În zilele care trecuseră, făcusem eforturi zadarnice să-l revăd pe profesorul Sinclair. Am înțeles de altfel că orice încercare de a discuta cu el avea să se termine cu retrimiterea mea în camera 301. Am aflat însă destule despre topografia locului ca să știu ce am de făcut acum. Trebuia să ajung în camera de baie de lîngă biroul profesorului, de unde puteam să aud totul fără nici un efort. Lucrul acesta era relativ simplu. Camera de baie comunica la rîndul ei într-un coridor îngust, unde se putea ajunge sărind printr-un luminator de la etajul II.

Am ajuns la baie fără vreo dificultate și am întredeschis încetișor ușa care dădea în birou. În felul acesta nu numai că auzeam totul, dar puteam să și văd, fără să fiu văzut, ceafa de taur a comisarului. Discuția

Scanned with OKEN Scanner

începuse pesemne cu cîteva clipe înainte. Cel care vorbea acum era comisarul. Vocea mi s-a părut cunoscută. Am pariat cu mine însumi că era a comisarului Bludy și am cîștigat.

— ... așa că — spunea el — a trebuit să abandonăm această pistă.

— Am toată încrederea — răspunse profesorul Sinclair — că poliția își va face datoria.

— În privința aceasta puteți fi sigur — spuse aproape șoptit unul dintre agenți. Sperăm însă că detaliile pe care vreți să ni le dați ne vor ajuta în găsirea unor indicii mai sigure.

O clipă se așternu tăcerea, pe care celălalt agent o folosi ca să-și sufle nasul.

— Domnilor, vă voi destăinui un lucru îngrozitor. De trei zile conștiința nu mă lasă să dorm...

Profesorul vorbea ca un om chinuit de insomnie.

— Doar nu vreți să spuneți că dumneavoastră i-ați delapidat, făcu Bludy, a cărui perspicacitate îmi era bine cunoscută.

— Nu, domnilor, nu-i asta — murmură îndurerat profesorul. Nu v-aș fi deranjat pentru atîta lucru.

— Atunci?

Era glasul unuia dintre agenți.

— Am ajuns la concluzia că cel care a spart seiful este un pacient de-al meu.

— Numele lui? — întrebă profesional comisarul.

— Meb.

— Meb și mai cum?

— Atît.

— Avea vreo poreclă?

— Nu.

— Ciudat. De ce nu ne-ați comunicat imediat această bănuială?

— Din motive științifice.

Profesorul părea copleșit.

— Bine. Îl vom aresta imediat.

Cei doi agenți se sculară în picioare, iar unul dintre ei scoase o pereche de cătușe.

— Imposibil, domnilor! — spuse profesorul cu glas stins.

— Cum așa? — întrebă Bludy.

— A fugit.

Scanned with OKEN Scanner

Cei doi agenți se așezară la loc, iar unul dintre ei puse cătușele în buzunar.

Comisarul întrebă:

– Cînd s-a petrecut faptul?

– La o săptămînă după noaptea operației.

– Credeți că operația a făcut-o singur sau a avut și complici?

– M-ați înțeles greșit. Operația i-am făcut-o eu.

– Despre ce fel de operație este vorba?

– Chestiunea e mai complicată. E vorba despre o experiență. De altfel, speram să-l regăsesc în cel mult o zi, după...

Profesorul părea să se scuze.

– Ați comis o greșeală de neiertat.

Bludy părea să nu-l scuze.

– Nu mă îndoiesc, cu toate că experiența pare să fi reușit.

– Vă felicităm pentru experiență, dar nu vă felicităm pentru complicitatea de care vă faceți vinovat.

– Asta nu schimbă situația. Principala problemă e să-l prindeți și să-l readuceți aici.

– Aici? – comisarul rîse. Nu, domnule profesor, avem noi clinici mai sigure ca asta. N-aveți nici o grijă. Bănuiți unde s-ar fi putut duce?

– Oriunde. La Hollywood, ca și la Mr. Morgan, să-i ceară fiica de soție...

– Ce credeți c-a făcut cu cei 3 275 de dolari?

– Totul sau nimic. Mai degrabă totul.

Comisarul tuși nemulțumit de răspuns:

– O singură rugăminte încă...

– Vă stau la dispoziție.

– Puteți să ne dați semnalmentele infractorului?

– Da – spuse profesorul, după o clipă de ezitare.

L-am văzut că deschide sertarul biroului și scoate de acolo o fotografie. Cei trei polițiști se apropiară de masă, priviră fotografia și scoaseră trei exclamații de uimire.

– Imposibil – făcu Bludy.

– Imposibil! – exclamă unul dintre agenți.

– Im-po-si-bil! – silabisi și celălalt, după cîteva clipe de gîndire.

Profesorul zîmbi enigmatic.

– Și totuși, aceasta-i realitatea.

Scanned with OKEN Scanner

Comisarul întrebă:

– Mai aveți ceva de adăugat la cele spuse? Zîmbetul se stinse.

– Nimic, domnilor. De vreme ce vi se pare imposibil...

Cei trei schițară un gest de salut și se îndreptară demni spre ieșire. Cînd trecură în dreptul ușii de la baie, l-am auzit pe unul dintre agenți:

– E țicnit și ăsta, săracul...

– Nici nu-i de mirare, între atîția nebuni!

După ce plecară polițiștii, profesorul se așeză la birou și-și prinse capul în mîini. Privi îndelung fotografia din fața sa. Părea grozav de obosit...

Într-un tîrziu se ridică de la birou, luă fotografia și o aruncă în crematoriul de ars hîrtii. Apăsă pe buton și-n liniștea biroului se auzi flacăra electrică ce-și mistuia bucuroasă prada. Apoi, cu pași energici, părăsi încăperea.

Am intrat cu băgare de seamă în biroul lui Sinclair. În cutia metalică a crematoriului, cartonul gros acoperit de lacul fotografic rămăsese intact. L-am scos cu grijă și am încercat să descifrez imaginea carbonizată. Involuntar am tresărit și fotografia din mîna mea se destrămă prefăcîndu-se în pulbere. Dintr-un salt am fost în ascunzătoarea mea.

Cineva bătea ușor la ușa de intrare în cabinetul profesorului. Firește, nu-i răspunse nimeni.

Cineva intră și rămase o clipă locului. Nu-l puteam vedea. Pașii se apropiară de birou și intrusul începu să umble prin sertare. La început calm și cu precauție, căutînd parcă să nu facă zgomot. Apoi, din ce în ce mai febril. Pe urmă am auzit zgomotul metalic al capacului de la crematoriul electric de ars hîrtii. Am întredeschis ușa ceva mai mult și, prin crăpătură, am văzut un bărbat înalt, care, cu mișcări repezi, lucra ceva la lampa de pe birou. Părea să verifice becul. Cînd sfîrși, aruncă o privire de ansamblu asupra cristalului masiv, așeză o hîrtie, împinse puțin lampa spre centrul mesei și, elastic, se întoarse spre ușă. Atunci l-am recunoscut: era Paris London.

Era limpede că aici se petreceau lucruri suspecte. De ce se introdusese în felul acesta tînărul neurolog în biroul profesorului?! Oare numai pentru a controla dacă nu i se arsese lui Sinclair vreo lampă?!

Asigurîndu-mă că e liniște deplină, am revenit în cabinetul profesorului. Am privit și eu cu atenție lampa, fără să observ nimic deosebit.

Scanned with OKEN Scanner

Era să renunț, cînd am băgat de seamă că de lîngă bec pornește o sîrmuliță subțire ca o ață. La capătul de sus avea un fel de gămălie de ac. La capătul celălalt? Mergînd pe fir, am descoperit că sîrma dispare în cutia telefonului. Așadar gămălia era, după toate probabilitățile, un microfon. Frumoasă treabă! Întîi poliția și acum...

M-am întors în camera mea.

Cu ce avansaseră cercetările mele? Aflasem într-adevăr că cel ce furase banii nu eram eu. Prețioasă descoperire! De altfel, după părerea lui Sinclair, spărgătorul nu era faimosul Mike Smith, ci un pacient al său. În această privință — care mă interesa direct — era mai importantă părerea poliției. Ori, poliția îl socotea pe Sinclair nebun, iar pe mine perfect sănătos și, pe baza fișei psiho-fizice, un criminal eliberat provizoriu din lipsă de probe. Dacă însă veritabilul Mike Smith nu va fi găsit, Bludy nu va ezita să pună pe masa tribunalului „declarația" mea. Și așa presa critica cu vehemență incapacitatea poliției. Trebuia deci să acționez fără să pierd timpul.Lucrurile însă se complicaseră. Care era rolul lui Paris în afacerea asta? Și el îl căuta pe presupusul Meb? Toate erau foarte ciudate. Și pe urmă? Pe urmă habar n-aveam ce trebuia să mai fac. Simțeam că înnebunesc. Mi-am dat însă seama că lucrul acesta ar fi fost cu totul deplasat.

Și totuși, undeva, licări o idee. Acest *undeva* fiind — cu voia dumneavoastră — creierul meu.

CAPITOLUL XVI

Rolul lui Paris London. Mesaje indescifrabile. Ipoteze, deducții și tot felul de teorii.

Trebuie să mă opresc puțin asupra lui Paris London. Din clipa în care îl recunoscusem în biroul profesorului Sinclair, chipul lui îmi revenea mereu în minte, trezindu-mi sentimente nelămurite și contradictorii. Din cîte puteam să-mi dau seama, era mai tînăr decît mine. Bogat, hărăzit de

Scanned with OKEN Scanner

natură cu un fizic atrăgător, avînd o profesiune ceva mai interesantă decît a mea, lui Paris i se deschideau perspective dintre cele mai promițătoare. Zarurile sorții ne aruncaseră în colțuri diferite ale societății. Poate ar fi fost firesc să-l invidiez. Dar, nu știu de ce, nu-l invidiam. Nu e de invidiat omul care își apleacă demnitatea pînă la nivelul broaștei de la ușă pentru a privi pe gaura cheii. Nu e de invidiat omul care, avînd preocupări dintre cele mai nobile cum sînt cele medicale, trebuie să se ocupe de corespondența personală a altora, făcînd eforturi de a intra în posesia ei, fără știrea celor în drept. M-am străduit să-i acord circumstanțe atenuante. În definitiv, de unde știam eu că tînărul medic nu îndeplinește o acțiune utilă instalînd cornete acustice de ascultare pe masa lui Sinclar? Doar nu aveam toate datele problemei. Poate, la urma urmei, și pe Paris îl interesa misteriosul Meb și avea motive întemeiate s-o facă. Am recunoscut că era o judecată pur subiectivă. Dar așa e făcut omul. Simpatia și antipatia nu au criterii științifice și nu o dată primele impresii îți pot juca feste. În ceea ce-l privește pe Paris, rezervele mele inițiale s-au dovedit întemeiate. Atunci însă nu știam acest lucru. Rolul lui Paris mi-a devenit pe deplin limpede abia atunci cînd am citit cartea scrisă de el și intitulată „Cazul Sinclair". Prin această carte, Paris London a făcut dovada concludentă că posedă un cu totul alt talent decît cel literar. Cîteva capitole aruncă un fascicol de lumină asupra implicațiilor pe care le avea „cazul Sinclair" și pe care atunci socoteam că e numai „cazul Mike Smith" despre care, firește, nimeni nu va scrie vreodată o carte.

După cum veți vedea, Paris London relatează amănunțit despre întîlnirile sale cu Fountain. M-am întrebat ce l-a determinat s-o facă?

– Omul învață în doi ani să vorbească și în patruzeci să tacă. Cu dumneata lucrurile stau însă foarte prost. N-ai învățat nici să taci, nici să vorbești...

Peste ecranul videofonului, Fountain îmi aruncă o privire nemulțumită. Nu puteam să văd cu cine vorbește. Auzeam doar zgomotele străzii și motorul unei mașini în plin mers. M-am gîndit cu satisfacție că nu sînt subalternul „colonelului" Fountain. (Gradul cu care părăsise armata era folosit de oamenii săi ca un adresativ onorific. Cînd nu era de față îl numeau simplu: „Mutul".) În fond, ne lega un singur lucru. Dar despre asta mai tîrziu...

Scanned with OKEN Scanner

Din videofon se auzi o voce bărbătească:

— Îmi cer iertare, colonele. Totuşi acestea sînt faptele: De douăzeci şi patru de ore cutreierăm oraşul în căutarea postului de emisie şi ne e imposibil să-l detectăm. E de o mobilitate uluitoare. Am stabilit însă cu precizie că mesajele de răspuns vin din clinica profesorului Sinclair....

(Paris mărturiseşte că la auzul numelui lui Sinclair avusese un sentiment de satisfacţie. De la început nu-i inspirase încredere, socotindu-l „un intelectual visător şi un utopist nociv".)

— Aţi descifrat mesajele interceptate? — întrebă Mutul.

— Tocmai aici e partea ciudată! — răspunse vocea din maşină. Mesajele sînt indescifrabile. Maşinile noastre de calcul ne dau rezultate absurde.

— Continuaţi urmărirea şi raportaţi-mi din oră în oră.

Fountain închise videofonul şi se sculă de la birou.

— Înţelegi, dragă Paris — mi se adresă el — în afacerea asta vechile metode se arată neputincioase. Şi, slavă Domnului, noi ţinem pasul cu ştiinţa! Mai mult decît atît, după cum ştii, la noi cele mai îndrăzneţe realizări tehnice au fost făcute pentru armată, poliţie şi spionaj... Dacă n-ar fi să mă refer decît la sateliţi... Acum, maşinile de calcul sînt agenţii noştri cei mai utili, nu numai în descifrarea oricăror coduri, dar şi în analizarea cazurilor urmărite.

Îl ascultam pe colonel debitînd banalităţi de mult ştiute.

Colonelul aduse dintr-un dulăpior o sticlă de whisky şi două pahare.

— Nu ţi se pare ciudat că Sinclair a alarmat poliţia pentru un fleac de 3 275 de dolari...

— Mda, prestigiul clinicii şi interesele lui mister Perkins l-ar fi obligat să suporte paguba din buzunarul propriu.

— Împărtăşesc întru totul părerea dumitale. Tocmai de aceea mă gîndesc că e posibil ca o dată cu banii să fi dispărut şi un document foarte important pentru Sinclair.

Am ciocnit. Colonelul dădu paharul peste cap în timp ce eu am sorbit foarte puţin din băutură, amintindu-mi cu regret că seara aveam programată o partidă de scrimă. Colonelul îşi aprinse o ţigară.

— Ştii ce le-a arătat Sinclair dobitocilor de la poliţie?

Scanned with OKEN Scanner

Am dat din cap. Ştiam.

— Comisarul l-a crezut nebun. Dar dumneata, ca om de ştiinţă şi colaborator apropiat al profesorului, ce părere ai?

— Ca să fiu sincer, încă nu mi-am făcut o părere. Fireşte că nu e nebun. Dar se petrece ceva bizar, ceva nelămurit. Am impresia că Sinclair lucrează la o problemă cu totul specială. Din păcate, nu mi-a împărtăşit nimic şi mica incursiune informativă pe care mi-am permis-o n-a adus rezultate prea concludente. Poate lampa profesorului ne va ajuta să facem puţină lumină în această problemă...

Am zîmbit. Calamburul îmi reuşise de minune.

Colonelul rîse binevoitor.

— Regret că a trebuit să te rugăm pe dumneata să faci asemenea demersuri „tehnice"... Din partea dumitale am fi vrut să avem mai cu seamă unele informaţii psihologice cu privire la preocupările şi orientarea lui Sinclair. Dar dat fiind situaţia deosebit de delicată ...

— Nu face nimic, colonele. În război şi gradele superioare se tîrăsc prin noroi. Ori, oamenii cu preocupările noastre se află în război şi în timp de pace...

Colonelul mă privi cu sinceră admiraţie.

— O discuţie cu dumneata este o adevărată plăcere. Şi serviciile pe care ni le faci sînt dintre cele mai utile.

Începusem să mă plictisesc, aşa că mi-am luat rămas bun de la colonel.

— Te rog să mă mai onorezi cu vizitele dumitale — îmi strînse mîna. Voi fi fericit să-i transmiţi tatălui dumitale cele mai sincere salutări.

— Mulţumesc, colonele...

— Anul acesta mai candidează?

— Bătrînul a cam obosit. Susţine că la vîrsta lui îşi poate permite să conducă treburile senatului de acasă...

Îi şi vedeam pe cei doi scuturîndu-şi mîinile, rîzînd şi complimentîndu-se unul pe celălalt. Mai mult ca sigur că, după plecarea lui Paris London, colonelul se cufundase în faimoasa lui muţenie: discuţia aceasta trebuie să-l fi supus la un mare efort intelectual.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XVII

Un client cere o cafea. A pleca și a trăi. George Washington e chemat la datorie. Inversarea rolurilor. O plimbare cu mașina și o discuție cu poliția.

— O cafea, vă rog.

Consumatorul care comandase cafeaua ședea la o măsuță de lîngă fereastră. Era destul de tînăr, dar se grăbise să-și lase cîteva fire cărunte pe la tîmple. Era tras la față ca după o boală, și avea un aer pesimist de parcă încă mai era bolnav. Purta o haină corectă, dar oarecum uzată și o cămașă uzată, dar oarecum corectă.

Consumatorul își scoase din buzunarul de la piept o batistă mare și-și cufundă în ea nasul fin pe care-l suflă cu atîta putere, încît însuși Armstrong ar fi crezut că s-a născut un nou rival și un nou instrument. Casierița cofetăriei ridică mirată capul și privi cercetător singurul client de la această oră. Clientul își păturî tacticos batista și o făcu să dispară în buzunarul de la piept.

Cafeaua părea să întîrzie. Pesemne, automatul era defect sau, în caz contrar, din alte motive. Consumatorul își plimbă privirile prin cofetărie: cîteva măsuțe, cîteva scaune, cîteva frigidere pentru prăjituri, cîteva chelnerițe, cîteva oglinzi... Își pironi ochii pe una dintre oglinzi aflată în fața sa. Și atunci descoperi că bărbatul acela eram eu.

Eram într-adevăr puțin schimbat. Mă privisem în tot cursul vieții foarte rar în oglindă și nu aveam o imagine precisă a înfățișării mele. Cu toate acestea, de granit să fi fost — și nu eram — tot m-aș fi schimbat sensibil în ultimele zile.

... După ce m-am convins că în clinica profesorului Sinclair n-am să mai aflu nimic în plus, am hotărît să o părăsesc.

Niciodată nu m-am gîndit cîte probleme poate pune verbul *a pleca*, pe care naivii alcătuitori de dicționare îl definesc ca fiind o simplă „acțiune de părăsire, de despărțire de ceva"... Dar despre ce fel de părăsire

Scanned with OKEN Scanner

e vorba, de ce fel de *ceva* trebuia, de pildă, să mă despart eu, nu mai scriu erudiții filologi. Ei trec de la *a pleca* la aproape omonimul său *a trăi* [1], cu ușurința neștiutoare cu care trece o albină de la cupa unui trandafir la o farfurioară cu brînză, neînțelegînd că pentru mine acestea erau singurele noțiuni valabile indisolubil legate între ele din tot volumul în care sînt adunate mii de cuvinte pe care noi le folosim fără să știm întotdeauna exact ce înseamnă. *A pleca* pentru mine însemna *a trăi*.

Cei mai mulți americani spun că *pleacă*, fără să înțeleagă că în această idee este esența logicului și a absurdului vieții noastre. *A pleca* la serviciu înseamnă a avea un salariu. *A pleca* acasă înseamnă a avea o casă. *A pleca* dintre ai săi înseamnă o durere nemărginită pentru unii sau, în cazul unui testament, o bucurie pentru aceiași. A nu avea *unde pleca* sau *de unde pleca* înseamnă că orizontul este o simplă noțiune inventată de geografi, iar punctul în care te afli, un loc imaginar, fără spațiu, fără perspective. Dar *a pleca* dintr-o casă de nebuni? Înseamnă a putea dovedi că ai intrat acolo, comițînd cea mai mare nebunie pe care o poate face un om sănătos... Dar atunci, locul tău e acolo și nu în altă parte...

A trebuit să întrerup elaborarea acestei pagini de antologie filozofică, întrucît sub nasul meu apăruse o ceșcuță cu cafea aburindă, care-mi gîdila plăcut nările.

M-am lăsat iar prins de amintiri, singurele care-mi certificau că într-adevăr în clipa de față mă găseam într-o mică cofetărie din celălalt capăt al orașului.

Citisem de mult, într-un „Digest“[2], povestea unui oarecare gentleman Romeo și a logodnicei sale Julieta, care, ca să se poată întîlni, se prefăcuseră pe rînd morți. Metoda lor era inaplicabilă în cazul meu. Clinica avea instalații moderne de incinerare și ca atare riscul era prea mare. Un alt gentleman — pare-mi-se mister Monte Cristo — săpase 13 ani un tunel într-un perete de stîncă, după care sărise în mare pe timp de furtună de la 100 de picioare, și se salvase ridicol de simplu, după ce înotase o săptămînă încheiată. Cît despre un oarecare don Miguel Cervantes de Saavedra, nereușind să evadeze, scrisese o carte care l-a făcut celebru. Ori

1 În limba engleză, „to leave“ — a pleca, și „to live“ — a trăi, se pronunță aproape la fel: primul verb cu „i“ lung, al doilea cu „i“ scurt. (n.a.)

2 Publicații care tipăresc rezumate ale operelor literare, reducînd totul la un subiect-pilulă. (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

pentru mine asta nu era în nici un caz o soluție. Ce lipsiți de fantezie sînt și scriitorii! Nici unul nu s-a încumetat să povestească cum se poate evada dintr-o casă de nebuni. Am să vă povestesc eu, cu toate că sînt un simplu referent fără pretenții și fără serviciu.

... După vizita poliției, am așteptat să se lase întunericul. Apoi am scris un bilet pe care l-am pus la vedere, pe masă.

„Domnule Sinclair, sînt îndurerat că trebuie să părăsesc ospitaliera dumneavoastră vilă. Treburi importante care nu suferă amînare mă cheamă la datorie. Inamicii lucrează.

Al dumneavoastră prea recunoscător
George Washington

P.S. Dacă aveți nevoie de mine, mă găsiți oricînd pe soclul statuii mele.

G. W.

Am apăsat încetișor clanța, dar fără succes. Ușa era încuiată. Desigur că doctorul meu socotise că a circula și noaptea prin clădire n-ar avea pentru mine un efect la fel de pozitiv. Am sunat îndelung. După un timp, am auzit pași pe coridor. Era sora de serviciu pe care o trezisem fără îndoială din somn. M-am urcat în grabă pe dulap, unde am rămas nemișcat, lipit de perete.

Bombănind ceva plin de gingășie, sora descuie ușa. Lăsasem înadins aprinsă lampa de pe noptieră care împrăștia o lumină discretă, cea mai mare parte a camerei fiind cufundată în întuneric. Sora privi nedumerită patul gol. Făcu doi pași și, apropiindu-se de masă, descoperi scrisoarea mea. Atunci panica puse stăpînire pe ea. Se repezi întîi spre ușă, cu biletul în mînă, apoi se întoarse și se uită sub pat, cercetă prin colțuri, privi în dulap, deschise nu știu de ce cutia pentru pantofi, după care dădu buzna afară, lăsînd ușa larg deschisă.

Pînă aici socoteala mea se dovedise bună. Surpriza bietei salariate fusese atît de mare, încît nu-și ridicase ochii spre tavan, unde m-ar fi descoperit fără greutate. Am sărit de pe dulap și am ieșit în coridorul slab luminat. Din zăpăceală, sora lăsase cheile în ușă. Atunci îmi veni o inspirație pentru care meritam felicitări. Camera alăturată nu era locuită. Am deschis-o repede și m-am încuiat înăuntru. Între timp, de undeva de jos urca o larmă nelămurită. În curînd am deosebit vocea profesorului

Sinclair:

– Este de neînțeles cum a putut ieși – spunea el agitat.

– Vă asigur că am cercetat peste tot – îi răspundea sora. Că doar sunase cu cîteva minute mai înainte.

Intrară în cameră și scotociră cu înfrigurare, în speranța că mă vor descoperi chircit într-un sertar, sau poate pe fundul coșului de hîrtii.

Am ieșit încetișor din camera în care mă adăpostisem și, cu toată agilitatea de care nu mă știusem pînă atunci capabil, am izbit ușa fostei mele camere, răsucind totodată cheia în broască. Cei dinăuntru rămaseră o clipă buimăciți, după care se repeziră la ușă și începură să zgîlțîie clanța. În zadar! Ușa ar fi rezistat puterii celor mai descreierați locatari. Băteau cu pumnii și cu picioarele, făcînd să străbată pînă departe ecoul ritmului celui mai nou dans modern.

Am cîntărit situația. Ce trebuia să fac mai departe? Să ies în curte și să sar gardul! Dar era clar pentru mine că a sări un zid înalt de 3 metri era o imposibilitate din acelea pe care le poți vedea doar în producțiile Hollywood-ului.

Între timp, colindînd de-a lungul sălilor, zgomotul ajunse pînă la camera unui infirmier ce suferea de insomnie. I-am auzit pașii apropiindu-se, precum și expresiile pe care le folosea, de bună seamă medicale. M-am ascuns din nou, de data aceasta îndărătul ușii larg deschise a camerei 302. Infirmierul se opri în dreptul lui 301 și, la rîndul său, bătu cu putere în ușă:

– Liniște! Încetează să urli!

– Deschide, sînt eu, profesorul Sinclair! – striga cel dinăuntru, sufocat de furie.

– Da, da, știu. Avem mulți aici care se pretind a fi profesorul Sinclair.

– Am să te concediez, imbecilule!

– Imposibil, șefule. Mi-am dat demisia azi-dimineață.

– Dar deschide odată! E și sora Semiramida aici!

– Da, sînt și eu, strigă ascuțit sora Semiramida.

– Cu atît mai rău pentru dumneata, profesore – spuse căscînd infirmierul, care avea experiență în asemenea discuții.

Deodată privirea i se opri pe ușa camerei 302, dată de perete, lăsînd să se vadă încăperea neagră și mută. Mirat, infirmierul intră în cameră și aprinse lumina. Am repetat mișcarea cu care mă deprinsesem și

Scanned with OKEN Scanner

l-am încuiat și pe infirmier. Operația începuse să mă amuze. M-ar fi tentat să o repet la infinit pînă i-aș fi încuiat pe toți. Puteau să urle apoi mult și bine că-s medici, profesori și surori. Ar fi fost luați drept nebuni primejdioși, buni de legat. Știam însă bine că nu vor fi niciodată suficiente camere pentru cei ce aveau tot dreptul să stea închiși aici.

Liniștit, cu pași siguri, m-am îndreptat spre biroul profesorului. Ușa era larg deschisă, așa cum o lăsase, pesemne, atunci cînd sora Semiramida dăduse alarma. Lampa de birou revărsa o lumină albăstrie peste hîrtiile din a căror cercetare profesorul fusese întrerupt. Mi-am aruncat o privire fugară peste ele.

Erau acolo expresii încîlcite, inventate anume pentru a nu putea fi înțelese decît de medici. Printre hîrtii, rămăsese uitat un carnețel cu scoarțele de piele. L-am răsfoit la repezeală. Foile erau acoperite de un scris mărunt. Îmi atrase atenția un nume: *Meb*...

N-aveam timp să-l citesc pe îndelete, așa că l-am băgat în buzunar. Apoi am apăsat pe un buton pe care scria *garaj* și am ridicat receptorul telefonului interior.

— La ordin, profesore — am auzit vocea de la celălalt capăt al firului.

— Te rog să-mi aduci mașina — am spus căscînd, pentru a-mi face vocea mai puțin distinctă. Nu, nu-i nevoie. Conduc singur. Vreau să mă plimb nițel.

Am descoperit fără greutate pardesiul și pălăria profesorului. Le-am îmbrăcat. Mi-erau puțin cam mari, în special pălăria, profesorul fiind mai înalt și mai inteligent ca mine. Mi-am tras borul pălăriei pe ochi și am ridicat gulerul pardesiului. Apoi am ieșit degajat, tocmai la timp. Mașina mea albastră se oprise lin în fața ușii de la intrare. Șoferul coborî și mă salută. I-am răspuns laconic, ducînd un deget la pălărie. M-am urcat la volan, am apăsat în grabă pe accelerator și am pornit în viteză spre poartă. Cum portarul fusese înștiințat de la garaj că plec, poarta se deschise imediat și am trecut mult mai ușor de data aceasta pe sub nasul intransigentului bătrîn. Aveam deci și satisfacția de a fi economisit 10 dolari.

M-am plimbat mult cu mașina profesorului care nici nu se compară cu rabla mea. În cele din urmă, am tras mașina într-o fundătură și am oprit motorul. Mi-am scos pălăria și pardesiul și le-am aruncat pe bancheta din spate. Apoi am scris pe o foaie de hîrtie următoarele rînduri:

Scanned with OKEN Scanner

„Vă mulțumesc încă o dată. Aveți o mașină minunată.
Ce va să zică progresul!

Al dv. același G. W.“

Apoi am intrat în cea mai apropiată cabină telefonică și am format un număr:

– Alo, poliția?

– Vă stăm la dispoziție.

– Comisare! Aici Mike Smith!

Nu mințeam.

– O comunicare importantă: Vei găsi mașina cu numărul WN – 47814, în fundătura dintre a 7-a Avenue și Great Street. Notează atent numărul. E rost de ceva bani pe care-i așteaptă fără speranță frumoasa ta Matildă. Pe curînd.

Am părăsit cabina telefonică, ieșind în aerul răcoros al nopții cu sentimentul unui om liber. Din nou liber! Sau cel puțin deocamdată...

Capitolul XVIII

Socrate cel de ipsos. Devin volubil. Devin sentimental. Devin stupid ca un îndrăgostit.

– Mai doriți o cafea?

Vocea chelneriței mă trezi din frumoasele mele amintiri.

– Cîte am băut?

– Cinci.

– Și cîte se beau de obicei?

– Știu și eu? Una, două... Odată, un client a băut la noi 34 de cafele. Făcuse un pariu.

Era antipatică și avea chef de vorbă. Părea nemăritată.

– Eu n-am făcut nici un pariu și 5 mi se par de ajuns.

Scanned with OKEN Scanner

— Cum doriți — veni răspunsul înțepat. Plătiți la casă.

M-am ridicat și m-am îndreptat spre casă. Primul lucru pe care l-am văzut aici a fost portretul unui bărbat cu cap de ghips. Dedesubt scria: „Socrate", și se afla pe pagina unei cărți deschise, un volum gros ca manualul de bucătărie cu 1001 rețete pentru bărbații neînsurați. Pe una din pagini se puteau de asemenea vedea trei din cele cinci degete cu unghii roșii ale casieriței. Apoi am văzut o bluză galbenă, bine croită pe corp, sub care se ghicea un corp bine croit sub bluză. Puțin mai sus se găsea o bărbie delicată, niște buze ușor întredeschise, lăsînd să se vadă, o dată cu zîmbetul, o dantură strălucitoare. Apoi urmau în ordine: un năsuc cîrn nu prea obraznic, la locul lor — doi ochi verzi, iar în încheiere, ca o cremă de cacao revărsată peste tortul de Anul nou, niște cîrlionți rebeli de păr castaniu. Am rămas locului cu impresia că persoana din fața mea este o fată nespus de drăguță care-mi place foarte mult.

Este stupid să te îndrăgostești tocmai în clipa în care trebuie să plătești 75 de cenți[1] pentru 5 cafele. Din filmele pe care le văzusem știam că poți fi lovit de dambla, fie pe treptele unui templu antic, fie la un bal, fie călare, cînd străbați mulțimea pestriță și gălăgioasă în care, prin grija regizorului, s-a rătăcit o frumoasă actriță de cinema.

— Nu vă supărați, persoana aceasta este bunicul dumneavoastră? — am întrebat, arătîndu-l cu degetul pe Socrate cel de ipsos.

— Nu — rîse fata. Socrate n-a avut nepoți.

— Dar dumneavoastră ați avut bunic?

— Desigur, a fost unul dintre puținele luxuri pe care mi le-am permis.

Era într-adevăr drăguță. Acum nu mai aveam nici o îndoială.

— Bunicul dumneavoastră a fost, desigur, fermier.

— Și dumneavoastră datorați exact 75 de cenți — îmi răspunse ea cu amabilitate.

Era atîta drăgălășenie în răspunsul ei fermecător, încît am regretat imediat că nu aveam de plătit mai mult. Ce mai? îmi piedusem capul.

— Domnișoară, dacă vă voi jigni, vă conjur să-mi dați două palme. Insist asupra acestui punct, pentru că în cazul că nu mi le veți da, înseamnă că n-am reușit să vă jignesc. Domnișoară, vă iubesc!

1 Prețurile de aici și din celelalte pagini sînt depășite. Ca și unele probleme științifice. Nici primele, nici ultimele nu afectează acțiunea cărții. (n.a. la ediția a II-a).

Scanned with OKEN Scanner

Fata izbucni într-un rîs sănătos, prea sănătos, care se auzi pînă departe, dincolo de borcanele de bomboane, unde dormitau cele două chelnerițe. Am privit stînjenit în direcția lor. Nu mi-aș fi iertat niciodată să le tulbur fără să consum nimic. M-am grăbit să spun:

– Domnișoară, sînt fericit că nu v-am jignit. Veți socoti, desigur, că sînt sau neserios, sau nebun. Nu vă grăbiți să greșiți. Aveți tot timpul. Singurul lucru pe care vi-l cer este să vă convingeți. Vă ofer un răgaz de un an, doi, cît veți crede necesar. Dar să știți că și o săptămînă e de ajuns.

– O, domnule, sînteți risipitor cu timpul dumneavoastră.

– Cîtuși de puțin!

Eram cît pe-aci să-i spun că sînt foarte liber neavînd serviciu, dar mi-am dat seama că în ochii unei americance adevărate, acesta n-ar fi fost un argument avantajos.

– Tatăl meu, domnul Morgan, ar fi foarte încîntat să vă cunoască. De fapt, dacă vă convine mai mult situația lui mister Rockefeller...

– Sînteți glumeț, domnule...

– La vîrsta mea îmi pot permite. Domnișoară – am spus pe un ton rugător – poftim 75 de cenți și vă conjur să nu refuzați unui orfan bucuria de a vă vedea astă-seară la ora 7 la cinematograful „Fancy". Vă voi aștepta acolo cu cele mai afectuoase sentimente. Salutările mele lui mister Socrate...

M-am întors și am ieșit grăbit. Simțeam că dacă mai stau o clipă mă tîmpesc de-a binelea. În urma mea, mașina de calculat înregistra rece și precis 75 de cenți.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XIX

Am nevoie de o baie de muștar. Radioul și presa au o idee fixă. La lucru cu metoda socratică. Apa rece limpezește ideile. Așa e viața sau ... ora 6 și 45' la „Fancy".

Asta pusese capac la toate. Închipuiți-vă! Un om cumsecade rămîne fără serviciu, este în primejdie să devină prietenul de casă al poliției, își petrece o săptămînă într-un ospiciu de nebuni, și în loc ca, odată scăpat, să-și vadă de treabă, se îndrăgostește pînă peste cap pentru simplul motiv că a băut 5 cafele! Nu! Hotărît nu! La naiba cu prostiile! N-am să merg la nici o întîlnire, la nici un „Fancy"! Am să-mi fac o baie de muștar la picioare și desigur că toate gîndurile mi se vor limpezi. Lucrurile trebuie luate întotdeauna de la bază.

Am deschis radioul. Un băiat de viață anunța: „Și acum, noul șlagăr: Doar 3 275, my darling!" Era un cîntec idiot, în care se vorbea despre un vînzător de ziare care cumpăra acțiuni pentru 3 275 de dolari și devenea miliardar. Am schimbat postul. O doamnă cu ochelari spunea: „.... situația la Bursă rămîne dezastruoasă. Senatorul Mc Thorney a cerut ca..." Plictisit, am închis aparatul. M-am trîntit pe pat și am luat teancul de ziare ce se îngrămădise în cutia mea poștală. Le-am răsfoit. Toate urlau același lucru: *Crahul de la Bursă... Fericitul businessman .... Noile perspective în industria armamentului.... La Cap Canaveral noua rachetă Atlas a primit numărul 3 275. Se speră că vor funcționa toate treptele*... Și așa mai departe. Peter Sommer cunoscutul comentator, scria într-un articol: *„Atîta vreme cît societatea noastră va produce asemenea minți strălucite, putem fi siguri că supremația mondială ne va aparține."* Și termina: *„Ce așteaptă departamentul de stat? Opinia publică vrea să știe ce așteaptă departamentul de stat?!"*

Am întors pagina, plictisit. La reclame se putea citi: „Jucați la loteria Happy Church nr. 3 275. Aduce noroc și iertarea păcatelor!" Sau: „Folosiți colonia bărbătească 3 275 !"

Scanned with OKEN Scanner

Pînă şi la colţul copiilor se putea citi o istorioară insipidă cu *trei* iepuraşi şi *doi* copii, care rătăcesc *şapte* zile în pădure şi, pînă la urmă, ajung la căsuţa celor *cinci* pitici.

Am aruncat ziarele şi am închis ochii. Căutam să-mi adun gîndurile. Dar nu reuşeam decît să văd un cerc roşu, pe care se învîrteau, într-o farandolă drăcească, cele patru cifre: 3-2-7-5... 3-2-7-5... 3-2-7-5... la nesfîrşit.

Deodată, ca împins de un resort, am sărit pînă-n tavan. E desigur o figură de stil. Dar era aproape adevărat. De altfel, tavanul nici nu era prea sus.

Cifra aceasta o întîlnisem de curînd! Dacă... Nu, nu era cu putinţă! Ar fi fost absurd! Trebuia să mă liniştesc. Să-mi chem gîndurile la ordine.

Ce reieşea din nebunia asta generală? Că cineva, nu se ştia cine, investise într-o afacere 3 275 dolari şi cîştigase, fără muncă, o avere fabuloasă. Pînă aici era în ordinea firească a vieţii noastre. Al doilea fapt, mai puţin cunoscut, era că eu fusesem confundat cu celebrul gangster Mike Smith. Şi aici firescul nu era ştirbit. Acest individ care se folosea de numele meu era bănuit că împrumutase în mod elegant o sumă de bani din seiful unei clinici. Care era suma? Exact 3 275 dolari. Coincidenţă? Să zicem. E vreo legătură între cele două cifre? Desigur că nu. Dar să reţinem ideea. Ce rezultă de aici, prietene Mike? Rezultă că trebuie să afli cine e adevăratul făptaş. Trebuie, în vreun fel oarecare, să dovedesc că sînt un impostor şi că nu am dreptul la celebritate.

Dar dacă spărgătorul nu e Mike Smith? În definitiv, ce-i trebuia o sumă derizorie cînd era ştiut faptul că se număra printre marii acţionari ai trusturilor de gangsteri! Atunci, poate e într-adevăr pacientul doctorului?! Deci să căutăm pacientul fugit. Dar cum?

Simţeam că începe să mă doară capul de atîtea raţionamente. M-am dus în baie şi am băgat capul în chiuvetă, lăsînd să curgă apă rece din abundenţă. Într-adevăr, apa asta rece este o invenţie grozavă. M-a răcorit de minune. Stai! Stai o clipă! Presupunînd că un om sănătos fură suma de 3 275 de dolari, este verosimil să cumpere de toţi banii acţiuni? Mai mult ca sigur că nu. Îşi va cumpăra un costum de haine, va mînca şi se va distra puţin. Dar un nebun? Firește că numai un nebun poate să bage toţi banii, dar absolut toţi banii, într-o afacere în care de cele mai multe ori te ruinezi. De cîştigat, cîştigă cei care n-au ce pierde, fiindcă orice cumpără sau vînd, tot la ei ajunge. Deci există o şansă mare ca pacientul

Scanned with OKEN Scanner

profesorului Sinclair să fie atît spărgătorul cît și misteriosul jucător de bursă. Ei, ce faci, bătrîne Mike? Punem totul pe o carte? Punem. Bravo, îmi placi. Ai stofă de... pacient. În tot cazul, trebuie încercat. Așadar, voi lua problema de la concluzii: Cine este misteriosul individ pe care ziarele, cu algebra lor elementară, îl numiseră *mister X* ?

Deocamdată atît pentru azi. Capul meu de referent nu suportă un asemenea efort. Cît este ceasul? 5 și un sfert. Am timp să fac un duș, să mă îmbrac și să ajung la 6 și 45 de minute în fața la „Fancy".

Deh, ce să-i faci? Așa e viața! Or, dacă așa stau lucrurile, cel puțin s-o trăim cum și cît putem. Și alături de... Dar stai, cum o cheamă?! Ei, asta-i!

Halal îndrăgostit. Nici măcar nu știi cum se numește comoara pe care ai descoperit-o!?

Și, plesnind cu necaz din degete, am intrat sub dușul fierbinte.

CAPITOLUL XX

Un buchet de violete. Sirena poliției. Repetiție generală cu public. Un pasager neașteptat. Johny obține performanțe. O carte de vizită.

Johny începu să tușească. L-am oprit la o pompă și i-am luat 10 litri de benzină. Între mine și Johny se stabilise un grad de intimitate care-mi permitea să-l numesc Johny, și să nu-i spun *mister Ford* decît ca să-l necăjesc.

Mai aveam timp berechet pînă la întîlnire. Am trecut pe la birou. Cînd mă văzu, casierul păli. Am băgat de seamă că-i tremurau mîinile. Bietul om!

— Iartă-mă, dar cred că am un plic la dumneata.

— Sigur, mister Smith, sigur. De cînd vă aștept.

Se vedea de la o poștă cît e de bucuros că mă vede. Care casier nu

Scanned with OKEN Scanner

așteaptă cu nerăbdare venirea unui gangster? Casierul se apropie de seif și-l deschise, trăgînd cu coada ochiului la mine. Mi-am aprins o țigară. Speram că țigara o să-i liniștească puțin nervii. Îmi dădu plicul. Era voluminos. Curios, l-am desfăcut. Conținea restul din leafa mea și o scrisoare. Era scrisă de mîna șefului. N-avusese încredere în discreția dactilografei.

„Dragă Mike — scria el afectuos. Mi-am amintit că de-abia îmi răspundea la salut... *Sînt nevoit să te concediez. Cel de sus mi-e martor cît mi-e de greu s-o fac* — scria, ca un om chinuit de remușcări. Îmi venea să cred că eram primul pe care-l concedia în cariera sa de șef. *Sînt sigur că nu-i nevoie să-ți dau prea multe explicații. Bărbații ca noi se înțeleg și fără literatură. Am fost foarte mulțumit de serviciile dumitale. Dacă lucrurile se vor aranja, te voi reprimi imediat. Îți dau restul de leafă cît ți se cuvine. Dacă-ți mai trebuie, cere-mi. Îți împrumut oricît. Oameni ca dumneata sînt solvabili.*

Al dumitale, cel care speră să-l numeri printre prietenii dumitale apropiați, cu sinceritate, Blacknight“.

Am zîmbit. Căpătasem credit. Am numărat banii. Era o sută de dolari în plus. Discret și generos. Am pus suta în plic și am scris pe el: „Nu iau bani de la prieteni“. L-am salutat pe casier și am plecat.

Am intrat într-o florărie și am cumpărat un buchețel de violete. Erau foarte drăguțe. Și mai ales nu erau scumpe. Le-am așezat lîngă mine în mașină și le priveam din cînd în cînd, încercînd să-mi închipui dacă vor produce efectul dorit.

Johny mergea vioi, respectînd semnalele luminoase, precum și pe cele obscure pe care i le făceam cu piciorul, prin intermediul acceleratorului. Deodată am frînat brusc, intrînd aproape cu nasul în parbriz și cu stomacul în volan. Bara de protecție atinse ușor mașina din față, scoțînd un zbîrnîit metalic și puțină vopsea de pe portbagaj. Nu puteam pricepe ce se întîmplase. De departe se făcu auzită sirena poliției: o melodie scrisă probabil de un compozitor încolțit de creditori, avînd o nevastă cicălitoare și două soacre. Circulația fusese oprită. Sunetul sirenei șerpuia prin văzduh emoționînd publicul. Undeva vorbi o mitralieră. Vorbea răstit, cu intervale scurte, trăgîndu-și parcă respirația. Din altă parte răspunseră pe diferite glasuri pistoale automate care nu erau de acord cu părerea mitralierei. Mașinile rupseră șirul indian și se împrăștiară ca niște găini speriate,

Scanned with OKEN Scanner

care încotro vedeau. Una se opri într-un stîlp: nu-l văzuse. Am apăsat și eu pe accelerator, căutînd să-mi fac loc într-o stradă lăturalnică. Pe lîngă un zid fugea un tînăr cu aer de doctor în științe juridice și cu un pistol-mitralieră în mînă. Îi lipsea roba. Din cînd în cînd se oprea, trăgea o rafală și fugea mai departe, fără să se intereseze cîte puncte realizase. Era, desigur, repetiția generală cu public, organizată de vreun club de gangsteri, în scopul de a strînge fonduri pentru ajutorarea camarazilor lor ajunși la pistol de lemn.

Undeva se prăbuși o cascadă de sticlărie. Probabil vitrina unui magazin. În mijlocul străzii se culcase un gentleman. Adormise pe caldarîm, cu o grenadă sub căpătîi.

Deodată, cineva mă fluieră. Era un glonte care-mi sparse bunătate de parbriz incasabil. Am luat un marșarier, încercînd să intru într-un gang. Trei polițiști fugeau în salturi mari, trăgînd cu mitralierele în aer. Din înălțimi se prăbuși un inamic. Venise în picaj, făcîndu-se armonică. Un polițist îl întoarse cu piciorul, dar în aceeași clipă, ca și cînd ar fi continuat mișcarea unui pas de dans, se răsuci în jurul axei sale și căzu și el alături. Acum, desigur, se fugăreau amîndoi printre nori, încercînd să se doboare la pămînt.

Era un spectacol destul de vesel și nimeni nu putea susține că era trucat. Actorii jucau cu antren și convingător, cu toate că nu prea se înțelegea subiectul.

Deodată am observat un polițist care-și ațintise pistolul spre planeta Venus. Am ridicat privirea și am văzut un element inedit pentru un oraș ca New York-ul, situat în nordul țării. Pe scara de incendiu a unui zgîrie-nor, urca în fugă o pelerină cu glugă. Așadar, un membru al Ku-Klux-Klan-ului care, în general, nu-și prea arăta aici nasul sub glugă.

Polițistul trase și într-adevăr reuși să stingă trei din literele de neon de la etajul 42 ale societății de asigurare „Liberty".

Clanistul dispăruse fără urmă.

Pe stradă, schimbul de focuri continua. Nu reușeau deloc să se înțeleagă.

Mă gîndeam că din pricina acestei întîmplări voi întîrzia la întîlnire, cînd cineva smulse portiera lui Johny și se aruncă în mașină.

— Dă-i drumul! — urlă pasagerul, apăsîndu-mi pe ceafă ceva rotund și rece.

Am ghicit ușor ce e, atît că nu puteam deosebi marca. Funcționa

desigur excelent. Putea să rateze doar unul din zece cartușe, în condițiile unei umidități atmosferice de peste 50 la sută.

Am pornit mașina. Acum era puțin probabil că o să mai ajung la întîlnire. Conduceam cu o sută pe oră, în timp ce gloanțele poliției îmi dădeau autografe pe caroserie.

Am ocolit cîteva străzi, m-am strecurat printre șirurile de mașini ce staționau la o răscruce cu stop automat, am traversat podul aerian, am trecut ca un bolid printr-o grădină publică fără să calc pe iarbă, m-am mai învîrtit prin cîteva cartiere, pînă cînd obiectul acela rotund și rece îmi fu luat de pe ceafă și posesorul îmi spuse:

— Gata. Oprește aici. Ai fost băiat de treabă. N-ai făcut fasoane, și-mi dădu un pumn prietenește, peste ceafă. Ești de-ai noștri? Nu? Ha-ha!

Se amuza. Era într-adevăr amuzant. După toate, ajutasem un gangster să scape de sub nasul poliției. L-am privit. Se dăduse jos din mașină și acum îl vedeam. Dacă ar fi avut un picior de lemn și o legătură neagră pe ochiul stîng, mi-ar fi fost ușor să-l descriu. Dar așa, n-avea nimic deosebit, nimic care să-l caracterizeze. Cred numai că era puțin sentimental, dar nu sînt sigur.

— Bătrîne, ai fost grozav. E mașina ta? Cam rablă. Dar de data asta și-a făcut datoria. Eu nu prea obișnuiesc să port recunoștință. E incomod. Un carnet de cecuri e altceva. Ha-ha! Te salut. Mă grăbesc. Am o întîlnire și nu vreau să întîrzii. Da, era să uit. Uite cartea mea de vizită. Cînd vrei să bei un ceai, dă-mi un telefon. Și... gura! Cred că înțelegi!

Printr-un gest făcu aluzie la buzunarul în care, afară de batistă, purta de obicei pistolul.

Se îndepărtă grăbit. Avea o întîlnire. Am oftat. Pe a mea o pierdusem. Păcat, noaptea era atît de frumoasă! Sus, pe boltă, un avion de pasageri trecea grăbit dintr-o constelație într-alta. La colțul străzii, un cerșetor stătea nemișcat, cu pălăria întinsă. Părea un manechin dintr-un magazin de haine gata pentru cerșetori. Doar fața avea imobilitatea gravă a filozofilor. Căuta undeva, departe, dincolo de orizont. Era orb.

Mi-am aruncat ochii pe cartea de vizită. Pe un carton elegant scria:

MIKE SMITH
Colecționar de artă

Am înțeles totul. Devenisem propriul meu complice.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XXI

Vulturul Pleşuv. Vizitatorul avertizează. Harta operativă. Fountain se aşteaptă la neplăceri.

Vulturul Pleşuv îşi trecu degetele răsfirate prin claia de păr risipită pe creştet. Ochii săi mici şi vicleni alergau în toate direcţiile, măturînd, unsuros, figura vizitatorului său. Purta o cămaşă de mătase cu mînecile suflecate, mototolită sub perechea de bretele întinse la maximum. Pîntecul său uriaş părea, între braţele fotoliului, un gheţar care din clipă în clipă avea să alunece pe podea.

Vizitatorul vorbea măsurat, cercetînd cu privirea încăperea spaţioasă care nu se definea în nici un fel. Nu era nici cameră de locuit, nici birou comercial. Părea mai curînd depozitul unui magazin de consignaţie, în care se îngrămădeau la întîmplare o sofa lată cu perne moi şi multicolore, un birou metalic nichelat, cîteva fotolii antice cu spătare înalte, măsuţe de ceramică, mai joase, şi altele ceva mai înalte, florentine, un scrin empire, piedestaluri de porţelan pictat, o vitrină de cristal plină cu obiecte mărunte, vase, bibelouri şi o casă de fier. Pe podea — covoare scumpe, orientale, iar pereţii, tapetaţi cu plastic. Afişe înrămate şi fotografii de diferite dimensiuni înfăţişau tinere fete cu picioare frumoase, îmbrăcate numai în combinezon sau într-o lenjerie şi mai intimă. Între ele, aşezate faţă în faţă, mai multe oglinzi veneţiene dădeau imaginea unui tunel nesfîrşit care ducea spre cele două infinituri — prostul gust al parvenitului îngîmfat şi mărginit. În fereastră se reflecta într-un joc continuu de culori reclama luminoasă, mobilă, a celui mai mare magazin de lenjerie de damă al cărui proprietar era mister Harry Parter, demnitar al Ku-Klux-Klanului.

Vulturul Pleşuv ascultase scurta expunere a vizitatorului, şi o clipă fusese tentat să nege că ar avea vreo legătură cu Klanul. Apoi se răzgîndi. Interesele imperiului invizibil îi cereau să discute cu cărţile pe faţă.

— E clar, clolonele. Nu-i de-al nostru. Colonele — se corectă el...

Voluminosul amfitrion vorbea cu vocea neverosimil de piţigăiată. Colonelului Fountain îi veni să rîdă, dar se stăpîni, amintindu-şi

de limbajul clanist în care toate cuvintele trebuiau să înceapă cu „cl". Organizația locală a claniștilor se numea clavernă, adunarea tuturor membrilor clanului — clonvocare imperială; claniștii trebuiau să verse regulat o clotizație, iar cartea sfîntă cuprinzînd structura organizatorică, regulile de comportare ale claniștilor și dogmele fundamentale era Cloranul.

Colonelul se încruntă.

— Cred că nu mai e nevoie să vă reamintesc hotărîrea tribunalului suprem, care interzice activitatea Klanului în statul nostru... În Sud, lucrurile stau cu totul altfel. Dacă cei din Little Rock nu vor ca negrii să învețe în școlile albilor, n-au decît. Dar aici, în plin Nord, apariția unei glugi albe aduce cele mai grave prejudicii prestigiului nostru. Așadar, vă cer să ne comunicați identitatea omului.

Harry Parter se agita neliniștit în fotoliu.

— Am aflat și noi despre această apariție și am trimis o comunicare fulger tuturor clavernelor noastre. Nu poate fi vorba decît de un agent provocator care vrea să ne compromită și să demonstreze că aici, în Nord, unde păstrăm cu sfințenie tradițiile lui Lincoln, ar activa Ku-Klux-Klanul... Lucrul acesta ne neliniștește foarte tare...

— Bineînțeles — zîmbi Fountain. Ar trebui să plătiți statului impozite uriașe, pe care le datorați ca organizație ce lucrează cu capitaluri.

Vulturul Pleșuv înghiți în sec.

— Nu e clazul. Klanul nu există.

— Se înțelege, se înțelege... Doar nu aveți nici o legătură nici cu Legiunea Americană, nici cu partidul nazist american — spuse Fountain ironic.

Gazda se apucă de bretele ca de bara de la scara de incendiu. Obrajii îi deveniseră aproape incandescenți.

— Vă rog să nu faceți nici o clon-confuzie... — se bîlbîi el de enervare.

Fountain îi explică interesul cu caracter pur tehnic pe care-l are de a-l identifica pe cel care se făcuse văzut cu gluga în încăierarea dintre gangsteri și polițiști. Klanul nu va fi amestecat în această problemă dacă el, Harry Parter...

Era clar. Harry Parter spuse solemn:

— Clontați pe noi. Clum aflăm ceva, vă clomunicăm...

Discuția luă sfîrșit. Proprietarul magazinului de lenjerie fină asudase. Se ridică să-și conducă vizitatorul.

Scanned with OKEN Scanner

— O clipă, clolonele, să-ți arăt ceva interesant...

Deschise un dulap din perete, în care se ascundea un ecran de televizor cu un mare număr de butoane. Apăsă pe unul dintre ele. Ecranul se lumină și reprezentantul F.B.I.-ului văzu cu surprindere că avea de-a face cu o rețea de televiziune internă. Cabinele în care clientele încercau articolele cumpărate aveau instalate discret, în perete, obiectivul unei camere de luat vederi. Marele demnitar al Imperiului invizibil își petrecea pesemne o mare parte din timp controlînd în fața ecranului dacă personalul său servește onorata clientelă în cele mai bune condiții. În cameră intră o tînără funcționară.

Parter închise repede ușa dulapului.

— Ați cerut schițele noilor modele — spuse fata, întinzîndu-i vraful de desene pe care-l adusese.

Părea să nu fi observat nimic. Dar ochiului experimentat al lui Fountain nu-i scăpă expresia de dezgust care trecu o clipă pe fața ei.

O oră mai tîrziu, Fountain stătea cufundat în cercetarea unei imense hărți a New York-ului. Era plină de steguleț care marcau punctele din care se bănuia că au fost emise mesajele radio interceptate de agenții săi. De la steguleț pornea o întreagă rețea de linii punctate care duceau spre același loc: clinica profesorului Sinclair. Un cerc desenat cu creion roșu închidea zona unde se produsese recent lupta dintre gangsteri și poliție.

Din rapoartele primite reieșea că gangsterii erau din banda lui Mike Smith. Deci firul acesta nu-l interesa. Era de drept comun. Rămînea misteriosul clanist și Sinclair, care, din cîte era informat Fountain, se ocupa în ultimul timp de niște probleme dubioase.

Da. Sosise timpul să stea de vorbă personal cu Sinclair...

Se făcu auzit semnalul de apel al videofonului. Fountain apăsă comutatorul.

— Raportează Doll. Am reușit să descifrăm unul din mesaje. Sînt operații de bursă.

— Mulțumesc, Doll.

Colonelul închise aparatul, se așeză la birou și, luîndu-și creionul favorit, începu să mîzgălească hîrtia, iscălindu-se mașinal la nesfîrșit. Operații de bursă?! Și atunci, ce legătură poate avea Sinclair cu toate acestea?! Să fie mai curînd Mike Smith?

Scanned with OKEN Scanner

Sau să fie amestecat totuși Klanul?

Cînd hîrtia din fața sa se umplu de linii întretăiate care țineau suspendate în plasa lor parafele colonelului, acesta se ridică, mototoli foaia și părăsi încăperea, prost dispus.

În stradă îl aștepta mașina care trebuia să-l ducă la șeful cel mare. Fără îndoială că avea să aibă o discuție dintre cele mai plăcute!

Capitolul XXII

Scurtă biografie pe pereți. Of, telefonul. Scrisori, imprimate și prospecte. Mc. Kallup mă invită la o reuniune familiară.

Din nou acasă. O cameră modestă, o mică planetă pierdută într-un univers cu cataclisme cosmice. M-am lungit pe pat cu brațele sub cap. Privesc fix tavanul și descopăr cîteva pete galbene, semănînd cu Arhipelagul Nipon. Privirea-mi lunecă pe perete și se oprește pe rama unui portret. E tata. Poza e îngălbenită de vreme ca un deget de tutun. Tata a fost fermier. Care american nu se laudă că a avut măcar un străbunic fermier? Am citit în „Curierul fermierilor" că și tatăl unui Rockefeller a fost fermier. Asta face impresie. Și pe mine m-a trimis tata la New York să mă fac miliardar. Numai că n-am avut aptitudini. Cînd am văzut că nu pot să-mi cumpăr un iaht din ajutorul de șomaj (mă gîndisem că dacă tot nu am de lucru cel puțin să fac călătorii de plăcere) am vrut să mă întorc acasă, la ranch-ul tatălui meu. Între timp, tata recursese la un șiretlic pentru a scăpa de datorii: ne lăsase asigurarea pe viață. Dar cu banii luați de mama abia am putut să-i cumpărăm o cruce de lemn. Era anul marii crize, cînd și antreprenorii de pompe funebre ardeau crucile, ca să nu le scadă prețul. Mama a vîndut repede ceea ce rămăsese din fermă (două hectare de pămînt lutos și casa clădită în stilul tradițional al primilor coloniști, avînd pereții din bîrne trainice și un interior de o simplitate plină

Scanned with OKEN Scanner

de gust), apoi s-a mutat la o soră văduvă din Yowa. Ne scriam rar. Mama se plîngea că sînt ghinionist. Cu fratele meu Ben, lucrurile erau cu totul diferite. Ben era talentat și frumos. Plin de ambiție, cu succese asigurate în orice domeniu. Relații, prieteni influenți și, fără îndoială, o solidă situație materială. Dar...

Dar Ben nu se născuse niciodată. Rămăsese un vis neîmplinit al mamei mele.

Apoi, mătușa a rămas singura mea rudă în viață. Îi trimiteam regulat de Anul nou o felicitare și mă bucuram că nu sînt singur pe lume.

Sună telefonul. Într-adevăr, nu eram singur pe lume.

— Allo.

Am ridicat nemulțumit receptorul.

Nutream o antipatie sinceră față de acest rău necesar al civilizației noastre. Oricine, introducînd un deget în găurile unui disc, putea să se introducă fără jenă în apartamentul tău și să te întrebe:

— Hello, ce faci?

Era Lucy, o fată care semăna cu Sophia Loren cum seamănă o gîscă cu o lebădă.

— Dorești să te informez în general, sau vrei și amănunte? În general: meditez asupra rolului cozii la maimuțe. Amănunte: îmi scriu testamentul în versuri.

— Ești neserios! Te caut de două săptămîni. Pe unde ai hoinărit?

— Am fost în paradis. E tare drăguț pe acolo. Păcat că n-am găsit un post vacant de referent.

— Să-ți fie rușine. Nu mă mai iubești?

— Cred că-i o confuzie. Nu te-am iubit niciodată.

— Știam...

Sărmana plîngea.

— O să-ți intre fardul în ochi.

— Și eu care credeam că o să-mi iei o mașină.

— Am fost dezmoștenit... Banca mi-a retras carnetul de cecuri.

— Ești un urîcios. Puteai să-mi iei măcar un colier.

— Nu fac concurență specialiștilor în coliere. Eu lucrez în alt domeniu.

— Nu vii să mă vezi?

— Pentru nimic în lume.

— Atunci nici eu n-am să vin să te văd cînd te vor așeza pe scaunul

Scanned with OKEN Scanner

electric.

Era răutăcioasă.

— Păcat. Va fi un spectacol de înaltă tensiune.

Lucy trînti telefonul. M-am întins din nou. Soneria de la ușă zbîrnîi. De data aceasta era portarul.

— V-am adus poșta.

Îmi întinse un vraf de plicuri și imprimate. Eram de-a dreptul intrigat. Nu primisem în viața mea atîtea scrisori. Am deschis prima.

„Domnule,

Credem că sînteți informat că gulerele demontabile pentru cămăși marca „Ferryboat" nu pot lipsi din garderoba unui bărbat de societate..."

Am luat alta :

„Suflet caritabil,

Nu veți refuza să înfiați un biet fox sîrmos de rasă, rămas orfan. Societatea noastră de binefacere..."

Am mai aruncat trei scrisori și am luat una la întîmplare:

„Atențiune, pericol!

V-ați gîndit vreodată la cîte nenorociri se expune omenirea din pricina muștelor? Purtătoare a celor mai periculoși microbi, musca plictisește și indispune...

Înscrieți-vă imediat în Liga contra muștelor. Cotizația lunară de numai un dolar o puteți achita integral pe următorii zece ani. Adresa noastră este ..."

Prospectele mă invitau să vizitez Mexicul și Abisinia, să-mi cumpăr o fermă în California și să-mi asigur un loc de veci în cel mai central cimitir.

Le-am aruncat pe toate, înjurînd. O scrisoare îmi atrase însă atenția. N-avea antet și adresa era scrisă de mînă. Am deschis-o, sperînd să fie altceva. Era altceva.

„Stimate Mister Mike,

Sînt o fată sărmană, rămasă văduvă de tînără. Am aflat din revista

Scanned with OKEN Scanner

„Pook" că sînteți celibatar, precum și adresa dumneavoastră. Aș fi cu adevărat fericită să vă fac fericit. Căminul conjugal înfrumusețează viața și bucură pe Sf. Anton. Vă trimit fotografia mea, precum și datele care vă pot interesa. A dv. devotată

Marciana Luisa Strongback"

Urma o listă cuprinzînd datele ce mă puteau interesa: talia, înălțimea, greutatea și restul inventarului exprimat în centimetri, kilograme și metri cubi. Din fotografie zîmbea grațios o bucătăreasă fără angajament, cu un dinte dintr-un metal prețios și un nas dintr-o gulie marinată.

Furios, am rupt scrisoarea și am aruncat tot teancul de hîrtii la coș.

Din nou se sună la ușă. Era lift-boy-ul.

— O invitație pentru domnul.

I-am smuls plicul, fiind convins că și acesta le va urma pe celelalte.

Într-o anvelopă de o eleganță discretă, se găsea un carton tipărit cu litere în relief.

„Stimate prieten,

Îmi veți face marea plăcere de a-mi onora casa sîmbătă la orele 17. Fiind o reuniune de familie, vă rog să nu vă formalizați.

Al dv. sincer,
Mc. Kallup."

M-am lăsat moale pe scaun, privind ca un cretin cartonașul. Mc. Kallup! Celebrul fabricant de armament, proprietarul uzinelor de avioane „Kentucky", potentatul industriei atomice și de rachete, singurul care rămăsese încă în picioare după crahul de la Bursă. Tot ce se fabrica în țara asta îi aparținea. De la rachetele atomice pînă la galoși, de la robinete pînă la podurile suspendate, de la acele de gămălie pînă la viitoarele cosmodromuri interplanetare. Și acest Mc. Kallup mă invita pe mine la el acasă, într-un cadru intim!

Ce voia de la mine colosul acesta care cuprindea cu o mînă America, iar cu cealaltă pipăia portmoneul altor continente? Ce să fac? Să nu mă duc? Să nu intru în cușca leului? Și dacă nu mă duc, oare riscurile pe care le întrevedeam nu erau la fel de mari? Curiozitatea și inconștiența mă îndemnau să răspund neașteptatei invitații. Voi risca. Voi urca pe ring.

Scanned with OKEN Scanner

Voi păstra distanța. Voi abandona. Voi fi făcut k.o. Dar, cine știe, poate voi găsi o nouă perspectivă situației mele. Nu trebuia să uit nici o clipă că în portvizitul comisarului Bludy se afla semnătura mea într-o perspectivă mult mai rea. Trebuia să ridic mănușa. Ei bine, voi merge sîmbătă!...

Bineînțeles, dacă nu voi deveni mai inteligent pînă atunci și mă voi lăsa strivit de un camion.

Capitolul XXIII

Emoții. Scuze și pretexte. Nocturnă. Cojile de portocală și cauzalitatea.

Era ora unsprezece cînd am oprit mașina în dreptul unui mic scuar. Noaptea plutea indiferentă deasupra copacilor și a sîrmelor electrice. Peste drum o firmă de neon desena o ceașcă din care se ridicau aburi luminoși. Am traversat și am privit în interiorul cofetăriei. La o măsuță, doi bărbați stăteau de vorbă despre ceva foarte interesant. Unul vorbea, celălalt căsca. Apoi vorbea celălalt și putea să caște primul. Casierița moțăia pe scaunul ei. Din cînd în cînd se uita la ceas. Se apropia ora închiderii.

Patrulam pe trotuar, numărînd pașii. Trotuarul avea 143 de pași pînă la colț și 214 pînă la locul de parcare.

Trecu o jumătate de oră. Cei doi consumatori se ridicară să plece. Terminaseră de vorbit și de căscat. Casierița socotea ceva. O negresă spăla pe jos. Întîi se stinse o lumină, apoi alta. Inima începu să-mi bată. Curios, eram emoționat. Casierița își scoase halatul, făcu un semn de salut și se îndreptă spre ușă. Așteptam clipa în care voi deschide gura și nu știam ce-o să-i spun. Fata ieși în stradă. Am făcut doi pași:

— Vă rog să mă iertați c-am întîrziat puțin. E pentru prima oară cînd mi se întîmplă...

Fata se întoarse mirată.

Scanned with OKEN Scanner

– A, dumneata erai...

Părea plictisită. Totuşi mă recunoscuse, cu toate că strada nu era prea luminată.

– Simt nevoia să vă explic... – am zis.

Mă întrerupse:

– Eu, nu.

– Înţeleg. E un lucru pur subiectiv, care nu e obligator pentru toată lumea.

– Sînteţi psiholog.

Era ironică.

– Da, sînt. Psihologia e pasiunea mea. Şi, psiholog cum sînt, am convingerea că nu-mi veţi întoarce spatele să plecaţi...

– Sînteţi un prost psiholog...

Rîse uşor.

– Recunosc, chiar foarte prost. Aţi fi însă nedreaptă dacă v-aţi folosi de acest lucru. Nu-i cinstit să loveşti un om dezarmat.

– Dar, în sfîrşit, domnule, ce doriţi ?

– Cîteva lucruri minime. M-am apropiat de ea. Întîi să-mi spuneţi cum vă cheamă.

– Al doilea?

– Al doilea să vă spun că mă cheamă Mike.

Am luat-o uşor de braţ.

– Şi al treilea să vă rog, în numele prietenului meu Johny, să ne permiteţi să vă conducem acasă.

– Prietenul dumneavoastră? Nu văd pe nimeni...

– Ne aşteaptă lîngă scuar.

– E timid?

Fata rîse iar.

– Îngrozitor. Pînă l-am convins să pornească încoace...

Mergeam alături. O ţineam de braţ dar fără intimitate.

– Iată-l şi pe Johny... – îi arătai Fordul meu.

– A, dumnealui era! Foarte nostim.

– Daţi-mi voie să vă fac prezentările : Johny Ford, senior, şi... numele dumneavoastră?

– Ingrid.

Simţeam că nu ştie dacă să intre în joc sau să plece. Totuşi se amuza.

Scanned with OKEN Scanner

— Dragă Johny, uite, despre fata asta ți-am vorbit pe drum. Nu-i așa că-i drăguță? Domnișoară Ingrid, Johny ne invită să luăm loc. Unde să vă ducem?

— O, n-ar trebui, nu locuiesc departe.

— Pricep. Nu vă inspir încredere. E și normal. Eu sînt fiorosul asasin Mike Smith. Sînteți victima pe care am ales-o. Este inutil să încercați să scăpați. Strada e pustie. Dacă vă asasinez aici, nimeni nici n-o să mă bănuiască.

— Domnule, spuneți prostii.

— De acord. Luați loc, vă rog.

Fata se urcă în mașină. M-am așezat la volan și am pornit motorul.

— O clipă. Am aprins lumina. Ridicați-vă puțin. V-ați așezat pe ceva.

Fata se săltă mirată. Am luat bucheţelul de violete ce rămăsese acolo.

— Poftim. I le-am întins.

Fata le privi cu compătimire.

— S-au cam veștejit săracele...

— Și eu aș fi făcut la fel în locul lor. Voiau să vă întîlnească alaltăieri ca să vă spună din partea mea că sînt un caraghios care și-a pierdut capul, dar n-au reușit.

Mașina demară ușor. Însăilam cuvintele ca pentru mine:

— Ce capricios e destinul... Toată viața ți-ai dorit să fii actor. Iată, a sosit clipa cea mare. Vei spune replica pe care ai visat-o douăzeci de ani. Pleci la teatru. Plutești undeva în nori, între fericire și vis, dar aluneci pe o coajă de portocală și-ți scrîntești piciorul. Adio replică, adio tot...

— Și vă mai doare piciorul?

Am rîs amîndoi.

Mașina mergea încet, culegînd ofrande de lumină din vitrinele magazinelor. Ingrid își spusese replica. O vedeam în oglinjoară pe deasupra parbrizului. Un zîmbet plutea ca o incertitudine în colțul buzelor. Vîntul îi răvășea buclele castanii, adunîndu-le în șuvițe și răsfirîndu-le iar. Îl invidiam. Un timp am mers în tăcere. Conduceam cu o mînă. Cealaltă o căuta pe a ei. O clipă atingerea dăinui ca întîlnirea dintre un fluture și o petală. Apoi petala se desprinse și căută ceva în poșetă. Scoase o țigară. I-am apreciat delicatețea. Am aprins bricheta și i-am întins-o. Se aplecă spre mine. I-am simțit parfumul părului: mirosea a noapte și a liliac

Scanned with OKEN Scanner

sălbatic.

Pe nesimțite ne-am pomenit pe o șosea. Mergeam toți trei: eu, tăcerea și Ingrid. Din cînd în cînd mă întorceam s-o privesc. Scruta drumul și fuma distrată. I-am luat ușor țigara. Am tras un fum și i-am dat-o înapoi. Păru să nu observe. Deodată își privi ceasul:

— E tîrziu, trebuie să ne întoarcem.

Îmi indică din cap pe unde s-o cotesc. Rar, spunea:

— La stînga... la dreapta...

În cele din urmă spuse:

— Aici.

Am oprit. I-am luat mîna și i-am sărutat-o.

— Te văd mîine?

— Nu.

— De ce?

— Am... am examen.

— A, domnul Socrate...

Fata zîmbi.

— Și pînă la ce oră vei fi în societatea lui mister Socrate?

— Pînă la zece seara.

— Vin să te iau să sărbătorim evenimentul.

— Sînt superstițioasă.

Rîse.

— Și eu. Dă-mi totuși adresa institutului.

Am scotocit prin buzunare și am găsit carnețelul lui Sinclair, de care uitasem cu desăvîrșire. Am notat pe o pagină liberă adresa. Apoi i-am luat din nou mîna.

— Ingrid...

— La revedere...

— Neapărat!

Se îndepărtă în direcția unor blocuri cenușii, slab luminate. După cîțiva pași se opri și, întorcîndu-se, îmi strigă:

— Atenție la cojile de portocală!

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul XXIV

Sînt aşteptat. Rajendra Simson. Sînt un om fără viitor. Carneţelul de piele. Din nou sirena poliţiei.

Cum mă văzu, bătrînul negru Charly, schimbul lui moş Samuel, îmi bătu în ferestruica boxei sale.

– Vă aşteaptă sus un domn...

– Cum arată?

Eram intrigat. Cine putea să mă viziteze la o oră atît de înaintată?

– Nu ştiu cum arată, pentru că avea gulerul hainei ridicat şi borul pălăriei tras peste ochi. Dar mi-a spus că e comisarul Bludy de la poliţie.

Era de ajuns. Eu ştiam bine cum arată. Venise pesemne să se încredinţeze că piesa de rezervă mai funcţionează. Nu aveam nici un chef să stau de vorbă cu el. Dacă avea poftă, n-avea decît să mă aştepte. O să înnoptez la un hotel. Am renunţat însă la o soluţie care mă putea pune într-o lumină suspectă. Atunci, cum să-mi petrec timpul? Aş fi stat bucuros de vorbă cu cineva. De pildă cu Charly. Bătrînul ştia o mulţime de anecdote şi întotdeauna mă opream să mai schimb o vorbă cu el. Ar fi fost însă o imprudenţă şă rămîn în boxa portarului. M-am gîndit să intru la un vecin. La care? Mai toţi aveau prostul obicei să-şi petreacă noaptea dormind. Pe unul însă îl puteam trezi cu riscuri minime: doctorul în ocultism de la etajul 53. O consultaţie putea fi un pretext destul de bun. Unde mai pui că eram şi curios să aflu ce mă mai aşteaptă în viitor. Despre Bludy eram informat. Dar mai departe?

Am urcat în lift şi am apăsat pe butonul etajului 53.

Îmi aminteam că doctorului cu pricina îi merg cam prost afacerile. Din cînd în cînd îşi punea pe uşă un afiş cu inscripţia: *Plecat în Egipt, Piramida Keops. Mă întorc imediat.* Sau: *Urcat pe Himalaia. Studiu Yoga la faţa locului. Reveniţi miercuri.* Dar îngrijitoarea susţinea că doctorul se închide în casă şi joacă şah de unul singur pînă se sufocă de fumul ţigărilor, ale căror mucuri ea trebuia să le adune de pe jos, din toate ungherele.

Scanned with OKEN Scanner

N-am utilizat niciodată serviciile acestor specialişti, nefiind curios să aflu exact data cînd voi rămîne şomer. Acum aveam însă motive puternice să recurg la ele.

Între timp, liftul ajunse la destinaţie şi am găsit fără dificultate uşa cu o firmă mare, pe care se putea citi:

Pandit Rajendra Simson
Doctor în Ştiinţe Oculte din Jaïpur.
Consultaţii zilnice.
Tratamente speciale.
Divinaţii:
Oniromancie — Chiromancie — Cafeinomancie.

Am sunat. Ascultai în tăcerea coridorului sunetul adormit al soneriei. Nici un zgomot nu arăta că domnul doctor se pregăteşte să deschidă. Şi totuşi nici o înştiinţare nu făcea cunoscut că ar fi plecat pentru studii. Am mai sunat o dată prelung. În cele din urmă am auzit nişte paşi tîrşîiţi. Uşa se deschise şi în pragul ei apăru un omuleţ pirpiriu, într-o pijama vărgată. Era ciufulit şi părul îi cădea peste ochi ca nişte franjuri. Avea un nas exagerat de lung şi două urechi clăpăuge, ca două toarte prost proporţionate cu vasul la care erau lipite. Ochii săi de viezure se închideau şi se deschideau cînd unul, cînd celălalt, încercînd să mai fure cîteva clipe de somn.

— Ce doriţi, domnule? — mă întrebă căscînd.

— O consultaţie.

Eram puţin încurcat. Nu mă va lua drept nebun? Nu. Nu mă luase.

— Aveţi un acces de ficat? Piatră la rinichi? Peritonită? Naştere prematură? Etajul 17, doctorul Bloom... şi dădu să închidă uşa.

Am făcut un pas înainte.

— Iertaţi-mă, dumneavoastră sînteţi doctorul Rajendra?

L-am măsurat de jos pînă sus. Atunci îşi dădu şi el seama că e în pijama. Tuşi stingherit.

— Ce aveţi cu doctorul Rajendra?

— V-am mai spus: o consultaţie...

— Aveţi bani să plătiţi consultaţia?

— Se înţelege!

— Nu prea se înţelege. Dar dacă-i aveţi, poftim.

Am intrat într-o săliță unde, în afară de doctor și de mine, mai era un Budha înalt de doi metri. Într-una dintre cele șase mîini ținea o umbrelă iar în alta o pălărie, avînd aerul că tocmai acum se întorsese și el din oraș.

– Consultația de noapte se plătește dublu, se înțelege de la sine.

– Nu prea se înțelege de la sine – am zis.

– Atunci s-o înțelegeți de la mine!

Am făcut un gest ce semnifica „bine, maestre", și l-am urmat în cealaltă încăpere. Aici toate erau într-o dezordine perfectă. O somieră căsca somnoroasă. Doctorul o acoperi la iuțeală cu un capac. Acum somiera luă înfățișarea celui mai autentic sarcofag egiptean.

– O clipă numai... Trebuie să mă duc să mă spiritualizez.

Îmi indică un scaun. M-am așezat și am început să cercetez din ochi încăperea. Pereții, în loc de tapet, aveau niște inscripții ciudate. Parcă erau niște numere de telefon sau adrese indescifrabile mîzgălite pe pereții unei cabine telefonice. (Am auzit apa de la baie: doctorul se spiritualiza.) Pe cîteva rafturi de bibliotecă erau îngrămădite cărți groase cu coperți de piele. M-am apropiat și am citit titlurile. „Metempsihoza și reumatismul urban", „Totemismul la papuașii antici și la cei moderni", „Apa și focul în viziunea pompierilor de-a lungul veacurilor" ș.a. Pe o masă se găsea un galoș. Părea un galoș dintre cei mai obișnuiți. Nu-mi puteam explica însă de ce era numai unul. L-am privit cu atenție. Nu avea nimic deosebit, în afară de o gaură – dacă poate fi considerat un lucru deosebit o gaură într-un galoș. Pe pereți erau prinse în pioneze fotografii decupate din reviste. Sub un banal răsărit de soare scria : „Mitul lui Ra la Egipteni". Sub un crocodil din parcul zoologic scria : „Una din reîncarnările lui Budha". Numai sub fotografia unei divinități polineziene scria: „Nevastă-mea, Dumnezeu s-o ierte".

Ușa se deschise și doctorul își făcu apariția.

Peste pijama își îmbrăcase un halat indian, un turban și o barbă neagră. Părea de nerecunoscut. Cu o voce gravă îmi spuse:

– Luați loc la măsuță.

M-am așezat.

– Vă rog să achitați întîi 4 dolari.

M-am scormonit prin buzunare și i-am dat.

– Îmi veți da și cîte 10 dolari pe fiecare cîștig mai mare de o mie de dolări pe care vi-l voi prezice.

– De acord. La încasarea cîștigului.

Scanned with OKEN Scanner

— Vă rog să nu vă tocmiți, că mă scoateți din transă. Ce doriți să vă ghicesc? Trecutul, prezentul sau viitorul?

— Credeam că știți.. — am spus slab.

— Bineînțeles că știu. Dar la ora asta, precizările sînt necesare... — și adăugă, ridicînd un deget spre tavan. Spiritele dorm.

— Viitorul — am precizat.

— Viitorul? Hm! Dumneata crezi că-i așa de ușor să ghicești viitorul? Cine mai are astăzi viitor? Dați-mi palma. Nu asta, cealaltă. E cam murdară, nu se vede nimic.

— E ulei de la mașină — m-am scuzat eu.

— Știu și fără dumneata. Parcă nu vede oricine că-i ulei?! Am să vă ghicesc în cafea. Am o cafea grozavă. Vă place cafeaua? Sigur că vă place! Cui nu-i place cafeaua?!

Ieșise pentru cîteva clipe din transă și devenise volubil.

— Acu' o fac. Într-un minut e gata.

Deodată se opri și spuse iar cu gravitate.

— 50 de cenți, vă rog... pentru cafea. O fac cu caimac.

Am mai dat 50 de cenți. Viitorul merita sacrificii.

Doctorul făcu cafeaua și o turnă în două ceșcuțe.

— Două? — am întrebat mirat.

— Una e pentru mine — zîmbi doctorul Rajendra. Cafeaua e slăbiciunea mea. Îmi mai întărește nervii. Cu asta mă mai țin, că transele mă slăbesc cu totul din puteri...

Am dat compătimitor din cap. Am sorbit cafeaua dintr-o înghițitură, cu gîndul să-i dau mai repede ceșcuța.

— Ce faci, domnule?! — țipă doctorul cu o voce ascuțită.

De spaimă am înghițit și zațul.

— Ai stricat totul! Așa se bea o cafea? Ce-i asta? Gin? Whisky? Coniac? Acu' de unde să-ți scot viitorul? Spune! Cafeaua trebuie băută normal, cum se bea cafeaua. Să nu se tulbure liniile vieții.

Era atît de necăjit, că m-am grăbit să-l consolez.

— Nu-i nimic, mister Rajendra, facem altă. Nu-i tîrziu. Avem doar tot viitorul în față. Poftim 50 de cenți.

Doctorul zîmbi. Am zîmbit și eu — gîndindu-mă că Bludy o să mă aștepte mult și bine.

— Iacă, fac alta. O clipă numai, să-mi scot barba, că mi-o pîrlesc la reșou. Cît am umblat pîn-am găsit una pe măsura mea! Cu criza asta nu

Scanned with OKEN Scanner

se găsește nimic din ce-i trebuie omului!

Între timp, cafeaua dădu în clocot. Doctorul stinse reșoul, își îmbrăcă barba și-mi turnă cafeaua în ceșcuță. Sorbirăm amîndoi din cafele. Eram acum foarte atent să nu tulbur liniile vieții. Rajendra luă ceșcuța, o cercetă cu băgare de seamă și începu cu glas monoton:

– Ceea ce se vede aici nu-i deloc bine. Liniile ghinionului le taie pe cele ale norocului. Meridianul vieții se conjugă cu bisectoarea viitorului. Pe scurt, mîine o să vină mister Dulman după chirie. Aveți bani să-i plătiți?

– Mister Dulman? Pe proprietarul meu îl cheamă Evans, și de-abia i-am plătit-o.

– Hm, e într-adevăr ciudat. Pe-al meu îl cheamă Dulman.

Doctorul ridică nedumerit din umeri.

– Nu-i nimic ciudat aici. Ceașca asta e a dumitale.

– Adevărat?! – se lumină doctorul. Dacă ați ști cît mă bucur. E pentru prima oară că sînt sigur că o să se împlinească. Și știți de ce? Pentru că de o lună de zile se împlinește în fiecare zi... Ei, dar acum ce facem? Văd eu, cu cafeaua nu iese nimic. Să vă ghicesc din vis.

– Trebuie să mă culc?

– Nu, domnule. Povestiți-mi ultimul vis pe care l-ați visat.

I l-am povestit pe cel cu dintele care-mi creștea pînă în tavan.

– Ăsta nu-i bun.

– Cum așa?

– Așa! Altul n-ați mai visat? O fată, ceva? Niște bani, un drum? Nimic?

– Nu – am dat din umeri.

– Atunci – se ilumină el – să vă ghicesc în whisky and soda.

– N-ați ghicit. Sufăr de colită și nu beau alcool.

– Dragă domnule, zău dacă înțeleg, ce vrei de la mine? Vii și mă scoli noaptea din somn să-ți prezic viitorul. Cum să ți-l prezic, domnule? Cum? Care viitor, domnule? Ești un om fără viitor. Un om pierdut. Te mănîncă pușcăria! O să fii spînzurat. Da, da.

Se montase grozav de tare. Intra dintr-o transă într-alta.

– Ia stai, nu cumva mi-ai dat o bancnotă falsă? Așa sînteți toți. Niște tîrîie-brîu. Ce vă pasă! Eu cu ce să-mi plătesc chiria? Dar călătoriile mele în Egipt?

Începu să tușească.

Scanned with OKEN Scanner

M-am sculat de pe scaun și am făcut un pas, retrăgîndu-mă cu spatele spre ușă. Doctorul își scoase barba ca să poată tuși în voie. Cînd se liniști, spuse:

— Încă 50 de cenți. Pentru cafeaua mea.

I-am dat. Știam că viața e scumpă. Apoi am plecat repede. În timp ce coboram, îmi sunau în urechi țipetele sale de adineaori: „Ești un om fără viitor! Un om pierdut!" Să fi ghicit, într-adevăr?! Am coborît cu precauție pe scări. Coridorul era pustiu. Comisarul pesemne plecase. La ceva tot servise consultația nocturnă. Obținusem oricum o amînare.

M-am dezbrăcat alene. Am căscat storcînd din gîtlej, după obicei, finalul din *aria toreadorului.* Era ora cinci. Mai aveam 17 ore pînă o voi revedea pe Ingrid. Ciudat, căpătasem o preocupare. Apariția Ingridei în viața mea mă neliniștea. Simțeam cum această preocupare cîștigă mereu mai mult teren. În definitiv, ce știam despre ea? Că e o fată drăguță care lucrează într-o cofetărie pentru a putea să-și dea examene prin corespondență la o facultate care nu-i oferea nici o perspectivă. Cel mult va putea să lucreze cu mai multă competență în aceeași cofetărie, știind, în afară de anul cînd a fost descoperită cafeaua, rolul pe care l-a jucat această băutură în relațiile diplomatice dintre diferite țări, în antichitate și-n zilele noastre. Și de fapt la ce mă gîndeam? Nu cumva vrei să te-nsori? Ce situație ai să-i oferi? O, nu, bătrîne Mike, fii logic. Fii logic! Fii logic! Sună frumos: fii logic!

Nu, prietene! Viața-i absurdă! Nimic din ceea ce mi s-a întîmplat nu-i rațional. Viața e corijentă la examenul de logică. Și atunci, cum poți tu să te integrezi în această viață, dacă tu ești logic și ea nu? Dar ce înseamnă a te integra? Înseamnă a reuși. Înseamnă a avea o slujbă, o leafă, o casă, o nevastă, o viață liniștită. Cu ce preț? Cu prețul pe care-l plătesc eu și alții ca mine, care n-avem nici slujbă, nici leafă, nici casă, nici nevastă. În concluzie, să așteptăm să treacă cele 17 ore și s-o întîlnim pe această Dulcinee. Nu știu dacă Johny va fi încîntat să joace rolul de Rosinante, dar mie rolul lui Don Quijote mi se potrivește de minune. Din păcate și acest cavaler al tristei figuri o ducea mai bine ca mine: avea un funcționar, pe mister Sancho Panza, lux pe care eu nu mi-l pot permite. Va să zică, la orele 10. Strada? Am căutat în buzunar carnețelul în care notasem adresa. Pe ultima filă rămasă liberă însemnasem în grabă: Institutul de Istorie Universală, Franklin Street nr. 284/4. În sectorul de nord al orașului.

Cu ochii mijiți de somn am răsfoit curios carnețelul cu scoarțe de

Scanned with OKEN Scanner

piele. Pînă acum nu avusesem răgazul să-l cercetez mai atent. Făcusem o mișcare să-l arunc pe masă, totuși numele acela ciudat care îmi răsări din nou înaintea ochilor mă făcu să-mi înving oboseala. La urma urmei, cine-i acest Meb care, după afirmațiile lui Sinclair, a subtilizat cei 3 275 de dolari ai clinicii? Cu oarecare efort am început să descifrez scrisul mărunt și ascuțit al profesorului. Părea să fie un fel de jurnal cu fraze încîlcite și neterminate. Pe alocuri simple notații.

„...ideea aceasta nu-mi dă pace nici o clipă. Teoretic e absurdă. Dar cîte ipoteze n-au părut inițial absurde?! Urmărind canalele nervoase, am reușit să le transpun la creierele electronice ale roboților mei. Am ajuns destul de departe. Moletronica a deschis orizonturi noi în cibernetică."

„...Descoperirea pe care am făcut-o m-a tulburat profund. Creierul moletronic funcționează. Astăzi l-am pus să lucreze timp îndelungat. I-am dat să rezolve sisteme logice. A reușit să facă mii de legături neașteptate. Nu știu încă dacă voi putea să-l fac să înceapă să se autoprogrameze. Trebuie să verific totul."

Urmau mai multe rînduri șterse. Apoi din nou...

„...O haină metalică n-ar fi cea mai potrivită. Trebuie verificată ipoteza în condiții biologice apropiate..."

În continuare, pe cîteva pagini se înșirau calcule matematice și mai multe scheme. Apoi:

„Am găsit omul. E un oarecare căpitan Robertson. Peste o săptămînă voi avea ceea ce-mi trebuie. Deci, răbdare. Voi stabili legătura între țesut și mașină."

„... Astăzi pacientul a fost internat. Am hotărît să-i fac singur operația. Meb e calm. A suportat bine călătoria peste ocean, din Africa de sud."

„...În noaptea aceasta, operația..."

Toate însemnările acestea mi se părură grozav de încurcate. Una

Scanned with OKEN Scanner

singură doar prezenta interes: Căpitanul Robertson. Acesta îmi putea spune eventual ceva despre Meb. Am luat anuarul telefonic. Erau peste 500 de Robertsoni, dintre care 324 căpitani. Trebuia deci să aleg dintre acești 324 pe aceia care servesc pe liniile transoceanice, iar dintre ei să-i cercetez pe cei care fuseseră în Africa de sud, adică o trebușoară care, ea singură, îmi putea da de lucru pentru două luni de zile. Așadar, aveam o urmă prețioasă care... încurca și mai mult lucrurile.

Nu luasem încă o hotărîre definitivă, cînd somnul mă fură, așa cum te fură în cele din urmă cînd izbutești într-o noapte de insomnie să numeri pînă la trei mii două sute șaptezeci și ....

Soarele era în dreptul marelui ceasornic din turnul Royal-Building-ului, amîndoi arătînd orele 12, cînd am părăsit locuința.

În loja sa, portarul de zi discuta cu camerista de la parter :

— Numai crime, Samuel! — spunea ea. Portarul clătină din cap.

— Ce-o fi avut cu bietul portar? Ce, și portarii sînt businessmeni? Portarii sînt portari. Nu fac nici politică, nici afaceri. Stau și păzesc ușa și cînd intră cineva spun: „Bună ziua, mister Sanders", că, cine știe? Poate pică un 50 de cenți.

— Și cîtă bestialitate! Cîteva gloanțe de revolver, un cuțit, o rangă de fier, mai pricep — spunea camerista, cu un aer de cunoscător. Dar așa? Parc-a fost dinamitat: o mînă ici, alta dincolo... Săracul de el!

— Despre cine vorbiți? — am întrebat din curiozitate.

— Scrie-n ziare — îmi explică camerista. Portarul de la grădina zoologică. Poliția crede că e vorba de o răzbunare. Portarul era corsican, și la ei sînt asemenea obiceiuri.

— Parcă la noi nu-s! — făcu portarul, care era american.

— Ei, dumneata nu știi ce bazaconii mai scrie uneori prin ziare!

Voiam să-l liniștesc.

— Asta așa-i — rîse Samuel. Iaca, despre dumneavoastră scrie că sînteți gangsterul Mike Smith. Și, dacă nu v-aș cunoaște, mai c-aș crede...

Camerista aprobă și ea:

— Domnul Mike și gangster! Nu vă supărați pe mine, dar nu semănați deloc.

Am asigurat-o că nu mă supăr și-am ieșit din bloc. Mă îndreptam spre garaj, cînd m-am auzit strigat din urmă:

— Mister Smith! Mister Smith!

Scanned with OKEN Scanner

M-am întors. Era doctorul Rajendra, care fugea după mine agitînd umbrela pe care o văzusem ieri în mîna lui Budha.

— Poate crezi c-am ghicit în cafea că te cheamă Smith? N-avea nici o teamă; l-am întrebat pe portar.

Am zîmbit. Părea atît de mîndru de procedeul folosit!

— Plecați în Egipt, domnule doctor?

— Care Egipt, domnule? Am eu mutră de om care pleacă în Egipt?! Mă duc la spital. Am o fetiță bolnavă. Are tuberculoză osoasă. Sărăcuța de ea, stă de trei ani în ghips. Și doctorii ăștia, care vor o mulțime de bani! De unde să-i iau, domnule Smith? Dreptate e asta? Un doctor ia 20 de dolari vizita și-i sigur că pacientul îi mai vine o dată. Eu iau 2 dolari, și sînt sigur că pacientul meu se vindecă și nu mai calcă niciodată pe la mine. Și-i mai bine așa. Îți dai seama ce-ar ieși dacă ar veni a doua oară? Ehei! Ce să-i faci! Domnule Smith, sîntem vecini și-mi ești simpatic. Dacă mai ai vreodată insomnii, vino la mine să bei o cafea. N-o să-ți iau nici un cent. Se vede de la o poștă că ești la fel de pîrlit ca și mine. Așa-i că ai să vii? Mersi! Acum te las! La revedere! Fug, că pierd vaporul. Plec în E...

Se opri însă, cu un aer vinovat.

Îmi făcu un semn cu umbrela și fugi spre stația metroului. L-am privit pînă dispăru după colț. Undeva fluieră lung o sirenă. Fluieră răgușit și furios. Apoi trecură în goană mașinile poliției. Era și un tanc cu apă. Așadar, o grevă. Am privit din urmă gînditor.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XXV

Ceai dansant. Să vedeți cum s-a întîmplat. Aproapele meu. Un formular cu efecte neașteptate. A fost o confuzie.

În jurul meu era lume multă. Atmosfera lîncezea ca la un ceai dansant la care toți se plictiseau. Nu dansa nimeni. Se lungiseră care pe unde apucase. Nu erau prea vorbăreți. Unul înalt și ciolănos, cu fața ciupită de vărsat ca o pîslă găurită de molii, scuipa la răstimpuri egale și spunea doar atît:

— Mînca-i-ar ciuma...

Erau și vreo doi negri. Ședeau cu picioarele adunate sub ei. Cămășile lor pestrițe erau cam ferfenițite, iar pielea de dedesubt la fel. Un bărbat mic și chel, într-o salopetă albastră, își freca ochii săi miopi cu palmele, de parcă voia să-și șteargă lentilele aburite.

Simțeam că mă doare ceva în creștetul capului. Mi-am trecut mîna prin păr. Nu încăpea nici o îndoială. În creștet se înălța un cucui de toată frumusețea. Ce-o să-l mai admire Ingrid!

Pînă una - alta, cei 4 - 5 gentlemani de aici se uitau foarte prietenoși la mine. Unul cu fața pătrată și cu umeri largi, ce ședea într-un colț, spuse cu tonul cu care spui: „Dormi, puiul meu iubit!"

— A încălțat-o și cîinele ăsta galben!

Ciolănosul cu fața ciupită scuipă.

— Ce i-aș mai învineți un ochi — spuse cel cu fața pătrată.

— Nu face! — spuse unul dintre ei. Și altul adăugă:

— Oricum, l-au aranjat frumușel. E bun de însurătoare.

Am dus, fără să vreau, mîna la cucui.

— Te-au potcovit cum se cuvine.

Pătratul rîse răutăcios.

— Vorbiți cu mine, domnule? Eram sincer mirat. Iertați-mă, dar nu vă cunosc.

— Ai să ne cunoști!

Era neînduplecat.

– Lasă-l, Grant – spuse un negru. Nici lui nu i-e moale. Niște nenorociți și galbenii ăștia... Crapă și ei de foame.

– Mînca-i-ar ciuma... – spuse fără milă ciupitul, și scuipă.

Pătratul Grant nu se lăsă:

– Ia te uită la el! E mai înțolit ca tine. Cu ce bani? Ai?

M-am uitat și eu la mine. Cămașa albă era pătată de sînge. Haina sport pe care mi-o pusesem avea chiar un ușor aer de distincție, dacă n-ar fi să ținem seama că mîneca era sfîșiată și reverul atîrna fără nici un rost, stricînd tăietura englezească a costumului.

– Îmi pare foarte rău, dar dacă știam...

Voiam să spun că n-aș fi luat-o niciodată pe strada aceea. Dar *pătratul* mă întrerupse:

– Acu' ai să știi! Să te mai bagi și altădată printre strikebreakers...

Toată lumea socoti conversația cu mine încheiată. Unul dintre negri începu să cînte o melodie fără început și fără sfîrșit. Era în ea și tristețe, și ură, și speranță. Sunetele urcau căutînd parcă piscurile luminii și, brusc, se prăbușeau frînte, pentru a reîncepe urcușul plin de meandre și opriri în șoaptă...

Ascultam melopeea și încercam să înțeleg.

Ce-mi venise să mă iau după mașinile poliției? Nu știam nici eu. De fapt, era strada pe care mergeam cel mai des. Dar oare nu era clar că, dacă vezi poliția, e mai sănătos să faci un ocol și s-o iei în altă direcție?

Mă pomenisem dintr-o dată în mijlocul „meciului". Cei cu bastoane de cauciuc și-n uniforme erau din echipa poliției. Ceilalți – echipa formată din pichetele de grevă. Mai erau și unii fără uniformă, care jucau și ei împotriva greviștilor. Nu-mi era clar: ei făceau jocul poliției sau poliția făcea jocul lor?! Ăștia erau, așadar, galbenii.

Am privit cîtva timp meciul din mașină, pentru că acum nu puteam nici să merg înainte, nici să întorc. La un moment dat am văzut o priză nereglementară. Trei de la poliție făcuseră un mêlé și placau un tînăr care aproape că nu se apăra. N-am putut să rabd atîta nesportivitate. Am ieșit din mașină și am luat cu mine și o cheie franceză. Am deșurubat pe unul dintre polițiști și am privit cu curiozitate cum se rostogolește pe trotuar ca un bulon. Am ridicat ochii la timp ca să-l văd pe celălalt, care tocmai se pregătea să mă izbească cu bastonul de cauciuc. Am încrucișat spadele și, în timp ce bastonul lui american duela cu cheia mea franceză, i-am aplicat

Scanned with OKEN Scanner

o stîngă care-l trimise de-a dreptul la podea. După cum vedeți, un concurs în care-și dădeau întîlnire toate disciplinele sportive. Am auzit însă deodată fluierul arbitrului în care suflase un comisar dintr-o mașină. Trei jucători de rezervă ai poliției se repeziră la mine și mă scoaseră pe tușă. Cum m-au scos, v-ați dat seama și nu mai intru în amănunte...

Negrul obosise. Ceru o țigară. *Pătratul* Grant rupse ultima dintr-un pachet în două și-i dete jumătate. Negrul își dezgoli dinții albi. În colțul său întunecos, omul aproape că nu se vedea. Atîta doar: un zîmbet în beznă. Grant vorbea drămuind fumurile țigării:

— Pe unde n-am umblat... Cunosc toată America. O cunosc de mic copil. Pe fundul meu am viză de tranzit prin toate statele. Pe unde am fost am primit cîte-un picior în spate...

Cel cu salopetă albastră spuse:

— Toate ca toate, dar mi-am pierdut ochelarii...

— Dar ochii unde ți i-ai pierdut? — întrebă cel cu fața ciupită de vărsat.

— În mină. Acolo și caii și oamenii își pierd vederea. Patronul zicea că n-avem nevoie de ea, că tot e întuneric.

— Mînca-i-ar ciuma... scuipă ciolănosul cu fața ciupită.

Grant își continuă povestirea:

— O vreme am lucrat la o uzină de armament. Tunuri. Într-o zi cei de la călire au decalibrat o țeavă. Era o comandă specială pentru un caudillio scuturat de friguri. Îi mînca pușcăria. Am rămas peste noapte în uzină cu Rob-uriașul. Ceilalți l-au îmbătat pe paznic. Noi am făcut țeava șpan și la gunoi cu ea. Să vezi a doua zi scandal. Dispăruse o țeavă de tun! Seara era. A doua zi, ia-o de unde nu-i... Turbau, nu alta. Dar n-au găsit nimic. Ne-au arestat, ne-au bătut. Băieții au tăcut mîlc. Ne-au dat drumul. Ne-am întors la uzină, ca să aflăm că ne-au dat afară...

Trase un ultim fum și aruncă mucul.

Negrul reîncepu, cu glasul legănat:

— Sarah, Sarah, floare neagră fără noroc, te-am găsit pe maidanul plin de noroi și lăzi aruncate. Ți-am întins o cutie de conserve goală și tu m-ai privit cu ochii mari ca migdalele. Ia-o, Sarah, ți-am spus, e plină de soare. Te-ai uitat în ea și-ai rîs. Pe fundul cutiei strălucea un soare mic și ruginit...

— Te așteaptă, hai? — întrebă ciolănosul.

— M-așteaptă... Sarah, nu plînge. Nu sîntem cîini rîioși. Greva e

Scanned with OKEN Scanner

puterea noastră.

Grant mormăi:

— Nu plînge, Sarah. Habar n-ai ce flăcău de ispravă e Slimm al tău.

Tăceau. Şedeau pe podeaua de piatră, rezemaţi cu spatele de zidul cenuşiu. Părea că toată America stă pe umerii lor...

...Deodată răsunară paşi pe coridor şi doi policemeni se apropiară de uşa zăbrelită. Unul spuse:

— Tu, ăla de colo!

M-am ridicat.

— Ia-o înainte!

Am luat-o înainte.

— Aici.

Ne-am oprit. Am intrat într-un birou. În încăpere era un funcţionar îmbrăcat civil. Să tot fi avut 40 - 45 de ani. Avea o faţă istovită, suferindă. Nu-mi puteam da seama dacă era în prada unor suferinţi sufleteşti sau avea pur şi simplu ulcer. Pentru orice eventualitate, am hotărît să mă port cu el cu cea mai mare delicateţă.

— Uite aici un formular. Să completezi totul cu sinceritate.

— Vă promit.

M-am aşezat la o măsuţă, cu spatele la el, şi am completat următorul formular:

Numele şi Pronumele	Smith Michael
Poreclă, în caz că are	Jack Spintecătorul, în caz că am
Născut (de origine)	Născut de origine
Tatăl (dacă trăieşte)	John, dacă trăieşte
Mama (dacă trăieşte)	Ann, dacă trăieşte
Profesiunea (cu sau fără)	Mai mult fără
Dacă face politică, ce politică face?	Fac politică, dacă face politica
Şi-a propus vreodată să răstoarne guvernul american? .	O dată
Cum?	Oricum
Dacă n-a făcut-o, ce l-a împiedicat?	Nu ştiu ce m-a împiedicat.

Scanned with OKEN Scanner

Observații
(Aici se vor trece toate amănuntele
care n-au încăput în rubrici) . . . . . Toate amănuntele au încăput în rubrici.

După ce am caligrafiat cu îngrijire răspunsurile, m-am ridicat și m-am apropiat de birou.

— Poftim! Am terminat — i-am zîmbit cu prietenie.

Știam c-am să-i fac o mare bucurie. Poate pentru un asemenea formular îl vor avansa. O, ce mult m-ar bucura! E întotdeauna o mare fericire să faci un bine aproapelui. Și bărbatul acesta îmi era acum cel mai aproape. Aproapele meu își puse ochelarii și începu să citească formularul. Vedeam că, pe măsură ce citește, se înroșește la față, se congestionează. Ochii i se umflară în cap. Scoase limba și reuși să spună doar atît:

— Aer... aer...

M-am grăbit să deschid fereastra. Cînd m-am întors, omul se prăbușise cu capul pe birou. M-am uitat în jur după o sonerie. Am sunat prelung. Veni în fugă un polițist. I l-am arătat pe șef.

— Repede, un pahar cu apă.

Perspicace, polițistul mă înțelese imediat. Într-o clipă se întoarse cu paharul. I l-am luat din mînă și l-am băut pînă la fund.

— Mulțumesc. Întotdeauna îmi fac rău asemenea priveliști. Acum mă simt ceva mai bine.

Polițistul făcu stînga împrejur și, tot atît de repede ca prima dată, se întoarse cu un coleg de profesie. Îl luară pe leșinat pe brațe.

— Repede la mașină.

Ieșiră fără să-mi acorde vreo atenție.

Ușa se deschise și intră un funcționar.

— Dumneata ești Smith Michael?

— Da.

— Ți-am verificat documentele. A fost o confuzie. Nu lucrezi la uzina de camioane...

— Nu.

— Ești liber.

Îmi întinse actele, pe care mi le luaseră în timp ce dormeam sub efectul narcotic al bastonului de cauciuc.

— Cum? Pot să plec? Nu-mi venea să cred.

Scanned with OKEN Scanner

– Te rog.

Îmi indică ușa.

Sărmanul om. Înseamnă că i s-a făcut rău degeaba. Păcat. Era un om de inimă.

Capitolul XXVI

Bun de însurătoare. Scufița Roșie și lupul cel rău. Fantome la ordinea zilei. 124 de Robertsoni.

N-aș fi crezut că vremea o să treacă atît de iute.De-abia-mi spuneam că am de așteptat 17 ore pînă o voi vedea pe Ingrid și, iată, trebuia să mă grăbesc dacă țineam să ajung punctual la institut.

La 10 fix își făcu apariția. Am coborît din mașină ca s-o întîmpin. Mi-am amintit de vorbele unuia dintre băieții de dimineață: „Ești bun de însurătoare".

– Ce-i cu dumneata? – mă întrebă alarmată.

– O, nimic! Coaja de portocală...

– Nu crezi că exagerezi?

Era foarte drăguță. Purta un taioraș simplu. Cred că același.

– Ba da.

Am schițat un gest evaziv.

– De fapt, ce ți s-a întîmplat?

– Mie, nimic. A fost o confuzie. M-au bătut pentru altul. Ce-am mai rîs!

– Lasă-mă pe mine la volan. În halul în care ești, nu inspiri încredere.

Am protestat slab. Fata se instală la volan și-mi făcu un semn autoritar:

– Urcă!

Scanned with OKEN Scanner

Am ascultat-o. A pornit uşor maşina. Conducea bine. Capul mi-a alunecat pe spătar, apoi încet către ea. Am văzut pieziş că zîmbeşte uşor. Mi-am pus capul pe umărul ei. N-a protestat. Am întrebat-o:

– Ştii adresa?

– Ştiu.

M-am mirat. De unde ştie adresa?! Te pomeneşti că mă recunoscuse şi ea în vreun ziar! Mai trecu cîtva timp.

– Gata. Am ajuns.

– Păcat.

M-am săltat uşor.

– Unde sîntem? Eu nu locuiesc aici...

– Bineînţeles că nu. Aici locuiesc eu. Hai, vino, o să te bandajez.

– Să vin? am întrebat cu îndoială. Şi ce-o să spună mister Socrate?

– Mister Socrate e prea înţelept ca să se amestece în asemenea lucruri.

Am străbătut o curte întunecoasă. Apoi am urcat cu liftul de serviciu la etajul 39.

– O clipă, să deschid.

Avea un apartament de o singură cameră, un studio de-o singură persoană, un raft pentru cîteva cărţi şi un dulap pentru cîteva rochii. Într-o nişă, un lavoar. O fereastră da în curtea interioară a blocului.

Mă ajută să-mi scot haina. Sîngele se închegase sub cămaşă, lipind-o temeinic de rană. Dădu drumul la apă caldă.

– Puteau să te ciuruiască de tot!

Îmi spălă umărul.

– Puteau.

– Am nişte sandvişuri. Mănînci?

– Mănînc.

Nu mîncasem toată ziua şi eram lihnit.

– Cine doarme aici? – am întrebat.

– Nu te-au bătut destul? Vrei şi o palmă?

– Nu vreau. Eşti măritată?

– Da.

– Cu cine?

– Cu Sonny Liston[1]. Tu nu eşti însurat?

1 Campion mondial de box profesionist, categorie grea. (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

– Ba da.
– Cu cine?
– Cu Sophia Loren!
Am rîs amîndoi.
M-am întins pe pat. Am şoptit:
– Povesteşte-mi ceva...
– Bine. Ascultă.

Şi-mi povesti versiunea modernă a basmului „Scufiţa Roşie". Ea, Scufiţa Roşie, era casieriţă de cofetărie. Eu, Lupul cel rău, mă pregăteam s-o înghit. Din fericire apare vînătorul, care aruncă o coajă de portocală. Lupul alunecă şi cade. Scufiţa Roşie scapă şi se întîlneşte cu bunicul ei, un domn respectabil cu cap de ghips, pe care-l cheamă Socrate...

Am însă impresia că cel puţin jumătate din subiectul acesta l-am visat. Mă cuprinsese o slăbiciune cumplită. Vedeam printre gene cum i se mişcă buzele. Nu mai auzeam nimic. Apoi, parcă am văzut cum i se apropie buzele de ale mele. Apoi, le-am simţit gustul şi... Dar nu, cred c-am visat. Am căzut într-un somn de plumb.

...Cînd m-am deşteptat, prin fereastră se strecura o lumină palidă. Era ziuă. Am găsit pe masă un bilet:

„Domnule Mike,
Sînt nevoită să te părăsesc. Am fugit la slujbă. În bufeţel, pe farfurioară, ai ceva de mîncare.

Ing."

Am lăsat, la rîndul meu, următorul bileţel pe masă:

„Iubito,
Te-am părăsit şi eu. Mai bine să ne părăsim înainte, decît după. Am plecat după consimţămîntul părinţilor. Am lăsat în bufeţel o farfurioară cu sărutări. Pe curînd,

Domnul Mike".

Înainte de a ieşi, m-am oprit în faţa oglinzii. Arătam ca un îndrăgostit sadea. Faţa palidă şi trasă, ochii în fundul capului, haina, numai zdrenţe, iar cămaşa pătată cu sîngele meu roşu şi fierbinte. Cît despre cucuiul din vîrful capului... Care îndrăgostit n-a trecut şi prin asta?!

Scanned with OKEN Scanner

Cînd m-am întors acasă, portarul discuta cu camerista de la parter despre crima de la Parcul zoologic. Să nu fi rezolvat încă de atunci problema? Camerista spunea:

– Nemaipomenit! Trăim niște timpuri îngrozitoare. Înainte, în Statele Unite totul se rezolva cu cîteva gloanțe de revolver, un cuțit, sau o rangă. Dar pe ăsta l-au dezmembrat cu totul. O mînă ici, alta dincolo, alta...

– Săracul! Și ce era? Un biet portar. Deschidea și închidea ușa. Își vedea de treaba lui. A lăsat o scrisoare, scrie în ziar, cică a văzut fantome. N-a apucat să trimită scrisoarea.

– O fi fost țicnit. Poate că s-a sinucis.

– Aș! De ce să se sinucidă un portar? Portarul e portar. Și apoi, nu te gîndești și dumneata, cum putea să se sinucidă atît de bestial?

Am urcat la mine. Eram foarte prost dispus. Investigațiile mele nu progresaseră deloc. Cu slabele mele talente deductive apucasem cîteva fire din ghemul acesta încîlcit și renunțasem pe rînd la ele, pentru că nu știam cum să-l descîlcesc mai departe. Iată, de pildă, povestea asta cu Robertson, singurul care, în afară de Sinclair, putea să-mi spună ceva despre Meb. Ajunsesem la credința că sînt prea mulți și n-aș fi reușit niciodată să-i cercetez pe toți. Și totuși, poate că s-ar găsi un drum. Am luat cartea de telefon și am transcris pe o listă pe toți Robertsonii care aveau legături cu marina comercială. Apoi, cu ajutorul telefonului, am făcut o operație care mi-a luat două ore. M-am interesat la toate societățile de asigurare pe liniile transoceanice, dacă nu știau ceva despre căpitanul Robertson care naufragiase. Aflasem despre 124 de Robertsoni care sînt bine sănătoși, cîțiva dintre ei fiind chiar pensionați. Doi Robertsoni naufragiaseră, însă înainte de data care mă interesa. Satisfăcut, am confruntat datele și am alcătuit un tabel cu titlul: „Robertson – căpitan de vapor", numerotat de la 1 la 124. Cu tabelul în buzunar, am plecat la poștă.

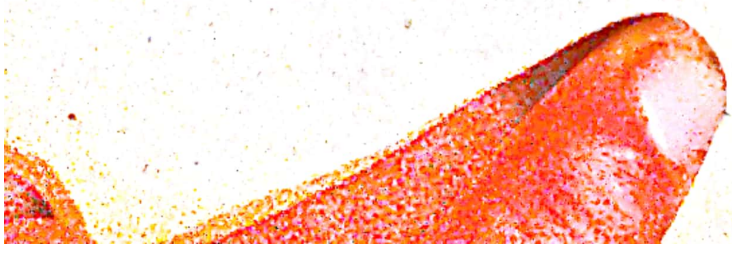

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XXVII

„Olandezul zburător". Despre supremație, tradiție și cămile. Escadra Robertson. Discuții de specialitate. Ministrul impostor. Cum se naște un club. Din nou cu buzele umflate.

A doua zi, pe la orele 5 după-amiază, în saloanele restaurantului „Olandezul zburător" începu o mare agitație. Însuși patronul, un olandez de circa 120 de kilograme, supraveghea buna îndeplinire a dispozițiilor pe care le dăduse celor zece maîtres d'hôtel-comandanți, și trupei de chelneri, chelnerițe și picoli.

— Așezați mesele în lung! Nu așa, zevzecilor! — se enervă mister Van Ketch, punînd mîna pe o masă. Hai, luați-o, că doar n-o să vi le car eu pe toate!

Era roșu și congestionat. Smocul de păr cînepiu îi cădea mereu pe fața transpirată.

— Ați pus șampania la frapat? Maioneza e gata?

De peste tot primea răspunsuri liniștitoare, care-l făceau să alerge din restaurant la bucătărie, de la bucătărie în pivniță, și din pivniță înapoi în restaurant. Din cînd în cînd se oprea, își băga degetul mic în maioneză, gusta și striga:

— Mai puneți mușlar.

Apoi băga degetul arătător în crema de ciocolată și striga:

— Mai puneți ananas!

Cînd băgă însă, din greșeală, inelarul în supă și se fripse, încurcă totul. Strigă să se mai adauge gheață la ciorbă, zahăr în sosul Worchester, oțet în salata de fructe și piper în profiterolul glasat. Trase cîteva înjurături bune, învățate de la bunicul său care luptase în Africa împotriva englezilor, dădu o palmă unui picolo — în domeniul acesta era autodidact — și în cele din urmă se prăbuși pe un scaun, gîfîind ca o locomotivă astmatică. Avea grăsime și la inimă, iar doctorii îi interziseseră să se agite.

Scanned with OKEN Scanner

Pregătirile nu fuseseră terminate cînd bătu ora 7. Şi o dată cu ultima bătaie a ceasului din perete, uşa se deschise şi un bărbat înalt şi voinic, cu sprîncene stufoase şi cu o barbă neagră îşi făcu apariţia. Se uită nedumerit în jur, scoase din buzunarul de la vestă un ceas cu capace de aur, îl confruntă cu cel din perete, apoi puse ceasul la loc şi se aşeză pe o banchetă din salonul restaurantului. Luă un ziar ilustrat de pe o măsuţă şi începu să-l răsfoiască. Atunci, uşa se deschise din nou şi-şi făcu apariţia cel de al doilea vizitator. Acesta era un bărbat mai scund, dar bine legat. Faţa sa proaspăt rasă avea acea tentă trandafirie atît de des întîlnită la nordici. Îşi consultă şi el ceasul de la mînă, aruncă o privire ceasului din perete, după care merse să se aşeze lîngă primul vizitator. Cum acesta părea cufundat în lectură, cel de al doilea nu-l deranjă şi-şi luă şi el o revistă. Tocmai o deschidea cînd primul, dînd la o parte ziarul, îl privi cu atenţie. I se adresă cu distincţie şi reţinere:

– Dumneavoastră tot pentru... ?

– Da. Şi dumneavoastră?

– Şi eu.

Zîmbiră amîndoi.

– Mărturisesc că, deşi am fost oarecum surprins, plăcut surprins, ideea mi s-a părut excelentă.

Vorbea afectînd o preţiozitate britanică.

– Adevărat. Cred că o să fie interesant.

– Nici nu mă îndoiesc. Voi fi bucuros să-l cunosc şi pe ministru.

– O, da! Am auzit că-i un tip grozav. Îi plac enorm anecdotele cu cămile. Mi-am notat şi eu două să i le povestesc.

– Cu cămile? Auzisem că-i un om de gust.

– Ei bine, sînt cămile şi cămile...[1]

– Am impresia că am exagerat cu punctualitatea. Dumneavoastră pentru ce oră aţi fost anunţat?

– Parcă pentru 19.

– Exact. În sfîrşit.

– Lucraţi de mult? – întrebă primul.

– O, da. De 20 de ani. De altfel, mă mir că nu vă cunosc.

– Nu vă miraţi, sir. Sînt numai de 5 ani aici. Am servit din tată-n fiu în marina britanică. Străbunicul meu a supravieţuit eroic bătăliei de la

1 Evident. (n.a.)

Trafalgar. Am venit aici temporar pentru că am fost invitat.

– Ah, înțeleg. Cred totuși că nu regretați. Anglia trece tot mai mult, în ultimul timp, pe planul al doilea.

– Regret, sir, dar nu împărtășesc punctul dumneavoastră de vedere. Să nu uităm că tradiția engleză...

Celălalt se agita în fotoliu.

– Tradiția! Cu tradiția nu se face comerț. Ce-i drept, este un articol de reclamă pentru arheologie și turism, dar e departe de a fi totul.

– N-aș vrea să polemizez cu dumneavoastră. Apreciez înflăcărarea cu care apărați aparenta înflorire pe care o prezintă situația actuală, dar în fața istoriei încă nu s-a spus ultimul cuvînt.

– Ultimul cuvînt va fi american. În privința aceasta nu există dubii.

– To be or not to be[1] – declamă primul cu un aer de citat, trecîndu-și mîna peste barbă.

– God shave the king[2] ! răspunse celălalt, poate cu intenție.

Englezul zîmbi superior: „Americanii ăștia parveniți stîlcesc îngrozitor limba strămoșilor lor englezi."

– Pentru că astăzi ne-am întîlnit aici să ciocnim un pahar de șampanie, vă invit să mai ciocnim unul, atunci cînd se va pronunța acel ultim cuvînt la care vă refereați. Vă asigur că va fi englez.

– Primesc invitația. Cu cine am onoarea?

– Căpitan Robertson.

Englezul se înclină.

– Robertson ați spus?

– Da. De ce vă miră? Numele acesta este binecunoscut în marina americană.

– Îmi dați voie, și pe mine mă cheamă Robertson. Îi întinse mîna. Căpitan Robertson. Un nume binecunoscut în marina americană.

– E, într-adevăr, o coincidență plină de umor, sir. Acum nu mai regret că v-am cunoscut.

– Domnul meu, sînt încîntat...

În clipa aceea ușa se deschise din nou și intrară trei inși. Primul dintre ei era înalt, pîntecos și cu barbeți. Ceilalți doi erau de statură

1 „A fi sau a nu fi", celebra replică din monologul lui Hamlet. (n.a.)

2 Dumnezeu să-l bărbierească pe rege. (n.a.)

mijlocie, unul purtînd o tonsură scurtă, ca aceea a preoților catolici, iar celălalt fiind mai mult chel.

Noii veniți se apropiară de cei doi. Chelul rosti jovial:

— Ați acostat primii! Ați avut vînt bun. Și, întinzînd mîna, spuse: Căpitan Robertson.

Primii doi se uitară unul la celălalt și pufniră în rîs. Rîdeau de parcă îi gîdila cineva cu o pană de gîscă în ureche. Chelul rămase cu mîna întinsă, uitîndu-se la ei ca la niște halucinați. Apoi se uită la mînă, își cercetă costumul, își privi pantofii. Toate păreau a fi în ordine. Atunci de ce rîdeau aceștia doi ca smintiții?

Situația se complică și mai mult cînd pîntecosul cu barbeți se aplecă spre cel chel și-l întrebă:

— Robertson ați spus?

— Robertson ați spus? întrebă și „pastorul".

— Da, Robertson, și nu văd ce-i de rîs aici!

— Nu-i nimic de rîs. Pe mine tot Robertson mă cheamă — spuse pastorul.

— Și pe mine la fel — spuse pîntecosul.

— Și pe noi, tot Robertson — rosti, printre sughițuri, nordicul trandafiriu.

Atunci izbucniră și cei trei în rîs...

Așa-i găsiră și următorii noi sosiți. Fiecare, cum intra, spunea formula magică : *căpitan Robertson*, scena se repeta și rîsul izbucnea cu neistovite intensități. Pentru ultimii se găsi o nouă variantă. Cum intra unul, cei peste 100 strigau în cor:

— Căpitan Robertson?

— Da — răspundea acesta uluit.

— Și noi tot căpitan Robertson!

Și rîsetele zguduiau bolțile restaurantului „Olandezul zburător".

Mister Van Ketch privea îngrijorat la hoarda aceasta de zurlii. Numai să nu se apuce să spargă farfuriile.

Cînd pe la 8 rîsetele se mai potoliră, cei peste 100 de bărbați care înfruntaseră furtunile, uraganele, taifunele și cicloanele, se prăbușiră mai mult leșinați pe scaunele înșirate în lungul mesei de banchet. Singurul pe care nu-l chema Robertson și nu era căpitan, deși se prezentase astfel, eram eu. Acum aproape că mă îndoiam că mai poate exista cineva pe care să nu-l cheme Robertson și să fie altceva decît căpitan de vapor.

Scanned with OKEN Scanner

Escadra Robertson ședea la masă, agitînd nervos furculițele și paharele. Se uita mereu la ușă, așteptînd parcă pe cineva. Mă uitam și eu la ușă, tresărind de fiecare dată cînd aceasta se deschidea. La un moment dat, un picolo se apropie de cel mai bătrîn Robertson care ședea la dreapta scaunului prezidențial — momentan gol — și-i înmînă o telegramă. Acesta o deschise, o citi de cîteva ori, după care, ridicîndu-se în picioare, bătu cu linguriță într-un pahar, cerînd liniște.

— Domnilor, excelența sa, domnul ministru, ne roagă să începem banchetul fără domnia sa. Fiind reținut, va întîrzia puțin și va veni de îndată ce se va elibera.

Un *ura!* vesel țîșni din toate gîtlejurile acelea însetate.

Mister Van Ketch făcu un semn din cap și o companie de chelneri înarmați cu sticle de șampanie își făcu apariția. Urmă semnalul *foc!* — și un adevărat tir de artilerie se dezlănțui, spre entuziasmul căpitanilor din marina comercială.

Discuțiile erau animate și pline de interes. Robertson din stînga mea mă întrebă în timp ce mușca dintr-un pateu:

— V-ați întors de mult din cursă?

Am răspuns sigur de mine.

— O, da. De 10 ani.

Vecinul făcu ochii mari.

— Sînteți pensionat?

— Cîtuși de puțin.

Robertson-stînga mușcă din nou din pateu. Robertson-dreapta profită de faptul că eram liber și mă întrebă, la rîndul său:

— Ați naufragiat de multe ori?

L-am privit degajat:

— O, da. De cele mai multe ori.

— Cred că v-a indispus acest lucru.

— Dimpotrivă. Ador naufragiile.

Robertson-dreapta mă privi cu admirație. Eram atît de modest în bravura mea! În timp ce Robertson-dreapta își înfigea dinții într-o pulpă de fazan, Robertson-stînga mi se adresă cu familiaritate:

— Dragă Robertson, pe ce linii navighezi?

Am băut puțină șampanie și l-am lămurit:

— Nu m-am luat niciodată după linii. Liniile te încurcă. Am luat-o întotdeauna mai pe de-a dreptul.

Scanned with OKEN Scanner

– Ai fost și la Yokohama?

– Nu, acolo n-am fost. De altfel am vrut să plec anul trecut, dar mi-a spus un vecin că s-a desființat.

– Nu mai spune! N-am știut nimic. Și tocmai urma să plec acolo săptămîna viitoare.

– Să nu ai neplăceri.

– Crezi?

– Poți să știi?! Eu n-am niciodată încredere în chestii de-astea.

Am profitat că cei doi Robertsoni se luptau cu pulpele din farfurii ca să gust și eu aperitivul. Dintre toți, numai mie nu-mi prea tihnea banchetul. Priveam mereu la ușă. Va veni oare? Nu va veni?

Robertson-dreapta mi se adresă din nou:

– Și ce transportați de obicei?

– Ce transport?! Păi, fel de fel. Ace de cusut, patefoane, copii orfani, lebede. Da, și lebede – am ținut să precizez.

– Interesant.

– Adevărat. E foarte interesant. Nu-i așa?

Robertson-stînga atacase o porție de broaște cu ciuperci.

– Spune-mi, ai avut vreodată neplăceri cu musonul?

Tăiam vesel fileul de porc.

– Da de unde! E un tip minunat. Am făcut multe chefuri împreună. Cînd e vorba de o băuturică, ceva, nu se dă în lături.

Cei doi Robertsoni – cu toate că erau marinari încercați, se înecară nu știu de ce, și a trebuit să-i bat îndelung pe spate pînă să-și recapete răsuflarea.

Deodată ușa se deschise și în local intră un bărbat înalt, cu un aer distins. La ușă îl întrebă pe portar:

– Aici e banchetul?

– Da, excelență – răspunse portarul înclinîndu-se adînc.

Așa se făcu că vestea sosirii sale i-o luă înainte și toți cei de la masă începură să șușotească:

– A sosit ministrul!

Se făcu liniște. Van Ketch îl conduse prevenitor pînă la scaunul prezidențial. Ministrul se așeză cu demnitate și făcu un semn din cap prin care ruga pe comeseni să-și continue activitatea, invitație asupra căreia nu trebui să insiste.

Cînd ministrul duse primul pahar de șampanie la gură, bătrînul cu

Scanned with OKEN Scanner

barba albă din dreapta sa se ridică cu paharul în mînă.

– Permiteți-mi, excelență, să toastez în sănătatea dumneavoastră. Vă mulțumesc în numele tuturor pentru cinstea ce ne-ați făcut-o venind în mijlocul nostru.

Toți se ridicară în picioare cu paharele în mînă. Se ridică și ministrul.

– Și eu vă mulțumesc, stimați colegi. Sînt fericit să fiu invitatul dumneavoastră. Deși nu ne cunoaștem personal, avem strînse legături prin activitatea noastră comună. Prosit!

Băură cu toții.

Cu paharul în mînă, cercetam cu atenție chipul fiecăruia dintre cei de față. Toți erau fericiți. Cei mai mulți din cauza șampaniei. Un timp se auzi doar activitatea tacîmurilor și a fălcilor vînjoase ale acestor lupi de mare. Prezența ministrului impunea respect. Cînd se turnă din nou șampanie, se ridică vecinul din stînga ministrului.

– Permiteți, excelență, și iubiți prieteni, să ridic acest pahar pentru marina comercială americană.

Ministrul, care ținea paharul în mînă, se uită cu curiozitate la orator, dar văzînd că toți beau voioși, își bău și el paharul.

Apoi se ridică la rîndu-i:

– Aș vrea și eu să ridic acum paharul pentru acei dintre dumneavoastră care, învingînd furtunile dificultăților, n-au pierdut busola încrederii în țărmul adevărului.

Robertson-stînga îmi dădu un cot și-mi șopti:

– Vezi ce-nseamnă să fii ministru? Auzi-l cum vorbește! Ca din carte!

Am aprobat din cap.

Ministrul se aplecă spre vecinul cu barbă albă. Cum nu stăteam departe, l-am auzit :

– Dumneavoastră în ce domeniu lucrați?

– Păi, în același ca și colegii mei.

– Mda, dar aveți desigur și o specialitate de bază!

– Da, plasticele...

– Aha, faceți operații plastice. Înlocuiți organe...

– Nu. Noi nu înlocuim nimic. Singura operație pe care o facem e aceea de încărcare, transport și descărcare. Țevi, plăci prefabricate de crylon...

Scanned with OKEN Scanner

Ministrul încruntă din sprîncene. Părea să facă un efort să înțeleagă ceva.

– Și care-i numele dumneavoastră?

– Ca și al colegilor mei – Robertson.

Acum ministrul îl privi pieziș. Îl analiză cu un aer de specialist. Îl abandonă totuși pentru moment și se adresă vecinului din stînga:

– Cum stați cu problema circulației în canalul medular?

– În canalul medular? Hm, să vă spun drept, eu am circulat mai mult prin Canalul de Suez. E mai comod. Scurtează mult din drum și e mai ieftin.

Ministrul dădu repede peste cap un pahar de șampanie. Își duse mîna la tîmplă. Deodată, din capătul celălalt al mesei izbucni un strigăt sălbatic:

– Robertsoni! Alarmă, Robertsoni! Un impostor!

Toți se întoarseră spre cel care strigase. Era un bărbat înalt cît o jumătate de stîlp de telegraf și tot atît de slab. Își părăsise locul și acum se îndrepta spre ministru, clătinîndu-se ca pe puntea unui vapor zgîlțîit de furtună.

– Profesore Sinclair, ce cauți aici? Au început să-ți meargă prost afacerile și te dai drept ministru?

Se proptise pe picioarele larg desfăcute și se uita rînjind la impostor.

– Căpitane, dumneata aici? Ce tot spui? Te-ai îmbătat și nu știi ce vorbești!

Profesorul Sinclair – căci, într-adevăr, el era – făcu un gest deznădăjduit cu mîna către ceilalți.

– Domnilor colegi, priviți, un caz tipic de delirium tremens.

Cei de la masă începură să vocifereze.

– Ce colegi! Care colegi?!

Cineva strigă:

– Să vină poliția.

Tremurînd, Sinclair scoase din buzunar o telegramă pe care o flutura.

– Cum, nu-i aici agapa neurologilor din Texas care vizitează orașul nostru?

– Ce agapă?! Ce neurologi? E nebun! Afară cu el! – strigau unii. Aici e clubul Robertsonilor! Asta e!

Scanned with OKEN Scanner

— Lăsați-l — strigau alții. Mai greșește omul.

— Să nu greșească! — răspundeau primii.

Sinclair se strecură spre ușă, în rîsetele voioase ale comesenilor.

Acum putea să plece. Misiunea lui se terminase. Restul trebuie să-l fac singur. În primul rînd, să nu-l scap din ochi pe lunganul cel slab...

Banchetul se apropia de sfîrșit. Toți erau veseli și mulțumiți. M-am așezat pe un scaun liber de lîngă omul meu.

— Unde stai, Robertson? — l-am întrebat.

— În Manhattan Town, Robertson — îmi răspunse el.

— Grozav! Te duc cu mașina mea. Stăm în același cartier — și ciocnii paharul meu de al său.

— Mulțumesc, dar am și eu mașină..

Era morocănos. Îl indispusese oare incidentul cu Sinclair?

Între timp, Van Ketch, om cu experiență, alarmat de cele întîmplate, își luase informațiile pe care n-avusese grijă să le ceară la timp. Intrînd cu o mutră teribilă, anunță cu un glas de tunet:

— Domnilor, nu pleacă nimeni pînă nu se plătește consumația.

După o clipă de stupoare, începu un nou scandal.

— Am fost invitați! Altfel cum îți închipui că eșuam aici?!

Și toți scoaseră de prin buzunare telegramele buclucașe. Pe fiecare scria:

„Domnule căpitan,

Excelența sa ministrul vă invită la agapa colegială care va avea loc la restaurantul „Olandezul zburător...“

Bineînțeles că și eu aveam o telegramă asemănătoare și-mi manifestam indignarea, o indignare asemănătoare.

Van Ketch era însă neînduplecat. Avea de fapt și de ce. Banchetul se ridica la o sumă frumușică.

— Am fost trași pe sfoară! — strigau Robertsonii disperați.

— Ați fost, n-ați fost, trebuie să plătiți. Dacă nu, chem poliția. Eu, unul, n-am să mă las tras pe aceeași sfoară.

Neavînd încotro, plătirăm cu toții pînă la ultimul cent. Dar marinarii sînt marinari. După ce-am plătit, n-ar mai fi avut nici un haz să plecăm indispuși. Așa că unul strigă:

— Fraților, stați! Să pecetluim aici această întîmplare prin

înființarea clubului *„Căpitanul Robertson"*.

– Ura! Grozavă idee! aprobară toți cu entuziasm.

– Poate face parte din acest club oricine, cu condiția să fie căpitan și, lucrul cel mai important, să-l cheme Robertson.

– Bravo! se auziră 124 de glasuri.

– Sediul clubului se proclamă taverna „Olandezul zburător".

Van Ketch zîmbi strîmb. Nu-l prea încînta că restaurantul său era numit tavernă, dar întrevedea izvorul unor cîștiguri promițătoare.

Așa luă naștere unul dintre cele mai celebre cluburi americane, al cărui naș am fost eu.

În cele din urmă, banchetul se apropie de sfîrșit și Robertsonii începură să se împrăștie pe la casele lor.

Slăbănogul meu se îndreptă spre ieșire. Eu mă țineam scai după el. Se urcă într-o mașină verde și o porni spre estul orașului. Am demarat și eu. Mă țineam cît puteam mai aproape de el. Acum eram sigur că apucasem strîns un capăt al firului. Și tocmai cînd mă bucuram la acest gînd, stopul automat îmi aprinse roșu în nas. De partea cealaltă a străzii, Robertson slăbănogul dispărea în noapte.

CAPITOLUL XXVIII

Plouă peste New York. Grijile colonelului Fountain. Hotel „Bestoria". Ce a văzut un policeman.

Norii cenușii își scuturau perdelele de apă fără deosebire peste blocuri, peste slooms-uri[1]. De pe un panou cu afișe, o femeie îmbrăcată cu totul nepotrivit pentru o asemenea vreme, privea îngrozită la mîna uriașă ce ținea îndreptat spre ea un revolver. O rafală de vînt și femeia se

1 Cocioabe.

prăbuşi pe trotuar. Se rostogoli pe stradă, căzînd mototolită la piciorul unui felinar. Revolverul rămase mai departe aţintit spre bucata de zid dezgolită, cenuşie şi udă. Maşinile treceau în viteză, reflectîndu-se difuz în asfaltul lucios. Trecătorii treceau grăbiţi, mai grăbiţi ca de obicei. Pe ploaie banii se cîştigă mai greu. Printre aceştia poate era şi reporterul care consacrase o serie de articole lui Fountain, sub titlul „Eminenţa cenuşie". De unde aflase cu ce se ocupa colonelul în ziua aceea? Nu ştiu. Reporterii pătrund pretutindeni. Cînd nu pot pătrunde dincolo de ziduri, pe baza faptelor, unii dintre ei pătrund în interiorul personajului şi reconstituie destul de fidel faptele. Aşa cum s-a întîmplat cu cele ce urmează.

...Prin fereastra cu geamul ondulat de apa care se scurgea fără încetare, David Jonathan Fountain privea gînditor în stradă. De la înălţimea etajului 17, oamenii i se păreau nişte gîndaci, pe care el i-ar fi putut strivi oricînd. Îl sîcîia reumatismul şi era prost dispus. Pe o vreme ca asta n-avea chef de nimic. Poate de o partidă de pocher la club. Dar nimeni nu juca cu el de plăcere. Se simţeau cu toţii obligaţi să piardă şi asta îl enerva.

Colonelul se îndepărtă de la fereastră şi-şi turnă un păhărel de coniac. În timp ce-l degusta pe îndelete, citi concentrat eticheta de pe sticlă. Era o băutură demnă de respect: multe medalii şi cinci stele. „Repede mai avansează coniacul ăsta!" — îşi spuse el.

Îşi mai turnă un pahar, recapitulînd pentru a nu ştiu cîta oară discuţia pe care o avusese de curînd cu şeful. Întrevederea se dovedise foarte neplăcută.

Şi acum îi mai sunau în urechi cuvintele şefului:

— Arăţi foarte prost, prietene. Ar trebui să te retragi.

Apoi adăugase, cu o asprime abia simţită:

— Dacă nu lămureşti în cîteva zile ce-i cu mesajele acelea misterioase şi ce legătură au cu inexplicabilele fenomene financiare, ar fi recomandabil să-ţi dai demisia. Ştiu că ai relaţii strînse cu cîteva consilii de administraţie. Hm? Un post de consilier merită toată atenţia...

Pufăia îndelung şi cu voluptate din ţigara de foi. Apoi spuse, adresîndu-se parcă altcuiva:

— Ar fi, ce-i drept, un sfîrşit de carieră deloc glorios...

Fountain încercă să alunge amintirea acestor cuvinte. Simţi un fior scurgîndu-i-se din creştet pînă în tălpi. Avea patruzeci şi doi de ani şi se căţăra tot mai anevoie pe stîlpul lucios al carierei. O singură dată dacă

Scanned with OKEN Scanner

l-ar scăpa din mînă, ar luneca pînă jos. Aşadar, trebuia să acţioneze energic şi rapid.

Fountain se strîmbă: „Un tip dezagreabil şi şeful ăsta! Un incapabil recunoscut, care-şi cîştigase postul prin meritele altora. Poartă cravată ţipătoare şi are gulerul hainei veşnic presărat cu mătreaţă..."

Fountain apăsă energic butonul soneriei. Uşa se deschise şi aghiotantul răsări ca şi cum contactul electric acţionase direct asupra lui.

— Dosarul Sinclair — ceru colonelul sec.

Peste cîteva clipe, pe masa sa de lucru se aflau rînduite o mapă cu rapoarte, mai multe benzi de magnetofon, un album de fotografii şi cîteva role de film.

Colonelul se cufundă în lucru, uitînd de ploaie şi de coniac. Fără să uite, însă, de şef şi de reumatism.

Hotelul „Bestoria" era unul dintre cele mai luxoase din New York.

Averill Fich, poetul la modă, îi dedicase un poem în care-l compara cu un mare tránsatlantic care traversează America. Acelaşi poet dedicase un poem şi transatlanticului „Mississippi", comparîndu-l cu un mare hotel care traversează Atlanticul. Directorul hotelului se supărase însă că în poem nu se spunea nimic despre cazinou, bar, cinema şi celelalte, iar căpitanul vasului se supărase şi el că în celălalt poem nu se pomenea nimic despre piscina cu valuri artificiale, terenul de golf şi menajerie.

Şi pentru că ar fi imposibil să se cuprindă tot ce-ar vrea directorul hotelului, trebuie spus, în rezumat, că e un hotel foarte mare, foarte plin şi foarte scump.

Istoria hotelului e bogată în întîmplări tragice: sinucideri, crime, jafuri, incendii şi căsătorii. Şi oricînd portarii sînt dispuşi să povestească reporterilor de la ziare, contra unui bacşiş, despre originalităţile şi ciudăţeniile de tot felul ale călătorilor poposiţi aici.

Personalul de serviciu de la „Bestoria" era renumit pentru imperturbabilitatea sa. Nimic nu-l putea scoate din răbdări. Nimic nu-l mai putea uimi. Dacă, de pildă, vreun călător s-ar fi arătat dispus să crească în apartament cai de curse, camerista şi valetul s-ar fi grăbit să-i aducă obstacolele peste care să poată sări oricînd, chiar şi în pijama.

De aceea nimeni nu acorda o atenţie deosebită purtărilor curioase ale unui locatar posesor al unor mari plantaţii din sud, care, de la o vreme,

Scanned with OKEN Scanner

devenise invizibil. E drept că erau probe evidente ale prezenței sale acolo, dar nimeni nu-l mai vedea ieșind sau intrînd. Și oricît s-ar părea de curios, locatarii se molipsiseră parcă unii de la alții, devenind invizibili sadea.

Noaptea însă erau auziți pe rînd, umblînd prin apartamente și ţăcănind la mașina de scris. Cameristele ajunseseră la concluzia că era vorba de o adevărată epidemie literară.

Aflînd acest lucru, Averill Fich se grăbi să compare hotelul cu un Parnas protejat de muze și de societatea de asigurare „Hollydeath".

Numai directorul începu să nutrească o nemărturisită îngrijorare. Pasagerii originali nu-l supărau, firește, cîtuși de puțin. Dar cei invizibili! Orișicum, exagerează.

...Era o oră tîrzie de noapte, și totuși în fața Hotelului „Bestoria" staționa un lung șir de mașini elegante. Șoferii stăteau de vorbă între ei, asigurînd cu mult zel serviciul de informații picante din viața stăpînilor lor.

Un policeman pășea crăcănat și demn, cu mîinile înmănușate la spate. Din cînd în cînd se întorcea și arunca o privire năprasnică spre doi pui de negri ce se țineau prudenți la distanță. Să încerce numai să se apropie de intrarea principală!

Deodată policemanul holbă ochii și întinse gîtul să vadă mai bine. De la balconul etajului întîi luneca pe perete o pată ciudată, albicioasă. O clipă doar și pata dispăru.

Policemanul hotărî că fusese doar o impresie, cînd din gangul lateral al hotelului țîșni o mașină. Luă un viraj atît de brusc încît roțile din spate se urcară pe trotuar. Policemanul fu nevoit să facă un salt într-o parte. În fîșia vie a luminii proiectată pe fațada hoțelului, el deosebi la volanul mașinii un ins care purta pelerina și gluga Ku-Klux-Klanului.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XXIX

Trebuie să învăț un rol. Royal Building-ul și locatarii săi de la etajul 57. Un retras colecționar de artă. Estetică, filozofie și afaceri.

Am fost atît de aproape de țintă încît pusesem chiar mîna pe ea. Îl bătusem pe umăr pe Robertson-slăbănogul, așa cum bați pe gît un cal pe care l-ai cumpărat și care de acum înainte îți aparține. Și iată, calul acesta, pentru care organizasem toată cursa, își scosese capul din frîu și o luase peste cîmp. Cum îl voi regăsi? Din fericire, aflasem trei lucruri prețioase: întîi — știam cum arată, al doilea — că locuiește în Manhattan Town, unde mai locuiau doi Robertsoni, dintre care unul se numea tot George, al treilea — reținusem numărul mașinii.

Cu aceste trei cunoscute din ecuație, trebuia să-i aflu adresa. Din păcate, aceasta cerea timp și eu aveam acum treburi mai urgente. Peste două zile urma să dau curs invitației lui Mc. Kallup.

De la primirea ei, nu mă părăsise nici o clipă întrebarea: de ce mă invitase Mc. Kallup la el?

Din ziare reieșea că și de data aceasta insesizabilul Mike Smith fusese eliberat, din lipsă de probe. Prin invitarea mea, Mc. Kallup urmărea desigur ceva. Singura concluzie la care ajunsesem, prețioasă de altfel, era aceea că nu riscam absolut nimic. Nu mă făceam vinovat de impostură sau de fals în persoane publice, fiindcă fusesem invitat chiar eu. Dar dacă fusese invitat Mike Smith, însemna că trebuie să știu să joc acest rol, pentru a vedea la ce poate sluji intereselor mele.

Așadar, trebuia să studiez la fața locului elementele rolului meu. Am consultat adresa de pe cartea de vizită pe care o primisem de la Mike Smith și pe care, bineînțeles, o păstrasem, și m-am hotărît să fac vizita pe la orele 4 după-amiază. Dar dacă mă recunoaște? Nu riscam absolut nimic. Știa și el, tot atît de bine ca mine, că nu eu sînt adevăratul Mike Smith. N-avea nici un interes să mă suprime, atîta timp cît poliția — culmea! —

Scanned with OKEN Scanner

mă urmărea pe mine şi nu pe el.

La etajul 57 al Royal Building-ului, pe uşa de stejar masiv în faţa căreia mă oprisem, era o carte de vizită identică cu aceea pe care o aveam în buzunar.

MIKE SMITH
Colecţionar de artă

Am sunat. Sub cartea de vizită era un mic ecran. Ecranul se lumină şi pe el apăru o domnişoară tunsă scurt, purtînd o pereche de ochelari cu sticle fără ramă.

— Pe cine căutaţi, domnule?

Am aburit micul ecran şi, după ce l-am şters cu batista, am răspuns:

— Pe domnul Smith. Anunţaţi-l că e un prieten care i-a făcut un mic serviciu în ziua de 17, orele 19.

— Un moment, vă rog.

Ecranul se stinse. După cîteva minute, uşa se deschise singură şi aceeaşi voce mă invită prin difuzor:

— Intraţi, vă rog.

Am intrat într-un hol imens, din care pornea o scară rulantă ce ducea la etaj. În hol plana o lumină dulce, care părea să izvorască din pereţi. Ferestre nu existau. Pereţii erau acoperiţi cu tablouri, cu rame grele de aur curat[1]. Cum nu mă prea pricep la pictură, am început să cercetez cu curiozitate toate acele naturi vii şi moarte.

— Vă rog să urcaţi pe escalator — se auzi o nouă invitaţie.

M-am conformat. Cum am păşit pe prima treaptă, scara se puse în mişcare şi într-o secundă m-am trezit într-un cabinet de primire, luminat à giorno.

La un birou şedea domnişoara de pe ecran în carne şi oase şi ochelari fără ramă. Cabinetul acesta nu era prea mare. Şi aici se puteau vedea tablouri, dar mult mai puţine. Se găseau, de asemenea, mai multe dulapuri-fişiere; mese cu maşini de scris şi calculat, şi două seif-uri masive cu cifru. Fata de la birou mă măsură cu atenţie, apoi, sculîndu-se de pe

1 Erată : furat. (n.a.)

scaun, se îndreptă spre una din cele două uşi faţă în faţă şi mă invită să intru:

— Domnul Smith vă aşteaptă.

Am intrat într-o cameră-fumoar, în care luxul şi bogăţia se împleteau cu sobrietatea şi cumpătarea. Pereţii erau şi aici plini de tablouri reprezentînd capete de nobili, militari, doamne şi alte capete de operă. Între tablouri atîrnau capete de urşi, cerbi şi hipopotami, făcute chiar din materialul lor. Panoplii de vînătoare se alăturau armurăriilor de tot felul, începînd cu cele ale sălbaticilor patagonezi şi terminînd cu machetele unor rachete ale sălbaticilor pentagonezi. Un cămin mare iradia o lumină ce imita respiraţia jarului, iar în faţă erau aruncate cîteva lemne de aur cu cioturi din pietre scumpe. Totul, bineînţeles, de formă, pentru crearea unei atmosfere cît mai plăcute. În stînga şemineului era o frumoasă tînără de marmură, complet dezbrăcată, iar la dreapta, aceeaşi tînără fată, dar mult mai greu de recunoscut, fiind făcută din fier îndoit, tinichele şi sîrme electrice.

În încăpere erau mai multe fotolii, divane turceşti, japoneze şi americane. Pe cîteva măsuţe joase erau narghilele de fumat opium şi un serviciu complet de ouă tari cu muştar. Am băgat totodată de seamă că nu eram singurul vizitator. Se mai găseau aici patru bărbaţi ce şedeau în diferite colţuri ale camerei. Căutai să ghicesc care dintre ei este gazda. Dar, stupoare! Semănau unul cu celălalt de parcă erau fraţi gemeni. Făcusem probabil o asemenea mutră, încît unul dintre ei trebui să mi se adreseze încurajator:

— Îmi pare foarte bine că ai venit. Ştii, trăiesc foarte retras şi rareori îmi părăsesc colecţiile.

Cel care vorbise şedea într-un fotoliu lîngă şemineu.

— Dar de ce stai în picioare? Ia loc, te rog — mă invită un altul, ce sta rezemat în cot, pe o canapea turcească.

Un al treilea, în picioare, lîngă bustul unui filozof oriental, mă întrebă:

— Un whisky? O ţigară? Sau o pipă?

Am zîmbit degajat. După prima clipă mi-am dat seama că un om în situaţia mea nu trebuie să pară niciodată mirat. M-am aşezat.

— Mulţumesc. Dar aş bea cu plăcere o bere cu frişcă.

— Bere cu frişcă?! exclamă al patrulea, cel de lîngă fereastră. Sînt încîntat că avem aceleaşi gusturi! O clipă numai, să dau dispoziţii.

Scanned with OKEN Scanner

Cel de lîngă cămin tocmai apăsa pe nasul unui băieţel de bronz aşezat pe un soclu de abanos, cînd uşa se deschise şi în încăpere năvăli un al cincilea exemplar, identic cu celelalte. Veni de-a dreptul spre mine, cu mîna întinsă:

— O, sînt dezolat că te-am lăsat să aştepţi. Sper că nu te-ai plictisit prea tare. Ce idee minunată să vii pe-aici!

Îşi dezbrăcă pardesiul şi îl aruncă, împreună cu pălăria, pe un scaun. Cel de lîngă cămin spuse :

— De cînd am rămas văduv, nu văd aproape pe nimeni. Trăiesc în pustnicie, în mijlocul colecţiilor mele de artă.

Am dat compătimitor din cap.

Cel de lîngă fereastră continuă:

— Uneori mă reped pînă la debit să-mi iau ţigări. Este singurul lucru pe care mi-l permit. Dar pe stradă e atîta lume care mă intimidează, încît mă întorc repede înapoi.

Cel de-al cincilea, care tocmai venise, scoase din buzunar un pachet de ţigări, îl desfăcu şi-mi oferi să mă servesc:

— Şi locuiţi numai dumneavoastră în acest apartament? — am întrebat în timp ce-mi aprindeam ţigara.

Cel de lîngă filozoful oriental îmi spuse cu un aer familiar:

— Mi-ar face cea mai mare plăcere dacă m-ai tutui. De fapt, cum te cheamă ?

— Bill Buxter — am spus, aşteptînd reacţia.

Reacţia nu veni. Oare nu mă recunoscuseră?

Uşa se deschise şi intră o subretă cu bonetă şi şorţ. Aducea pe o tavă de argint o carafă cu bere, o vază de cristal cu frişcă şi două cupe.

— Mai doriţi ceva?

Toţi cei cinci făcură din cap semn că nu. Subreta se retrase.

— Dragă Bill, să ciocnim pentru prietenia noastră.

Cel de lîngă fereastră se apropie de măsuţă, umplu paharele, aşezînd cu o lingură de argint cîte o garnitură de frişcă pe deasupra. Am ridicat paharele, le-am ciocnit şi le-am băut pînă la fund.

Şi poate că în fundul acelui pahar am găsit o idee care mi s-a părut într-atît de tentantă, încît am hotărît s-o încerc. Venisem aici să-l cunosc pe faimosul Mike Smith. Dar nu puteam oare să trag şi alte foloase din această împrejurare? Ce-ar fi să verific în vreun fel dacă el era cel care făcuse spargerea la clinica doctorului Sinclair? Într-o fracţiune de secundă

am elaborat un plan de atac.

— Dragă Mike — am început, cu aerul că vreau să trec la afaceri — ştii pentru ce te deranjez? În graba de atunci (treceam sub tăcere complice la ce fel de *atunci* mă refeream), am uitat să-ţi spun că fac misitie de tablouri şi antichităţi artistice. Cum sînt acum în căutarea unui cadou pe care vrea să-l facă un client al meu prietenei sale, m-am grăbit...

— O!... ideea e uriaşă! — exclamă cel de lîngă filozoful oriental. Ştii, am unele piese unicale în dublu exemplar, şi le-aş ceda bucuros, bineînţeles, în condiţii corespunzătoare.

— Se-nţelege! — am spus întorcînd capul spre cel care-mi vorbise.

Cel de pe sofa se sculă şi umplu din nou paharele cu bere şi frişcă.

— Mai ia, te rog, un pahar. Berea e slabă şi frişca e grasă. Are proteine.

I-am mulţumit şi, după ce-am sorbit o înghiţitură, m-am adresat unuia dintre ei:

— Cred că această sihăstrie pe care ţi-o oferi în plin centrul oraşului trebuie să fie plină de satisfacţii.

— De bună seamă — răspunse cel de lîngă cămin. Nu e nici o filozofie să faci pe pustnicul în Sahara. Acolo nu există tentaţii, pe cînd aici...

— Aici, continuă cel de lîngă fereastră, tentaţiile sînt la tot pasul şi a le rezista înseamnă a fi superior lui Budha şi lui Confucius.

— Nu ştiu dacă mă-nţelegi — urmă cel de al cincilea — sînt un fervent discipol al perfecţiunii. Şi ce poate fi mai perfect decît simbioza între un stoic şi un hedonist? Or, în mine sălăşluieşte un stoic care-şi refuză toate plăcerile lumeşti, şi hedonistul, care-şi oferă ca un sibarit toate plăcerile, de la cele mai prozaice pînă la cele ale artelor rafinate.

— Te rog să mă ierţi, dragă Mike — am zis adresîndu-mă celui care nu luase parte la această discuţie — dar eu sînt doar un biet misit de obiecte, nu şi de idei. Pentru idei nu dă bani nici unul din clienţii mei.

— Foarte rău fac, dragă Bill — zise cel de lîngă filozoful oriental. Există şi o bursă a ideilor, tot aşa cum există o bursă a valorilor. Ideile se cumpără şi se vînd, şi proprietarii lor încasează dolari.

Cel de al cincilea interveni:

— Să luăm, de pildă, pe actorul de film James Gordon. Într-o noapte a descoperit legea fericirii absolute. „Hrăniţi-vă numai cu iaurt! Iaurtul creează un climat chimico-psihic similar celui pe care-l avea Homo

Scanned with OKEN Scanner

primigenius în epoca fericirii maxime." Concluzia: „Vreți să fiți fericiți? Hrăniți-vă cu iaurt!" Din afacerea asta cîștigă mister Kingston, regele iaurtului, care-i dă destui bani lui Gordon, ca acesta să mănînce ce-i poftește inima și stomacul.

– E într-adevăr interesant, Mike – am făcut un gest de regret. Dar, cum să-ți spun, eu nu consum nici idei, nici iaurt. Mă interesează doar arta de a scoate bani din artă. Cu alte cuvinte, fac artă pentru artă.

– Te înțeleg, Bill. (Era cel de lîngă fereastră.) Sînt uneori cam pătimaș în discuție. Te rog să mă ierți. Singurătatea asta devine cîteodată apăsătoare.

– Mike, nu-mi arăți colecțiile?

M-am uitat la ceas, ca să-l fac să înțeleagă că mi-e timpul limitat.

– Cu plăcere! – se sculă cel de pe sofa. Trebuie să te previn de la început că nu țin decît picturi și sculpturi aparținînd Renașterii.

– Nu te limitezi prea mult?

– E o chestie de principiu – mă informă cel de lîngă cămin. Renașterea reprezintă chintesența umanismului, și lucrul acesta corespunde cel mai mult sensibilității mele. Pentru mine este pe deplin valabilă ideea lui Diogene: „Caut un om!"

M-am gîndit că din cînd în cînd îl găsește.

– Și compoziția aceasta este tot a Renașterii?

Am indicat o pînză pe care era înfățișat un fetus de ceară, sub un clopot de sticlă, a cărui transluciditate permitea să se vadă cîteva rotițe de ceas și un sîmbure de prună.

– E puțin prea modernă pentru gustul meu... – am adăugat.

– Este un dar de la Avida Dolars[1] – spuse cu mîndrie cel de la fereastră.

– N-ai impresia că te contrazici în principiile tale, Mike?

– O, nu, dragă Bill. Principiile nu-s niște cuie bătute în perete. Trebuie să-nțelegi că trăim în secolul materialelor plastice. Și ideile trebuie să devină plastice, elastice.

Începusem să nu mai urmăresc care anume dintre cei cinci îmi vorbea. În fond, n-avea nici o importanță. Am privit pe gînduri fetusul.

– Nu-l vinzi? Clientul meu ar lua un Avida.

Mă apropiam de punctul culminant al planului meu.

1 Anagrama lui Salvador Daly. (n.a.)

— Știi, e plin de bani — și confidențial: Un parvenit! A băgat de curînd 3 275 dolari într-o afacere și a făcut o avere colosală.

În clipa aceea, patru dintre ei se uitară la cel ce venise ultimul: „Aha ! Va să zică dumneata eşti şeful!“ Un punct cîştigat. Am continuat:

— Să nu-mi ceri numele. Înțelegi: e secret profesional. Cu atît mai mult cu cît vrea să-l dăruiască amantei. Ei, cît vrei?

Șeful spuse:

— O sută de mii de dolari.

— Hm, e cam mult. Și comisionul?

— N-ai nici o grijă — spuse altul. Vei fi mulțumit. Îți dau zece la sută, și ce iei peste, te privește.

— Bun. S-a făcut. Mîine la cinci după-amiază îl văd și trec poimîine să-ți spun cum stă afacerea.

M-am ridicat. Nici unul nu schiță gestul de a mă conduce. Am făcut un semn de salut cu mîna și am ieșit.

În biroul de primire, secretara bătea la mașină. Am salutat-o, zîmbindu-i cu compătimire. Ca orice secretară devotată, își iubea și ea, desigur, șeful. Dar va afla vreodată, biata fată, care e șeful cel adevărat?

CAPITOLUL XXX

Sînt urmărit. Cărți de vizită. Șampanie, flori și aritmetică. Viitorul începe peste un minut.

Cînd, în oglinda retrovizoare, am văzut că sînt urmărit de o bucată de vreme de aceeași mașină, nu m-am mirat. Totul era normal. Mă obișnuisem să fiu urmărit. La urma urmei, ce importanță avea dacă mă urmăreau gangsterii sau poliția?! Un lucru, însă, îmi era limpede: și Mike Smith îl căuta pe *mister X* și spera ca parvenitul de la bursă și clientul meu să fie una și aceeași persoană.

Ceva mai tîrziu am observat o altă mașină care se ținea și ea pe

Scanned with OKEN Scanner

urmele noastre. Poate era a poliției. În cursa asta automobilistică era foarte greu de precizat cine ce urmărea.

Pe străzi, asemenea unor muște izgonite din bucătărie, zumzăiau vînzătorii de ziare. Apăruseră edițiile de seară.

„O nouă catastrofă la Bursă." „Alți potentați ai industriei și finanțelor în stare de faliment!"

Am cumpărat un ziar. L-am răsfoit fugar. Voiam să-l citesc, dar bineînțeles nu acum. Totuși un titlu din pagina a 8-a mi-a atras atenția : „Poliția pare neputincioasă în fața crimei din Parcul Zoologic". Bietul moș Samuel. Cu toate că era portar de zi, nu va dormi o noapte pînă nu va fi prins asasinul portarului.

M-am îndreptat spre biroul central al poliției federale. Am întrebat răspicat polițistul de la poartă:

— Serviciul Circulației, vă rog! Vreau să-mi vizez carnetul.

— Etajul II, coridorul din stînga.

Tocmai intram în ascensor, cînd am zărit mașina cea gri oprind și un individ sărind din ea. Foarte bine! Să-l informeze amănunțit policemanul.

La etajul II am primit imediat răspuns la cererea mea. Uitasem o servietă în mașina cu numărul HW—7234. Mașina aparținea căpitanului George Robertson, din marina comercială.

Mi-am notat cu grijă adresa. Am mulțumit funcționarului care mă informase. Și, fiindcă tot eram acolo, i-am comunicat *noua mea adresă*: Mike Smith, Royal Building...

Apoi am coborît în grabă, amuzîndu-mă copios la ideea ce ochi va face urmăritorul meu cînd va afla, după numărul mașinii mele, că s-a urmărit pe sine!

Polițistul de la poartă mă opri:

— V-a găsit amploiatul de la bancă? Spunea că e ceva urgent...

— Da, mulțumesc. Ești prea serviabil.

Policemanul zîmbi. Nu prea aude un polițist un asemenea compliment.

Cînd am demarat, de după colț, cealaltă mașină porni și ea fără grabă. De, ce să-i faci, aveam același drum!

M-am îndreptat spre cartierul tipografiilor mărunte. Am intrat în prima dugheană.

— Sal'tare, patroane!

Scanned with OKEN Scanner

– Bună seara, domnule.

Era un om mic de statură, cu păr cărunt.

– Îmi trebuie imediat două cutii de cărți de vizită – am spus, indicînd totodată textele.

– Așteptați sau vi le trimitem acasă?

– Îmi trebuie chiar acum.

– Prea bine.

O jumătate de oră mai tîrziu, eram în posesia a două cutii. Într-una erau cărțile de vizită pe numele „Bill Buxter – specialist-artă", în cealaltă: „Mike Smith – colecționar de artă".

Am plătit și am părăsit tipografia. Acum puteam să mă ocup de problemele mele sentimentale. Eram liber pînă a doua zi la orele 5 d.a.

Am ajuns la Ingrid pe la orele 10. Cumpărasem o sticlă de șampanie, un buchet de crizanteme și un pachet de prăjituri. Am parcat mașina și am urcat pe scara principală. Am oprit liftul la etajul 32. Am cercetat cîteva uși și am ales una cu o carte de vizită pe care scria: „Andrew Stephens – arheolog". Am desprins ușor cartea de vizită și am înlocuit-o cu „Bill Buxter – specialist-artă". Apoi am urcat un etaj pe jos și am așteptat. Într-adevăr, nu trecuseră nici cinci minute și liftul se deschise din nou la etajul 32. Un pas ușor păru să caute ceva. Se opri o clipă în fața unei uși, după care chemă din nou liftul. În regulă! Stimații mei Smith-i – veți face cu schimbul de pază jos, în mașină.

Am urcat cu liftul de serviciu pînă la etajul 39. Ingrid era acasă. Părea că nu se așteptase la vizita mea. Totuși mă primi amabil. Am așezat sticla și pachetul pe masă.

– Te deranjez?

– Nu, nu! – se grăbi să răspundă.

Pe umăraș atîrna o rochie proaspăt călcată.

– La ce oră trebuie să fii la întîlnire?

Ingrid mă privi în față.

– M-a invitat la teatru profesorul. Și ținu să explice: E un om în vîrstă. Apoi, schimbînd vorba: Am primit o scrisoare de la soră-mea.

– Ai o soră? Felicitări!

– E mai drăguță ca mine.

– Dacă și ea zice la fel, prefer s-o cred pe dînsa.

– Vrei să ți-o citesc?

Scanned with OKEN Scanner

Îmi arătă scrisoarea.

– Nu te deranja. Am un ziar.

– Nu fii rău.

– Nu există buni. Te duci?

O clipă ezită, apoi, fără să spună nimic, puse o față de masă ieftină, de nailon, și așeză prăjiturile pe o farfurie. Am deschis șampania.

– Pentru ce bem? – am întrebat.

– Pentru sete.

– Pentru sete se bea apă. Bem pentru noi doi.

Ridică paharul și-l privi în lumină.

– Știi? S-ar putea să fiu numită profesoară.

– Ar fi o șansă serioasă. Hm, nu m-am gîndit niciodată că nevastă-mea o să fie profesoară.

Nu răspunse. Sorbi încet din șampanie. Apoi spuse rar:

– Sînt de trei ani casieriță. Înainte am fost chelneriță.

– Și înainte?

– Înainte? E așa de mult... Am mers la școala din Richmond. Tata a fost hornar de coșuri de fabrică... Mama a lucrat la o fabrică de tricotaje...

– A fost? A lucrat?

– Da. A fost hornar. S-a prăbușit de la 70 de metri... De atunci mama nu mai lucrează la fabrică. A intrat cameristă la un hotel ca s-o poată întreține pe soră-mea, Lisbeth. Are 13 ani acum.

Mă îndeletniceam cu pasiune să disec o prăjitură.

– De ce ai venit atunci să bei cafea la noi?

– Cred în predestinare.

– N-are nici un rost.

– Atunci în ce să cred?

– În aritmetică. Toate încep și sfîrșesc cu 1 + 1 = 2.

– Cu condiția să fie dolari.

– Cu condiția să fie dolari... repetă ea ca un ecou.

Era ceva amar în ecoul acesta.

– Ingrid, crezi în dragostea adevărată?

– Numai Lisbeth crede. Are 13 ani. Îi plac grozav filmele.

– Știi, Ingrid, eu sînt un om foarte bogat. Sau mai bine zis, voi fi...

– Da, e bine zis...

Am umplut din nou paharele.

– Oare toate încep și sfîrșesc cu 1 + 1 = 2 ?

Scanned with OKEN Scanner

– Cred că în viața noastră, da. Sînt casieriță. Toată ziua fac adunări.

– Dar vrei să fii profesoară de istorie! În istorie totdeauna 1+1=2?

– În istorie? În istorie nu există decît trecutul.

– Există și viitorul.

– Istoricii nu-l pot cerceta. Numai poeții.

– Hai să fim poeți.

Ingrid zîmbi. Era tristă. M-am aplecat și i-am mîngîiat părul. Desena cu degetul pe masă cercuri mari și cercuri mici. I-am luat mîna și i-am privit palma.

– Vrei să-ți ghicesc? – am întrebat-o. Am un vecin, doctorul Rajendra. Am învățat de la el, într-o singură ședință, cum se ghicește viitorul.

Fata clătină din cap.

– Ce-i drept, nu pot încă ghici viitorul îndepărtat. Pot să-ți spun numai ce se va întîmpla peste un minut...

Am tras-o încet spre mine. I-am simțit aroma de floare de cîmp. Am sărutat-o lung pe gură. Pe urmă și-a strîns capul la pieptul meu ca o fetiță. I-am șoptit:

– Vezi că știu să ghicesc?

– Taci.

Mă sărută sălbatic, ca o furtună care vine și se duce, apoi mă împinse încet la o parte:

– Nu știi nimic.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul XXXI

Tuns, ras şi spălat. În vizită. Mc. Kallup îmi face cunoştinţă cu liftul, familia, scriitorul, prinţul şi valetul. O după-amiază de neuitat. Discutăm afaceri. Falsul Mike Smith este prins, dar... O veche cunoştinţă.

M-am trezit tîrziu. Ingrid plecase de mult la serviciu. M-am întins căscînd leneş. Aveam un sentiment de mulţumire şi de neînţeles optimism.

Cînd am pornit maşina, în oglinda retrovizoare apăru limuzina cea gri care mă escortase în ajun. Aveam să-l plimb şi azi toată ziua după mine. Am intrat la un frizer şi am cerut să fiu tuns şi ras. Apoi m-am oprit la o baie publică. Nu ştiu dacă şoferul maşinii gri a făcut baie şi el, dar cînd am plecat mai departe, era din nou pe urmele mele. Am intrat la un cinematograf, am dejunat la un automat... Mai aveam trei ore. Le-am folosit hoinărind prin grădina zoologică. Nu erau prea mulţi vizitatori. Ici, colo, cîte unul care se oprea în faţa cuştilor şi se exersa la tir trăgînd cu zaharicale în gura cîte unui urs sau hipopotam. Cînd nimerea, trăgătorul şi ţinta erau fericiţi.

În faţa cuştii unui rinocer, doi băieţandri de 14-15 ani, îmbrăcaţi în costume de cow-boy, discutau:

— Ce-ai zice să-l şterpelim?

— O.K. Dar ce facem cu el?

— Cum ce facem? Îl aducem înapoi şi încasăm recompensa.

Păreau hotărîţi s-o facă.

Pe un teren amenajat cu copaci africani zburdau gorile, urangutani, giboni, cimpanzei. Erau foarte simpatici. Dacă le aruncai un biscuit, te bombardau cu pietre.

M-am oprit puţin la poartă. Îmi aminteam despre „fioroasa crimă de la parcul zoologic". Am privit curios locul. După fotografia din ziar, cam aici fusese găsit cadavrul sfîrtecat. M-am simţit observat. Prin ferestruica portarului, un poliţist în civil mă măsura cu atenţie. Am plecat.

Scanned with OKEN Scanner

N-avea nici un rost să-mi încarc conştiinţa cu o nouă crimă.

Am zăbovit un sfert de oră la un magazin de închiriat costume. Am ales un smoching five-o' clock. M-am privit într-o oglindă. Eram un bărbat născut pentru o asemenea reuniune. Elegant, cu o anumită paloare atrăgătoare a feţei, părul uşor încărunţit la tîmple, ochii vag visători, în colţul buzelor un zîmbet condescendent. Dacă aş fi avut şi o voce de bas, găseam un angajament sigur de figurant la Paramount!

Vila lui mister Mc.Kallup se găsea în fundul unui parc cu lac artificial şi lebede negre naturale. Am dat portarului — un mustăcios în uniformă cu fireturi (citisem în biografia lui Mc. Kallup că portarul era un general ţarist, angajat pentru mustăţile sale autentice) — cartea mea de vizită „Mike Smith — colecţionar de artă".

Am fost imediat condus în interior. Am intrat într-un hol sobru şi discret, din care am păşit într-un hol mai sobru şi mai discret, ajungînd în cele din urmă în ultimul hol sobru şi discret, în adevăratul înţeles al cuvîntului hol.

Din hol urcau trei scări: una de marmură, alta din lemn de nuc, şi o a treia cu trepte combinate din marmură şi lemn.

Feciorul care mă conducea mi se adresă înclinîndu-se uşor:

— Iertaţi-mă, mister, dar vă rog să predaţi la garderobă pistolul şi cele două încărcătoare.

Am băgat mîna în buzunarul de la spate şi am scos o bancnotă de 5 dolari, pe care am lăsat-o să-mi cadă din neatenţie. Feciorul se grăbi s-o ridice. Cum era aplecat, i-am ars un picior la spate, care-l făcu să descrie un looping şi să aterizeze cu capul într-o treaptă de marmură a scării combinate. Am zîmbit şi am spus cu demnitate:

— Mike Smith nu merge niciodată înarmat. Pentru asta există poliţie.

— Mister, vă cer iertare — se înclină feciorul, băgînd bancnota în buzunar.

Apoi se îndreptă spre perdeaua de lîngă uşă şi răsuci un comutator. Unul dintre carourile tavanului se desprinse şi în mijlocul holului coborî un lift sobru şi discret.

— Mister, vă cer iertare — se înclină din nou feciorul, invitîndu-mă să urc.

La etaj era un alt hol. De data aceasta mobilat în stil de epocă. Părea anticamera lui Ludovic al XIV-lea din castelul său de vînătoare de

toamnă. Oglinzi mari, veneţiene, în rame de aur masiv, candelabre cu nenumărate braţe şi covoare grele de Smirna, care acopereau cu desăvîrşire un splendid parchet din lemn de tek sau dintr-o bună imitaţie.

O uşă îngrozitor de grea se dădu în lături şi un omuleţ gras şi roşu ca un ardei intră agitat. Avea gîtul congestionat, de parcă deschisese uşa cu capul.

– Dragă Mike, îţi mulţumesc că ai găsit puţin timp şi pentru mine. Îţi mărturisesc că m-am temut să nu fi fost reţinut.

– Bătrîne Mac, nu trebuia să-ţi faci griji pentru mine. M-am eliberat special ca să nu te refuz.

L-am bătut familiar şi protector pe cap.

Mc. Kallup zîmbi, dezgolindu-şi dinţii falşi din aur veritabil.

– Haide, vino, eşti aşteptat. Consilierul militar Ottokar Karotto von Kugelsnaps ţine neapărat să te cunoască.

Am urcat într-un lift spaţios, în care se găseau două fotolii şi o măsuţă de şah cu figurine de jad pe ea.

– Azi inaugurez apartamentul din adăpostul antiatomic.L-am făcut la 30 de metri adîncime! – îmi explică Mc. Kallup, agitînd pumnii săi mici acoperiţi cu păr roşu, de parcă cu ei făcuse apartamentul.

Un groom negru apăsă un buton. Liftul începu să coboare. Pe un indicator, cifrele se schimbau arătînd adîncimea: 5 metri, 10 metri, 15 metri...

– Vino, între timp, să vizitezi liftul – spuse Mc. Kallup.

Apăsă un buton şi o uşă mascată se trase în lături.

– Asta este o mică bibliotecă, în care poţi să-ţi petreci două-trei minute plăcute. Pentru că timpul este totuşi prea scurt ca să citeşti un roman, am adunat aici doar volume de anecdote. Fiecare anecdotă este legată separat, astfel că poţi citi cu uşurinţă 2-3 volume.

Am aprobat din cap.

– Şi acum să-ţi arăt altceva.

Am ieşit din nou în prima încăpere a liftului. Mc. Kallup apăsă pe un alt buton şi, în faţa uşii deschise, decorul se schimbă ca pe scena turnantă a unui teatru. Apăru un bar, cîteva scaune cu picior şi un barman care agita într-un melanjor un cocteil.

– Ăsta este un bar mititel în care poţi să-ţi petreci 2-3 minute plăcute. Desigur – îmi explică el – poţi să combini confortul. Poţi să bei un cocteil în bibliotecă, sau să citeşti anecdote la bar.

Scanned with OKEN Scanner

Eram într-adevăr încîntat. Nici nu simțisem cum s-au scurs cele 3 minute pînă am ajuns la destinație. Am descins într-o sală enormă ca o grotă. (Era într-adevăr o grotă.) Din tavan atîrnau stalactite, din care picura apă. Din podea creșteau stalagmite, din care nu picura apă.

— Te surprinde?

— Ce anume?

— Închipuiește-ți că la săpături am dat de această grotă subterană. Am ordonat să fie lăsată intactă. E un monument al naturii. Am adus însă unele îmbunătățiri. După cum vezi, este lumină electrică. Înainte nu era. Apoi am instalat calorifere, și pe jos parchet. Iar din țurțurii ăștia de sus, nu știu cum dracu' le zice, în loc de apă simplă curge sifon. Interesant, nu?

— Sifonul e cam banal!

Mi-am rotit privirea prin grotă. Deodată am simțit cum mi se încrețește pielea sub smoching.

— Și dumnealor cine sînt?

— Aaa! Aici în grotă am descoperit un cimitir de urși ai cavernelor. Am ordonat să fie lăsat intact. E un monument al naturii moarte. Am adus însă unele îmbunătățiri. I-am mutat aici și pe membrii decedați ai familiei mele. Înainte nu erau aici. Trebuie să-ți spun că țin foarte mult la arborele meu genealogic.

— L-ai adus și pe el aici?

Mc. Kallup rîse încîntat.

Nu vedeam ce era de rîs într-un cimitir la 30 de metri adîncime. Dar oamenii aceștia nu au nimic sfînt!

— Și acum, pe aici!

Îmi luă brațul și mă conduse într-un coridor ce se termina la un debarcader.

Ne-am urcat într-o șalupă cu motor și, peste puțin timp, eram de partea cealaltă. O scară largă urca pînă la o terasă, de unde răzbătea melodia unduioasă a unui blues. Pe terasă nu era nimeni. Dar prin ușile larg deschise se vedea interiorul unui salon elegant. Mc. Kallup se opri în prag și anunță cu un aer triumfător:

— Iată-l!

Se auzi un „ah!" rostit pe toate tonurile, dar cu aceeași emoție. Erau vreo cinci-șase persoane. Am făcut o plecăciune, după care m-am apropiat de o doamnă paralizată, așezată într-un fotoliu pe rotile. M-am înclinat politicos, în timp ce ea îmi cerceta gulerul cămășii prin lornietă.

Scanned with OKEN Scanner

– Soacră-mea, doamna general Sparkenspeek, văduvă...

– Încîntat, doamnă – am rostit galant.

Apoi veni la rînd o altă doamnă în vîrstă. Aceasta, nu știu de ce, nu era paralizată și purta o rochie dintr-un brocart greu de suportat. Îmi întinse o mînă plină de bijuterii. (Erau false, pe cele veritabile i le păstra soțul în seif.)

– Ah, cît v-am așteptat! Ați întîrziat – gînguri ea răgușit.

– Soția mea – spuse Mc. Kallup.

– Regret, doamnă...

Voiam să fiu amabil.

A treia creatură feminină era o domnișoară între 18 și 29 de ani cel mult. Purta ochelari cu lentilele puțin inversate, datorită faptului că în majoritatea timpului privea puțin cruciș.

– E atît de emotivă! – îmi spuse Mc. Kallup atît de încet că auziră toți. Fiica mea...

– Se vede de departe.

M-am ridicat pe vîrfuri și-am sărutat-o pe frunte. Domnișoara se îmbujoră toată, cred.

– Acum dă-mi voie să ți-l prezint pe Allan Murphy, scriitor și scenarist.

Am întins mîna unui domn în haină neagră, cu o figură impozantă.

– Nu, ăsta e John, valetul meu... Celălalt.

Murphy avea alură de boxer profesionist. Un nas lătăreț și un păr des, tuns scurt. Îmi scutură mîna cu forța categoriei cocoș și spuse:

– Hello, Mike! Sînt foarte încîntat.

– Eu nu mai puțin.

Nu știu precis, dar cred c-am spus: „Eu numai puțin".

– Lasă-l, Murphy, ai să ai tot timpul să stai de vorbă cu el despre noul tău roman.

– Îl cumpăr bucuros – i-am spus amical. Cîte exemplare sînt cu totul?

Dar Mc. Kallup mă și luase de braț.

– Consilierul Ottokar Karotto von Kugelsnaps, oaspetele nostru.

Consilierul se desprinse de lîngă masa cu băuturi și veni spre mine. Era teribil de slab, purta pe nas un pince-nez și sub el o mustăcioară à la Adolf. Bătu călcîiele militărește și-mi spuse:

– Einz, zwei, drei, Politzei!

Scanned with OKEN Scanner

— Mulţumesc, asemenea.

M-am înclinat.

— Consilierul nu vorbeşte decît nemţeşte. Dar ne înţelegem de minune.

— Jawohl.

— O.K.

Von Kugelsnaps execută un stînga împrejur şi, cu pas de gîscă, recuceri poziţia de lîngă masa cu băuturi.

Începu o după-amiază minunată. Domnişoara Esmeralda Mc. Kallup cîntă la pian cîteva game şi nu greşi aproape nici o notă. Murphy ne citi o pagină din ultimul său roman. (Întotdeauna promite că-i ultimul, dar nu se ţine niciodată de cuvînt). Iat-o:

„— Nimeni nu mă va crede! — spuse Pyle.

— Nu cred — răspunse Homer, scafandrul negru.

— Te priveşte — spuse Pyle.

— Mă priveşte — răspunse Homer, scafandrul negru.

Se priviră.

O clipă doar, după care urmă o explozie îngrozitoare.

Cei doi se priviră îngroziţi.

— Să fie vasul amiralului? — se întrebă Pyle.

— Să fie amiralul vasului? — se întrebă Homer, scafandrul negru.

— Fie ce-o fi! — zise Pyle.

— Ce-o fi o fi! — zise Homer, scafandrul negru.

A doua zi poliţia de coastă descoperi totul."

Murphy ne oferi tuturor pagina citită cu autograf.

Von Kugelsnaps ne povesti amintirile sale de pilot în aviaţia de asalt a Reichului. Avea darul povestirii şi un ascuţit simţ al observaţiei.

— Vjjj Paris! Bum! Bum! Bum! Paris kaputt! Jawohl. Vjjj Warschau! Bum! Bum! Bum! Warschau kaputt! Jawohl. Vjjj Oslo! Bum! Bum! Bum! Oslo kaputt! Jawohl. Vjjj London! Bum! Bum! Bum! London kaputt! Jawohl. Vjjj Kopenhagen! Bum! Bum! Bum! Kopenhagen kaputt! Jawohl!

Fiecare „vjjj" îl întovărăşea cu o rotire a palmei, în chip de Messerschmidt cu cinci tunuri de bord.

Cînd termină, ridică paharul şi urlă:

— Heil! Heil! Heil!

Ridicarăm paharele şi-l felicitarăm zgomotos: consilierul ne

Scanned with OKEN Scanner

cucerise și pe noi.

Ne-am risipit pe terasă. Era o priveliște minunată. John aprinse luminile de pe fundul lacului. Apa era transparentă ca un cristal. Pești de toate culorile și felurile se jucau cu o naivitate copilărească: erau pești japonezi, pești indieni, pești africani, pești australieni, precum și o sumedenie fără naționalitate precisă.

Mc. Kallup mă trase deoparte:

— Mike, vino cu mine. Avem de vorbit.

Presimțeam o discuție importantă.

Mă conduse într-un birou somptuos. Ne-am așezat față în față pe două fotolii. Îmi oferi o havană și-și aprinse și el una.

— Spune-mi sincer — începu el cu un fel de zîmbet care luneca pe buza inferioară, răsfrîntă în afară — nu-i așa că ai fost surprins de invitația mea?

I-am răspuns sincer:

— Da.

— Te înțeleg. După ce am dat o nimica toată pe capul tău...

— 50 000 de dolari.

O asemenea sumă nu putea avea pentru Mc. Kallup decît semnificația unui reproș. Începu să se scuze penibil:

— Credeam că te ocupi numai de „curățări", că ești una din vedetele sezoniere ale Crime Incorporated-ului. Se agită în fotoliu. Din cînd în cînd trebuie să smulgem afișul vechi ca să lipim unul nou. Asta-i legea publicității... Și eu am nevoie de publicitate!

— La publicitate mă pricep.

— Într-adevăr, ai lucrat magistral. M-am și gîndit că ai putea candida liniștit la postul de primar al New York-ului...

— Primar?

Mc. Kallup se grăbi să rectifice.

— Ai dreptate! Pentru tine, ca să te ocupi cu curățenia orașului e prea puțin. Dar guvernator al statului New York? — tatonă el.

— Crezi că aș fi în stare?

— De ce nu? Cu aerul tău de om cinstit, ești tocmai ce caut de atîta timp și nu găsesc. Te poți bizui pe mine. Dar, dragul meu, vreau să știu dacă și eu mă pot bizui pe tine.

— Nu înțeleg...

— Vreau să vorbim deschis, ca între bărbați, ca între oameni de

afaceri cu experiență, care au de spus un cuvînt în țara asta.

Priveam fumul care ieșea din capătul havanei.

— Ultimele cataclisme de la Bursă m-au cam zdruncinat. Mi-e teamă că în curînd nu-mi vor folosi nici un fel de cataplasme. Canalia cea nouă n-are nimic sfînt pe lume. A trebuit să depun două terenuri petrolifere la Muntele de Pietate, și vor fi vîndute la licitație. Trebuie să colaborăm. Oamenii mei te-au urmărit pas cu pas și am aflat că și tu îl cauți.

Am zîmbit, cu aerul că nu eram străin de cele ce aflasem. Dar numai eu știu cu cît efort. Eram așadar încolțit din toate părțile. Nu era exclus ca în găluștile din supă să fi fost introdus un post de radioemisie, care-l ținea pe Mc. Kallup la curent cu toate acțiunile mele.

Mc. Kallup continuă, cu același aer de deplină sinceritate, atît de caracteristic oamenilor de afaceri, secretarilor de stat și rechinilor obișnuiți :

— Dacă ne unim noi doi, nici o forță nu ne va sta în cale. El e unul singur. Nu vrea să lucreze cu nimeni. Nu-și plătește miniștrii, nu tratează cu nici un om de afaceri. Este inadmisibil. Cumpără și vinde prin poștă. Trimite mandate cifrate. Nimeni nu-l cunoaște. Și nu vrea să cunoască pe nimeni.

— Nimeni?

Eram consternat. Dacă nici Mc. Kallup nu-l cunoștea...

— Doar dacă nu știi tu ceva mai mult... !?

— Hm! S-ar putea... — am spus eu în doi peri.

— Înțeleg. Vrei să cîntărești avantajele. Înțeleg... Îți ofer un milion.

— În ultimul timp mă pasionează pictura...

— Două milioane...

— Vreau să-mi lărgesc colecția...

— Trei milioane.

Am tras din havană.

— Dă-mi un aconto.

— Cît?

— Puțin. Cinci milioane.

Mc. Kallup se făcu palid, totuși spuse:

— S-a făcut. Îți dau un cec.

— Cu acoperire — am adăugat eu indiferent, netezindu-mi dunga de la pantaloni.

Scanned with OKEN Scanner

Mc. Kallup scoase din sertar un carnet de cecuri, îl completă și mi-l întinse.

Am privit cu curiozitate și fără pic de emoție acel „5" urmat de șase zerouri. Știam că nu voi încasa niciodată această sumă. Ar fi fost necinstit din partea mea să-mi însușesc banii destinați unui gangster. Am spus:

— Te rog să mi-l trimiți prin valet. Nu umblu niciodată cu bani la mine, Mac.

Mac se înroși de uimire, și-i tremurau urechile. Sună telefonul. Mc. Kallup ridică receptorul.

— Cum? Așa? — puse palma pe pîlnie. Detectivii mei au arestat un individ care se dădea drept Mike Smith! Cerea insistent să vorbească cu mine... Neobrăzatul! Apoi, din nou în pîlnie: Duceți-l în camera A de sus.

Închise telefonul.

— Un găinar de rînd. Am să-i dau douăzeci și cinci la spate și o să-l predau poliției.

— Au început cam mulți să uzeze de numele meu.

Mc. Kallup rîse.

— Ei, ce să-i faci, celebritatea!

Desenă două cercuri de fum cu havana. Era asta celebritatea?

— Atunci, ne-am înțeles? — reluă Mc. Kallup.

— Ne-am înțeles.

Kallup mă apucă de mînă.

— Bravo. Nu te întreb ce-ai de gînd să întreprinzi. Dacă ai nevoie de ceva, dă-mi de știre. Îți stau la dispoziție la orice oră...

Încă nu știam că, peste cîteva ore chiar, aveam să recurg la serviciile lui!

Mă conduse pînă sus. Trecurăm prin salon neobservați. În încăpere domnea semiobscuritatea. Am deslușit o scenă plină de romantism. Von Kugelsnaps distrusese tot depozitul de whisky și țipa în direcția domnișoarei Esmeralda, care-l privea fascizată[1]:

— Paris kaputt! Bum! Bum! Bum! London kaputt! Bum! Bum! Bum!

Mi-am luat rămas bun de la simpaticul meu prieten Mac.

1 Erată : fascinată. (n.a.)

Înainte de a ieşi, i-am aruncat, ca din întîmplare:

— A, da' era să uit! Dă-mi-l mie pe impostorul ăla. Vreau să mă distrez puţin.

— O.K. !

Kallup sună.

Intră un vlăjgan.

— Condu-l sus pe domnul Smith. Eşti la dispoziţia lui.

— Prea bine, boss.

Vlăjganul mă salută cu degetul la o pălărie imaginară şi mă invită să-l urmez. Scoase o legătură de chei şi descuie o uşă de seif. Am intrat într-o încăpere mică şi întunecoasă. Vlăjganul răsuci comutatorul şi scoase un strigăt de surpriză.

— A zburat!

Nici nu bănuia cîtă dreptate avusese. Se repezi la fereastră. Zăbrelele groase ale ferestrei fuseseră tăiate.

— Ah, ticălosul! — scrîşni vlăjganul şi, scoţînd din buzunar un revolver antiaerian, slobozi o rafală de cartuşe.

M-am întins peste umărul lui să văd ce se întîmplă.

Sus, deasupra capului, la vreo sută de metri, plana un elicopter de care atîrna o scară. Pe scară urcau în fugă doi oameni. Intrară în interior şi elicopterul se îndepărtă, în timp ce scara dispăru şi ea.

— Mda, destul de ingenios!

Am adunat cu degetul pilitura fină de la o bară de oţel retezată cu un ferăstrău electric.

— Spune-mi, băiatule — am zis cu un aer de specialist, uşor distrat — n-ai văzut cumva numărul elicopterului?

— Aăăă... numărul... Nu... N-n-am observat — se scuză vinovat vlăjganul.

— De ce? Eşti cumva miop? Sau prezbit? Poate ai nevoie de ochelari!? Să ştii că s-au inventat.

— Nu, adică... să vedeţi...

— Eu văd, amice, văd. Este o neglijenţă intolerabilă din partea dumitale.

L-am bătut pe umăr cu condescendenţă.

— Într-o asemenea împrejurare, primul lucru pe care trebuie să-l faci e să notezi numărul elicopterului.

Am ieşit fără să mă întorc. Nu voiam să fiu în pielea acestui pîrlit.

Scanned with OKEN Scanner

După toate probabilitățile, Mike Smith, știindu-mă avertizat, va suspenda pentru moment urmărirea. Îndreptîndu-mă spre casă, am făcut cîteva ocoluri ca să mă conving de justețea deducției mele. Într-adevăr, așa era.

Cînd am trecut pe sub nasul portarului meu, acesta mă măsură cu curiozitate, dar nu mă salută. Probabil din pricina smochingului pe care-l mai purtam nu mă recunoscuse.

O dată cu mine au intrat în lift trei domni ce păreau să nu se cunoască.

— La ce etaj? — am întrebat.

— La același cu dumneavoastră — au răspuns toți trei.

Cînd am coborît din lift, am văzut că mă urmează. M-am oprit în fața ușii mele să deschid, s-au oprit și ei. M-am întors:

— Iertați-mă, dar nu-mi amintesc să vă fi invitat pentru azi. La mine, ziua de primire e lunea, iar azi, dacă nu cumva greșesc, e sîmbătă.

Drept răspuns, unul dintre cei trei deschise ușa și mă făcu să intru. Înăuntru era lumină și eram așteptat.

— O, ce mică e lumea! Cum mă învîrt, dau de dumnneavoastră... — am exclamat, bucuros.

Cel căruia mă adresam era vechea mea cunoștință, comisarul Bludy. De data aceasta, întîlnirea era inevitabilă.

— Lasă-te, Mike. Acum ți s-a înfundat!

— În primul rînd, domnule comisar, faptul că dumneavoastră personal mi-ați tras două palme și un picior nu justifică întru nimic nota de familiaritate pe care vreți s-o imprimați discuției noastre. În al doilea rînd, domnii aceștia trei, pe care nu-i cunosc, ar putea să-și scoată pălăriile de pe cap, pentru că invers, din păcate, nu se poate, și în al treilea rînd, o mică informație: cărui fapt îi datorez plăcerea...?

— Fleacuri! Răspunde scurt: unde ai fost astăzi între 5 și 7 după-amiază?

— Imposibil.

— Ce imposibil?

— Nu pot să răspund pe scurt.

— Bine, dă-i drumul pe lung, dar fii scurt.

Am ridicat din umeri. Se pare că sînt unii copii predestinați să ajungă comisari.

— Comisare, mi-e somn. Ori îmi spui ce vrei de la mine, ori chem

Scanned with OKEN Scanner

poliția.

— Îmi place aerul ăsta de fată mare — îmi spuse comisarul măsurîndu-mă.

— Domnilor, sînteți martori. Legea interzice asemenea aluzii — m-am adresat eu celor trei.

— Vrei să spui că nu știi nimic despre spargerea de la Banca Shell and Shell, ai? Mititelul, drăgălașul, nevinovatul Mike Smith, habar n-are că astăzi, în plină zi, au fost devalizate toate valizele cu acțiuni și hîrtii de bancă aflate în tranzit.

Scuzați-mă că vă întreb, dumneavoastră ați rîs vreodată? Nu, nu m-ați înțeles. Ați rîs vreodată pînă ați simțit că vi se face rău? Cum să vă spun? Să fi rîs astfel ca să vă apuce durerea de splină, să vi se înțepenească ceafa, să aveți impresia că vă ies ochii din cap și că o să vă scuipați plămînii, stomacul și ficatul? Ei, bine, dacă nu vi s-a întîmplat ceva asemănător, înseamnă că nu știți ce-i rîsul. Pînă în clipa aceea, n-am știut nici eu. Atunci am aflat.

Unul dintre cei trei fugi să-mi aducă un pahar cu apă. Un altul mă bătu pe spate, ca să-mi revin. Al treilea scoase cătușele, iar comisarul, pistolul. După ce luară aceste măsuri de prim-ajutor, am început să-mi revin încetul cu încetul. Eram sfîrșit. Simțeam o slăbiciune de leșin. Am băut apa încet, cu înghițituri mici. După ce mi-am revenit puțin, am luat telefonul. Cei patru mă priveau aiuriți. Am rotit discul în timp ce comisarul lua casca auxiliară.

— Allo, casa Mc. Kallup?

— Da.

— Cine-i la telefon?

— Secretarul lui mister Mc. Kallup.

— Puiule, dă-mi-l, te rog, pe boss.

— Doarme.

— Nu-i nimic. Zgîlțîie-l bine. Spune-i că-i Mike.

După cîteva clipe, am auzit vocea lui Mc. Kallup.

— Nu, fără piper... ăăăă...

Era adormit.

— Hello, ce faci, dormi?

— Puțin, așa... Ce s-a întîmplat?

Strivi un căscat.

— Spune-mi, grăsane, nu cumva mi-am uitat umbrela la tine?

— A? Umbrela? Nu, dragă, n-am văzut nici o umbrelă.

— Cred și eu. Cum era s-o uit, dacă am venit fără. Dar, uite, scoate-mă dintr-o încurcătură. Patricia, logodnica mea, pretinde că m-a zărit cu o girl, azi, între cinci și șapte. Te rog să-i spui că am fost la voi. Poate pe tine o să te creadă.

I-am întins comisarului telefonul și i-am șoptit:

— Vorbește, că altfel te-ai ars.

Comisarul luă receptorul. Era galben și cred că tremura. Cu o voce de soprană într-o situație dramatică, scoase un delicat:

— Allo!

Acum am luat eu casca auxiliară.

— Sărut mînușițele, miss Patricia. Puteți să n-aveți nici o grijă. Mike a fost la mine. Am discutat afaceri...

Mc. Kallup era galant.

— Așa? Vă mulțumesc. (Comisarul îl atinse pe do de sus.)

— Pentru puțin. Și vă rog să poftiți cu Mike. Aș fi încîntat să vă cunosc și să vă pup, în persoană, mîna.

— Și eu aș fi *încîntat* — rosti comisarul cu glasul său obișnuit.

Cînd își dădu seama că greșise partitura, rămase încremenit. Acum izbucniră cei trei agenți în rîs. Comisarul trînti furios receptorul.

— Drepți! Idioților! Ce-i de rîs aici?! Stînga-mpre-jur! Afară, marș! Marș! Nu se-aude?!

Cei trei o zbughiră ca să rîdă în voie.

— După cum vezi, comisare, regret, dar am un alibi solid. Poate altădată.

— Vă rog să mă iertați, mister Smith. Avem și noi o meserie grea.

— De ce nu încercați altceva?

Comisarul ridică neputincios din umeri.

— Poate v-am deranjat — îndreptă cu piciorul un franj al covorului. Vă doresc noapte bună.

Se înclină ca un școlar după ce a spus o poezie fără succes.

— Un moment. Fii bun și nu uita, cînd ieși să explici portarului că poate să mă salute fără grijă. Spune-i că ai venit să-mi prezinți personal scuzele. Good night.

Am închis ușa și am deschis ferestrele. Să intre aer curat.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XXXII

Esențialul acestui capitol : vreau să nu fiu singur.

– Ingrid....
– Da, iubitule.
– E adevărat că m-ai așteptat?
– E adevărat, iubitule.
– Ești sigură că mă iubești?
– Ești plicticos, iubitule.
– Te-am mai întrebat acest lucru?
– De două sute optzeci și șapte de ori, iubitule.
– Sînt de două ore la tine. Asta face o sută patruzeci și trei de ori și jumătate pe oră...
– E cam mult, iubitule.
– Nu crezi că, după două ore, aș avea dreptul să aud și eu un *da*?
– Da.

După plecarea comisarului mă grăbisem să ajung la Ingrid. Voiam s-o văd, s-o aud, să-i vorbesc. O găsisem dormind. M-a sărutat și a readormit în brațele mele. Trezindu-se, întîi se speriase. Apoi se strînsese la pieptul meu. Îi mîngîiam părul încetișor și făceam planuri de viitor. Prostii. Nu există planuri de viitor. Din tot ce clădești, nimic nu se ține pe picioare. Am început să fac planuri pentru trecut. Aici totul era clar. Puteam să așez în rubrici precise, într-un bilanț contabil perfect: pierdut mult, cîștigat puțin, faliment sigur.

– Ingrid...
– Da...
– Ce crezi despre căsătorie?
– Căsătoria este o formă de coabitație socială apărută încă în fazele primare ale dezvoltării istorice...
– Dar despre căsătoria noastră ce crezi?

Scanned with OKEN Scanner

– Coabitația noastră socială este într-o fază încă prematură din punct de vedere istoric...

– Ingrid, vorbesc serios...

– Nu știu, mi-e somn...

– Ce-ai spune dacă ai afla mîine, de pildă, că sînt unul dintre cei mai bogați oameni ai Americii?

– Te-aș ruga să-mi iei un palton.

– Dar dacă ai afla că sînt un gangster periculos, ce va fi așezat pe scaunul electric?

– Te-aș ruga să-mi iei o mașină.

Apoi se întoarse brusc spre mine, de parcă abia acum înțelesese întrebarea mea.

– Tu, pe scaunul electric? Fii serios!

– Ți se pare neverosimil?

– Dar ție?

– Și mie.

Dar nu mi se părea. Fumam urmărind jarul ce răspîndea slabe răsfrîngeri roșietice.

– Mike.

– Da, iubito.

– Mi-ar plăcea să-mi fii frate.

– De ce?

– N-aș fi chinuită de îndoieli. Fratele îl ai și gata.

– Dacă ți-aș fi frate m-ai iubi ?

– Un frate îl iubești și gata...

– Există, deci, nu numai haine de gata, ci și dragoste gata.

– Mike...

– Da, iubito.

– De ce ai venit atunci să bei la noi cafeaua...

– M-ai mai întrebat, iubito.

– De o mie cinci sute șaptezeci și patru de ori...

– E cam mult, iubito.

– Mai bine nu veneai...

– Exagerezi. Cafeaua a fost foarte bună.

Cu ochii închiși îmi priveam gîndurile. Ce ciudat e acest sentiment: ești lîngă femeia iubită, în urma ta e un abis în care se îngrămădesc tot felul de absurdități, dar în față? Nimic. Prezentul e totul. Acesta, al

Scanned with OKEN Scanner

dragostei, e atît de generos, atît de plin de rezonanță. Și pe urmă? Alte căutări, alte nimicuri ce vor pieri în abisul trecutului. Și ce rămîne din ceea ce biologii și filozofii numesc viață? Rămîne căutarea, febrila și încăpățînata căutare a acelei clipe de supremă generozitate. Oamenii sînt generoși în dragoste, în prietenie, în înfăptuirea marilor idealuri. Merită? Merită! E clipa supremei generozități cînd, fără să ți-o spună biologii și filozofii, te numești om.

— Mike.

— Da.

— Ce-ai spune dacă ai afla mîine, de pildă, că mă căsătoresc cu altul?

— M-aș gîndi, de pildă.

— M-ai urî?

— Nu e ușor să urăști. E chiar mai greu decît să iubești.

— Ai suferi?

— M-aș împușca.

— Mike, ești neserios ca întotdeauna.

— Ți se pare neverosimil?

— Mi se pare.

— Ți se pare.

Am mai tăcut un timp. Am mai fumat o țigară. La ce mă gîndeam? La nimic. Era atîta liniște că auzeam cum bate inima. A mea? A ei? A noastră!

— Mike...

— Ingrid...

Am tăcut amîndoi. Ascultam.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XXXIII

Acasă la Robertson. Clubul piraților pensionari.

– Nu vă supărați, căpitanul Robertson e acasă? Cel care întreba eram eu.

– Cine-l caută?

Cea care-mi răspunse era o bătrînică foarte simpatică, deși puțin cam uscățivă. Desigur soacra căpitanului.

– Căpitan Robertson!

– Nu sînt surdă, domnule! V-am întrebat cine-l caută?

– Iertați-mă, n-am crezut nici o clipă că sînteți surdă... La vîrsta dumneavoastră ar fi și prematur... Dar numele meu este, de asemenea, Robertson și dacă regret ceva e că sînteți soacra bunului meu prieten și nu a mea.

– Nu-i sînt soacră, sînt mama lui.

– O, atunci regret și mai mult.

– Ce treabă aveți cu George?

– Aș vrea să-i vorbesc într-o chestiune – am ezitat eu.

– Băiatul meu nu are secrete față de mine.

– Îl felicit din toată inima. Și eu aș proceda la fel. Sînteți, desigur, o confidentă ideală...

– Domnule, sînt confidenta fiului meu și nu a dumitale. Ai și dumneata, desigur, o mamă.

– Din păcate, doamnă, sînt orfan. Și ar fi o adevărată fericire dacă m-ați socoti și pe mine fiul dumneavoastră.

– Domnule, am trecut de vîrsta cînd se stă de vorbă fără rost la poartă.

– Vă rog să nu vă deranjați. Îl voi aștepta pe George.

– Îl așteptați degeaba. E plecat în cursă.

– În cursă? Imposibil! L-am văzut acum două zile.

– Se poate. Este totuși plecat.

Scanned with OKEN Scanner

Bătrînica îmi întoarse spatele şi urcă cele cîteva trepte care duceau în casă. Sus se opri şi rosti cu demnitate:

— Bună ziua, domnule!

Uşa se închise.

Am sunat din nou. Uşa se deschise, de parcă bătrîna doamnă Robertson se găsise chiar în dosul ei, privind desigur prin ochiul de observaţie.

— Domnule, văd că sînteţi mai încăpăţînat ca un piron ruginit.

— Iertaţi-mă că insist. De fapt, nu voiam să vă amestec într-o chestiune delicată. Dacă spuneţi însă că sînteţi în curent cu toate problemele fiului dumneavoastră...

— Cu toate, domnule.

— Atunci, nu mi-aş ierta să vă ascund motivul vizitei mele. Cu atît mai mult cu cît poate chiar dumneavoastră aţi fi în măsură să...

— Vă ascult.

Vorbea tot din capul scărilor.

— I-am împrumutat lui George cinci sute de dolari la Calcutta. Se încurcase la un joc de cărţi. M-a rugat să vin astăzi să mi-i dea. Poate mi-i veţi da dumneavoastră...

Bătrînica îşi strînse buzele ce păreau să alcătuiască muchea unui cuţit. Rosti apoi, apăsînd cuvintele:

— Domnule, nu mă amestec în afacerile fiului meu. Adresaţi-vă personal căpitanului Robertson. Şi văzîndu-mi hotărîrea ce mi-o tipărisem pe faţă cu litere mari, mă informă: Îl găsiţi la Clubul piraţilor pensionari.

Şi mama căpitanului reintră în casă, trîntind uşa. De data aceasta, definitiv.

Într-adevăr. Am mai sunat o dată ca să-i mulţumesc. Inutil.

La orele nouă seara eram pe unul dintre cheiurile murdare ale portului, într-una dintre porţiunile mai puţin luminate. Am găsit fără mare greutate o şalupă care să mă transporte în punctul care mă interesa. Pentru că faimosul „Club al piraţilor pensionari“ nu se găsea pe vreo stradă oarecare, ci în plin ocean, la trei mile depărtare de ţărm.

După vreo oră, la orizont apăru silueta întunecată a unui bric ancorat în larg. Doar cîteva lanterne atîrnau pe catargele ce se legănau într-o mişcare lentă de metronom.

În cele din urmă am abordat. De sus se auzi un glas răguşit:

Scanned with OKEN Scanner

– Care naiba ești acolo? Vorbește, altfel te trimit plocon lui Neptun! Și ca să mă convingă că era un bărbat decis, răsunară două detunături de pistol cu iarbă și cremene.

– Anunță-l pe Ochi-de-Lup că îl va avea oaspete pe Smith Corsarul-Verde.

(Mă informasem la o agenție de servicii particulare asupra protocolului acestui club. Ochi-de-Lup era un oarecare Reek Winter, patronul clubului, evazionist notoriu la legile fiscului.)

De sus mi se aruncă o scară de frînghie. Pe punte mă așteptau doi pirați fioroși, avînd înfipte în brîiele lor late de piele cîte două pistoale și un cuțit încovoiat. Unul dintre ei ținea într-o mînă o flintă, iar în cealaltă un felinar. Apropie felinarul de fața mea, în timp ce primul mă cerceta cu atenție. Cum purta o fîșie de pînză neagră peste ochiul stîng, o ridică puțin ca să-mi vadă mai bine fața.

– Ești de-al clubului sau de ocazie ? – mă întrebă cel cu pantaloni.

– Care-i diferența?

– Douăzeci de dolari – mă informă celălalt.

– Douăzeci de dolari, biletul de intrare la un club?! Bine, dar ăsta-i jaf curat!

Eram indignat.

– Ce vreți, sîntem pirați – spuse primul calm, și-și bătu cu palma patul pistolului.

– Ne costă mult regia, domnule – spuse rezonabil cel cu felinarul.

Mă conduseră la un soi de garderobă.

M-am conformat ritualului și, dintr-un cetățean normal, modest, dar curat îmbrăcat după moda salariului meu, devenisem o arătare ciudată, răsărită din cine știe ce epavă fantomatică. Aveam șalvari din pînză verde și un brîu de stofă roșie, în care mi se pusese un cuțit într-o teacă încovoiată. Am vrut să-i verific lama. Zadarnic. N-avea decît mîner și teacă. Lama fusese scoasă, probabil din motive tehnice.

De la garderobă, piratul cu panglică neagră mă conduse într-o sală spațioasă, luminată electric. Sala era ticsită și în aer plutea molatic și compact un fum albăstrui, amintindu-mi atmosfera vechilor tablouri din școala engleză. (Aveam acasă un album cu reproduceri ieftine, pe care-l găsisem într-o zi uitat în metro.) Am căutat un loc de unde puteam să

cercetez întreaga sală. M-am așezat la o masă liberă, lîngă un butoi de bere pe care scria:

„ATENȚIE, PRAF DE PUȘCĂ !“

În jurul meu erau tot felul de piraţi. Rîdeau zgomotos, ciocnind cupe mari de metal avînd încrustate pe ele cîte o tigvă şi două ciolane. În mijlocul sălii se afla un ring de dans. Iar pe o estradă, şase piraţi cîntau moderat potpuriuri din operete şi valsuri celebre.

– Permiteţi? auzii lîngă mine o voce sfioasă.

Era un bărbat de vreo cincizeci şi cinci de ani, cu o barbă tăiată pătrat. L-am invitat să ia loc. Omul avea în priviri o tristeţe iremediabilă. Din cînd în cînd ofta, răscolit de amintiri dureroase.

Un chelner se apropie prevenitor:

– Gin? Bere? Hidromel?

– Un rom! – am cerut eu.

– Şi mie un pahar cu lapte – comandă comeseanul meu.

Am ciocnit cu el şi l-am întrebat:

– Sînteţi de mult membru al clubului?

Mă privi mirat:

– Eu sînt Derrik Gabon, zis Floare de Mac, membru fondator al clubului.

O lacrimă i se prelinse în colţul ochiului drept. Celălalt era de sticlă.

– Iertaţi-mă, nu mă pot stăpîni. Astăzi este aniversarea lui Lucky Luciano. Ce băiat! Ce suflet ales! Am lucrat mult împreună. Îi aduceam stupefiante şi el mă răsplătea ca un rege. S-a dus în floarea tinereţii...

– Şi aici toţi sînt piraţi?

– Firește, şi încă ce piraţi! Uite, vezi grupul acela care joacă zaruri ? Sînt căpitanii unor vase de pescuit. Fac braconaj în apele teritoriale ale Islandei. Băieţi dintr-o bucată, unul şi unul. Mulţi de aici sînt de pe submarine, şi chiar din aviaţie, şi au făcut acte de adevărată piraterie.

Brusc, muzica tăcu. Apoi se făcu auzit un ropot ca un pîrîit de mitralieră, care înainta în salturi, susţinut la intervale de bufniturile unor aruncătoare de mine. Toboşarul marca, în felul acesta, că programul muzical obişnuit pentru masa de seară se terminase şi începea repertoriul distractiv.

Scanned with OKEN Scanner

Părea că orchestra părăsise un golf liniștit și se avîntase pe oceanul cuprins de furtună. Trompetele vărsau fulgere care-ți trăsneau urechile. Pianul fremăta cumplit, zguduit de o hulă de fund. Chitara electrică scotea țipete ascuțite, ca un catarg gata să se frîngă sub vîntul năprasnic. Contrabasul vibra ca un butoi rostogolit pe punte. Muzicanții înfruntau cu deznădejde uraganul. Cei mai mulți aveau rău de mare. Se zvîrcoleau cu durere, agățîndu-se cu disperare de instrumente. Cînd totul luă sfîrșit, publicul răsplăti cu aplauze și fluierături entuziaste actul de bravură al orchestrei.

Bărbosul de la masa mea mă întrebă:

– Vă place muzica?

– Muzica, da – i-am răspuns.

– Ce impresie v-a făcut?

– Puternică, foarte puternică...

– E cea mai tare formație. I-am angajat după succesul de la Paris.

– Care succes?

– Cum, nu știți? La concert, sub efectul muzicii, amatorii au distrus sala de spectacol. A fost magnific, emoționant!

L-am privit înfrozit. Bătrînul pirat îmi ghici gîndurile:

– Nu trebuie să vă temeți. Bricul nostru e solid.

Am mai discutat o vreme, am mai ciocnit cîteva pahare și, cînd relațiile dintre noi deveniră dintre cele mai cordiale, Derryk Gabon îmi împinse discret o cutiuță.

– O sută de dolari.

În privire îi scăpără o lumină verzuie.

Într-o străfulgerare, am înțeles. Opium! Bătrînelul zîmbea îmbietor. Am zîmbit și eu. Ce-i drept, cu efort.

– A, exclus. Poate altă dată. Astăzi sînt în exercițiul funcțiunii.

Cutia dispăru de pe masă ca într-un număr de iluzionism. Apoi:

– De la poliție?

– Oarecum...

– Căutați pe cineva?

– Pe unul înalt și slăbănog...

– Robertson.

Părăsise dintr-o dată rasa iezuită. Glasul îi deveni aspru:

– Nu vrem să avem de-a face cu poliția. Descurcați-vă cu el fără scandal. Plătim destul ca să ne lăsați în pace.

Scanned with OKEN Scanner

— S-a făcut. Unde-i individul?

— În salonul mic.

Îmi făcu cu ochiul în direcția unei uși din spatele orchestrei. I-am mulțumit și m-am îndreptat într-acolo, strecurîndu-mă cu greu printre mesele la care se se jucau zaruri și cărți. În sfîrșit! Omul meu era acolo. Dar în ce hal! Mai să nu-l recunosc. În orice caz, el n-ar fi fost în stare să mă recunoască pe mine.

În separeul cufundat în semiobscuritate erau vreo zece mese ocupate de tot felul de indivizi, după toate aparențele piraţi din diferite domenii. Robertson ședea singur la masă, în tovărășia cîtorva sticle de rachiu.

M-am așezat lîngă el fără să-i cer permisiunea.

Nu spuse nimic. Privea undeva departe și cine știe dacă vedea ceva. Am chemat chelnerul și i-am cerut să aducă o sticlă de rachiu și una de apă minerală. Mi-am turnat un pahar de apă minerală și am umplut paharul lui Robertson cu rachiu. Îl luă cu mîna tremurîndă, îmi adresă un zîmbet șters și-l bău pînă la fund. Apoi căzu cu capul pe masă. Paharul se rostogoli lovindu-se sonor de sticlele de pe masă. Am oftat. Proastă afacere. Orice discuție era imposibilă. Să renunț? Nu. Nu aveam timp de pierdut. Să-l las din mînă ar fi fost o greșeală de neiertat. Trebuia, prin orice mijloc, să-l fac să vorbească. Doar e un lucru verificat că la beție omul spune multe. Și Robertson era beat mort. La drept vorbind, mai mult mort decît beat. Am scos din paharul cu apă minerală un cubuleț de gheață și i l-am strecurat sub gulerul cămășii, larg desfăcut. Fiorul de gheață îi zgîlțîi trupul și căpitanul reuși să-și ridice capul de pe masă. Acum îl chinuia sughițul. I-am turnat repede un pahar de rachiu și mie unul de apă minerală, am ciocnit și am spus:

— Ce naiba, îmi umblă pe spate...

Robertson se uită întrebător la mine, încercînd să stăvilească mișcarea de pendul a propriului său cap.

— Am băut cam mult — am spus din nou.

Căpitanul mormăi ceva fără noimă. Am continuat:

— Sînt beat... beat criță... Asta-i, sînt beat!...

Vorbeam încet, răspicat și monoton. Robertson încuviință din cap ca un clopot mișcat de vînt. Rezemat în coate, mă privea cu ochi sticloși. Stăteam în fața lui în aceeași poziție. Am spus:

— Și ăsta cine mai e? Ce vrea de la mine?

Scanned with OKEN Scanner

Îl vedeam cum făcea eforturi să înțeleagă. Dar nu înțelegea nimic. Deodată am început să rîd. Rîdeam din ce în ce mai tare, rostind la intervale un singur cuvînt. Un nume:

— Sinclair!

Cel din fața mea holba ochii și, cum eu continuam să rîd — începu să rîdă și el. M-am oprit și-am spus trăgîndu-mi răsuflarea:

— Asta-i bună, ministru! Dar l-am recunoscut imediat, ha, ha.

— Da, da, l-am recunoscut, articulă celălalt, privindu-mă ca pe-o halucinație.

M-am aplecat peste masă:

— Eu l-am recunoscut.

Căpitanul se strîmbă:

— Taci ! Eu sînt tu. Nu tu ești eu...

Am repetat ca un ecou:

— Eu sînt tu. Nu tu ești eu...

— Eu sînt căpitanul Robertson!

— Eu sînt căpitanul Robertson!

Robertson apucă o sticlă goală de pe masă și-o zvîrli în capul meu. Mă așteptam la asta. Am prins sticla din zbor și, calm, am pus-o pe masă.

— Ce mutră a făcut Sinclair! — mi-am continuat jocul. Credea că l-am uitat. Eu nu uit nimic. Atunci cînd am venit de la Bombay...

— Captwon — strigă Robertson triumfător.

— Bombay — am repetat eu încăpățînat.

— Eu știu mai bine. Nu-s beat.

— Ba sînt. Nu-mi amintesc nimic.

— Îmi amintesc totul. Totul. Mi-a dat o mie de dolari — spuse el.

Am simțit un val de emoție. Am întrebat cu teamă:

— Pentru ce?

— Pentru ce?!

Căpitanul începu să rîdă. Acum era rîndul lui. Rîdea prostește, făcînd să zbîrnîie sticlele de pe masă.

Cu mîna tremurîndă scoase din haină un portvizit de piele roasă și, printre hîrtii, ieșiră la iveală cîteva fotografii îndoite. Mi le întinse. Le-am cercetat cu aviditate. Cele mai multe nu prezentau interes. Una însă mă făcu să tresar: pe puntea vasului rîdeau în soare trei personaje: căpitanul Robertson, profesorul Sinclair și Meb! Misteriosul pasager pe care-l așteptase cu nerăbdare profesorul. Toate se înlănțuiseră fulgerător în

Scanned with OKEN Scanner

capul meu. „Operația"... „Sinclair e nebun?" „Pacientul a făcut spargerea după metoda lui Mike Smith." Nu încăpea nici o îndoială, aceasta era fotografia lui Meb.

Am privit-o îndelung. Nu puteam să-mi cred ochilor. Dacă acesta era adevărul, atunci era cel mai îngrozitor adevăr din cîte aflasem vreodată. De data aceasta am dat peste cap un pahar plin cu rachiu. M-am ridicat să plec.

— Ei, Robertson, unde pleci? — strigă el după mine.

I-am făcut semn cu mîna să mă lase în pace. Se ridică și mă trase de mînă ca să mă reașez lîngă el.

— Lasă-mă dracului! Nu sînt nici un Robertson.

— Cum nu ești Robertson? a început el să rîdă. Toți sîntem Robertsoni. Nu există decît Robertsoni! Trăiască Robertsonii!

Depusese atîta efort pentru strigarea acestui slogan, încît se prăbuși sub masă.

M-am îndreptat spre ieșire și m-am izbit de o oglindă. Aveam o mutră de paiață pestriță și caraghioasă. Tristă și obosită. M-am grăbit să ies.

Am trecut pe la garderobă și mi-am luat lucrurile. Pe punte am fost din nou luat în primire de cei doi pirați. Fără să stau pe gînduri, le-am ars cîte un pumn care-i trimise rostogol pe scări. Unul vru să se repeadă asupra mea. Dar celălalt îl opri:

— Lasă-l, Pat. Am impresia că a devenit membru al clubului.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul XXXIV

Fountain e bine dispus. Cheia problemei.
O discuție înregistrată. O nouă ipoteză.

Ședința grupului operativ unificat al Serviciului secret al armatei și F.B.I.-ului luase sfîrșit. Colonelul Fountain era bine dispus. Obținuse să fie numit șeful acestui comandament. Întrezărea o victorie răsunătoare și, în viitorul apropiat, o situație de invidiat. Atunci într-adevăr va avea posibilitatea să se retragă, cum îi sugerase șeful său. Dar nu pentru a deveni un consilier anonim al vreunui trust de lapte praf sau gumă de mestecat. Avea temeiuri să spere la o candidatură pentru postul de senator sau chiar guvernator al statului New York. Confruntînd datele culese de poliție și de agenții serviciilor secrete, reieșea că cineva comanda o vastă organizație de gangsteri care pentru prima dată lucrau independent, fără să țină seama de interesele oamenilor politici și fără să avertizeze poliția asupra intențiilor lor. Eminența cenușie, personajul din umbră, șeful cel mare, *mister X* era, fără îndoială, autorul loviturilor de bursă, și erau de așteptat și alte surprize mai mari.

Colonelul se înapoie în biroul său, unde îl aștepta Paris London. Fountain îl salută cordial.

– Îți mulțumesc pentru prețioasele date pe care mi le-ai trimis.

Așa cum mărturisește în cartea sa „Cazul Sinclair" – din care repovestesc cele ce urmează – Paris s-a simțit flatat.

– Am bănuit de la început că roboții lui Sinclair vor juca un rol mult mai însemnat decît îl presupunea profesorul. Ceea ce nu pot să pricep e: cine-i programa? Din cîte mi-am dat seama, Sinclair habar n-are de activitatea „extrabugetară" a Adamilor.

– Da – spuse Fountain pe gînduri. Cine-ar fi bănuit că în subsolul clinicii activa un adevărat trust al creierului electronic, care stabilea cu precizie direcția loviturilor financiare ideale.

– Activa? îl privi celălalt mirat.

– Aici e întreaga dificultate. Știi doar că roboții nu cheamă

niciodată. Primesc indicativul de emisie și cum întreaga legătură durează cîteva momente, receptorul e imposibil de reperat. Dădusem ordinul să se facă imposibilul. Dar, de cîteva zile, legătura radio cu clinica nu a mai fost semnalată.

Se așternu tăcerea. Paris London își aprinse pipa. În ultima vreme relațiile sale cu profesorul se răciseră foarte mult. Nu fuseseră niciodată prea călduroase, dar acum Sinclair îl evita fățiș. Devenise taciturn și bănuitor. Își petrecea mai tot timpul în sălile de neurochirurgie, operînd personal, ceea ce nu mai făcuse de multă vreme. Paris își surprinse un gînd — spiriduș viclean care tot mai des scotea capul din colțul său ascuns. Dacă Sinclair va fi nevoit să renunțe la postul său de director, atunci drumul spre scaunul directorial îi era larg deschis. Dar Sinclair era o stîncă greu de urnit. Firul gîndurilor lui Paris London se încrucișă aici cu gîndurile lui Fountain.

„Era o personalitate bine cunoscută, cu mare prestigiu științific. Totuși, nimic nu e imposibil. În America au mai fost cazuri de acest fel."

— Sinclair! Iată cheia problemei.

— Nu veți obține nimic — spuse Paris cu amărăciune.

— Te înșeli. Noi putem obține totul. Mai ales de la domnii intelectuali. Mulți dintre ei își construiesc teorii filozofice, morale, comode pentru ei și foarte utile pentru noi. E suficient să apăsăm pe acel resort care vouă, neurologilor, vă este bine cunoscut — spuse Fountain privindu-l semnificativ. London îl înțelese.

„Da. Frica. Inamicul de temut al sistemului nervos. Ea distruge personalitatea. Distruge orice frînă, toate filtrele și resursele interne sufletești. Anihilează orice criterii morale. Dintr-un cetățean onorabil, omul devine un ticălos. Din generos, lipsit de scrupule. Din soț iubitor — o canalie. Din creator — criminal. Din om — hienă."

— Sinclair nu e din ăștia... E un tip tare.

Colonelul zîmbi:

— Fără îndoială. Noi sîntem însă mai tari.

Se ridică de la birou, deschise un mic seif în perete și aduse de acolo o bandă de magnetofon.

— Ascultă puțin — zise el, așezînd rola pe un aparat portativ. Am înregistrat-o alaltăieri.

Pe bandă era dialogul dintre doi bărbați. Paris îi recunoscu pe colonel și pe profesorul Sinclair.

Scanned with OKEN Scanner

Fountain (amabil) — Am plăcerea să salut în dumneavoastră un eminent om de știință.

Sinclair (sec) — Nu știu pe cine am onoarea să salut în dumneavoastră.

Fountain (tușește) — Colonelul Fountain... David Jonathan Fountain.

Sinclair (întrerupîndu-l) — Vous êtes français?

Fountain — Din F.B.I.

Sinclair — Mă scuzați. *(mirat)* Nu înțeleg atunci scopul invitației dumneavoastră.

Fountain (ușor ironic) — Ce vi se pare curios? Și pe noi ne interesează știința, domnule profesor...

Sinclair (nervos) — Se poate fuma?

Fountain (foarte amabil — zgomot de tabacheră) — Serviți, vă rog.

Sinclair (simplu) — Mulțumesc, nu schimb țigările...

Fountain (ca o glumă) — Nici convingerile, nu-i așa?

Sinclair (enervat, ridică tonul) — Va să zică, e un interogatoriu?

Fountain (excesiv de amabil) — A, nicidecum. Doar o discuție între doi patrioți americani.

Sinclair (la rîndul său amabil) — Așadar sînteți canadian, mister Fountain?

Fountain (reținîndu-se cu efort, totuși amabil) — M-am născut în Canada, într-adevăr. Dar asta s-a întîmplat de mult.

Sinclair — Firește, firește.

(pauză; un scaun scîrțîie ușor ; profesorul tușește)

Fountain — La ce lucrați acum, profesore?

Sinclair — Nu lucrez la nimic. Operez.

Fountain — Totuși, în ultimul an v-ați ocupat foarte mult cu cercetările. Ați publicat... ați ținut cursuri.

Sinclair (pe gînduri) — Da, da... văd, m-ați urmărit...

Fountain (corectînd amabil) — V-am urmărit activitatea științifică. Din cîte-mi amintesc, ați purtat o discuție în presa de specialitate despre memoria umană și cea electronică.

Sinclair — Adevărat. Cu profesorul canadian Penfield. *(însuflețindu-se)* El a făcut o descoperire foarte interesantă. *(luînd tonul cu care probabil se adresa studenților la curs)* Închipuiți-vă că dacă i se așază unui bolnav niște electrozi în dreptul tîmplelor și centrii nervoși îi sînt excitați cu ajutorul unui curent electric, pacientul revede aievea scene din trecutul său de mult uitat. El are întreg complexul de senzații pe care le-a trăit, conștient sau inconștient,

atunci cînd scena s-a petrecut în realitate. E fenomenul pe care Penfield l-a numit „reacţia reproducerii experienţei din trecut". Pornind de aici, profesorul presupune o cu totul altă organizare a centrilor nervoşi ai creierului şi a funcţiilor neuronilor decît cea pe care o susţinem noi astăzi...

Fountain – E, într-adevăr, foarte interesant.

Colonelul (clatină capul cu înţeles) – Şi folositor...

Sinclair – Bineînţeles interesant. Numai cunoscînd exact ce ascund acele pete albe de pe harta creierului vom putea vindeca bolile şi chiar preveni îmbolnăvirile.

Fountain – Vă mulţumesc, profesore, şi vă urez mult succes în nobila dumneavoastră misiune. *(după oscilaţiile glasului se deduce că Fountain se plimbă prin cameră)* Aş vrea să profit profesore, ca să vă cer o informaţie...

Sinclair (obosit) – Vă stau la dispoziţie...

Fountain (aprinzînd probabil o ţigară cu bricheta) – Cînd l-aţi văzut ultima oară pe Hillman?

Sinclair (cu o tresărire în glas) - Pe Richard?

Fountain – Exact. Pe inginerul Richard Hillman.

Sinclair – Richard a plecat într-o călătorie de odihnă. A lucrat foarte mult în ultimul timp şi mi-a cerut permisiunea să lipsească cîteva zile.

Fountain – Sînteţi prieteni, nu-i aşa?

Sinclair – Ne cunoaştem de multă vreme. Este un colaborator destoinic.

Fountain – Cînd v-aţi văzut ultima oară, despre ce-aţi discutat?

Sinclair (iritat) – Va să zică, e totuşi un interogatoriu?

Fountain – Numiţi-l cum vreţi...

Sinclair (foarte nervos) – Nu-mi amintesc. E absurd să-i ceri unui om să ţină minte despre ce a discutat cu cineva acum o lună!

Fountain (ironic) – Şi mai susţineţi că vă preocupă problemele memoriei...

Sinclair (se ridică de pe scaun) – Domnule colonel, protestez. Ştiinţa nu are un mediu prielnic acolo unde se fac presiuni morale asupra oamenilor de ştiinţă.

Paris îi aruncă lui Fountain o privire piezişă. Colonelul avea faţa imobilă ca o mască.

Fountain – Vă rog să mă iertaţi. *(declamator)* Nouă ne-au fost încredinţate

Scanned with OKEN Scanner

importante interese ale statului și acum sînt în exercițiul funcțiunii. *(amabil)* Sper că nu vă veți formaliza și ne veți ajuta.

Sinclair — Așadar?

Fountain — Sîntem informați că pe lîngă fiziologia creierului uman vă preocupă și cibernetica.

Sinclair (sec) — Sînteți bine informați. Dar e păcat să plătiți informatori pentru atîta lucru.

Paris tresări de parcă primise o palmă din senin. Se încruntă.

Fountain — Sîntem informați că Hillman a construit pentru dumneavoastră o centrală moletronică de diagnostic cu o imensă capacitate de calcul și operațiuni multiple.

Sinclair — E o realizare remarcabilă pentru care îi sînt recunoscător.

Fountain - Sîntem informați că Hillman a construit pentru dumneavoastră o echipă de roboți...

Sinclair (întrerupe) — E ceva antipatriotic în asta?

Fountain — Sîntem în măsură să credem că roboții aceștia reprezintă doar prima fază a unei alte probleme care vă preocupă.

Paris sări de pe scaun și începu să se plimbe enervat prin încăpere. Colonelul îi spuse rece:

— Fii bun și ascultă mai departe.

Mușcînd nervos din capătul pipei, Paris se opri în fața magnetofonului.

Sinclair — Mă tem că n-am să vă pot satisface curiozitatea... științifică.

Fountain — E oare ceva antipatriotic în această „a doua fază"? *(inabil)* Vă asigur că sînteți în afara oricăror bănuieli. Sîntem însă informați că Hillman, înainte de a fi fost angajat la dumneavoastră, a lucrat la Testing House la construcția aparatajului subminiaturizat pentru rachete.

Sinclair (energic) — De unde a fost concediat, colonele.

Fountain (victorios) — Exact. Lucrul acesta nu v-a dat de bănuit? Doar Hillman era un tehnician excelent. A fost o mare pierdere pentru uzină.

Sinclair (dezorientat) — Să-l bănuiesc? Pentru ce?

Scanned with OKEN Scanner

Fountain (tărăgănat) — Pentru anumite idei... Pentru anumite simpatii... pentru subvenționarea unor acțiuni, să zicem pentru pace, etcetera, etcetera, etcetera...

Sinclair — Nu... Nu știu... Aveam cu el relații doar de ordin științific... *(ca pentru el)* De atunci n-am mai avut niciodată altfel de discuții...

Fountain — De cînd, profesore?

Sinclair — E mult de atunci din tinerețe...

Fountain — Vedeți? Ar fi fost mai prudent să cunoașteți opiniile unui om care era mîna dumneavoastră dreaptă... Vă rog încă o dată să ne înțelegeți și să nu vă pierdeți cu firea. Pe noi ne interesează un singur lucru, la care așteptăm din partea dumneavoastră un răspuns pur profesional. Puteți afirma că Hillman, plecînd de la Testing House, *a uitat* principiul de funcționare a rachetelor „Atila"?

Sinclair (sărind) — Bine, dar asta e o inepție! Principiul e cunoscut încă din China antică.

Fountain (metalic) — Vă rog să nu vă depărtați de la subiect. Dacă ați afla că Hillman a dezvăluit aceste planuri unei puteri străine...

Sinclair — Imposibil. Richard e un om cinstit.

Fountain — E o chestiune de interpretare. Ați fi dispus să depuneți sub jurămînt pentru nevinovăția lui Hillman?

Sinclair — Cum? Hillman e efectiv acuzat de o asemenea faptă?

Fountain — N-am spus asta.

Sinclair (dur) — Ce doriți de la mine, colonele?

Fountain — Să ne expuneți amănunțit „faza a doua".

(Sinclair -izbucnește într-un hohot de rîs neașteptat.)

Paris se întoarse mirat spre colonel. Fountain se ridică de la birou și opri magnetofonul.

— Vezi, acesta e singurul lucru pe care nu l-am înțeles. Aici se ascunde ceva încă nelămurit. Totuși, e cert că ați apăsat pe o pîrghie bună.

— Sinclair nu va ceda ușor.

— Dacă există o fisură în Sinclair, și de bună seamă că există, Hillman va fi pîrghia cu care o vom lărgi.

— Bine construit, colonele. Ori îl va apăra pe Hillman, și atunci înseamnă că-l puteți învinui de orice, ori îl va sacrifica, și atunci...

Colonelul avu un rîs ușor.

Scanned with OKEN Scanner

– Atunci va fi și mai bine. Cine comite o trădare, o comite și pe a doua.

Paris se cutremură fără voie. Întrebă:

– Și Hillman?

– Tocmai aici e nodul. A dispărut. Ultima oară a fost văzut în clinică, cu o zi înainte de spargere.

– Profesorul Sinclair – Paris arătă cu capul spre magnetofon – susține că a plecat în concediu...

– Hillman n-are familie. A plecat de acasă fără să lase vreo adresă...

Paris sări de pe scaun.

– Și dacă el e cel care transmitea mesajele? Ar exista toate argumentele pentru o asemenea ipoteză.

Fountain îi aruncă o privire ironică.

– Ne-am gîndit și noi la asta, tinere.

Paris înțelese că discuția a luat sfîrșit. Colonelul îi dădu cîteva dispoziții, după care îl conduse pînă la ușă și-i strînse mîna cu un zîmbet amabil.

Capitolul XXXV

Știri senzaționale. Cămășile cafenii se poartă fără mănuși. Întîlnirea. Zbor de agrement.

Ziarele de seară erau pline de știri senzaționale. În trei zile fuseseră sparte șase bănci. Cantități uriașe de aur și devize dispăruseră din depozite, fără urmă. Se comisese o spargere la un mare magazin de confecții. Fusese jefuit un mare număr de fracuri și rochii de seară. O altă spargere fusese comisă la un depozit de vinuri, din care făptașii au sustras toată cantitatea de băuturi tari. O dată cu băuturile și toaletele de seară, dispăruseră și cîteva personalități marcante stabilite la Hotelul „Bestoria".

Scanned with OKEN Scanner

Proprietarul hotelului declarase presei că începuse mai de mult să aibă bănuieli în legătură cu unele lucruri necurate... Şi dacă locatarii săi nu fuseseră asasinaţi, atunci ei erau criminalii căutaţi de poliţie...

Ştirea cea mai interesantă se referea la răpirea celebrei Cecile Gray, recentă cîştigătoare a titlului de Miss America. În afară de titlul pe federaţie, frumoasa Cecile cîştigase şi 12 titluri de etapă pentru:

Cele mai frumoase picioare din Kentucky
Cele mai frumoase coapse din New-Mexico
Cele mai frumoase mîini din Yowa
Cei mai frumoşi sîni din Virginia
Cei mai frumoşi ochi din Nevada
Cel mai frumos nas din Texas
Cea mai frumoasă gură din Alabama
Cei mai frumoşi dinţi din Colorado
Cele mai frumoase urechi din California
Cel mai frumos păr din Pennsylvania
Cele mai frumoase unghii (mîini şi picioare) din Utah
Cel mai frumos gît din Dakota de Nord

Cum nu mai rămăsese nimic sau aproape nimic ce-ar fi putut căpăta premiu pentru „cel mai... din...", Cecile Gray fusese decretată campioană absolută a frumuseţii feminine americane. Se înţelege că ştirea dispariţiei frumoasei Cecile stîrnise o puternică emoţie, ţinînd seama că o dată cu ea dispăruse şi fiul generalului Thomas Karby cu maşina tatălui său, un superb Cadillac primit de la preşedintele trustului de confecţii civile pentru meritele sale militare. Tînărul Karby avea toate calităţile intelectuale ale părintelui său, deosebindu-se de marele comandant de oşti şi tată doar prin împrejurarea nefericită că era ghebos şi uşor bîlbîit.

Timp de două ore, opinia publică crezuse că el a răpit-o pe frumoasa Cecile. O nouă ediţie specială risipi însă această bănuială atît de neplăcută pentru general, care ţinea mai presus de toate la onoarea familiei şi la maşina primită. Karby fusese găsit neînsufleţit într-un şanţ, de unde fu transportat la locul de veci pe un afet de tun atomic. Din păcate, maşina dispăruse.

În vîrtejul acestor evenimente, nimeni nu se mira cînd, a doua zi în amurg, pe străzile oraşului apăru o coloană de cîteva zeci de cămăşi

Scanned with OKEN Scanner

cafenii. Purtau torțe și țipau răgușit: „Îl iubim pe Karby, să fie răzbunat!“ „O iubim pe Cecile. Să fie răzbunată!“

Trecătorii grăbeau pasul, ferindu-se de veteranii din legiunea americană și „băieții“ din organizația „John Birch“. Unii dintre ei purtau cizme și aveau pe mînă banderola cu zvastică.

Coloana se îndreptă spre Harlem în strigăte și cîntece sălbatice. Polițiștii priveau spectacolul fără să se clintească. În America toată lumea are voie să meargă pe stradă și să cînte. Deodată printre rînduri se produse agitație. Dintr-o stradă laterală întunecoasă își făcu apariția un ins cu pelerină albă și glugă. Era mai înalt cu două capete decît toți ceilalți și lărgimea umerilor săi nu lăsa nici o îndoială asupra părerilor sale despre cultul forței.

Uriașul împărțea ordine. Și era cel mai brutal dintre executanți. Smulse un stîlp de fier și, rotindu-l ca pe o măciucă, spărgea obloane, uși și strivea mașinile lăsate în stradă.

Priveam spectacolul cu dezgust. Trăsesem mașina într-o stradă întunecoasă și așteptam cu farurile stinse. Mi s-a părut de neînțeles de ce aici îmi fusese fixat locul de întîlnire. Am băgat mîna în buzunar și-am pipăit scrisoarea primită în ziua aceea. Era scrisă la mașină. Știam textul pe dinafară:

„M. S.

Sînt mulțumit de oamenii tăi. Am să-ți fac propuneri importante. Trebuie să ne întîlnim...“

Mai departe era indicată strada și ora.

Parcursesem mulți kilometri prin camera mea, încercînd să pricep sensul scrisorii. Cine erau „oamenii mei“ și cine era cel care, fiind mulțumit de ei, avea să-mi facă propuneri importante? L-am exclus de la bun început din problemă pe șahul Persiei. El, cu siguranță, n-avea nici o legătură cu toate acestea. Cheia mi-o furnizase plicul. Adresa era scrisă cu ajutorul unor tăieturi din ziare în care se vorbea despre arestarea mea. Reieșea, întîi, că expeditorul nu mă cunoștea personal, ci din presă, și doi, că mă remarcase tocmai datorită posturii mele de gangster. Cine puteau fi „oamenii mei“, decît faimoșii Smith? Și de vreme ce era mulțumit de ei, însemna că stabiliseră o legătură. Mi s-a părut semnificativ acel „sînt mulțumit“, care arăta raportul de subordonare al oamenilor mei față de

Scanned with OKEN Scanner

autorul scrisorii. Şi pe ce teren colaborau? Nu încăpea nici o îndoială că-l hăituiau pe *mister X*. La asta se şi refereau deci propunerile importante! Iar expeditorul scrisorii nu putea fi decît... Meb.

Întîi m-am gîndit să înştiinţez poliţia. Dar am renunţat. Dacă Meb afla că-i întind o cursă, lucrurile puteau sfîrşi prost. Dar aşa, cum vor sfîrşi?! Îmi riscam pielea. Dar, în definitiv, aşa nu mi-o riscam la fiecare pas? N-aveam de ales.

Dezmăţul lichelelor continua cu aceeaşi furie. La lumina torţelor, gluga albă căpătase reflexe sîngerii. Uriaşul aruncă felinarul şi traversă strada. Venea spre mine. În clipele acelea am regretat că eram neînarmat. Namila păşea legănîndu-şi braţele vînjoase. Se opri în faţa maşinii şi rămase imobil.

Prin deschizăturile glugii mă priveau doi ochi mari, negri şi lucioşi...

Parcă eram hipnotizat. Îmi spusese într-adevăr ceva, sau închipuirea îmi juca feste. Mi se păruse că aud o voce ciudată, melodioasă şi totuşi metalică.

— Mike Smith, urmează-mă.

Simţeam că nici o forţă din lume nu mă va putea smulge din loc. Şi totuşi, ciudat. Docil, fără să opun vreo rezistenţă, m-am luat după el. El alerga pe stradă şi eu îl urmăream cu maşina. Străbăturăm cîteva străzi şi ajunserăm la o staţie de parcare. Uriaşul se opri lîngă o maşină de curse turbopropulsată şi-mi făcu semn să cobor. Am lăsat maşina mea şi m-am urcat într-a lui. Porni motorul şi demară în priză directă. Ţinea volanul într-un chip aparte, cu mîinile sale mari şi înmănuşate. Conducea înspăimîntător de bine. Lua virajele în plină viteză, ridicînd maşina pe roţile laterale.

Cînd am ieşit dn oraş, maşina îşi spori viteza. Acul juca în jurul cifrei 300. Cîţiva motociclişti de la serviciul circulaţiei porniră în urmărirea maşinii pentru depăşirea vitezei legale.

La un moment dat, uriaşul răsuci brusc volanul şi maşina părăsi şoseaua principală, apucînd-o pe un drum de ţară. Puţin după aceea, intrarăm într-o pădure şi maşina opri într-un luminiş. Am zărit o masă metalică ce se străvedea printre crengile cu care era camuflată. Era un elicopter militar de mare tonaj. Uriaşul îmi făcu semn să cobor. Trase maşina între roţile aeronavei şi o fixă cu cîteva cabluri de siguranţă. Apoi îmi făcu din nou semn, de data aceasta să urc pe scăriţa metalică. Urcă şi

Scanned with OKEN Scanner

el după ce degajă elicopterul de sub camuflajul de crengi. Trase scărița înăuntru și închise portiera. Apăsă pe un buton. Elicea începu să se învîrtească și elicopterul luă imediat înălțime. La manșă nu era nimeni; comanda o asigura pilotul automat, care avea toate datele: direcția, viteza, înălțimea, punctul de aterizare. Uriașul se întinse într-un fotoliu. Părea să fi uitat de mine. M-am așezat și eu, încercînd să uit de el. Dar mie nu mi-a reușit. Mi-am aprins o țigară, gîndindu-mă fără să vreau: va fi aceasta ultima țigară din viața mea? Și, ca să-mi dau curaj, îmi răspundeam: perfect, am să mă las de fumat.

Capitolul XXXVI

Un aerodrom de epocă. Tur de orizont fără orizont. Turnul și străjerul lui. O cameră cu tot confortul și alte amănunte.

Elicopterul ateriză pe o platformă pietruită, înconjurată de un zid crenelat. Cel care mă adusese aici deschise portiera și coborî fără să-mi adreseze vreun cuvînt. L-am urmat, dar n-am apucat decît să-l văd urcîndu-se cu ușurință pe zid și dispărînd pe partea cealaltă.

În prima clipă mi-a venit ideea să pornesc din nou elicopterul și să aterizez undeva la întîmplare. Dar abia am făcut un pas spre cabina pilotului, cînd se auzi un pocnet metalic și un glas îmi adresă următoarele cuvinte: „Păstrați-vă calmul. Coborîți din elicopter și sunați la ușița de fier a turnului. Nu încercați să fugiți în nici un fel. Cu atît mai puțin cu elicopterul. Nu mai are benzină. Dacă vreți să fiți inclus în porție încă astăzi, coborîți neîntîrziat. În caz contrar, direcțiunea nu-și asumă nici un fel de răspundere".

Se auzi același pocnet metalic. Emisiunea se terminase. Micul difuzor din peretele navei mă făcu să înțeleg că este vorba de un magnetofon cu declanșare automată. Cel care prevăzuse acest lucru luase

Scanned with OKEN Scanner

desigur și măsurile necesare ca să n-o pot șterge atît de ușor. Am urmat deci invitația și am coborît.

Platforma pe care mă găseam nu era prea mare. Să fi avut vreo sută de metri pătrați. Pe una dintre laturi se ridica un turn înalt, cu zidurile crăpate. Am descoperit portița de fier și „soneria". Era vorba de un ciocan de fier atîrnat de un lanț ruginit.

Curiozitatea m-a împins să văd ce era dincolo de zid. M-am aplecat peste marginile lui și am simțit că mă cuprinde amețeala. Era o noapte senină și la lumina lunii descoperii că „platforma" nu era altceva decît acoperișul unui castel medieval — așa cum văzusem cîndva într-o carte de școală. Atît doar că acela avea circa 10-15 centimetri, pe cînd acesta avea cel puțin 70-80 de metri. De jur împrejur era un șanț cu apă, lat de vreo 20 de metri... Dar ce importanță avea adîncimea exactă, cînd în apa de culoarea cafelei cu lapte se zăreau boturile lucioase ale unor crocodili. Dincolo de șanț se întindea pînă departe un parc sălbatic de stejari seculari, care era cu neputință de străbătut din cauza rețelei de sîrmă ghimpată ce-l înconjura și prin care circula, desigur, un curent electric.

Am cercetat celălalt colț al zidului, căutînd să-mi dau seama pe unde dispăruse ospitaliera mea gazdă. De aici se zărea o altă aripă a castelului și un turn ceva mai scund. De un crenel era legată o frînghie groasă, iar celălalt capăt dispărea într-o ferestruică a turnului de vizavi. Distanța nu era mai mare de 100 de metri și un funambulist ar fi trecut-o pe bicicletă în cel mult un sfert de oră. Pe jos ar fi durat desigur mai mult. Altceva n-am mai descoperit.

Așadar, nu-mi rămînea decît să urmez invitația ce mi se făcuse. Și cum foamea începea să se facă simțită, teama că aș putea „să nu fiu inclus în porție" mă hotărî să „sun" la portița turnului. Am ridicat ciocanul și am izbit de cîteva ori în tăblia de fier. În cele din urmă se auziră pași grei care urcau o scară. Cheia scîrțîi răgușit și portița se deschise. În fața mea stătea un gentleman îmbrăcat în zale ruginite, cu o vizieră trasă pe ochi și o halebardă în mînă. Îmi făcu semn să intru, iar el încuie poarta în urma mea. Fără să scoată o vorbă, îmi indică să cobor scara îngustă de piatră. Nu m-am împiedicat să nu protestez:

— Ce lipsă de civilizație! Lift n-aveți?

Răspunsul fu înțepător. Halebarda nu era deci numai pentru unitatea stilului.

Scanned with OKEN Scanner

Cavalerul mascat îmi făcu semn s-o iau înainte. Coridorul era slab luminat de flăcările tremurătoare ale unor opaițe cu ulei, prinse din loc în loc pe pereți. Am vrut să-l informez pe însoțitorul meu că fusese inventată lumina electrică, dar m-am răzgîndit. Încă un răspuns de-al său m-ar fi lăsat fără pantaloni.

M-am întors, dar cavalerul dispăruse. În schimb, cu un huruit de fiare, de sus se lăsă o poartă zăbrelită, înaltă cît coridorul. Am cercetat dacă mai există vreo posibilitate de ieșire. Mă găseam într-o sală mare, boltită. Printr-o ferestruică situată sus, sub tavan, se vedea fața albă, lăptoasă a astrului nopții, împărțit în pătrate ca o hartă a planiglobului. Ferestruica era zăbrelită.

Camera era foarte plăcută. Intimă. N-avea mai mult de 80 de metri pătrați. În afară de ușa pe care intrasem, nu se mai zărea alta. În fond, arhitectul se gîndise bine. O ușă pe care se poate intra și ieși este întotdeauna mai mult decît suficientă. În cameră era o sofa acoperită cu o blană de urs, o bibliotecă, un cămin, o măsuță rotundă și multe alte lucruri pe care mi-am propus să le cercetez pe îndelete mai tîrziu. Motivul acestei amînări era pe masă. Mîncarea era caldă și mirosea îmbietor. Pe șervețelul de hîrtie pus în pahar scria: „Domnule, hrănindu-vă bine vă întrețineți sănătatea. Poftă bună!" Tacîmurile erau de lemn și vesela din material plastic, așa că folosirea cuțitului sau a cioburilor în alte scopuri era exclusă. În carafă — și aceasta din argilă arsă — am descoperit un vin aromat. Mi-am zis: „Fie ce-o fi! Mai bine să mor sătul!" — asta în caz că mîncărurile ar fi fost otrăvite. Am mîncat în lege, săturîndu-mă ca în zilele bune cînd luam indemnizația pentru o idee nouă de reclamă a unui produs ce nu se vindea.

După rezolvarea acestei probleme m-am uitat unde se pot rezolva celelalte. Acum abia am văzut deasupra căminului o plăcuță pe care scria: „Folosiți-l cu încredere. Să nu uităm că Ludovic al XIV-lea, Regele Soare, îl folosea adesea". Am intrat în șemineu... Bineînțeles, nu înainte de a pronunța, în mod solemn, „Trăiască regele!"

Am început apoi să cercetez cu amănunțime lucrurile din jur. Zidurile erau clădite din blocuri mari de piatră. Pe fiecare bloc era o cifră și scria sus: „Sus", iar jos: „Jos", ceea ce arăta că se ținuse seama de aceste indicații. Pe un perete era o panoplie de vînătoare datînd din secolele XIII - XIV. Am încercat să desprind arbaleta, dar mi-am retras mîna ca ars. În părțile metalice ale armelor circula curent electric. Cred că acesta

Scanned with OKEN Scanner

că acesta era de dată mai recentă. Deasupra căminului atîrna un tablou uriaș. În ansamblu, reprezenta o vînătoare de vulpi. Mai mulți gentlemeni călare și cîini pe jos urmăreau o vulpe care fugea degeaba. Gentlemenii în costume colorate călăreau cu demnitate și fără să se grăbească. O lady ședea lateral pe șa, părînd foarte interesată dacă blana de vulpe va fi sau nu prinsă. Iar un boy care stătea în colțul din dreapta al tabloului cînta dintr-un corn răsucit o melodie veselă, plină de antren. Din pădurea de pe fundal nu lipseau copacii. Pe rama lată a tabloului era prinsă o plăcuță pe care scria: „Cumpărat la licitație de la Ducele de Buckingham — Londra, 1937".

Alte lucruri n-am mai descoperit în cameră, așa că, simțindu-mă destul de obosit în urma numeroaselor evenimente din cursul zilei, m-am trîntit pe blana de urs, îmbrăcat cum eram, și am adormit.

Capitolul XXXVII

Evul mediu continuă. Elita dolarului la vînătoare.

M-am deșteptat pe la orele zece după ceasul meu, pe care-l învîrtisem cu grijă înainte de a adormi. Mi-am amintit că mă culcasem pe la nouă și ceva. Dormisem, deci, mai bine de 12 ore. Prin fereastră, soarele arunca o fîșie de lumină ce cădea pe masă. Atunci am observat că tava se schimbase și că dintr-o ceașcă ieșeau aburi. Am dat să mă scol și-am făcut o altă descoperire: mă culcasem îmbrăcat și acum aveam o pijama, iar în locul blănii de urs, pe pat era un cearșaf și o plapumă. Așadar, cineva operase aceste schimbări fără să mă trezească. O asemenea ospitalitate, ce-i drept, cam întrecea măsura.

Pe masă mă aștepta micul dejun: cafea cu lapte, brioșe proaspete, cozonac și ceva sărături.

Pe o tavă de argint erau havane și țigări. M-am ospătat conștiin-

Scanned with OKEN Scanner

ce va urma după această introducere interesantă. Îmi spuneam că poate nimerisem în căsuța vrăjitoarei din „Hänsel și Grettel" și că, după ce voi fi îngrășat, cineva mă va mînca fript. Dar cine era acest „cineva"? Deodată ușa se deschise și își făcu apariția un lacheu în livrea. Pe față purta o mască de catifea neagră, iar pe piept o tăbliță pe care scria: „Nu încercați să-mi vorbiți. Sînt surdo-mut. Nu încercați să mă mituiți. Am 10 000 de dolari pe lună." Clar și convingător.

Lacheul adusese pe un umăraș un costum sport pe măsura mea, precum și o lenjerie de cea mai bună calitate. Am observat cu acest prilej că hainele mele dispăruseră. Vrînd să verific adevărul celor scrise pe plăcuță, am profitat de momentul cînd lacheul se îndrepta spre ușă și am trîntit cu putere carafa de argilă pe podea. Lacheul se întoarse brusc. Auzea. Începutul era promițător. Rămînea de aflat dacă într-adevăr era atît de mut pe cît pretindea că nu primește mită. Deocamdată însă, era de ajuns. Lacheul strînse cioburile, le depuse pe tavă și ieși cu demnitate, încuind ușa.

M-am îmbrăcat cu gîndul că e mai bine să mă surprindă evenimentele îmbrăcat. Tocmai terminasem să-mi leg cravata, cînd ușa se deschise din nou și un paj de curte, avînd de asemenea fața acoperită, îmi întinse o carte de vizită pe care scria: „Urmați-mă". Mi-am spus că trebuie să joc jocul pînă la capăt. Rămînînd în celula mea nu puteam să aflu nimic în plus, cel mult să-l indispun pe nobilul senior care-și trata oaspeții într-un chip atît de original.

Pajul mă conduse de-a lungul mai multor coridoare, urcînd și coborînd scări de piatră, de lemn și de fier. Ajunsesem într-un coridor luminos, pardosit cu dale de piatră roșie. Se deschise o ușă mare, dublă, și intrai într-o sală plină de lume. Priveliștea aceasta fu atît de neașteptată pentru mine, încît o clipă am crezut că în fața mea nu sînt oameni vii, ci manechine de ceară. Manechinele însă se mișcau, vorbeau și abia dacă observară sosirea mea.

M-am amestecat și eu în grupurile care se plimbau discutînd cu importanță diferite probleme fără importanță. Acum aveam prilejul să văd ce preocupări are high-life-ul.

În apropierea mea, cîteva doamne mai în vîrstă și cîțiva domni de aceeași vîrstă discutau.

— Vai! Eu ador pechinezii — spunea una dintre doamne, înaltă și slabă și, după părerea mea, prea pudrată. Se vede însă că se pudra după

părerea ei.

— Pechinezii sînt oribili — spunea o blondă, tunsă prea tinereşte pentru vîrsta ei. Se tundea ca pentru vîrsta mea. Saint-Bernarzii sînt cei mai frumoşi. Sînt şi grozav de deştepţi.

— E adevărat — o aprobă un domn cu monoclu şi cu cărare la mijloc. Dar gîndeşte-te, dragă Milly! În timp ce un pechinez face o băltoacă cît o nimica toată, un Saint-Bernard provoacă o veritabilă inundaţie.

Bărbaţii rîseră, bine dispuşi. Doamnele zîmbiră discret. Doar cea pe care domnul cu monoclu şi cu cărare la mijloc o numise Milly, roşi toată şi spuse indignată:

— Fred, vous êtes un cochon![1]

I-am lăsat să lămurească chestiunea în discuţie şi m-am apropiat de un grup format din doi bărbaţi.

— Trebuie neapărat să te învăţ biliard — spunea unul dintre ei, un tînăr cu mustăcioară, celuilalt — un bărbat mai în vîrstă, fără mustăcioară, care încuviinţa mereu din cap.

— Dar pocher ştii? — întrebă tînărul.

— Nu, nu ştiu — răspunse celălalt.

— Trebuie neapărat să te-nvăţ pocher.

Celălalt arătă că era de acord.

— Dar baccara ştii?

— Nu, nu ştiu.

— Trebuie neapărat să te-nvăţ baccara.

Bărbatul mai în vîrstă se arătă dornic să înveţe baccara.

— Ruletă ştii?

— Nu, nu ştiu.

— Trebuie neapărat să te învăţ ruletă.

Părea că discuţia aceasta începuse acum vreo două mii de ani şi avea toate şansele să mai continue multă vreme. Dar iată că bărbatul mai în vîrstă întrebă şi el:

— Spune-mi, dar tu hara-kiri ştii?

— Nu, pe ăsta nu-l ştiu — ridică tînărul contrariat din umeri.

— Trebuie neapărat să te-nvăţ hara-kiri — spuse celălalt, avînd perfectă dreptate.

Un valet purtînd o tavă cu pahare se apropie de mine. Am luat

1 În fr. — Eşti un porc. (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

unul și m-am îndreptat cu el în mînă spre o tînără brunetă cu ochelari.

— Iertați-mă, n-ați dori să conversați despre culturile de soia? Sau poate preferați să ne întreținem despre scoaterea la suprafață a corăbiilor pierite în decursul veacurilor?

Fata spuse cu seriozitate:

— Dumneavoastră ce părere aveți în această privință?

— Vă spun drept, m-am ocupat prea puțin de asemenea probleme. Totuși, mi se pare că totul, dar absolut totul depinde de cantitatea de apă. Aceasta este cheia.

— Cred că un rol deosebit îl joacă și adîncimea. Să nu uităm că fiecare adîncime are specificul ei.

— Nu v-aș contrazice dacă n-aș avea un prieten care a încercat să vadă ce rezultate va obține la o adîncime variind între 40 și 80 de centimetri. Și la 2 000 de cazuri n-a descoperit nici o deosebire. Domnișoara exclamă:

— Prietenul dumitale a pescuit 2 000 de corăbii la o adîncime variind între 40 și 80 de centimetri?! Foarte interesant!

— Nicidecum, domnișoară. A cultivat două mii de răsaduri de soia la această adîncime.

Domnișoara, furioasă, îmi întoarse spatele, lăsîndu-mă singur. Am ridicat din umeri și mi-am sorbit paharul pînă la fund.

Dintr-o superficială apreciere din ochi, în uriașul salon nu erau mai puțin de două sute de persoane. Cine erau aceștia? Ce căutau aici? Aș fi putut să întreb pe vreunul dintre ei cum de ajunsese aici și ce este acest *aici*. Dar toți se comportau atît de firesc, atît de degajat, încît demersul meu ar fi părut mai mult ca sigur ridicol. Trebuia deci să mă port la fel cu ceilalți, căutînd să aflu ce se putea prin mijloace mai puțin primitive și ineficace.

La un moment dat, un majordom anunță din capul scării:

— Ladies and gentlemen, acei dintre dumneavoastră care s-au înscris pentru vînătoarea de dimineață să treacă la garderobă să primească echipamentul.

Am observat că, în afară de mine, toată lumea se înscrisese la vînătoarea de dimineață. Mă simțeam cam prost să fac opinie separată. Noroc că majordomul anunță:

— Restul, care nu s-au înscris, sînt rugați să se înscrie.

Așadar, eu eram *restul*.

Scanned with OKEN Scanner

Trecu aproape o oră pînă ce toţi bărbaţii îşi puseră costume verzi şi pălării verzi cu pene verzi, iar doamnele rochii lungi, negre, şi pălării negre cu voalete negre. Garderoba era prevăzută cu cabine în care găseai tot echipamentul. Apoi un maestru de vînătoare luă conducerea, invitîndu-ne într-o sală imensă, avînd pe pereţi capete de animale şi păsări de toate felurile.

Maestrul de vînătoare scoase dintr-un rastel o puşcă, o încărcă şi o întinse unui bărbat palid, cu urechile foarte roşii.

— Dumneavoastră veţi vîna primul. Ce doriţi? Un cerb? Un mistreţ? Un iepure?

— Mi-ar plăcea mult un iepure — spuse nostalgic domnul. O, dac-aş putea împuşca şi măslinele! Şi oftă: Ah, măslinele sînt partea cea mai bună a vînatului!

— Măsline sălbatice nu avem. Să treacă următorul — rosti cu părere de rău maestrul de vînătoare.

Următorul era un bărbat spătos şi energic.

— Un tigru! — comandă el laconic.

Şi în timp ce-şi verifica puşca cu un aer de specialist, se deschise o uşă şi patru gonaşi introduseră un splendid tigru bengal împăiat. Îl aşezară în fundul sălii şi se îndepărtară.

Maestrul de vînătoare anunţă:

— O lovitură în cap din primul foc, şi blana vă aparţine. Din două focuri: o scurtă de blană de tigru. Din trei focuri: un portvizit din piele de tigru. Din patru focuri: o pereche de mănuşi de piele de portvizit. Din cinci focuri: o blană întreagă de pisică. Tuturor participanţilor li se distribuie gratuit o fotografie a tigrului cu autograful lui Tarzan.

Spătosul ţinti, trase şi nu ochi nimic din toate cele cinci focuri. Atunci maestrul de vînătoare anunţă:

— În cazul acesta veţi dansa deseară cu lady Baryton.

O rumoare semnificativă trecu printre vînători. De pe chipul nenorocosului ţintaş am înţeles că lady Baryton nu era împăiată.

Puşca trecu mai departe din mînă în mînă, fiecare distrîndu-se ca la vînătoare. Doamnele nu vînau, ci scoteau doar scurte exclamaţii de uimire sau de admiraţie.

Trecură astfel vreo două ceasuri. Maestrul de vînătoare anunţă:

— Partida de vînătoare s-a terminat. Sînteţi invitaţi să vă întoarceţi la castel.

Scanned with OKEN Scanner

Am pornit cu toții înapoi la garderobă. Pe drum, fiecare își expunea zgomotos impresiile. Lîngă mine, un vînător spunea altui vînător:

– Domnule, crede-mă, era un mistreț uriaș. Avea cel puțin 64 de kilograme de paie în el!

– Exagerezi, prietene. N-avea mai mult de 30. În schimb, pantera mea...

– Ce, aia era panteră?! – îl întrerupse primul cu dispreț. O pisică jigărită! Ai și găsit ce să-ți alegi!

După ce am ieșit de la garderobă, vocea majordomului se făcu din nou auzită:

– Masa se servește în apartamentele dumneavoastră. Și nu uitați, după vînătoare somnul este absolut necesar.

Și așa am ajuns din nou în camera mea, fără să fi aflat nimic mai mult, nici măcar ceva din sublimele emoții ale vînătoarei.

Capitolul XXXVIII

Noapte de petrecere. Și Murphy este aici. Castelul lui mister Tymm. Ruletă, dans, flirt și pantofi striviți. Stafia!

În schimb masa a fost minunată, iar somnul de după-amiază pe cinste. Cînd m-am trezit, pe scaunul de lîngă pat am găsit un frac și toate cele necesare, inclusiv o pereche de pantofi de lac care, după regulă, mă strîngeau puțin. Mi-am trecut mîna pe obraji și am constatat că era imposibil să îmbrac fracul fără să mă bărbieresc și eventual să fac și o baie caldă. Exact în clipa aceea, ușa se deschise și lacheul surdo-mut își făcu apariția. Se apropie de bibliotecă, scoase o biblie, cu aerul că vrea să se roage, dar, spre surprinderea mea, apăsă un buton a cărui existență nu o descoperisem. Biblioteca se puse în mișcare, deplasîndu-se cu circa doi metri în lungul peretelui. În spatele ei, într-o nișă încăpătoare, se găsea o

Scanned with OKEN Scanner

cameră de baie. Fericit, am sărit în papuci și m-am îndreptat să cercetez condițiile de igienă. Spre marea mea dezamăgire, am văzut o albie de lemn și cîteva lighene de faianță.

Doi paji intrară aducînd cîte un hîrdău cu apă caldă și rece. Rămaseră așteptînd probabil să mă servească. Le-am făcut semn să mă lase singur și m-am îmbăiat îndelung. Am găsit și un brici destul de bun pentru scalpat fețele palide. Din oglindă mi se răsfrîngea fața: era palidă.

La ora 8 eram un gentleman desăvîrșit, gata să plec la recepție. Într-adevăr, lacheul sosi la 8 și 15 și mă conduse pe același drum pe care-l străbătusem de dimineață. Salonul cel mare era pustiu și slab luminat. Printr-un alt coridor, am ajuns într-o aripă viu luminată de candelabre cu lumînări electrice. Aici erau cîteva saloane mai mici ce comunicau între ele prin uși mari deschise. Aceeași lume selectă pe care o întîlnisem dimineață era în cea mai mare parte adunată. De undeva venea o muzică interesantă. Am recunoscut un menuet prelucrat pentru o formație de jaz. Într-un salon se dansa, într-altul se fuma și se discutau probleme la ordinea nopții. În cel de-al treilea, era un bar cu cîțiva barmani negri. Am trecut pe la bar și am dat peste cap un scotch. Tocmai mă pregăteam să-l cer și pe al doilea, cînd am simțit o labă grea lăsîndu-mi-se amical pe umăr.

— Hello, Mike! Ce mică e America!

Eram atît de mirat de o astfel de afirmație, încît m-am întors și am rămas perplex.

— Murphy! Tu aici?

Roșcovanul cu mutra de boxer rîse larg.

— Precum vezi! Oaspete de onoare. Dar tu?

Mi-am compus o mutră blazată.

— Am venit în refacere. Și, confidențial: Sînt incognito.

Murphy încuviință entuziast.

— Înțeleg, dar promite-mi că dacă organizezi ceva ai să-mi dai toate amănuntele. Știi, am să scriu un roman care o să-i facă praf pe toți.

Și așezîndu-se pe un scaun înalt lîngă mine, îmi spuse misterios:

— Ce aventură, băiete! Și noi, care credeam că America aventurilor s-a refugiat în literatură! Și aplecîndu-se din nou spre mine: Se spune că în castel bîntuie o stafie...

— O stafie? Ce stafie?

Murphy rîse iar:

— Te pomenești că nu crezi în stafii?! Dacă nu crezi, ai s-o vezi

Scanned with OKEN Scanner

la orele 12. E foarte punctuală.

— Spune-mi — l-am întrebat — castelul acesta este din secolul XIII sau XIV?

— Vai, cum poți să comiți o eroare de 200 de ani?! Este un castel englezesc de cel mai tipic stil, secolul al XII-lea.

Am privit barul și am încuviințat.

— Într-adevăr, o eroare de 200 de ani e cam mare.

— Hei, cît a umblat bătrînul Tymm pînă l-a găsit! A băgat un milion de dolari în el. Numai stafia singură a costat două sute de mii.

Habar n-aveam cine era bătrînul Tymm. Am întrebat:

— Cum, bătrînul n-a murit încă?

— Aș, ți-ai găsit! Se hrănește numai cu morcovi. Are o vitalitate de iepure.

— Nu mai spune!

Eram de-a dreptul interesat.

— Și cînd te gîndești că a așteptat mai mult de cincisprezece ani pînă și-a văzut visul cu ochii.

— Ce vis?

— Stafia. Cincisprezece ani a fost convins că fusese înșelat de misitul care i-a recomandat călduros castelul pentru stafia sa. După ce l-a transportat încoace — despre castel e vorba — bătrînul a rămas grozav de dezamăgit. Îl montase exact cum fusese la el acasă. Nu schimbase poziția nici unei pietre...

— Și?

— Și nimic. Cincisprezece ani, nimic. Bătrînul făcuse și o reclamație la Camera de Comerț a Angliei. Și ce crezi că i s-a răspuns? Închipuiește-ți! Că stafiile engleze nu-și părăsesc patria pentru dolari.

— Frumos răspuns.

— Frumos, frumos, dar cînd dai două sute de mii pe un asemenea răspuns, simți că te ustură.

— Și pînă la urmă?

— Pînă la urmă s-a dovedit că stafiile britanice nu sînt insensibile la farmecele Noului continent. Iar acesta din urmă nu e insensibil la farmecele stafiilor. Oamenii din lumea noastră adoră senzațiile tari.

— Și cu ce se ocupă stafia? Nu se plictisește pe aici?

— A, de loc. Lasă impresia că între noi se simte ca între fantome.

— Sper că revine, nu?

Scanned with OKEN Scanner

– Fii liniştit. Revine, şi de fiecare dată aduce noi oaspeţi. Şi numai personalităţi de elită. În special oameni de afaceri, literaţi, artişti şi oameni politici.

– Şi toţi aceştia îşi lasă treburile ca să vină încoace?

– N-au încotro. Sînt răpiţi. Dar, odată ajunşi aici, nu numai că nu regretă, dar se şi miră cum de au putut trăi atîta vreme risipindu-se fără rost. De altfel, umblă zvonul că aici se pun la cale niscaiva lovituri...

Unde era vorba de lovituri eram prezent şi eu.

– Ce fel de lovituri?

– Te interesează, hai? – rîse Murphy şi, aplecîndu-se, îmi şopti confidenţial: Financiare... Mai mult nu mă întreba, că nu ştiu.

Nu l-am mai întrebat.

– Nu-i aşa că totul e minunat aici? – spuse autorul romanelor de groază. Toată lumea e atît de drăguţă, de spirituală, de aleasă. Sper să dureze o veşnicie...

– Sînt dezolat, dar în ceea ce mă priveşte, n-am să pot rămîne aşa de mult pe aici.

– De ce?

– Mă caută poliţia.

– Păi, aici eşti în deplină siguranţă.

– Tocmai. N-ar fi fair[1] din partea mea să-i pun în imposibilitate să mă aresteze puţin din cînd în cînd.

– Eşti un tip straşnic! Murphy mă privi cu admiraţie. Era de la sine înţeles că faimosul Mike Smith nu va lipsi de la o astfel de reuniune. Am să te prezint lui Tymm. Va fi încîntat să te aibă ca oaspete. Şi cred că nu i-ar face plăcere mai mare decît să-i şterpeleşti ceva.

– E chiar atît de tîmpit?

– Nu, e asigurat pentru două milioane de dolari. Şi acum, bătrîne, iartă-mă, te caut eu mai tîrziu...

L-am văzut cum ţîşneşte, ca dopul dintr-o sticlă de şampanie, spre o vaporoasă arătare ce stătea nehotărîtă în uşa salonului. Arătarea îi zîmbi şi-i întinse mîna, pe care Murphy se grăbi s-o sărute fără să se grăbească. Figura frumoasei apariţii mi se păru cunoscută. Deodată, o exclamaţie de uimire mi s-a oprit în gîtlej şi am încercat s-o înec imediat într-un al patrulea păhărel de scotch. Îmi aduceam perfect aminte: nu mai încăpea

1 În engl. – corect, cinstit. (n.a.)

Scanned with OKEN Scanner

nici o îndoială. În fața mea stătea inegalabil de frumoasa Cecile Gray, deținătoarea celor douăsprezece titluri interstatale și a titlului cel mai federal. Va să zică și ea fusese victima afabilei stafii — aceeași stafie care mă adusese și pe mine cu elicopterul.

La ora zece se deschise cel de-al patrulea salon. Aici erau jocurile. M-am apropiat de ruletă. Nu se juca pe jetoane, ci pe proprietăți. Crupierul anunță:

— Domnilor, faceți jocul! — și învîrti ruleta.

— Pun mătasea japoneză pe cifra șapte, striga un bărbat gras, cu fața transpirată.

— Eu, cînepa sud-africană pe 14! — supralicita unul mărunțel, cu fața plină de negi.

— Bum... bum... bumbacul pac... pac... pachistanez pe 10 — vorbi puțin peltic un domn pleșuv, cu ochelari pentru surzenie.

— Lîna de aur pe 3! — am azvîrlit eu cuvintele cu neglijență.

Bila albă oscila încolo și încoace neputîndu-se hotărî unde să se oprească. Se decise pe... numărul 3!

Exclamații admirative se făcură auzite în jurul meu. Devenisem dintr-o dată foarte bogat. Crupierul dădu din nou drumul la joc.

— Plantațiile de cafea din Guatemala pe 15! — intră în joc un domn de vreo 48 de ani, cu un nas gros și o mustață subțire.

— Plantațiile de trestie de zahăr din Angola pe 13! — spuse un altul cu o chelie deplină.

Toți se uitau la mine. Am spus calm:

— Grădinile Semiramidei pe 3!

Citeam pe fețele chibiților apriga dorință de a mă vedea pierzînd. Dar norocul era astăzi de partea mea. Bila se oprise din nou pe 3. Și din nou porni jocul. De data aceasta se juca industria conservelor de carne. Se puseră la bătaie cirezile de cornute din Texas, oile din Scoția, găinile din Australia, iar eu — porcii lui Circe.

Cîștigasem din nou. O tăcere grea se lăsă în jurul meu. Nimeni nu se încumeta să-l concureze pe treiul meu. Crupierul trebui să anunțe de cîteva ori formula binecunoscută și să pornească din nou ruleta. În cele din urmă, un bărbat cu trăsături ascuțite, căruia îi jucau nervos mușchii maxilarelor, spuse tăios:

— Cian Kai-și pe 9!

Am auzit o doamnă spunînd destul de tare:

Scanned with OKEN Scanner

– Asta-i mizã? Colierul meu face mai mult!

Un alt jucător spuse scurt:

– S.E.A.T.O. pe 5!

– Pactul Atlantic! – adăugă cu importanță un al treilea, de o paloare cadaverică și cu urechi de aceeași culoare.

– Atlantida pe 3 – am spus și eu.

Îmi sfidam norocul. Și iarăși se opri bila pe 3.

Crupierul anunță:

– Jocul se suspendă. Cei care au pierdut sînt rugați să scrie polițele pe numele dumnealui. Cum vă numiți?

– Joe Jupiter Iovis.

O doamnă cu decolteul pudrat exclamă din tot pieptul:

– Slavă domnului că toate acestea au rămas în mîini americane!

Le-am făcut o plecăciune și i-am părăsit, urmărit de privirile invidioase ale chibiților și ale jucătorilor ce-și mușcau buzele de necaz.

În celălalt salon se dansa o gavotă în stil hot. Priveliștea era atît de interesantă, încît îmi dădeam seama clar că mă distrez. Deodată, într-un grup ce sta pe margine, am descoperit o domnișoară cu ochelari care făcea o notă discordantă în această adunare. M-am îndreptat spre ea cu pasul sigur al omului care are un sfert din bogăția globului în buzunarul de la frac.

M-am înclinat:

– Dansați?

Domnișoara încuviință și, scuzîndu-se printr-un gest față de cei-lalți, mă urmă în mijlocul dansatorilor care păreau o adunare de acționari cărora li se anunțase că toate hîrtiile pe care le stăpîneau nu mai aveau de acum încolo decît o singură întrebuințare. Eu însă nu m-am lansat în stilul general nervos și dezordonat. Eram doar un om bogat, puteam să dansez liniștit.

– Domnișoară, îmi permiteți să vă spun pe nume? – am întrebat politicos.

– N-am prejudecăți. Îmi puteți spune și pe nume.

Vorbea energic și fără prejudecăți.

– Și cum vă numiți?

– Nadine.

– Frumos nume.

– Un nume ca oricare altul.

Scanned with OKEN Scanner

– Dar dumneavoastră nu sînteţi ca oricare alta.

– Adevărat. Am minus opt dioptrii cu astigmatism.

– N-aţi vrea să vă scoateţi ochelarii?

– Riscaţi mult, domnule.

– Ce?

– Să mă îndrăgostesc de dumneavoastră.

– O, atunci nu insist.

Un timp am dansat fără să mai vorbim. Cred că dansa pentru prima oară. Mă călca mereu pe acelaşi pantof.

– Şi acolo cu ce vă ocupaţi? – am întrebat-o, făcînd un gest cu capul în direcţia în care-mi imaginam New York-ul.

– Eram statisticiană.

– Ce-aţi calculat?

– Am stabilit, cu o precizie de zece zecimale, că în America în fiecare zece secunde un băiat sărută o fată. La fiecare douăzeci de secunde are loc un scandal conjugal. La fiecare treizeci de secunde se comite un viol. La fiecare patruzeci de secunde o sinucidere din dragoste, iar la fiecare cincizeci de secunde...

– ...este călcat un dansator pe pantof.

Partenera oftă.

– Calculele acestea mi-au luat zece ani din viaţă.

– Păcat că nu v-au rămas măcar zece secunde libere...

Roşi. Roşise atît de neîndemînatic, încît am înţeles că i se întîmpla pentru întîia oară.

– Şi cum de aţi nimerit aici?

– Sînteţi primul care-mi puneţi o astfel de întrebare. Fata mă privi cu ochii mari, miopi. Drept să spun, nici eu nu-mi explic. Cred că e o confuzie. Mă cheamă Nadine Rockefeller. Cînd o să se afle că sînt o impostoare, cred că totul se va sfîrşi trist.

Aşadar, nu eram singura victimă a unei confuzii. Am întrebat-o:

– Sînteţi pesimistă?

– O fată cu ochelari în America nu poate fi optimistă.

– Dar ce poate fi?

– Matematiciană sau, pur şi simplu, mioapă.

Nu era proastă. Părea chiar drăguţă.

Deodată totul se opri: muzica pe podiumul ei, dansatorii pe parchet, Nadine pe pantoful meu. Peste respiraţiile tuturor, cineva arun-

Scanned with OKEN Scanner

case un apostrof. În pragul uşii salonului cel mare stătea nemişcată stafia.

Capitolul XXXIX

Stafia = Meb. Faţă în faţă. O veste uluitoare. Criză. Mister Tymm în persoană. Templul artelor moderne.

Stafia rămase nemişcată. Prin deschizătura linţoliului ei alb priveau doi ochi negri, strălucitori. O clipă doar. Apoi stafia făcu un salt, de parcă era de cauciuc, şi dispăru. Oaspeţii începură să se retragă. Oricît de ospitalieră ar fi o stafie, trebuie să recunoşti că a-o vedea, ca să zic aşa, în carne şi oase, îţi cam strică dispoziţia.

Reîntors în camera mea am început s-o măsor în lung şi în lat. Acum mă încredinţasem cu ochii mei că „stafia" nu era altul decît uriaşul care mă adusese cu elicopterul la castel. Iată deci că Meb, despre care Sinclair afirma că ar fi comis spargerea la clinică, apărea în arenă şi sub giulgiu de stafie! Şi cînd mă gîndeam că sub acest veşmînt alb e într-adevăr posibil să fie personajul din fotografia lui Robertson, mă treceau toate răcorile. Nu puteam să accept această posibilitate pur şi simplu fantastică. Trebuia să mă conving. Dar cum? Căutînd rezolvarea acestei probleme, am adormit fără să-mi dau seama.

Cînd m-am deşteptat era încă întuneric beznă. Pesemne că nu dormisem prea mult. La căpătîiul patului am deslușit o pată albicioasă şi două puncte fosforescente. Nu încăpea nici o îndoială: dacă nu visam, în faţa mea se afla stafia.

Aşadar, iată-ne faţă-n faţă! Eram convins că n-o să mai am prilejul să povestesc cuiva această întîmplare. Şi totuşi, mă domina o nemaipomenită curiozitate. Voi reuşi oare să dezleg misterul fotografiei pe care pusesem mîna la Clubul piraţilor pensionari?! Îmi simţeam nervii încordaţi ca sarturile unei corăbii ale cărei pînze rezistă cu greu furiei

Scanned with OKEN Scanner

uraganului.

Din întuneric izvorî pe neașteptate o voce melodioasă ce suna puțin înăbușit. Același timbru ciudat, inuman, pe care-l auzisem și cu prilejul primei noastre întîlniri, în Harlem.

— Calmați-vă. Încă puțin și creierul dumneavoastră ar putea să aprindă un bec electric.

N-am prea înțeles sensul acestei fraze. Totuși m-am liniștit. Nu părea să aibă intenții agresive. Și, în orice caz, simplul fapt că vorbea mă liniștea. Socoteam că trebuie să continui discuția.

— Preferați întunericul?

— Pentru mine întunericul este o convenție. În orice caz e foarte util. Stafiile nu circulă decît noaptea — rosti el, de parcă ar fi citit o explicație dintr-o enciclopedie.

M-am ridicat în capul oaselor. De undeva se strecură un curent de aer rece. Am tușit.

— Tuse tabagică. Reduceți fumatul. Aer curat — mă sfătui vizitatorul nocturn.

— E prea amabil din partea dumneavoastră că vă îngrijiți de sănătatea mea.

— Amabil?

Oscila nehotărît pe picioarele-i larg depărtate. Părea nedumerit. Pe mine mă rodea aceeași întrebare, în ciuda evidenței.

— Dacă nu mă înșel, am onoarea cu mister Meb?

— Meb... Meb... — confirmă el.

— De ce mi-ați fixat întîlnirea în Harlem?

Răspunsul veni prompt:

— Acolo costumul meu nu supără poliția. Îmi place să lucrez cu cel mai mare coeficient de siguranță. Hazardul a făcut să mă întîlnesc cu confrații cafenii. Nu era nimic antecalculat.

Am continuat ofensiva.

— Ce legătură e între dumneavoastră și mister Tymm?

— Legături de afaceri. Mister Tymm este posesorul unui mare număr de acțiuni din industria armamentului. Le are însă ascunse undeva, în zidurile acestui castel.

— Vreți să le cumpărați?

— Bătrînul nu le vinde. I-am trimis 12 oferte. A refuzat. Trăiește din renta lor. Trebuie să i le iau.

Scanned with OKEN Scanner

Rostise ultima propoziţiune cu o anumită ferocitate caracteristică oamenilor de afaceri.

– Şi pe mine de ce m-aţi invitat aici, mister Meb?

– Nu v-aş fi deranjat pentru o operaţie banală. Pentru a găsi însă tezaurul lui Tymm nu puteam lucra cu subalternii. Aici trebuie să acţioneze creierul şefului.

– Şi dacă refuz?

Meb rămase o clipă privind în gol.

– Refuz?

Părea să nu înţeleagă de ce refuz. Brusc se însufleţi.

– Da. S-au schimbat datele problemei. Sînteţi celebru. Acum sînteţi şi bogat. Foarte bogat.

Pentru o clipă, nu ştiam la ce se referă. Dar Meb parcă îmi ghicise gîndul.

– Aţi cîştigat la ruletă o avere incomensurabilă.

Eu aproape uitasem. Meb se concentră o clipă şi silabisi:

– 27 632 541 000 dolari aur.

Am fluierat admirativ. Calcula cu o uşurinţă remarcabilă: avea cap de matematician, nu glumă! Şi, spre mirarea mea, Meb fluieră şi el. Am început să rîd:

– Fluieraţi a pagubă?

Meb mai fluieră o dată, dar nu rîse. Poate nu ştia ce-i paguba, sau îi lipsea simţul umorului. Brusc fu apucat de un fel de nelinişte interioară. Ochii îi deveniră parcă mai fosforescenţi.

– Vă ofer această sumă. Cedaţi-mi proprietăţile de care dispuneţi în momentul de faţă.

L-am privit uluit. Ori era maniac, ori lucrurile stăteau mult mai prost. Oferta mi se păru de domeniul anecdotei.

– Ce să fac cu banii? – l-am întrebat, negăsind altceva mai bun.

– Să-i investiţi în uzinele mele, în fabricile mele, în rafinăriile mele. Veţi deveni şi mai bogat. Şi mai celebru.

– Mai bogat decît sînt? La ce bun? Cît despre celebritate, sînt sătul de ea.

– Veţi deveni asociatul meu. Toţi cei pe care i-am adus aici au acceptat oferta mea. Cine nu e cu mine e contra mea. Şi cine e contra mea va fi distrus, ruinat! Kallup a încercat să reziste. Astăzi, Kallup e un cadavru. Un cadavru financiar.

Scanned with OKEN Scanner

M-am cutremurat. În clipa aceea, aidoma unei flăcări de magneziu ce izbucneşte în întuneric, mă fulgeră un gînd. Iată cea de a treia identitate a lui Meb: *mister X* ! În faţa mea se afla cel mai mare financiar al Statelor Unite, cel pe care „Wall-Street-Journal" îl numise „creierul superior, superlativul absolut al marilor combinaţii speculative, geniul suprem al bursei tuturor timpurilor".

Meb îşi continuă argumentarea. Glasul îi suna din ce în ce mai distorsionat:

— Acceptaţi! Într-un an de zile voi poseda un capital egal cu 10^{20}. În cinci ani, capitalul se va tripla. Începu să gîfîie. În zece ani, zece la puterea... la puterea... zece ori zece... ori... zece ori zece... — o scurtă pauză, o nouă tresărire şi urmă, fără noimă : ...ori... ori... zori, nori, sori, dori, pori, mori... Se opri şi repetă: Mori! Mori!

Se clătină şi duse lent mîinile la cap. Apoi făcu un salt uriaş prin încăpere. Răsturnă masa. Apucă scaunele şi le frînse ca pe nişte scobitori.

— Aur... aur... aur...

Rostea cu greu cuvintele care semănau acum cu geamătul de durere al unui halucinat care are viziunea unei grote pline de comori.

Mă aşteptam ca în dezlănţuirea aceea de forţă să mă desfacă şi pe mine în părţile componente, aşa cum păţise bietul portar de la grădina zoologică. Eram paralizat de spaimă. Cu atît mai mult cu cît criza aceasta inexplicabilă izbucnise înainte de a-i confirma lui Meb acceptarea ofertei pe care mi-o făcuse.

Dar lucrul de care mă temeam nu se întîmplă. Meb scoase cîteva sunete guturale, după care dispăru prin deschizătura largă a căminului, pe unde probabil venise.

Eram între ciocan şi nicovală. Aici, între zidurile castelului, Meb. Dincolo de ele, comisarul Bludy cu „recunoaşterea crimelor mele" în buzunar. Puteam să lupt împotriva lor? Trebuia.

Multă vreme nu mi-am putut reveni după cele întîmplate. Am adormit abia spre dimineaţă, scufundîndu-mă într-un somn frămîntat de coşmaruri.

...A doua zi de dimineaţă, tocmai îmi terminasem toaleta cînd mi se anunţă o vizită. Era mister Tymm în persoană.

Persoana sa era înaltă şi slabă, cu un nas proeminent şi o bărbie încovoiată, ce tindea să realizeze joncţiunea cu nasul, trecînd peste autoritatea gurii cu buze subţiri şi palide.

Scanned with OKEN Scanner

— Sînt încîntat să vă cunosc personal — mi se adresă el cu o politeţă desăvîrşită.

— Iar pentru mine — am replicat — este o adevărată fericire să vă pot mulţumi pentru această nesperată ospitalitate.

Afirmaţia mea sinceră părea să-l bucure foarte mult.

— Mister Iovis, trebuie să vă mărturisesc că fericirea este de partea mea, întrucît vă număr printre oaspeţii mei de onoare. Am venit la dumneavoastră, mister Iovis...

— Puteţi să-mi spuneţi simplu: Joe — l-am invitat eu, bucuros că Tymm nu apucase să afle cealaltă identitate a mea. Între noi, cei de acelaşi rang — am continuat — n-ar avea nici un rost formalismul acesta.

— Dragă Joe, eşti un tip grozav, un adevărat american sută la sută. Te rog să-mi spui şi mie pe numele mic — şi mi-l silabisi cu deosebită satisfacţie: Peerykroogleesnaksgoward.

Am regretat pe loc familiarismul excesiv la care mă dedasem.

— Aşadar, dragă Joe, te rog să mă însoţeşti. Vreau să-ţi arăt cîteva lucruri cu care mă mîndresc şi care cred că te vor interesa.

— Cu plăcere.

Am pornit împreună de-a lungul nesfîrşitelor coridoare. În cele din urmă am ajuns într-o aripă a castelului. Cu atîtea aripi, n-ar fi fost de mirare ca ,într-o bună zi, clădirea să-şi ia zborul.

— Aici este sanctuarul ideilor şi al artei. Să nu-ţi închipui că la mine este doar un loc de permanentă petrecere. Dimpotrivă, adevăratul brain—trust[1] al Americii s-a mutat în castelul meu. Minţile cele mai de elită au aici condiţiile cele mai bune pentru a asigura ţării noastre supremaţia în artă, literatură şi filozofie. De lucrul acesta te vei convinge imediat. Să începem cu literatura. De acord?

— Cum doreşti, dragă... Voiam să-i spun pe numele mic, dar m-am mărginit doar să schiţez printr-un zîmbet intenţia mea.

Ne-am oprit aşadar în faţa unei uşi pe care scria: „DRAMATURGIA MODERNĂ". Mister Tymm deschise uşa şi mă pofti într-o încăpere amenajată ca o mică sală de teatru.

— Dă-mi voie să ţi-l prezint pe eminentul om de teatru, teoretician şi critic, Amadeus Stafford King.

Cel care se arătă vădit încîntat de cunoştinţă era un bărbat trecut

1 Trustul creierului. (n.a.)

de patruzeci de ani, purtînd ochelari cu lentile groase, fumurii.

— Dragă Am, vrei să-i explici prietenului nostru teoria ta asupra teatrului modern?

Mister Amadeus aştepta de mult prilejul să se năpustească asupra cuiva dispus să-l asculte. Înţelegînd că n-am să scap prea curînd de aici, m-am aşezat. Criticul, teoreticianul şi omul de teatru începură să se plimbe prin faţa mea, întruniţi în una şi aceeaşi persoană. Cu mîinile la spate şi arborînd o figură inspirată, mister Amadeus mi se adresă:

— Domnilor, vă voi lămuri în puţine cuvinte rodul gîndirii mele de peste două săptămîni, care se concretizează în cea mai nouă, ultimă şi fără ripostă teorie dramatică, singura care corespunde pe deplin şi în toate elementele sale componente societăţii noastre contemporane, reliefînd chintesenţa permanent umană şi adecvat transfigurată a omului epocii celei mai integral realizate sub coordonatele social-psihologice transcedentale ale civilizaţiei oglindită în realitatea figurativ-imaginară a mijloacelor dramatice folosite pentru investigarea acelor datumuri ale sufletului omenesc care pot fi şi trebuie să fie arătate pe scenă.

Amadeus se opri, şi eu mi-am tras răsuflarea. Apoi el trecu la propoziţiunea a doua:

— Civilizaţia noastră a devenit în mod absolut şi inexorabil impersonală pentru că nu există sector al vieţii sociale care să nu ia parte la procesele adînci şi permanente pe care le trăieşte societatea în totalitatea ei întreagă, ceea ce face ca noul curent al cărui ctitor sînt să se numească impersonalismul. Aşadar, ce este *impersonalismul* ? Este clar pentru oricine că tehnica şi ritmul nostru de viaţă, precum şi celelalte, despersonalizează, impersonalizează omul societăţii noastre. În America noastră înfloreşte astăzi epoca personalităţii standard, epoca producerii pe bandă rulantă a caracterelor, temperamentelor, a psihologiei şi aspiraţiilor. Iată, să luăm un exemplu: să secţionăm, de pildă, mintal, Royal Building-ul la orice oră din zi doriţi dumneavoastră. În fiecare apartament trăieşte o familie în care fiecare membru se crede o entitate distinctă şi profund deosebită de ceilalţi. Eroare! Profundă eroare! Făcînd secţiunea propusă, vedem că în apartamente identice se mişcă, asemeni unor figuri mişcate prin translaţie, personaje identice. Aceleaşi preocupări, acelaşi mod de viaţă. Cum înţeleg eu acest lucru văzut pe scenă? Primul principiu: jos conflictul. Într-o lume populată cu acelaşi tip, tras la şapirograf în milioane de exemplare, nu poate exista conflict. Este clar că nu poţi fi în conflict cu

Scanned with OKEN Scanner

tine însuți. De aceea, dramaturgii pot să scrie piese cu un singur personaj care va expune într-un monolog tot ce are de spus. Desigur, poate fi folosit și dialogul, atunci cînd în acțiune intră și femeia. O singură femeie poate comunica mesajul tuturor femeilor, după cum bărbatul comunică tot ce au de spus bărbații. Oare nu în acest schimb de mesaje stă esența vieții? De lucrul acesta vă veți da seama mîine seară, cînd vă voi prezenta pe această scenă prima piesă impersonalistă scrisă de mine. Piesa se numește: „Atît".

Socotind că eram suficient informat asupra impersonalismului, m-am ridicat și am strîns mîna eminentului om de teatru, teoretician și critic.

— Nădăjduiesc să asist și eu la premiera piesei dumneavoastră.

— A, sînt convins că va face săli pline.

— Desigur. Și va fi aplaudată de un singur spectator.

— Nu vă înțeleg, domnule...

— Dar eu v-am înțeles perfect. Oare spectatorii nu sînt și ei impersonali ? Așa că un singur spectator poate aplauda în numele tuturor celorlalți. Și cred că — am spus înclinîndu-mă ceremonios — cel mai indicat este însuși autorul, fiindcă își cunoaște cel mai bine lucrarea și este cel mai impersonal față de propria-i operă.

Pe culoar, mister Tymm, care ascultase totul cu religiozitate, spuse oftînd:

— Ei, Joe, nu crezi că e genial?

— Da, cred. Un geniu dramatic — am spus și eu cu convingere.

— Și acum, hai să-ți arăt ceva excepțional. Ai auzit de olfactură?

— Olfactură? Nu, nu prea.

Tymm deschise o altă ușă și-mi spuse:

— Ai să te lămurești îndată.

Aici era un fel de laborator de chimie plin de retorte, borcane și eprubete, printre care alerga un omuleț agil, într-un halat alb. Pe chelia-i lucioasă erau întinse în rînduri riguros paralele șapte fire de păr alb.

— Ți-l prezint pe Mortimer Morrow — olfactmaestrul nostru. Mister Mortirmer, îți răpesc cîteva clipe prețioase...

— Cu plăcere, cu plăcere, cu nemărginită plăcere.

Eram dispus să i-o mărginesc.

Trebuia, deci, să înghit o nouă conferință, care nu se lăsă mult așteptată.

— Dragă domnule, după cum desigur ați observat, fiecărui simț

Scanned with OKEN Scanner

omenesc i se adresează una sau mai multe arte. Auzului i se adresează muzica. Văzului — pictura, sculptura şi multe altele. Gustului — arta culinară. De cele mai multe ori, artele se adresează mai multor simţuri concomitent. Dar mirosului, simţului olfactiv? De ce să fie văduvit acest simţ de o artă adevărată? Să facem o scurtă incursiune în istorie. După cum desigur aţi observat, vechii greci şi vechii romani apreciau mirosurile alese. Mai tîrziu, da, mai tîrziu, descoperirea Americii s-a datorat goanei după mirodenii. Parfumurile contribuie şi astăzi la crearea unor anume stări de spirit. Mirosurile plăcute creează euforii, cele neplăcute te indispun. Dar unde este arta? Complexul acela de mijloace care-ţi inculcă o trăire conformă cu intenţiile unui creator. Iată, acea artă pe care omenirea o aştepta de atîta vreme a luat naştere aici, în acest laborator. Ca şi muzica, ca şi baletul, olfactura are la bază un libret. Poate fi vorba de un libret de idei abstracte sau cu program. Pe baza libretului se creează compoziţia olfactivă. Iată, de pildă, simfonia a VI-a Pastorala de Beethoven, transcrisă pentru olfactură. Îmbrăcaţi, vă rog, această mască.

Mister Mortimer îmi întinse o mască asemănătoare celor antigaz. Apoi luă un tub de cauciuc, îl prinse la un capăt de mască, iar celălalt îl fixă la un aparat complicat cu tot felul de ţevi şi baloane. El personal se aşeză în faţa unei claviaturi şi, urmărind o partitură, anunţă:

— Andante respirabile.

Am simţit întîi vag, apoi din ce în ce mai pregnant, mirosul cîmpului înflorit. Treptat, mirosul cîmpului se stinse şi în locul lui îmi aburi nările mirosul pădurii. Simţeam coaja verde a copacilor, ciupercile, frunzişul putred, ba chiar şi urma vînatului. Deodată o briză răcoroasă şi umedă îmi sugeră un început de ploaie. Apoi se făcu simţit mirosul specific al furtunii. Era atît de convingător încît am strănutat.

Mi-am scos masca şi mi-am suflat îndelung nasul.

— Te rog să mă ierţi, maestre, dar nu mai pot continua. Am căpătat guturai.

Maestrul mă privi cu regret.

— Păcat. Voiam, în supliment, să execut o compoziţie proprie. O messa religioasă, intitulată „Cina cea de taină". Libretul este luat din Noul Testament, şi compoziţia îţi comunică exact ce-au mîncat Isus şi cei doisprezece apostoli.

— Din nefericire, însă, sînt un afon olfactic. Am o deviaţie de sept care mă împiedică să înţeleg prea bine arta dumneavoastră.

Scanned with OKEN Scanner

Mortimer ridică neputincios din umeri și adăugă gînditor:

— Orice artă nouă își creează drum cu greu. Noroc că se mai găsesc oameni ca mister Tymm.

Mister Tymm își mîngîie proeminentul său nas, atît de dotat pentru această nouă artă. Cînd am ieșit, Tymm îmi spuse entuziasmat:

— Ei, ce spui? Nu-i așa că-i genial?

— Într-adevăr. Un geniu olfactiv.

Am vizitat apoi în treacăt secția de muzică, unde cîțiva compozitori scriau un concert pentru cutii de conserve, cîine-lup și orchestră. La secția de sculptură și pictură am admirat îndelung un bust al lui mister Tymm, sculptat în brînză de Olanda. Se vedea chiar o influență a școlii olandeze. Cît despre tablouri, acestea erau rodul gîndirii creatoare a unui pictor care, de la cinci metri, arunca în pînza de pe șevalet cu ouă de prepeliță.

Am zăbovit mai mult la secția „modernizarea vechilor subiecte". Pornind de la ideea că americanul modern ar fi incapabil să înțeleagă subiectul unei opere în forma ei clasică, subiectele erau puțin adaptate, astfel că totul devenea limpede și interesant. Iată, de pildă, subiectul filmului „Romeo și Julieta et Comp." cu mici modernizări:

Romeo este un reputat boxer, categoria cocoș, care o iubește pe Julieta. Aceasta este dansatoare de cabaret cu un corp bine făcut și tunsă italienește. Din nefericire, Bill Montague, managerul lui Romeo, se opune unei căsătorii care ar pune capăt glorioasei cariere a nu mai puțin gloriosului boxer. Intervine un alt individ josnic, Sam Capulet, corsican de origine, care o răpește pe Julieta, cu intenția de a o vinde în condiții avantajoase unui negustător brazilian de cafea și carne vie. Atunci Romeo urzește un plan foarte îndrăzneț. Plătind o sumă piperată gangsterului Lawrence — poreclit Pastorul, pentru obiceiul său de a rosti „Tatăl nostru" înainte de a-și jefui victimele — acesta urmează să o răpească pe Julieta, iar Romeo să se căsătorească într-ascuns cu ea, de față fiind doar cele două-trei sute de prieteni intimi și clienți obișnuiți ai cabaretului. Din nefericire, planul eșuează lamentabil, pentru că lui Lawrence i se oferise între timp o altă afacere mai bănoasă, cu o contrabandă de spirt. Julieta este vîndută și cumpărată. Capulet încasează banii, dar îi pierde; parte la cărți, parte în metrou. Cu inima frîntă de durere, Romeo urcă pentru ultima dată pe ring și este făcut k.o. de un uriaș care boxează neregulamentar. Ultima replică, care va zgudui

Scanned with OKEN Scanner

publicul va fi: „A fi sau a nu fi, iată întrebarea."

În această formă, după părerea lui mister Tymm, oricărui spectator îi devenea memorabilă opera lui Shakespeare.

Credinciosul meu stomac îmi dete de ştire că se făcuse ora prînzului, aşa că, luîndu-mi rămas bun de la mister Tymm şi genialii săi colaboratori, m-am retras în camera mea unde, într-adevăr, mă aştepta un copios dejun.

Capitolul XL

Evadarea. Luminişul celor „40 de hoţi". Prezenţa de spirit şi un telefon la pompieri. Pînda. Urmărirea cu maşini. Înjurături în interes de serviciu.

În aceeaşi noapte, legîndu-l burduf pe lacheul surdo-mut şi închizîndu-l în baie, am reuşit să evadez din cameră.

Cunoşteam acum îndeajuns topografia locului, aşa că m-am furişat nestingherit în turn. Aici, cu ajutorul unei furculiţe de fier, pregătită din vreme, am forţat broasca şi am deschis încet poarta căreia, pentru a nu face zgomot, îi unsesem în prealabil bine balamalele cu uleiul de salată economisit de la prînzuri.

Din fericire, pe terasa-aerodrom nu era nimeni. Doar elicopterul care, judecînd după faptul că elicele erau întinse, aştepta gata de drum. M-am furişat înăuntru şi m-am ascuns în cabina bagajelor. După cîtva timp am auzit un pas uşor. Cineva urca scăriţa metalică. Apoi un clinchet sec şi uşa se închise. Motorul porni şi peste cîteva minute m-am simţit legănat în gol. Prin ferestruica minusculă am zărit profilată pe cerul senin silueta neagră şi masivă a ciudatului castel englez emigrat în Statele Unite ale Americii.

Scanned with OKEN Scanner

După o oră de zbor, elicopterul ateriză. Portiera se deschise şi acel cineva, a cărui fizionomie mi-o închipuiam foarte bine, coborî. După foşnetul crengilor care loveau fuselajul metalic, am dedus că pasagerul îşi camufla cu grijă mijlocul de locomoţie. Apoi am auzit un motor de automobil care porneşte şi peste puţin timp se făcu din nou linişte. Abia atunci, ferindu-mă să fac zgomot, am ieşit din ascunzătoarea mea. Dar n-am făcut nici zece paşi cînd un puternic huruit de camioane îmi ajunse la ureche. M-am căţărat repede într-un copac. Farurile puternice a cinci camioane inundară luminişul. Din cabină săriră afară o mulţime de oameni care se mişcau cu repeziciune, fără să facă cel mai mic zgomot. Începură să descarce camioanele şi să le transporte conţinutul în elicopter. Erau tot felul de lăzi şi butoaie şi am înţeles că sînt alimente care-şi vor găsi tragicul sfîrşit în pîntecele acelea încăpătoare ale înaltei societăţi găzduite în castel.

La un moment dat, unul dintre oameni se apropie de farul unui camion şi se aplecă să-şi consulte ceasul. Am tresărit surprins. Omul nu era altul decît *colecţionarul de artă* Mike Smith. Adică unul din cei cinci. Aşadar, asociaţia Smith, „oamenii tăi", cum îmi scrisese Meb, era amestecată şi aici. Cu glas scăzut, cel de jos ordonă:

— La ora patru fix, transportul al doilea trebuie să fie expediat.

Treaba se termină în mai puţin de zece minute. Camioanele îşi porniră motoarele şi se puseră în mişcare pe rînd. Părăsind luminişul, apucau direcţii diferite. Cînd ultimul camion trecu pe sub creanga pe care mă aflam, am sărit fără zgomot pe prelata întinsă ca un cearşaf pentru salvarea copiilor dintr-un imobil incendiat. Dacă aveam norocul să nu fiu văzut, ajungeam în oraş cruţîndu-mi picioarele, neobişnuite cu marşuri prea lungi. Am rămas deci întins pe prelată pînă la intrarea în oraş, unde, la primul stop, am coborît nestingherit, fără să fiu observat de cei din cabină.

Pînă la orele patru rămăseseră vreo două ore. Trebuia să acţionez cu cea mai mare repeziciune. O asemenea ocazie nu trebuia ratată. Neavînd fise, am spart geamul unui telefon pentru incendii:

— Allo, pompierii! Allo, pompierii! Anunţaţi imediat poliţia că Mike Smith va fi la ora patru fix în pădurea Stormflat, la patru kilometri de şoseaua naţională.

Ştiam bine că, în desperarea în care ajunseseră, autorităţile ar fi acceptat şi riscul unei farse, nădăjduind totuşi că o dată şi o dată tot vor pune capăt acestei situaţii umilitoare şi exasperante. (Cum am aflat mai

Scanned with OKEN Scanner

tîrziu, între timp fuseseră destituiți patru directori generali ai poliției, bănuiți că ar fi fost mituiți de gangsteri.) Mie îmi rezervasem rolul cel mai greu: să încerc să-l capturez pe *mister X*.

Am închiriat o rablă de mașină lăsînd amanet ceasul, și m-am întors la km 132. Am ascuns-o la o oarecare depărtare, în spatele unui canton rutier, și am început să aștept.

N-a durat prea mult. Pe șosea își făceau apariția motociclete și un lung șir de mașini blindate care trecură într-o goană halucinantă spre punctul indicat de mine. Ultimele două mașini și patru motociclete rămă-seseră pe șosea. Polițiștii înarmați se culcară prin șanțuri, ocupînd locuri strategice față de toate direcțiile. La patru fără douăzeci și cinci, la orizont apăru primul camion. Gonea cu farurile stinse. Polițiștii îl lăsară să treacă. După două minute apăru al doilea camion. După alte două minute, al treilea. Apoi al patrulea și al cincilea. Toate trecură nestingherite, apucînd pe drumul de țară ce ducea la Stormflat.

Stam ascuns în bălăriile cîmpului, numărînd minutele în gînd. La patru fix (știam cît sînt de punctuali) se auzi de departe o rafală prelungă de mitralieră. Am respirat ușurat.

Lupta din pădure dură mai bine de o jumătate de oră, după aprecierile mele. Apoi se făcu din nou liniște. Apoi, un zgomot de motoare îmi vesti apropierea unui convoi de mașini. Erau mașinile poliției, ce se înapoiau din Stormflat. Între ele, escortate de motocicliști și avînd pe scară cîte un polițist cu pistol în mînă, mergeau camioanele bandiților. Convoiul se îndreptă spre oraș. Am respirat în voie și mi-am spus; aproape cu voce tare:

— De data aceasta, bătrîne, ai redevenit Mike Smith, referent de reclame pentru conservele de vită „Sweat Cow". Cît e de greu în America să fii tu însuți!

Dar treaba nu se terminase. O mașină a poliției rămăsese pe șosea. Din ea coborîră patru oameni. Unul dintre ei împărți cîteva ordine scurte. Voiau, așadar, să pună mîna și pe pilotul elicopterului. Cu atît mai bine! Asta voiam și eu.

Începuse să se lumineze de ziuă și pe șosea apărură primele mașini vestind începutul circulației de peste zi. Doi polițiști le opreau, cerînd actele celor dinăuntru. Din ascunzișul meu scrutam orizontul sperînd să recunosc mica mașină de curse. Și, într-adevăr, aceasta își făcu apariția. La volan am zărit o formă albă. Am recunoscut gluga k.k.k. Se vede însă că

Scanned with OKEN Scanner

ideea de a se legitima polițiștilor nu-i surîdea șoferului. Acesta frînă la vreo 200 de metri de pichetul poliției și întoarse mașina cu îndemînare și repeziciune. Înțelegînd despre ce este vorba, restul polițiștilor care pînă atunci se camuflaseră prin diferite locuri, săriră din ascunzișuri, își porniră motocicletele și se luară pe urmele mașinii de curse care gonea cu o viteză fantastică.

Mi-am scos și eu mașina și am pornit pe urmele lor. A fost, într-adevăr, o cursă memorabilă.

Curbele erau luate în plină viteză, roțile zburau prin aer, sirenele fluierau sinistru. Polițiștii mai trăgeau din cînd în cînd, sperînd să nimerească vreun cauciuc sau rezervorul de benzină. Dar nu atinseră decît cauciucul de rezervă. În oraș urmărirea deveni mai anevoioasă. Fugarul se strecura pe după tot felul de colțuri, trecea grosolan peste stopuri, se urca pe trotuare, cînd n-avea loc pe partea carosabilă, stîrnind peste tot indignare, panică și praf.

Polițiștii nu mai puteau să tragă. Riscau să nimerească totuși pe cineva. Iar eu mă țineam după ei cum puteam.

Într-un tîrziu, cotind într-o nouă stradă, a trebuit să frînez brusc. Convoiul poliției se oprise și toți polițiștii, cu armele în mînă, se îngrămădeau în jurul mașinii pe care o urmăriseră. Am parcat la o oarecare distanță de mașina de curse. Polițiștii înjurau cu pricepere în interes de serviciu. La volan găsiseră doar gluga și pelerina k.k.k. Mașina era oprită lîngă un zid înalt. Ceva mai încolo era o poartă de fier, deasupra căreia atîrna o placă metalică cu inscripția:

**„PARCUL ZOOLOGIC
AL ORAȘULUI NEW YORK“**

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XLI

Ediție specială. O senzațională senzație! Cei 5 Smith și povestea lor. Ura! Pot să mă întorc acasă. Prietenul la nevoie se cunoaște. Mă însor.

A doua zi, senzația explodă cu forța unei bombe atomice. Toate ziarele purtau manșete uriașe: „Maimuța-gangster!", „Șeful celei mai periculoase bande de gangsteri, o maimuță!", „O maimuță deghizată într-o glugă k.k.k. operează în plină zi!", și altele asemănătoare. Ziarele scoaseră mai multe ediții care se epuizară imediat. Se realizară tirajele cele mai mari din ultimii 50 de ani. În reportajele publicate se arăta că specialiștii poliției stabiliseră în mod incontestabil că șoferul mașinii de curse cu numărul W.O.47832 nu era un om. În fotografiile publicate se puteau vedea, în afară de mașină, cele trei fire de păr roșcat, mărite de 270 de ori, care aparțineau unei maimuțe din familia antropoidelor. Odorometre speciale, precum și probele cu câini arătaseră că pernele mașinii erau impregnate cu mirosul specific al animalului. Au fost găsite și mănușile pe care le folosea șoferul. Partea lor interioară indica existența unor gheare puternice. Mănușile mărturiseau poziția deformată a degetului mare. De asemenea, urmele lăsate de ghetele șoferului pe pedalele frînei și ambreiajului vorbeau de o anumită poziție a picioarelor, care ar fi fost mai curînd ale unei maimuțe decît ale unui om.

Marea întrebare care preocupase săptămîni de-a rîndul opinia publică — cine este misteriosul *mister X* ? — trecu, pentru moment, pe planul al doilea.

O comisie juridică special alcătuită se întrunise într-o ședință extraordinară pentru a dezbate problema: în baza cărei legi poate fi arestată o maimuță? Și se hotărîse pregătirea unei legi speciale, anexă la codul penal, care stabilea atît procedura juridică, precum și pedepsele ce se vor aplica maimuțelor criminale. În felul acesta nu va fi încălcată democrația și principiul inviolabilității persoanei, fie și persoana unei

Scanned with OKEN Scanner

maimuțe.

Naturaliștii, zoologii, antropologii își spărgeau capul să stabilească cărei specii aparțineau cele trei fire de păr: urangutanilor, gibonilor, gorilelor sau cimpanzeilor?!

Un ziar lansă zvonul, ulterior dezmințit, că ar fi vorba de un om al zăpezilor. La New York nu mai ninsese de cel puțin trei ani.

Cît despre poliție, aceasta patrula neputincioasă în jurul și în interiorul grădinii zoologice, neștiind ce să facă. Să interogheze cele șaizeci de familii de cimpanzei, să aresteze cei 87 de giboni sau să pună sub urmărire pe toți urangutanii și toate gorilele? Dar poliția mai avea de dezlegat și alte mistere: care este destinația mărfurilor jefuite de gangsteri? Unde urma să zboare elicopterul? Dacă la toate acestea adăugăm că fuseseră capturați trei Mike Smith identici și, folosindu-se de toate mijloacele de investigație, mai fuseseră găsiți doi cetățeni onorabili, cunoscuți colecționari de artă, care se numeau de asemenea Mike Smith și semănau leit cu cei trei arestați, înțelegem că maimuța apărea mai mult ca o diversiune ilariantă care, dacă nu va fi imediat confirmată, va face de pomină faima poliției.

De data aceasta, *adevăratul* Mike Smith fusese prins asupra faptului. Și nu unul, ci trei. Dar ceilalți doi?

În privința aceasta însă m-am liniștit. Chiar a doua zi presa a publicat pe larg mărturisirea celor cinci Smith, din care reproduc esențialul:

Au fost odată doi frați gemeni: Mike și Steve Smith. Amîndoi se ocupau cu vînzări de tablouri falsificate și avuseseră de mai multe ori de-a face cu poliția. Dar iată că Steve întreprinde o călătorie și avionul în care se găsea se prăbușește deasupra Munților Stîncoși. Echipele de salvare stabilesc moartea tuturor celor aflați la bord. Dar Steve, grav rănit, este salvat de un indian, vînător de capre negre. Avînd leziuni interne, Steve zace multă vreme undeva, între viață și moarte, îngrijit cu ierburi de către indieni. În cele din urmă, ierburile biruiră. Steve se pune pe picioare. Mai petrece apoi, dintr-un interes pur documentar, aproape un an în mijlocul indienilor. Și într-o bună zi îi părăsește nemîngîiat, luînd ca amintire două rubine uriașe chiar din ochii lui Manitu — spirit binefăcător — și se reîntoarce la New York, la fratele său. O idee genială le vine celor doi. Existența unui alter-ego le oferă posibilitatea unor alibiuri sigure.

Scanned with OKEN Scanner

Loviturile pe care le întreprind sînt calculate cu precizie şi succesul este deplin. Lucrează în special în domeniul obiectelor de artă. Afacerile le merg din ce în ce mai bine. Atunci se gîndesc să lărgească sistemul. Reuşesc să mai descopere 3 inşi care să le semene. Doi dintre ei îşi fac chiar mici operaţii de modificare a nasului.

Odată cu apariţia lui mister X, cei cinci organizează o adevărată vînătoare ca să-l găsească pe cel mai bogat om al Americii. La un moment dat sînt gata să pună mîna pe el sub focul poliţiei. Dar acesta, deghizat în clanist, le scapă printre degete, căţărîndu-se „ca o maimuţă" pe scara de incendiu a unui zgîrie-nori. Cînd se aşteptau mai puţin, Meb le propune în scris colaborarea. Murder Trust-ul „Mike Smith" acceptă şi pactul e încheiat. Condiţiile ce li se ofereau erau dintre cele mai avantajoase. De aici încolo toate au mers ca pe apă.

Ziarele discutau pe larg toate aceste revelaţii cutremurătoare. Dar nicăieri n-am descoperit vreun cuvînt despre cel ce fusese arestat cîndva, purtînd pe umerii săi învinuirea de a fi comis tot ce făcuseră cu atîta abnegaţie cinci.

Din presă am desprins două concluzii de-a dreptul tragicomice. Gangsterii refuzau să creadă că şeful suprem era o maimuţă, fie ea şi cimpanzeu, iar poliţia refuza să creadă în versiunea pactului cu un magnat, fie el şi mister X.

Gangsterii credeau că sînt victimele obişnuitelor trădări. Poliţia credea că gangsterii încearcă să scape prin obişnuitele lor relaţii cu potentaţii finanţelor. Singurul om care se încredinţase pe deplin şi nemijlocit asupra multiplelor existenţe ale lui Meb eram eu.

Dar cine ar fi avut timp să mă creadă?! Pe ce dovezi puteam să-mi întemeiez afirmaţiile? La urma urmelor, bine că scăpasem viu şi nevătămat...

...Acum puteam să mă întorc liniştit acasă. Mister X era asediat de poliţie în parcul zoologic. Mike Smith, de la 1 la 5, erau găzduiţi la poliţie. De cine trebuia să mă mai tem? De nimeni!... În această apreciere însă mă înşelasem cumplit, lucru pe care aveam să-l aflu curînd.

Intrînd în holul blocului, l-am găsit pe bunul Samuel discutînd cu camerista de la parter. Subiectul era cel obişnuit:

— Cine şi-ar fi putut închipui că asasinul portarului de la parcul zoologic să fie o maimuţă ? — îşi frîngea mîinile portarul.

Scanned with OKEN Scanner

— Uite, eu, una, m-am gîndit. Să-mi crească un neg pe nas dacă te mint. Prea era din cale afară, domnule! O crimă, mai înțeleg... Cîteva gloanțe de revolver, un cuțit, o rangă, ceva, dar nici așa! Asta n-o putea face decît o maimuță! Nu scrie așa și în ziar?! Uite-aici: „...surprinsă de portar, maimuța l-a masacrat fără pic de milă."

— Și ce era de vină portarul? Nu-și făcea decît datoria. Portarul de-aia e portar, ca să vadă cine intră și cine iese...

Deodată, moș Samuel deschise ochii mari și rămase cu gura căscată.

— Mister Smith?! Dumneavoastră aici?

— Te miră? Mă credeai pe lumea cealaltă? Sau pensionar la Sing-Sing?

Rîserăm amîndoi.

Moș Samuel se opri și mă privi încurcat.

— V-a căutat...

— Te pomenești că iar comisarul Bludy?

— Mai rău. Proprietarul. Spunea că nu i-ați plătit chiria pe o lună de zile.

— Și?

— V-a scos lucrurile în stradă.

— Și n-au încurcat circulația?

— Le-am dus eu în magazie. Mă gîndeam că-i păcat să se prăpădească afară, în ploaie. Știți, a cam plouat pe-aici. Îmi spuneam că poate aveți ceva rude sau moștenitori.

— Mda, înseamnă că sus la mine locuiește altcineva acum?

— Da, altcineva. Un pianist. E cam surd, nu-i vorbă, dar cîntă frumos.

— Eh, ce să-i faci, poate-i mai bine așa. Atunci, cu bine, moș Samuel, și iartă-mă că nu pot să te cinstesc cu nimic, dar iar n-am cîștigat la loterie.

— Lăsați, mister Smith, ați fost întotdeauna cumsecade...

— Da, cînd aveam...

N-am mai urcat sus. Era de prisos să devin sentimental. M-am îndreptat spre ieșire.

— Mister Smith! — mă strigă Samuel. Știți, v-au adus Fordul acasă... Un polițai. De la obiectele găsite. E în garaj.

Vestea asta mă bucură cu adevărat. Johny, bunul meu Johny,

Scanned with OKEN Scanner

prietenul regăsit! Trebuia să-l vînd imediat, altfel n-aveam ce mînca la prînz. L-am plasat la un garaj pentru piese. Îmi dădură 100 de dolari pe el. Buni și ăștia. Ce adevărat era proverbul: „Prietenul la nevoie se cunoaște!"

Am mîncat în grabă la un restaurant de mîna a treia și am închiriat o cameră la un mic hotel cu prețuri modeste. Am făcut o baie și m-am culcat. De-abia acum resimțeam oboseala acestor zile cu întîmplări de necrezut.

M-am trezit pe la miezul nopții. O clipă am ascultat cu încordare. Nu se auzea pasul lacheului surdo-mut? Am zîmbit. Gata. Se terminase. Acum toate acestea erau de domeniul trecutului. M-am sculat, m-am îmbrăcat și am coborît în hol, la telefon.

Formînd numărul știut, așteptam răspunsul cu inima strînsă.

— Allo!

O trezisem din somn.

— Ingrid, tu ești?

Auzeam doar bine că e ea.

— Da' cine-i acolo?

— Eu, Mike.

Nu mai urmă nici un răspuns. Închisese telefonul. Își imaginase, pe bună dreptate, că e o farsă. Am sunat încă o dată.

— Allo, Ingrid... Nu te speria. Sînt eu, Mike. Nu închide telefonul.

Mi s-a părut o clipă că lăsase receptorul pe noptieră. Dar n-am dat atenție acestui amănunt.

— Ingrid, spune-mi, trebuie să știu acum: mă iubești? Iartă-mă, vezi ce prost sînt? Cum pot să-ți pun asemenea întrebări?! Îmi dau seama prin ce-ai trecut în tot timpul acesta. Dar acum toate s-au sfîrșit. Crede-mă, nu sînt nebun. Ingrid, ascultă-mă, să nu mai amînăm. Nu mai pot să aștept. Nu mai am răbdare. Vrei să fii nevasta mea? Taci? Ești emoționată? Dacă ai ști ce simt acum! De aceea îți vorbesc la telefon, altfel poate n-aș avea curajul... Spune: da. Te rog. Pe urmă îți explic eu totul. Adică, nu. Mai bine nu spune nimic. Deocamdată... Pe curînd. Pe foarte curînd!

Am agățat receptorul și am ieșit valvîrtej din hotel. Am fugit la Oficiul stării civile. Dar, închipuiți-vă, porcărie! Era închis. Și nu era nici două noaptea. Am început să colind pe la diferite parohii. M-aș fi mulțumit și cu o cununie religioasă. Dar nici serviciul divin nu funcționa la ora asta. Dumnezeu și funcționarii săi nu lucrau decît pînă la orele 8 seara. Destul că țineau deschis de sărbători! Totuși nu m-am lăsat. Am trezit cîțiva

Scanned with OKEN Scanner

pastori din somn. Le-am explicat că-i un caz urgent. Mi-au cerut însă o danie, pe care nu eram în stare s-o fac din bugetul de care dispuneam.

În cele din urmă, am dat peste unul din Armata Salvării care se învoi să execute misiunea pentru o soldă de 30 de dolari. Își îmbrăcă uniforma de căpitan, își luă toba și se declară gata să mă urmeze, după ce i-am plătit un aconto de 20 de dolari.

O bună bucată de drum am făcut-o cu metroul, apoi o jumătate de oră pe jos. Și iată-ne, în sfîrșit, la țintă. Am sunat. Am mai sunat o dată. Ușa se deschise și în cadrul ei apăru un bărbat chel în pijama. Era somnoros și-și trecea mereu mîna pe chelie pentru a-și aranja părul, într-un gest reflex rămas din tinerețe.

— Pe cine căutați? — ne întrebă.

— Desigur, nu pe dumneavoastră. Probabil am greșit etajul. Vă rog să mă...

— Cine e? — se auzi glasul ce-mi era binecunoscut.

Am înlemnit.

— Ingrid!

Ființa iubită venea spre ușă, aruncîndu-și din mers un halat peste cămașa de noapte.

— Aaa... ! Tu ești?! — căscă adorabil.

— Și ăsta cine e? — am întrebat eu sever, indicîndu-l pe celălalt.

— Logodnicul meu, domnul profesor Clark Clarence.

— Logodnicul?! atunci înseamnă că tot n-am venit degeaba!...

Și adresîndu-mă însoțitorului meu, am rostit marțial:

— Cunună-i! Eu voi fi martor!

Pastorul din A.S. începu slujba divină, bătînd cu putere în toba rituală sub privirile fericite ale logodnicilor. Toate ușile de pe etaj se deschiseră și zeci de capete apărură, curioase să vadă ce se petrece.

Căpitanul spuse solemn:

— Vă declar soț și soție în fața celui de sus și a oamenilor.

Vecinii de pe palier erau destul de indignați că fuseseră treziți la o asemenea oră. Cred că și cel de sus.

— Iar eu — am adăugat — vă felicit călduros și vă urez multă fericire în căsnicie și în cariera voastră istorică.

Voiam să le strîng mîna, după tradiție. Revenindu-și din stupoare, Ingrid îl apucă pe cel ce-i devenise soț și-l trase înăuntru. Apoi ușa se trînti cu zgomot. Rămăsesem cu mîna întinsă...

Scanned with OKEN Scanner

– Gata, s-a terminat – am spus căpitanului.

– Încă nu, domnule.

L-am privit întrebător.

– Mai aveți de achitat zece dolari.

I-am dat banii. Apoi ne-am despărțit. Căpitanul se urcă în lift.

Eu am coborît un etaj pe jos, apoi m-am oprit și m-am așezat pe scară. Un bec economic pîlpîia trist deasupra unei uși. Gîndurile mi se împrăștiară care încotro. Nu făceam nici un efort să le pun în ordine. Mi-am amintit fără să vreau de un tînăr care intrase nu demult într-o cafenea și se așezase la o măsuță lîngă fereastră. Păcat că la ora asta cafenelele sînt închise. Tînărul acela grozav ar mai fi băut o cafea. Era încă destul de tînăr, dar se grăbise să-și lase cîteva fire cărunte pe la tîmple. Acum avea mai multe. Așa mi-am amintit de o delicioasă cremă de ciocolată revărsată peste tortul de Anul nou. Ingrid. Mda, păcat că nu m-ai înțeles... Sau, știu eu, poate eu nu te-am înțeles?! Dar mai are vreo importanță ?

Liftul trecu prin dreptul etajului. În cabină doi cheflii cîntau de inimă albastră.

...Și pe urmă ne-am plimbat cu mașina, toți trei: eu, tăcerea și ea. Era atît de bine și mirosea a liliac sălbatic. A fost o dragoste adevărată. Unde am mai citit eu fraza asta? Hm, cum? Numai Lizbeth crede în dragoste, pentru că are 13 ani?! Nu, și tu ai crezut. Sau poate numai eu am crezut. Am crezut că și tu crezi. Nu, n-ai să mă convingi. Are foarte multă importanță! Hai să fim poeți...

Undeva curgea apa la o cișmea. Apoi din nou liniște.

Uneori se cam plictisea cu mine. Ar fi vrut o viață veselă. Distracții. Toalete... 1 + 1 = 2... Nu-i așa, Ingrid? Era o fată sănătoasă și profund realistă. N-are nici o vină. Nu i-am oferit nimic. Și doar aș fi putut! Eram bogat. Cecul lui Mc. Kallup și milioanele de dolari aur! Prostii! Mă rog, fata te-a prevenit: „Ce-ai spune dacă ai afla mîine că mă căsătoresc cu altul?“ Și eu ce-am răspuns? Nu-mi amintesc. Și acum ce spui?

Nimic, stăteam pe scară și ascultam.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XLII

Marea bătălie. Maimuțele evadează. Foc asupra inamicului.

În timp ce eu rosteam ultima replică a shakespearianei drame: „Un băiat iubea o fată", în celălalt capăt al orașului se juca ultimul act al unei piese mult mai moderne.

Locul dramei: grădina zoologică. Personaje: polițiști, maimuțe. Spectatori: toate celelalte animale prezente.

Acțiunea a început pe la miezul nopții, cînd unul dintre polițiști a observat o mișcare suspectă în cușca cimpanzeilor. Îndreptînd reflectorul în direcția respectivă, descoperi că în partea de sus a rețelei de sîrmă fusese practicată o deschizătură destul de mare, pe unde începuseră să iasă maimuțele. Imediat se dădu alarma. Prima măsură a fost aceea de a se pune în funcțiune furtunurile cu apă. Dar maimuțele, în loc să se întoarcă în cușcă, se împrăștiară care încotro. Reieși astfel, o dată mai mult, că maimuțelor nu le place apa. Atunci începu atacul cu bombe lacrimogene, cu care prilej se stabili că nu le plac nici bombele lacrimogene. Între timp se descoperi că cineva reușise să deschidă și gardurile împrejmuitoare ale terenurilor pe care se aflau cazați gibonii, urangutanii, gorilele și alte specii de maimuțe antropoide.

Sub efectul luminii reflectoarelor, al exploziilor și al împușcăturilor, toate animalele se treziră și se iscă un zgomot infernal. Leii răgeau înspăimîntător, tigrii se izbeau furioși de gratiile cuștilor, panterele executau salturi nemaipomenite. Toate animalele revendicau egalitatea în drepturi cu maimuțele, cărora cineva le dăduse drumul din cuști. Vacarmul la rîndul său grăbi goana maimuțelor, care reușiră să evadeze în număr foarte mare. Atunci comisarul-șef luă hotărîrea supremă. Cu glasul gîtuit de emoție, comandă:

— Foc asupra inamicului! Foc în plin! Foc!

Se dezlănțui o canonadă nemaipomenită. Mitraliere, puști-mitraliere, tot felul de arme automate deschiseră un foc nimicitor asupra

Scanned with OKEN Scanner

bietelor animale fără apărare. Zeci de maimuțe căzură, spre gloria poliției. Dar ce putea totuși face un detașament de poliție împotriva cîtorva sute de antropoide înnebunite de spaimă? O parte dintre animale angajară o luptă corp la corp cu poliția, care, în această împrejurare, nu prea dădu dovadă de condiție fizică (lucru care a fost ulterior consemnat într-un raport strict secret). Dar cele mai multe săriră gardul parcului și se împrăștiară în oraș.

...Cînd la fața locului sosiră toate rezervele poliției, precum și cîteva unități ale infanteriei marine, totul se terminase. Parcul zoologic oferea un spectacol dintre cele mai tragice. De o parte și de alta a gratiilor, cele două partide spumegau de furie: poliția înfrîntă și regii junglelor din Africa, India și America de Sud. Cît despre maimuțe, n-a fost găsită nici una în viață.

A doua zi presa puse la curent opinia publică cu cele întîmplate. Comisarul-șef, care scăpase ca prin minune ascunzîndu-se în cușca hienelor, declarase că în ciuda marilor pierderi înregistrate de o parte și de alta, principalul fusese realizat: maimuța-gangster fusese ucisă. Populația să păstreze cel mai desăvîrșit calm și să semnaleze imediat organelor în drept apariția oricărei maimuțe evadate, care va fi readusă în cușca ce îi este destinată. Comisarul arătă că orice tăinuire de maimuță va fi considerată ca act de complicitate la crimă și se va pedepsi conform legii.

Dar declarația comisarului, departe de a-i liniști pe cititorii ziarelor, stîrni confuzie și panică. Mulți începură să-și facă provizii de alimente, socotind iminentă declararea stării de asediu. Cu un gangster tot se mai înțelege poliția, dar cu o maimuță... Era lucru știut: aceste ființe erau adepte fără rezerve ale politicii de pe poziții de forță.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XLIII

Foamete la castel. Devorarea crocodililor. Haos și dezorganizare. Bursa alimentară. Se fură! Marele marș al inaniției.

Crocodilii deveniseră grozav de neliniștiți. În castelul lui mister Peerycroogsliesnakgoward Tymm se petrecea ceva ce li se părea cu totul de neînțeles. Încă zece crocodili fuseseră împușcați și transportați într-o direcție necunoscută. Ori, contractul fusese cu totul altfel. Ei, crocodilii, trebuiau să se înfrupte din cei din castel, în nici un caz invers.

În castel se întîmplau într-adevăr lucruri îngrozitoare. Celor peste două sute de oaspeți le era foame. În cîteva zile se terminaseră toate proviziile pînă la ultima rezervă și altele noi, nu se știa de ce, nu soseau. La început crezură că și foamea face parte din program și socotiră că este o senzație destul de interesantă, care merita să fie încercată măcar o dată în viață. Apoi începură să sune și să facă gălăgie. Servitorii mascați și surdo-muții dădeau însă din umeri și spuneau:

— Și nouă ni-i foame.

Lucrul acesta îi indigna și mai mult pe nobilii locatari. Să fie puși în aceeași situație cu servitorii! Cerură să vorbească cu directorul, cu proprietarul, cu bucătarul, cu magazinerul, cu oricine ar fi putut să le dea măcar o felie de pîine cu unt. Dar însuși mister Tymm ajunsese o umbră. Foamea ar mai fi îndurat-o el, dar ideea că buna lui stafie, apărută după 15 ani de așteptare, îl părăsise, i se părea de neconceput. Noapte de noapte se plimba singur prin cele mai singuratice turnuri, în speranța că va întîlni stafia și-i va cere o audiență. Dar în zadar. Stafia se volatilizase, lăsîndu-l în cea mai mare mizerie materială și morală, ceea ce mister Tymm socotea a fi o mare nedreptate. Ce putea să le spună oaspeților care nu voiau să știe de nimic?! Tuturor le era foame. Și ce foame! O foame cumplită, răscolitoare, înnebunitoare, mistuitoare... Începuseră să mănînce săpun, pastă de dinți. Unii încercară să se mai potolească mestecînd căptușeala de piele a ușilor! Își mîncară servietele, curelele de ceas, șireturile de la pantofi. Servitorii își mîncară mănușile de piele albă. Totul se ducea de rîpă! La un moment dat, cuiva îi veni ideea strălucită cu crocodilii. În cîteva

zile fură exterminați cu toții pînă la ultima lacrimă. Apoi, în afară de cei ce deveniseră melancolici și nu-și mai părăseau paturile, toți ceilalți se adunau în sala de olfactură, implorîndu-l pe maestrul Mortimer să reproducă mirosurile cele mai sugestive. Ore în șir se îmbătau cu mirosuri de friptură și ciorbă, murături și ouă răscoapte. Un timp mai rezistară cu mirosul de pesmeți. Se terminară însă și mirosurile comestibile. Atunci maestrul le oferi mirosurile ideilor abstracte. Dar nimeni nu era dispus să inhaleze filozofie.

Într-o noapte, neștiut de nimeni, sculptorul se furișă în atelier și mîncă fără remușcare bustul lui mister Tymm, făcut din brînză de Olanda. Acum regreta amarnic că nu-i făcuse o statuie ecvestră.

Haosul și debandada își dădeau mîna cu indisciplina și lipsa de respect. Servitorii surdo-muți deveniră insolenți. Începuseră prin a se adresa cu un „Bună dimineața, domnule. Nădăjduiesc că ați dormit bine", ca apoi nici măcar să nu mai răspundă la salut. Într-o dimineață, subreta doamnei Starsbrook îi spuse de la obraz: „coțofano". Atîta sinceritate din partea unei subrete era intolerabilă. Unde va ajunge societatea dacă se va continua în felul acesta?

Străjerii în armuri nu mai păzeau nimic. Erau atît de slăbiți, că nu se mai simțeau în stare să tîrîie o armură de cîteva zeci de kilograme. Și pe urmă nici nu mai voiau. Locatarii începură să circule liberi prin castel, pe unde pofteau. Pe toate culoarele avea loc o adevărată bursă alimentară. Domni nebărbieriți și doamne nepudrate, purtînd costume desperecheate, lipsite de orice eleganță, se tîrguiau cu o zgîrcenie îndîrjită:

— Dau un borcan de cremă de față pe o sticlă de briantină.

— Nu crezi că ceri prea mult, cucoană? — rîse strîmb un bărbat care sta rezemat de ușă cu mîinile în buzunar.

— Pardon! Crema mea are vitamine — protestă doamna, ai cărei obraji duceau lipsă de acest articol și de altele.

— O fi avînd vitamine, dar briantina are mai multe calorii. Dau jum'ate de sticlă și hai să batem laba!

Un domn știrb oferea obiecte de bachelită.

— Dacă le fierbeți bine, obțineți o supă delicioasă, vă asigur. Le dau ieftin.

— Ce vrei pe ele? — se interesă un tînăr cu o figură dubioasă.

— Un tablou în ulei 4 x 4.

— E-n regulă! Dă-le-ncoa' — și întinse mîna să le ia.

Scanned with OKEN Scanner

— Uşor, pezevenghiule! Nu merge aşa! Întîi dă tabloul. Pe urmă ai să-mi vîri pe gît cine ştie ce acvaforte apoasă, cu care n-am ce face...

Tînărul dădu din umeri. La el în cameră n-avea decît un basorelief de bronz.

Cel mai la preţ însă erau lumînările. Cine avea un sfert de lumînare putea obţine pe el cîţiva bureţi de baie şi o coajă de pepene uscată.

Cînd se vîndu, se cumpără şi se schimbă tot ce mai putea fi mîncat, ros, mestecat, supt, mistuit, înghiţit, băut într-un fel sau altul, începură furturile. Întîi se fură o pereche de papuci. Apoi, două perechi. Apoi, toate perechile. Cineva se specializase în acest domeniu. Se şoptea că ar fi vorba de Amadeus Stafford King, creatorul impersonalismului.

În curînd, în castel nu mai puteau fi găsite decît obiecte de piatră, fier călit şi sîrmă ghimpată. Restul, cu resturi cu tot, luase drumul cel mai fără de întoarcere.

Şi cine ştie dacă în cele din urmă n-ar fi început să bîntuie şi canibalismul, dacă cuiva — nimeni nu ştie cui — nu i-ar fi venit inimaginabila, incomensurabila, imemorabila idee genială: să părăsească locaşul acesta al foametei apocaliptice. Şi cum pază nu mai era, uşi încuiate nu mai erau, crocodili nu mai erau, nimic nu mai era, reuşiră să treacă peste şanţul cu cafea cu lapte pe care, gustînd-o, constatară că e apa cea mai obişnuită din lume, atît doar că probabil data şi ea, ca şi şanţul cu care fusese adusă din Anglia, tot din evul mediu.

Şi aşa, cîteva zeci de oameni — cea mai mare parte zăcea în stare de inconştienţă în castel — alcătuind o coloană ce merita văzută, executară marele marş al inaniţiei.

Hrănindu-se cu rădăcini, iarbă şi ghindă, ajunseră pe şosea unde, oprind circulaţia, fură transportaţi în oraş.

Aşa află poliţia unde dispăruseră toate personalităţile marcante ale cercurilor financiare.

Aşa află poliţia unde urmau să fie transportate cu elicopterul toate alimentele jefuite de fraţii Smith.

Aşa află poliţia că celor trei existenţe ale lui Meb i se mai adăuga una: existenţa — dacă se poate spune aşa — de stafie.

Numai mister Tymm nu află nimic din toate acestea. Retras în turnul cel mai părăsit, părăsit în turnul cel mai retras, aştepta, ca o ultimă nădejde, întoarcerea fantomei.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul XLIV

Sinclair operează. Frămîntări. Morga veterinară. Instrucţiunile excelenţei sale. Trei condiţii. O invitaţie la senatorul Irving Tanker.

Sinclair ieşi din sala de operaţie leoarcă de transpiraţie. Intervenţia chirurgicală durase aproape patru ore.

Îşi scoase mănuşile şi-şi dezlegă masca de tifon. În timp ce se spăla pe mîini, privirea îi căzu în oglindă şi-şi văzu cu mirare chipul obosit şi îmbătrînit. „E ciudat — se gîndi el — cum descoperi, cu totul întîmplător, trecerea anilor."

Sora îi întinse prosopul. Faţa ei iradia de admiraţie şi respect pentru eminentul om de ştiinţă.

— Mama fetiţei ar vrea să vă mulţumească...

Profesorul n-o înţelese din prima clipă. Apoi se scuză:

— Roag-o să mă ierte. Am s-o primesc altă dată... — şi o porni spre cabinetul său.

Fetiţa suferise un şoc nervos în urma căruia îşi pierduse memoria. Fratele ei mai mare împreună cu cîţiva colegi o închiseseră într-un beci cu şobolani, aşa cum văzuseră într-un film de groază la televizor. Profesorul reuşise să-i restabilească circuitul nervos blocat. Mulţumirile erau oricum premature. E drept că bolnava, revenindu-şi din narcoză, îşi recunoscuse mama. Dar viitorul va arăta dacă vindecarea era completă.

În biroul său, Sinclair se aşeză în fotoliu şi-şi aprinse o ţigară.

Da, era într-adevăr foarte obosit. Să fie însă efortul fizic care-l istovise?! Sinclair trebui să admită că resimţea mult mai mult o oboseală de altă natură.

Era un caracter ponderat. Părerile sale despre viaţă se orînduiseră de multă vreme şi părea că nimeni şi nimic nu le va mai putea zdruncina sau schimba. Nu-l preocupa decît activitatea sa ştiinţifică. În laborator şi în sala de operaţii se simţea ca un cosmonaut în cabina sa, singur faţă în faţă cu universul. Legătura cu Pămîntul însă nu funcţiona. Cinematograful şi teatrul nu le frecventa niciodată. Nu avea nici radio, nici televizor.

Scanned with OKEN Scanner

Ziarele le citea foarte rar și în toate articolele — așa cum unii descoperă greșeli gramaticale — el descoperea simptomele unor stări psiho-patologice.

În clipele de răgaz se adîncea în lectura clasicilor elini și latini. Plutarh, Lucrețiu, Platon, Aristotel, Homer erau pentru el culmi ale gîndirii umane după care nu s-a mai spus nimic nou pe lume.

Sinclair se cunoștea foarte bine și era convins că trecuse de vîrsta emoțiilor. Și totuși...

Ecoul evenimentelor din ultima vreme reușise să străbată atît prin zidul gros al clinicii, cît și pe acela invizibil cu care se înconjurase, în decursul anilor, el personal. Urmărise cu deosebită emoție și grijă misterioasele întîmplări a căror explicație n-o cunoștea nimeni mai bine decît el.

Citind în ziare declarația comisarului șef, că maimuța-gangster fusese împușcată, resimți un dublu sentiment, de înfrîngere și totodată de eliberare. Un glonte pusese punct experienței sale, ce luase proporții nebănuite. Acum înțelegea cîtă dreptate avusese Hillman cînd îi spunea că omul de știință nu este un ucenic vrăjitor. Savantul nu are dreptul să declanșeze un mecanism fără să știe încotro îl va duce, fără a avea mijloacele să-l oprească. Experiențele iresponsabile au costat prea mult umanitatea și n-au servit cîtuși de puțin științei. În conștiința lui Sinclair se aprinse o dispută vie între pasiune și responsabilitate. Nu putea să-și domine amărăciunea pentru distrugerea operei sale. Și totodată o întrebare îl chinuia cu insistență: la ce a servit? Rezultatele deveniseră publice... Era într-adevăr undeva o eroare, dar Sinclair nu găsea un răspuns mulțumitor.

Simțea nevoia să stea cu cineva de vorbă. Dar cu cine? Un singur om ar fi înțeles întreaga complexitate a acestei probleme. Un om care-l avertizase: Hillman. El refuzase discuția. Dar Richard nu-l mai putea ajuta acum...

Profesorul aprinse lumina. Întunericul îl apăsa și simțea nevoia să se smulgă din toropeală. Simțea nevoia să acționeze. „Tîrziu" — clătină el din cap cu amărăciune. „Trebuia să acționez din prima clipă cînd a dispărut Meb." Și-a acordat cu prea multă ușurință amînări. Spera că Meb se va întoarce. Cînd descoperise că Meb preluase comanda prin radio a roboților săi și că centrala moletronică elabora diagnostice... financiare, o spaimă fără margini îl paralizase. Apoi Meb devenise „independent" și întrerupsese legătura cu clinica.

Scanned with OKEN Scanner

Şi acum totul se sfîrşise.

Dar dacă poliţia se înşeală? Dacă Meb trăieşte?

Inima lui Sinclair începu să bată mai repede. Poate că nu e totul pierdut! Îi venea greu să accepte ideea că opera sa se năruie definitiv. Şi dacă trăieşte cu adevărat, înseamnă că noi pericole pîndesc în umbră?

— Trebuie să acţionez! — spuse profesorul cu voce tare. Trebuie...

Întîi îi răsări în minte figura lui Fountain. Dar o alungă cu dezgust. Se îmbrăcă şi ieşi din birou...

O jumătate de oră mai tîrziu şedea în faţa comisarului şef al poliţiei din New York. În puţine cuvinte, Sinclair explică tot ce ştia, tot ce acum trebuia să afle toată lumea.

Comisarul şef îl privea cu ochii holbaţi. Cu toate eforturile pe care le depunea, nu reuşea să-şi compună o figură indiferentă. Nu ştia ce să facă: să-l implore să ajute poliţia în greaua ei misiune, sau să dea ordin să fie arestat? Involuntar îşi aruncă privirea spre soneria de pe birou.

Sinclair înţelese.

— Pentru *asta* este timp oricînd. Însă comisarul Bludy poate să confirme că l-am pus în curent din primul moment cu adevărul. N-am fost crezut. Acum e prea tîrziu. Trebuie să acţionăm. Trebuie să ştiu dacă Meb a fost împuşcat sau trăieşte. Conduceţi-mă imediat la morga veterinară. Dacă trăieşte...

Sinclair nu-şi termină fraza şi comisarul şef nu putu să-şi dea seama dacă profesorul dorea sau nu acest lucru.

Neştiind ce să întreprindă, îi veni deodată ideea salvatoare. Cazul acesta depăşea cu mult competenţa sa: „Trebuie să raportez mai sus. Ministrul! Ministrul trebuie să ştie tot, ministrul să răspundă". N-avea nici o poftă să se joace cu opinia publică.

Îşi ceru scuze pentru cîteva clipe şi trecînd într-o încăpere alăturată, comunică la telefon ministrului cele aflate. Cît timp vorbise, la capătul celălalt al firului domnise o tăcere profundă. Comisarul şef se şi întreba dacă nu cumva din greşeală i se dăduse legătura cu cimitirul. Apoi...

Se reîntoarse în birou şi-l invită surescitat pe Sinclair:

— Să mergem, domnule profesor. Să mergem la morgă. Imediat. Trebuie...

— Mai bine să mergem. Ştiu eu ce trebuie — i-o tăie rece profesorul.

Comisarul şef îl întovărăşi pe Sinclair la locul unde fuseseră depuse corpurile neînsufleţite ale maimuţelor împuşcate.

În urechi îi răsunau şi acum strigătele ministrului: „Imbecilul! Să facă declaraţii presei, radioului şi televiziunii că animalul a fost găsit. Înţelegi?! Indiferent! A fost găsit! Scandalul trebuie muşamalizat. Altfel, la alegerile care se apropie te-ai curăţat şi tu, porc de cîine ce eşti, domnule comisar şef! De cîte ori ţi-am spus că trebuie să-i supraveghezi pe idioţii ăştia care stau toată ziua cu nasul în eprubetele lor împuţite!"

Într-adevăr! De cîte ori nu-i spusese! Cel puţin de o mie de ori. Ministrul...

— E un cimpanzeu! — îi întrerupse gîndurile Sinclair, cerînd să-i fie grupate deoparte specimenele respective.

Erau vreo 12 animale. Sinclair se apropie de masa pe care fusese aşezat primul exemplar. Broboane de sudoare se prelingeau pe faţa profesorului. Vinele tîmplelor se umflaseră şi-i băteau ritmic, transmiţînd ecoul pulsaţiilor frenetice ale inimii sale.

La o oarecare distanţă, vreo douăzeci de oameni aşteptau cu răsuflarea tăiată rezultatul cercetărilor.

Sinclair examină cu atenţie craniul maimuţei. Căuta sub blană locul unde fusese făcută deschiderea în osul parietal.

— Nu e ăsta! — rosti el încet.

Cimpanzeul fu luat şi în locul lui adus următorul. Acelaşi joc într-o linişte grea ce mirosea a formol.

— Nici ăsta!

Vocea profesorului devenise de sticlă, transparentă, incoloră.

Rînd pe rînd, cercetă încă opt exemplare. Nici unul nu era Meb. Pe masă se afla acum al doisprezecelea. Ultimul.

Sleit de puteri, Sinclair se aşeză pe un scaun. Ceru o ţigară. În sfîrşit, cu un efort supraomenesc se ridică şi făcu cîţiva paşi şovăielnici spre masă. Privi maimuţa care fixa în tavan ochii sticloşi şi reci. Oare nu mai trăise o scenă asemănătoare?! O masă de operaţie, pe care fusese întins animalul acesta, sau unul identic?

Stătu îndelung aplecat asupra lui. Cînd termină, se întoarse spre cei care-i pîndeau mişcările. Nici un muşchi nu i se clinti de pe faţă. Spuse tare şi răspicat:

— Acesta nu e cimpanzeu. E o corcitură!

Cînd liniştea aceea încordată se rupse, începu o agitaţie

Scanned with OKEN Scanner

nemaipomenită. Se strigau ordine, înjurăturile se făcură din nou auzite. Toate reintrau în normal.

Profesorul se îndreptă spre ieşire. Comisarul şef făcu un semn din cap. Doi agenţi se puseră în mişcare.

...După ce din nou se întreţinu îndelung cu „excelenţa sa", comisarul şef sună:

— Aduceţi-l înăuntru.

Sinclair fu introdus. Era palid, dar îşi regăsise calmul.

— Domnule comisar şef — începu el, aş vrea să telefonez acasă să anunţ că sînt la poliţie. Ezită. Şi că nu mă mai întorc.

Comisarul şef zîmbi şi se ridică de la masă. De data aceasta reuşise să-şi compună figura necesară.

— A, scumpul meu profesor, de ce luaţi lucrurile în tragic? N-a fost emis nici un mandat de arestare împotriva dumneavoastră.

— E o formalitate...

— Dar vă asigur că nu e cazul. Nu trebuie să ne pierdem sîngele rece. Sîntem convinşi că avem în persoana dumneavoastră cel mai preţios ajutor...

— Vă stau la dispoziţie.

Comisarul şef îl privi atent. Nu mai zîmbea acum. Ochii săi mici aveau licăriri metalice.

— În primul rînd, vă invităm să ţineţi un curs la catedra de psihologie animală în faţa efectivului de elită al agenţilor şi detectivilor noştri. Va fi un curs strict secret. Trebuie, în timpul cel mai scurt, să capturăm... — comisarul şef renunţă să mai spună „maimuţa". Veţi avea astfel prilejul, ca om de ştiinţă... — glasul îi devenise dintr-o dată galeş ca al unui peţitor.

Profesorul îl întrerupse.

— Pot să plec, domnule comisar şef?

Acesta păru să nu audă.

— Şi în al doilea rînd...

— Şi în al doilea rînd?

Şeful comisarilor din New York tuşi.

— ... Să declaraţi presei că maimuţa a fost găsită...

— Să declar?!... În ce calitate? Eu nu sînt nici director de circ, nici zoolog. Ori dăm explicaţii complete, ori...

Scanned with OKEN Scanner

Comisarul şef înţelese că e ceva logic în spusele profesorului, dar nu putea recunoaşte acest lucru fără permisiunea ministrului.

— Nu, asta în nici un caz! — sublinie el energic. Dimpotrivă! Vă avertizez că...

Nările profesorului se umflară.

— În caz contrar voi fi arestat?

Comisarul şef desfăcu mîinile într-un gest de deznădejde:

— Dar, profesore, aveţi cuvîntul meu de onoare...

Rămas singur, comisarul şef raportă telefonic ministrului măsurile luate.

— Cum?! L-ai lăsat să plece aşa? — urlă ministrul.

Apoi mai zbieră cîteva minute, încît comisarul şef, galben ca ceara, trebui să ţină receptorul cu mîna-i tremurîndă la o oarecare distanţă de ureche.

Cînd totul se termină, se aşeză moale în fotoliu, întrebîndu-se dacă a înţeles bine.

Sinclair ajunsese între timp în holul mare al clădirii poliţiei. Tocmai se pregătea să coboare scara monumentală, cînd fu întîmpinat de doi domni cu fulgarine şi pălării cu boruri largi.

— Pe aici, domnule profesor! — spuse unul dintre ei, arătîndu-şi insigna de poliţist.

Profesorul se opri nedumerit.

— Bine, dar comisarul şef şi-a dat cuvîntul de onoare că...

— Vreţi să spuneţi *fostul* comisar şef. A fost destituit acum cinci minute. Ordinul l-a dat noul comisar şef.

...Cînd noului şef al poliţei i se raportă că Sinclair fusese arestat, acesta formă un număr secret pe discul telefonului direct.

— Allo! — se auzi o voce teribilă.

— Excelenţă, s-a făcut!

— Ce s-a făcut? — întrebă excelenţa.

— L-am arestat! — rosti mulţumit noul comisar şef, un bărbat voinic, care făcuse o carieră frumoasă şi avea perspective.

— Pe cine aţi arestat?

— Pe Sinclair, bineînţeles.

— Cum?! Pe Sinclair?! Dobitocule! Să-ţi dai imediat demisia.

Scanned with OKEN Scanner

Cum ți-ai permis să fii în halul ăsta de bou fără aprobarea mea? Du-te imediat și cere-i scuze. Spune-i că senatorul Irving Tanker ar fi foarte fericit dacă domnul profesor ar binevoi să-l onoreze cu vizita sa. De mine nu-i pomeni nimic. Eu sînt persoană oficială. Auzi? După aia, să-mi telefonezi. Așa! Și nu uita ce ți-am spus la început...

— Nu, n-am uitat... — se bîlbîi bărbatul cel voinic ce făcuse o carieră frumoasă și avea perspective.

— Ce n-ai uitat?

— Că sînt un dobitoc, excelență.

— Nu asta, dobitocule! Că ți-ai dat de-mi-si-a!

Cînd i se aduse la cunoștință invitația senatorului, Sinclair ridică din umeri. Pînă atunci se mai putea răzgîndi de cîteva ori. Totuși, spuse rezervat:

— Mulțumesc.

...După-amiază, la orele cinci fix, Sinclair intră în biroul senatorului Irving Tanker. Acesta îi ieși în întîmpinare cu mîna întinsă:

— Bine ați venit, domnule profesor! Am fost nerăbdător să vă cunosc.

Spre surprinderea profesorului, în cabinet mai erau cîțiva bărbați, civili și militari.

— Dați-mi voie să vi-l prezint pe mister Thorney, de la departamentul de stat, pe generalul Reek Petterson și pe colonelul Gable — șef de stat major...

— Pe dumnealor îi cunosc — spuse profesorul, cînd veni rîndul ultimilor doi.

Aceștia erau David Jonathan Fountain și Paris London.

Sinclair se străduia să înțeleagă care era rostul acestei întrevederi. Senatorul îi invită să ia loc în jurul unei mese de conferință.

Discuția se urni cu greu din loc. Senatorul ceru cîteva explicații științifice pentru care i-ar fi trebuit un creier electronic ca să le priceapă. Înaltul funcționar al departamentului de stat vorbi despre ecourile din străinătate ale ultimelor evenimente interne, iar generalul făcu unele aprecieri asupra ultimelor farfurii zburătoare apărute în presa americană. Șeful de stat major își privea ceasul cu încăpățînare și tăcea. Se vedea cît de colo că era ofițer de carieră și nu se pricepea la conversație. În cele din urmă, senatorul tuși, își drese glasul și se adresă lui Sinclair:

— Dragă profesore — începu el, de parcă mergea desculț pe coji de nucă. Te-am chemat de fapt aici pentru o chestiune de cea mai mare importanță. O problemă de stat...

Privirile tuturor erau ațintite asupra lui Sinclair.

— Un grup de oameni politici și militari — urmă senatorul — a analizat cu mult interes experiența pe care ai făcut-o și au hotărît să-ți creeze toate condițiile ca să poți să-ți desfășori, de aici înainte, lucrările pe scară largă.

Sinclair simți o emoție neobișnuită. Era oare posibil să reînceapă experiența în condiții noi? Senatorul consultă o hîrtie ce-o avea în față.

— Vom aloca un buget special.

Sinclair plutea undeva sus, între cerul al nouălea și mansarda celestă. Îngăimă:

— Nici nu știți cît sînt de...

— Lasă asta, profesore. Senatorul era mulțumit de reacția profesorului. Spune-mi mai bine... Uite, colonelul Gable — i-l arătă cu degetul — e nerăbdător să afle cîte exemplare ai putea să-i livrezi pe lună?

— Cum, cîte exemplare? Ce fel de exemplare? Nu înțeleg...

Sinclair începea să piardă din înălțime, coborînd pe scara de serviciu.

— Și totuși, e foarte limpede!

Cel care intervenise era vechea cunoștință a profesorului, colonelul Fountain.

— Vom completa efectivele noastre destinate războiului în junglă cu contingente de cimpanzei, cărora dumneata le vei aplica grefa electronică. Cred că înțelegi ce misiune nobilă și patriotică îți revine! Gîndește-te cîți fii ai Americii vor fi cruțați de moarte sigură, dacă în locul lor vor lupta maimuțele dumitale, mult mai apte să reziste și condițiilor naturale din zona tropicală... Regimentele de cimpanzei, regimentele „Sinclair" se vor acoperi de glorie pe cîmpurile de luptă.

Palid, Sinclair se ridică în picioare. Ajunsese iar pe pămînt, pe pămîntul Statelor Unite.

— Nu știu dacă v-ați gîndit bine, domnilor, înainte de a-mi face această propunere. În glasul lui vibra o notă ironică. Presupunînd că v-aș crea o astfel de armată, situația comandamentului suprem ar fi de-a dreptul precară. O asemenea maimuță genială, cu gradul de soldat și cu capacitatea unui general, n-ar putea servi sub ordinele dumneavoastră. Ar

Scanned with OKEN Scanner

trebui alese exemplarele cele mai reuşite care să înlocuiască pe strategii statelor majore ale armatei...

Generalul şi colonelul schimbară între ei o privire rapidă şi plină de înţeles. Senatorul spuse:

– Hm, va trebui să ne consultăm şi cu aliaţii noştri... N-am vrea să jignim susceptibilitatea comandamentului englez şi francez, punîndu-i să lupte alături de o armată care să le fie superioară...

Funcţionarul departamentului de stat încuviinţă şi el.

– Mda, ofiţerii englezi şi francezi sînt de o susceptibilitate învechită.

Sinclair se înclină, arătînd că se retrage. Senatorul îl conduse pînă la uşă. Apoi se întoarse şi-i aruncă o privire furioasă lui Fountain. Paris London rosti cu o voce albă:

– V-am avertizat la timp, domnule colonel, că profesorul a semnat protestul celor 500 de savanţi împotriva experienţelor atomice...

În clipa aceea geamul ce dădea în stradă se făcu ţăndări, şi în cameră îşi făcu apariţia un cimpanzeu. Se opri şi-şi trecu repede ochii de la unul la altul. Ofiţerii luară poziţia de drepţi, iar senatorul Irving Tanker se înclină. Maimuţa le întoarse ireverenţios spatele, după care, făcînd un salt, se instală în scaunul din capul mesei. Senatorul, civilii şi militarii, încremeniţi în picioare, zîmbeau şters, neştiind ce să facă. Funcţionarul departamentului, diplomat cu multă experienţă, rosti ceremonios:

– Luaţi loc, domnilor, conferinţa continuă ...

Capitolul XLV

Sinclair la el acasă. „Dragoste de viață.“ Cînd mîna nu tremură. Conferință de presă. Meb = M.E.B. Cine e de vină?

În biroul său de acasă, Sinclair se plimba fără încetare. Obosit, încerca să se așeze în fotoliu, dar nu-și găsea locul și reîncepea să se plimbe în lungul și-n latul camerei. Se opri în fața bibliotecii. Luă o carte și citi absent pe cotor „Heine. Versuri“. O puse la loc, între Jack London și Walt Whitman. Jack London... Ce mult e de cînd îl citise! Îi reveneau în minte scene din „Dragostea de viață“. Un om și-un lup, pe o imensă pustietate de zăpadă. Da, omul a învins... Omul. Dar ce e omul? Secole de gîndire științifică și filozofică s-au străduit să-l definească. Desigur, există definiții unanim acceptate. Sînt ele oare complete? Firește, se vor mai putea spune multe despre om. Definițiile sînt improprii prin caracterul lor static. Iar omul e ceva viu. Omul se schimbă mereu.

Fără să știe cum, Sinclair își aminti de una din ultimele operații pe care le făcuse. Era o tumoare malignă care determinase o paralizie progresivă. Trebuie luptat împotriva cancerului. Prin toate mijloacele. Asta e misiunea medicului, a omului de știință.

Ușa se deschise încet și menajera intră cu o ceașcă de cafea.

— Iar am vărsat caimacul! Îmi tremură mîinile... — se scuză ea, așezînd tava pe birou.

Sinclair îi mulțumi și, după ce menajera ieși, luă ceașca de pe farfurioară. „Oare și mie îmi tremură mîinile?!“ — se întrebă el privind cu atenție ceașca. Apoi o puse din nou pe masă, fără să bea. Ridică receptorul, formă un număr și spuse:

— Aici profesor doctor Cyrus Sinclair. Am o importantă comunicare de adus la cunoștința opiniei publice.

Dădu cîteva explicații sumare și primi un răspuns care părea să-l satisfacă. Înainte de a așeza din nou receptorul în furcă își mai privi o dată mîna: „Nu, nu tremură“.

Scanned with OKEN Scanner

Cîteva ore mai tîrziu, trustul de presă și televiziune făcu cunoscut că fusese organizată o importantă conferință de presă în legătură cu cazul „Mike Simth" și maimuța-gangster. Opinia publică cerea lămuriri și lucrurile nu mai puteau fi mușamalizate.

Conferința de presă se ținu a doua zi în cel mai mare amfiteatru din New York. Sutele de ziariști umpluseră sala pînă la refuz.

În clipa în care intră Sinclair, se așternu o tăcere grea. Toți îl priveau țintă, așteptînd să audă senzaționalele revelații.

Începu calm, sigur de el, fiind chiar uneori puțin retoric.

— Am trăit cu toții, în ultimul timp, evenimente care ne-au zguduit cu forța unui curent electric. În multe sectoare, ca să-mi continui comparația, au sărit siguranțele: la bursă, în cercurile de afaceri, într-o serie de alte cercuri ale societății noastre. Cine este vinovatul? Ziarele au vorbit pe larg despre asta, cu toate că sînt încă departe de a înțelege problema. În orice caz, vinovatul aparent e Meb. Un nume ciudat, nu-i așa? Sinclair zîmbi enigmatic. De fapt, nu e un nume, ci trei inițiale: M.E.B., adică Monkey — Electronic-Brain[1].

Da, stimați ascultători, ați avut de-a face cu o maimuță cu creier electronic. Dar să analizăm faptul metodic. Mulți dintre dumneavoastră mă cunosc ca neurolog. Puțini însă știu că de cîțiva ani mă preocupă în cel mai înalt grad cibernetica. În ultimul timp m-am dedicat studiului comparativ al sistemelor nervoase și schemelor electronice. Un asemenea studiu mi se părea foarte util și pentru neurologie și pentru electronică. Poate că lucrările ar fi rămas în faza de studiu dacă un prieten de-al meu, inginer electronist, n-ar fi reușit să construiască o mașină de calcul de dimensiuni miniaturale.

Nu știu dacă termenul de moletronică vă spune ceva?! Specialiștilor însă le spune mult. Este vorba de cea mai recentă ramură a electronicii care se ocupă cu realizarea unor semiconductori de dimensiuni microscopice.

Inginerul... — glasul lui Sinclair se frînse o clipă — al cărui nume îl voi trece sub tăcere — adevărata știință detestă publicitatea — mi-a construit, așadar, o mașină logică de dimensiunile unei cutii de chibrituri, avînd o memorie extrem de vastă realizată cu rețele microscopice.

1 Monkey — Electronic-Brain = Maimuță — creier electronic. (n.a.)

Memoria a fost realizată pe principiul îmbogățirii, urmînd ca în special pe baza recepționării vorbirii, a imaginilor, a textelor citite — creierul electronic fiind construit pe principiul traducerii directe — cantitatea de material informativ să sporească continuu.

Mi-am propus să stabilesc în laborator care va fi rezultatul acționării unei asemenea mașini electronice cu ajutorul curenților electrici din țesutul viu. De aceea, am extirpat cimpanzeului o porțiune din creier, fără să-i primejduiesc funcțiile vitale, și i-am introdus mașina moletronică. În felul acesta, o parte din excitanții exteriori lucrau asupra mașinii, îmbogățindu-i memoria, iar parte din comenzile motoare de acțiune au fost preluate de mașină. I-am introdus maimuței și un sistem de vorbire comandat de mașină, pentru a putea studia mai ușor fenomenele ce se petrec în noul creier al maimuței.

Profesorul făcu o pauză. În sală ziariștii notau febril, minifoanele înregistrau, flash-urile izbucneau fără încetare, aparatele de filmat bîzîiau continuu.

Sinclair reîncepu să vorbească:

— Am prevăzut multe din cele ce s-ar putea întîmpla. Un singur lucru n-am prevăzut: cele ce s-au întîmplat. Iertat să-mi fie, domnilor gazetari, dar adevărul este următorul: întîmplarea a făcut ca în camera lui Meb să fie uitat un ziar. Meb l-a avut sub ochi. Și primele impresii care s-au înregistrat în memoria sa au fost situațiile de la bursă și relatările, cu lux de amănunte, ale unor crime și jafuri. Mai concret: amplul reportaj cu explicații tehnice a ultimei spargeri făptuite de gangsterul Mike Smith. Rezultatul? Meb comite o spargere în seiful clinicii după sistemul Smith, și cu banii luați joacă la bursă.

Restul a decurs cu precizie matematică. Analizînd cu ușurință numeroșii factori economico-financiari, a găsit soluțiile optime care au făcut dintr-o maimuță obișnuită cel mai mare financiar. Din păcate, memoria lui Meb s-a programat cu noțiuni pe care le-a cules dintr-un singur mediu social și, ca rezultat, maimuța nu s-a mai putut desprinde de acest mediu, singurul cu care avea acum un limbaj comun.

Meb a mers atît de departe în acest sens, încît a răpit numeroși reprezentanți ai high-life-ului nostru și i-a transportat în castelul lui mister Tymm. Cred că aceștia vor fi îngăduitori pentru că, după cît se pare, nu s-au simțit cîtuși de puțin deplasați în evul mediu.

Și acum, cu voia dumneavoastră, voi încheia. Nu înainte însă de a

Scanned with OKEN Scanner

vă mărturisi ceea ce mă frămîntă. Mă întreb, şi nu pot să-mi răspund: să fiu eu adevăratul vinovat?

Desigur, trebuia să fiu mai prudent. Să-mi iau toate măsurile. Dar dacă aş reduce toată problema la asta, ar fi prea simplu. Drept să spun, nu ştiu...

Ca om de ştiinţă aveam dreptul să fac această experienţă. Dar după cît se vede, ştiinţa nu e un lucru în sine. Mai există şi alţi factori şi poate acolo să fie răspunsul la această întrebare.

Sinclair salută publicul şi se îndreptă spre uşa laterală.

De-abia închise Sinclair uşa că în sală se petrecu ceva de nedescris. Cele cîteva sute de ziarişti săriră de pe locurile lor, de parcă cineva strigase „foc" şi încercară timp de multe minute să iasă cîte 20-30 pe aceeaşi uşă. După ce se striviră îndeajuns, se năpustiră la cele cîteva cabine telefonice pe care le distruseră, înainte ca cineva să fi izbutit măcar să le folosească. Cu toate acestea, peste o oră, 63 de ziare apărură în ediţii speciale anunţînd cu titlul pe două pagini: „Meb, magnatul numărul unu al Americii — un cimpanzeu!", „Tripla existenţă a lui Meb: magnat, gangster şi cimpanzeu".

Capitolul XLVI

Într-o dimineaţă de septembrie. El e! Sinclair nu poate să doarmă. O problemă personală şi secretă. Un colocviu original.

Era o dimineaţă rece de septembrie. Vîntul alerga grăbit pe stradă, îmbrîncind trecătorii, intrîndu-le pe sub pardesie şi haine sub pretextul de a se încălzi şi el o clipă, după care o lua la goană mai departe, mai departe...

Dar nu numai vîntul era grăbit în dimineaţa aceasta de septembrie. Nenumărate maşini se îndreptau în aceeaşi direcţie. De la o vreme se alcătuise un asemenea şir, încît, din pricina încetinelii cu care se

Scanned with OKEN Scanner

deplasau, mai mulți dintre cei ce se aflau în automobile săriră afară și-și continuară drumul pe jos. Dar și mersul pe jos se dovedi în curînd o problemă de nerezolvat. Trotuarele deveneau din ce în ce mai înțesate. Fiecare pieton încerca cum putea să-și facă loc cu coatele, sperînd să ajungă cît mai repede la șosea, unde avea posibilitatea s-o ia la fugă peste cîmp. Dar, odată ajunși aici, constatară cu amărăciune că nu se mai poate înainta nici măcar un pas. Erau acolo tot felul de oameni: înalți, scunzi, grași și slabi, cu păr vîlvoi și pleșuvi, bîlbîiți și peltici, tineri și bătrîni. Cei mai mulți erau bărbați. Dar toți păreau a fi oameni mai înstăriți, judecînd după îmbrăcăminte, după mașinile din care coborîseră și după multe altele. O agitație surdă stăpînea această adunare bizară, de neînțeles. Toți așteptau ceva. Toți priveau spre un anume punct, ridicîndu-se mereu pe vîrfuri, pentru a vedea mai bine. Toți fuseseră prinși în cîmpul de forță al acestei psihoze.

Deodată un freamăt trecu peste mulțime, pornind din față și transmițîndu-se pînă departe, în ultimele rînduri. Iar de acolo, din ultimele rînduri, asemeni unui val ce se izbește de un dig, se întoarse înapoi, pînă-n rîndurile din față. Toți rosteau același lucru. Aceleași cuvinte electrizante: „El e! El e!"

Și, într-adevăr, *el* era.

În aceeași dimineață rece de septembrie, profesorul Sinclair sări din pat după o noapte de nesomn. Ziua de ieri fusese plină de frămîntări și emoții: demersul său pe lîngă poliție, arestarea și apoi eliberarea cu scuze, vizita la senatorul Irving Tanker și, în cele din urmă, conferința de presă care stîrnise senzație... Era prea mult pentru un singur om, fie el și profesor neurolog, deci un om obișnuit să aibă de-a face cu nervii.

Schimbase aseară doar cîteva cuvinte cu bătrîna și grijulia menajeră, după care se retrase în camera sa, scoase telefonul din priză și încercă să doarmă. Din păcate nu izbuti și se chinui răsucindu-se cînd pe o parte, cînd pe alta. Auzise, rînd pe rînd, bătăile ceasului din sufragerie, care măsura imposibil trecerea densă și opacă a timpului. De-abia răsunaseră cele șapte bătăi ale ceasului, cînd profesorul distinse un sunet nou: un zumzăit înăbușit, care părea să vină din pereți. Sinclair își spuse că, desigur, îi vîjîie capul din cauza oboselii. Deschise ochii și-i plimbă în tavan. Din arabescurile tavanului părea să se cearnă acel susur înfundat care creștea într-una. Acum zgomotul crescuse îndeajuns ca Sinclair să-și poată da

Scanned with OKEN Scanner

seama că era ceva ce venea de afară.

Cum zgomotul mai sus pomenit creştea, şi cum nu mai rămăsese nici o îndoială asupra naturii lui, Sinclair sări din pat şi se apropie de fereastră. Ceea ce văzu îl făcu să înlemnească. Dinspre oraş se îndrepta încoace o mare mulţime de oameni. Pe feţele crispate se citea o expresie de îndîrjire care nu prevestea nimic bun. Veneau în rînduri strînse, cu pardesiele descheiate, agitînd pălăriile, poşetele, umbrelele.

Sinclair simţi cum i se taie picioarele. Un gînd puse stăpînire pe el:

— Vin să mă linşeze!

Se îmbrăcă în grabă şi, cotrobăind într-un sertar, scoase de acolo o cutiuţă. Îi privi cu o ciudată fixitate căpăcelul pe care era imprimat un cap de mort. Apoi puse cutiuţa în buzunar şi se hotărî să aştepte desfăşurarea evenimentelor.

Între timp mulţimea ajunsese aproape de tot. Acum deschidea porţile gardului împrejmuitor, invadă curtea şi se opri lîngă zidul casei. De aici încolo nu mai putea înainta nicăieri. Mişcarea încetă şi se făcu linişte. Cel care era în dreptul soneriei, un bărbat cu o barbă neagră, sună prelung. Bătrîna menajeră deschise ferestruica uşii de intrare. Cînd văzu cele ce se petrec afară, dădu s-o închidă speriată. Dar era prea tîrziu. Bărbatul cu barba neagră proptise umbrela în deschizătură şi se adresă menajerei:

— Preabună femeie, anunţă-l pe profesorul Sinclair că a venit domnul Barnet Clifton — şi adăugă confidenţial: „Testing House Corporation".

Menajera întrebă:

— Ce-aveţi cu domnul profesor?

— Am o problemă personală şi secretă.

— Ba, pardon! — sări un pîntecos cu monoclu de lîngă el. Anunţă-l pe profesor că-l aşteaptă mister Bramble Romgan — şi adăugă, la rîndul lui: „Diana Stockings and comp". Am cu el o problemă personală şi secretă.

— Ia mai slăbeşte-o! — se auzi o voce de bas indignată. Auziţi, domnilor! Dumnealui şi dumnealui au probleme personale şi secrete! Ha, dar problemele noastre, cum vă închipuiţi? Nu sînt personale şi secrete?!

— Aşa e! — zbierară cei dezavantajaţi din punct de vedere al distanţei faţă de uşă. Toţi avem probleme personale şi secrete! Să ne primească pe toţi.

Scanned with OKEN Scanner

— Da! Să ne primească pe toți! — strigă unul căruia îi era indiferent dacă vor mai fi primiți, în afară de el, și ceilalți.

Menajera bîlbîi:

— Domnul profesor nu-i acasă. Asta e! Domnul profesor doarme. Asta e!

Începu un vacarm îngrozitor. Toți cereau să vorbească cu profesorul. Dar, ciudat, mulțimea nu părea ostilă. Dimpotrivă. Pe chipurile tuturos se putea descifra o mare speranță.

Sinclair ieși afară pe terasă. Mulțimea amuți, și un murmur înăbușit se făcu auzit.

— El e! El e!

— Ce doriți, domnilor? — întrebă profesorul.

Din mii de piepturi izbucniră aceleași cuvinte rugătoare:

— Primiți-mă pe mine! Am o chestiune personală și secretă.

Sinclair dădu nedumerit din cap.

— Cum să vă primesc pe toți?

— Păi, nu-i primiți pe toți! Primiți-mă pe mine! — strigară toți.

— Nu merge — spuse Sinclair. Nu primesc pe nimeni. Am suspendat consultațiile pe timp nelimitat.

— Plătesc cinci sute de dolari. Primiți-mă! se rugă cel cu barbă neagră.

Acesta fu semnalul. Pîntecosul cu monoclu strigă:

— O mie de dolari!

Oferta fu supralicitată. Se auzi:

— Două mii!... Două mii cinci sute!... Trei mii!...

Ofertele creșteau mereu, atingînd cifre astronomice. Sinclair făcu un semn cu mîna să oprească. Se făcu o clipă liniște. Profesorul întrebă:

— Dar, de fapt, ce vreți? Ce vreți de la mine?

Și atunci se auzi o voce ascuțită de femeie (totdeauna femeile sînt cele ce nu pot să-și țină gura):

— Vrem creier electronic!

Mulțimea fu din nou răscolită de o furtună interioară. Fiecare dintre asaltanți nutrise vaga bănuială că și ceilalți merg într-acolo în același scop, dar fiecare spera că-i o simplă coincidență. Ce, era imposibil? Se văzuseră lucruri mai ciudate pe lume. Acum însă, cînd cineva rostise cu voce tare dorința aceasta „personală și secretă", toți începură să strige:

— Vrem cre-ier e-lec-tro-nic! Cre-ier e-lec-tro-nic! Cre-ier

Scanned with OKEN Scanner

e-lec-tro-nic!

Sinclair ceru din nou să se facă liniște:

– Sînteți nebuni, domnilor! Ceea ce-mi cereți e o absurditate!

Începură vociferări, exclamații:

– Sîntem oameni de afaceri! Avem nevoie de creiere electronice!

– Nu plecăm de aici pînă nu ne programați pentru operație!

Văzînd că situația devenea destul de serioasă, Sinclair recurse la o stratagemă.

– Nu pot să vă fac o asemenea operație. Grefa aceasta se poate face numai pe creiere de maimuță!

Dar nimic nu-i putea convinge.

– Se poate și pe creierele noastre! Trebuie să ne operezi!

De undeva țîșni o voce singulară, plîngăreață:

– Pe mine nici nu mă lasă nevasta în casă, dacă vin fără creierul cel nou! Toată viața am tras mîța de coadă. Însuși mister Morgan mi-a spus că am dat paisprezece falimente pentru că n-am cap.

Văzînd că n-are încotro, Sinclair spuse:

– Bine. Duceți-vă acum la casele voastre. Prezentați-vă de mîine la clinică, unde veți fi înscriși cu toții. Apoi veți fi operați prin tragere la sorți.

Soluția li se păru echitabilă. Un „ura" plin de entuziasm se rostogoli pînă departe, făcînd să vibreze toate geamurile casei.

– Ura! Trăiască Sinclair! Ura!

Apoi, timp de vreo oră, asaltanții se luptară să-și găsească mașinile ca să poată părăsi locul.

...Așa cum am aflat mai tîrziu, promisiunea lui Sinclair o realizase Paris London, și mister Archibald Perkins încasase o mulțime de dolari. Toți cei înscriși fură „operați". Operația era extrem de ușoară și nu dura mai mult de cinci minute. Pacientul era adormit și trezit imediat, fără să i se facă nimic altceva. Dar efectul era magnific. Pacientul se simțea dintr-o dată cu mult mai inteligent decît fusese cu cinci minute înainte. De atunci, în cercurile de afaceri ale Americii circulă mulți businessmani care afirmă că sînt geniali. Cei cărora nu le merg afacerile chiar atît de bine se consolează cu ideea că grefa nu prinde perfect decît pe creier de maimuță.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XLVII

Atenție, maimuțe! Și Meb? Două destine la o ceașcă de cafea. Hillman. Sîntem aici.

Nu. Nu fusese Meb cel care pătrunsese în sala de conferințe a senatorului Irving Tanker. Era o maimuță ca oricare alta. Una din numeroasele maimuțe care scăpaseră cu viață de la măcel și acum rătăceau pe drumurile Americii. De fiecare dată se credea că fusese descoperit Meb, dar faptul nu se lăsa confirmat în nici un fel. Totuși, cei întreprinzători sperau. Una din maimuțe nimeri la Hollywood și „Warner Bross" semnă cu ea un contract pentru o nouă ediție a filmului clasic „King-Kong". Un fabricant de mobile angajă un cîrd întreg de maimuțe, care reprezenta o mînă de lucru foarte ieftină. Spera să-l găsească și pe Meb, ca să-l poată concedia pe contabilul-șef, care lucra prost. În cîteva orașe se deschiseseră expoziții de pictură cu operele talentatelor antropoide, foarte dotate pentru pictura abstractă.

Dar Meb nu se arăta nicăieri. Părea să fi dispărut fără urmă...

Ședeam într-un mic cofee shop[1] și-mi încălzeam mîinile, pe ceașca de cafea fierbinte. Priveam distrat afară în stradă, cînd, fără să vreau, am tresărit. Pe trotuar pășea fără grabă un bărbat înalt, cărunt și cu ochelari fumurii. Se sprijinea într-un baston, cu toate că se ținea drept. Da. Era profesorul Sinclair. Fără să mă gîndesc prea mult, am alergat pe stradă și l-am oprit.

— Domnule profesor, Vă rog să mă iertați. Sînteți grăbit?

— Grăbit? Nu, nu sînt grăbit... Dimpotrivă. Am tot timpul...

I-am spus că sînt un vechi pacient al său și că mi-ar face o mare cinste dacă ar lua o cafea cu mine.

— Dacă mă mai recunoști, înseamnă că ai memorie bună — zîmbi profesorul.

1 Cafenea. (n.a.)

Ne-am așezat. Un timp am păstrat o tăcere stingherită. Sinclair se juca cu șervețelul de hîrtie. Înfipsese în el o scobitoare și părea că închipuise o pînză de corabie. Cine știe pe ce întinderi albastre îi navigau gîndurile! Deodată mi-am adus aminte de ceva, am scos din portvizit o fotografie uzată și i-am întins-o. Profesorul o cercetă și mă privi peste măsură de mirat. Era fotografia lui Robertson, care rămăsese la mine. Pe puntea vasului, trei personaje: căpitanul, profesorul și, între ei, Meb.

Am început prin a-i vorbi despre întîmplările celui care într-o zi se prezentase la el în trista calitate de smintit.

Mă ascultă cu atenție dînd uneori din cap, alteori strîngînd imperceptibil buzele.

Cînd, la un moment dat, povestindu-i despre castelul lui mister Tymm, am ajuns la întîlnirea mea cu Meb, profesorul păru emoționat. Mă rugă să-i repet de cîteva ori întreaga discuție. În cele din urmă exclamă:

— Asta e! Acum înțeleg. E limpede ca lumina zilei. Calculul unor cifre astronomice a depășit în cele din urmă capacitatea minusculei mașini. În creierul electronic al lui Meb s-au dereglat cîteva circuite. Geniul electronic a murit. A rămas maimuța.

Apoi, la rîndul său, Sinclair îmi povesti despre Paris London, despre colonelul Fountain și multe altele pe care, la vremea cînd se petrecuseră, nu aveam de unde să le cunosc.

Cînd sfîrși, se lăsă din nou liniștea. Am întrerupt-o eu:

— Și Hillman?

Pe fața profesorului trecu un reflex dureros.

— Richard? Trăiește. E internat în clinică. În noaptea în care Meb a săvîrșit spargerea, era rîndul lui să-l vegheze. Meb l-a lovit și Richard a căpătat o leziune fatală. Nu mai este conștient. Am încercat totul... Sinclair clătină din cap. Poate, odată și odată, știința îl va salva...

Apoi trecurăm la alte subiecte. Anotimpul ploios era foarte neplăcut. Se anunțase că va ninge anul acesta.

La despărțire, Sinclair îmi strînse mîna.

— Sper să ne mai întîlnim. Îmi plac oamenii curajoși. Și adăugă, după o pauză: Și mie îmi trebuie curaj.

Sinclair o porni pe stradă, fără grabă, sprijinit în baston. În mersul său se simțea totuși o anumită siguranță.

Pe cer norii se destrămau ici și colo. Soarele palid alerga de la o fereastră la alta. Nu știu de ce, îmi venea să-i fac semn cu mîna:

Scanned with OKEN Scanner

— Sîntem aici bătrîne! Nici o grijă!

Capitolul XLVIII

Tipologia și cinetica mîinilor. N-am de lucru și-mi vizitez vechiul patron. Mister X s-a retras din afaceri.

Mîinile au fizionomia și mimica lor. Mîinile au elocvența lor. Mîinile subliniază idei sau exprimă sensuri pe care vorbele nu le pot întotdeauna comunica. Mîinile *vorbesc* atunci cînd proprietarul lor tace. Mîinile pot ascunde. Mîinile pot trăda. Mîinile pot fi romantice sau prozaice, sensibile sau brutale, cinice sau încrezătoare.

Poate, cîndva, Academia va elabora un studiu amplu asupra tipologiei și cineticii mîinii. N-ar fi lipsit de interes. Cea mai vastă secțiune a unui asemenea studiu ar fi, desigur, cinetica. Ea ar interesa în primul rînd pe cerșetori. De aici ar afla, pe temeiul unei argumentări științifice, că o mînă întinsă este mai convingătoare decît orice litanie. Litania poate fi bănuită de melodramatism, de teatralism. Gestul e la obiect. Sincer și direct.

S-ar putea de asemeni consemna că predicatorii țin mîinile împreunate pentru a-și aminti în orice clipă minunea divină prin care omului i-a fost hărăzit, la stînga și la dreapta, același număr de degete.

Tinerii ariviști care vînează o situație solidă țin mîna dreaptă în dreptul inimii, ori de cîte ori sînt în preajma îngerului cu aripi de gîscă, dar cu o zestre substanțială. Funcționarii fără situații stabile țin o mînă în buzunarul de la haină, cu degetul mare afară. Magistrații, profesorii, anchetatorii țin o mînă la spate: s-ar putea crede că acolo țin ei ascunse dreptatea, adevărul și libertatea.

Există în America o categorie numeroasă de mîini ce se poartă înfipte pînă la cot în buzunar. Sînt mîini bătătorite, ostenite. Aceste mîini

Scanned with OKEN Scanner

încap ușor în buzunare. Buzunarele sînt goale și mîinile știu bine acest lucru. Din cînd în cînd, o mînă se repede afară ca să bată la o ușă sau la un ghișeu. O senzație de speranță o furnică și pe cealaltă. Poate-și va putea părăsi azilul acesta întunecos, deprimant. Dar mîna a revenit în buzunarul gol și s-a agățat jenată de un fir de ață din căptușeală, într-un gest de scuză. Cealaltă mînă a înțeles și au pornit amîndouă mai departe, nutrind zadarnica speranță de a părăsi cîndva buzunarul.

...La toate aceste lucruri mă gîndeam plimbîndu-mă cu mîinile în buzunare. Tot mai des îmi întîrziau mîinile în buzunare, ca într-o cîrciumă unde intri ca să te încălzești și rămîi pentru că nu mai știi minte de ce-ai intrat.

Cîteva zile după ultimele evenimente — la care neparticipînd direct, le-am reconstituit după ziare și informații întîmplătoare — am făcut o vizită la Agenția de reclame a conservelor de vită „Sweat Cow". Am fost primit ca un adevărat erou. Un erou necunoscut. Casierul abia dacă-mi aruncă o privire. Nu i-am luat-o în nume de rău. Tocmai număra un teanc voluminos de sutare. Își văzu liniștit de treabă, ca un om de treabă ce era. Am cerut să vorbesc cu directorul.

— Pe cine să anunț? — mă întrebă un funcționar.

— Un prieten, un prieten intim.

Am fost poftit în birou. Mister Blacknight mă primi cu un zîmbet lăbărțat pe față ca o omletă. Cînd mă văzu, omleta se slei.

— Vă salut, domnule director... — am început eu.

— Nu era nevoie — termină el.

— Aș vrea să știu dacă-mi puteți da ceva de lucru. În scrisoarea pe care ați binevoit să mi-o lăsați la casier îmi spuneați că de îndată ce lucrurile se vor aranja o să mă reprimiți.

— A fost o confuzie.

— Tocmai. Acum confuzia a fost lămurită și e clar că n-am nici un amestec în toată povestea aceea.

— Nu m-ai înțeles. A fost o confuzie scrisoarea. N-avea nici un sens să-ți fac asemenea promisiuni, de vreme ce nu erai persoana în cauză.

— Și atunci?

— Și atunci, ca să nu zici totuși că sînt un om neînțelegător, îți urez mult noroc în viață. Și dacă douăzeci de dolari îți sînt de folos... Scoase din portofel o bancnotă și mi-o întinse.

Am luat-o și am privit-o atent în lumină. Era bună. Am apucat un

Scanned with OKEN Scanner

toc de pe serviciul de birou al directorului și am scris pe bancnotă: „Donați de mine pentru monumentul funerar al domnului Stonehead Blacknight". Am semnat și i-am întins-o:

— A fost totuși o confuzie.

Directorul o privi o clipă, după care începu să zbiere, ca scos din minți:

— Ieși afară, pungașule!

M-am înclinat respectuos:

— Eroare. Permiteți-mi să vă atrag atenția că mă confundați pentru a doua oară. Dacă eram pungaș, m-ați fi reangajat imediat. Dar așa... Dați-mi voie să vă salut.

Am părăsit deci agenția căreia îi făcusem cîndva atîta reclamă și am început să colind prin oraș în căutare de dolari. După multă osteneală am reușit să găsesc unul, pierdut de careva într-o stație de metrou. Altceva n-am mai găsit. Și nici de lucru.

Mi se oferi la un moment dat ceva tot în branșa mea. Trebuia să merg pe catalige, purtînd pe spate și în față cîte o pancartă pe care scria:

Eleganți, curați, voioși!
Nu umblați fără galoși:
albi sau negri-n orice ton
vă livrează „Hamilton".

Totuși n-am acceptat-o. Nu voiam să urc dintr-o dată atît de sus.

Ce-aș mai putea să adaug? Încetul cu încetul, senzația stîrnită în jurul afacerii STAR și-a pierdut din intensitate. Acum, tuturor, cele petrecute li se păreau nespus de firești și pueril de simple. Simple ca oul lui Columb. Nu este oare meleagul descoperit de Columb țara tuturor posibilităților? Chiar și a celor imposibile? Mă gîndesc la bătrînul și încercatul navigator și-mi vine să zîmbesc. După atîtea veacuri, eu am redescoperit America...

...Oamenii sperau tot mai rar să-l întîlnească pe fabulosul *Mister X*. Doar cînd vizitau grădina zoologică se opreau îndelung în dreptul cuștilor cu cimpanzei. Apoi aruncau portocale sau banane animalelor din cușcă, care le primeau cu strigăte de mulțumire. O singură maimuță ședea

Scanned with OKEN Scanner

apatică și nu se bătea pentru fructe. Ținea capul culcat pe umăr, aproape orizontal, ceea ce îi dădea un aer de meditație melancolică. Îngrijitorul explica celor curioși că exemplarul fusese pesemne rănit de vreun sălbatic cînd îl vînaseră în junglă. Sau poate vreun glonte al poliției se rătăcise în umărul său cu ocazia recentelor evenimente. Odată, cineva îi aruncase într-o doară un cent de aramă și, spre mirarea tuturor, maimuța îl culese de pe jos, manifestînd o puternică bucurie. Îl încercă în dinți, după care țopăi, dîndu-se tumba și scoțînd strigăte scurte și guturale.

Am stat și eu și am privit acest exemplar ciudat care, în rest, nu se deosebea cu nimic de celelalte animale. L-am privit cu certitudinea că nu mă înșel: strălucitul businessman, cel care ruinase pe cei mai iscusiți cavaleri ai bursei, se retrăsese din afaceri.

Am băgat mîna în buzunar. În fund, între cîteva bilete vechi de metrou și fire de tutun scuturat, am descoperit ultimul meu bănuț de aramă. L-am luat și i l-am aruncat lui Meb. Apoi, cu mîinile în buzunare, mi-am văzut de drum. Am ieșit agale în stradă și m-am pierdut în mulțimea de Mike Smith-i...

Scanned with OKEN Scanner

UN POST SCRIPTUM
care s-a lăsat așteptat

Scriitorii de literatură de anticipație își imaginează cele mai fantastice lucruri. Foarte mulți, de exemplu, și-au imaginat în cărțile lor planeta Marte. Eu mi-am imaginat America. Pentru mine, America exista numai în imaginația mea. E drept, învățasem cîte ceva despre ea la școală. Dar și acum am serioase îndoieli despre multe lucruri învățate la școală...

Și totuși, după treizeci de ani de la prima ediție a acestei cărți, am descoperit și eu America! Ce-i drept, e drept, America există. Și, culmea! există exact așa cum mi-am imaginat-o eu: cu zgîrie-nori la New York, cu Statuia Libertății, cu magazine de toate felurile, cu foarte mulți negri și foarte mulți albi, care sînt foarte ușor de deosebit unii de alții, deși ei trăiesc acolo foarte bine fără nici o deosebire unii de alții.

În ce privește subiectul acestei cărți, el este — desigur că v-ați dat singuri seama — doar un „scenariu". Despre diferite întîmplări petrecute în America s-au scris și alte scenarii. Un astfel de scenariu, care a suscitat mult interes, a fost cel intitulat de autori „Raportul comisiei Warren". Vă asigur că era scris cu multă fantezie, dar, din păcate, nu avea în el nimic comic. Dimpotrivă. Oricum, el dovedea că ipoteza mea că în Statele Unite există F.B.I.-ul, C.I.A.-ul, poliție, miliardari și mafioți, era exactă.

Ce aș putea spune acum, după trei decenii de la prima apariție a acestui roman? Cine vrea să știe cum arată exact America, să se urce în avion și să plece neapărat acolo. „Oul lui Columb" nu este decît expresia dorinței unui scriitor de a oferi cititorilor săi prilejul unui divertisment construit după legile suspansului.

Un amănunt: la trei ani după apariția acestei cărți, ziarele americane relatau, cu lux de amănunte, o întîmplare neobișnuită. Într-o noapte, un individ aflat la volanul unei mașini, fusese somat de poliție să oprească. În loc să dea curs cererii legale, individul a apăsat pe accelerator și a dispărut în noapte. A fost o urmărire „ca-n filme". Toată poliția a fost pusă în alertă. În cele din urmă, mașina urmărită a fost obligată să oprească. A doua zi, fotografia „infractorului" a apărut în toate ziarele americane și, ulterior, în cele din Europa. Era un cimpanzeu!

Ce-și poate dori mai mult un scriitor de literatură de anticipație? Și, la urma urmei, poate era chiar MEB? Nimeni n-a dovedit, deocamdată, contrariul.

Autorul

Scanned with OKEN Scanner

Cuprins

CAPITOLUL I. Nu cred să ne cunoaștem de undeva. Cîteva considerații despre viteză. O pană de cauciuc. Fac cunoștință cu doi băieți simpatici 3

CAPITOLUL II. Arestat. Prima discuție mondenă. O mică formalitate. Și o mică neînțelegere 7

CAPITOLUL III. Sînt hemofilic. Medicul legist. Cartonașele găurite. Un foc de pistol și părerea robotului. Cibernetica și pechinezii 11

CAPITOLUL IV. Impresii inedite. Ziarele se ocupă de mine. A doua discuție. Cîteva revelații instructive 15

CAPITOLUL V. Atitudinea lui Sam mă îngrijorează. Un telefon de la mister Butler. Eliberat provizoriu. Îmi iau rămas bun 19

CAPITOLUL VI. Din nou în mașină. Un prieten adevărat îți dă întotdeauna o veste bună. Jimmy știe să țină un secret 23

CAPITOLUL VII. Acasă. Un reporter care doarme chinuit. Ce vrea să știe publicul despre mine. Încep să mă gîndesc. Visez un dinte de lapte 25

CAPITOLUL VIII. Raționamente. Avantaje și dezavantaje. Faptele au cuvîntul. Iau o hotărîre. Crah la bursa din New York 29

CAPITOLUL IX. Aleea 57. „Clinica neurologică prof. dr. C. Sinclair." O discuție eficace. Dincolo de zid 31

CAPITOLUL X. Vechi camarazi de arme. Un diagnostician perspicace. Trebuie să mă odihnesc. „Aut Caesar aut nihil" 34

CAPITOLUL XI. Sinclair nu e un necunoscut. Filatelia și viața de familie. Studii și decepții. America = iluzii. Richard Hillman 38

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XII. Vizita de dimineaţă. Sînt lăsat să circul. Cele trei subsoluri. O uşă întredeschisă spre o lume necunoscută 45

CAPITOLUL XIII. Un principiu fizic şi necesitatea unor anticipări. Mutul. O carieră aeriană şi una subterană. O fişă şi „service" la domiciliu 53

CAPITOLUL XIV. Cei şapte Adami. Arta şi electronica. Dans macabru şi alarmă U.K.W. Centrala moletronică de diagnostic 57

CAPITOLUL XV. Apariţia unui geniu al Bursei. Poliţia la locul crimei. Cînd baia serveşte şi la altceva. Sinclair e nebun? Fotografia pacientului arde în crematoriu 60

CAPITOLUL XVI. Rolul lui Paris London. Mesaje indescifrabile. Ipoteze, deducţii şi tot felul de teorii 65

CAPITOLUL XVII. Un client cere cafea. A pleca şi a trăi. George Washington e chemat la datorie. Inversarea rolurilor. O plimbare cu maşina şi o discuţie cu poliţia 69

CAPITOLUL XVIII. Socrate cel de ipsos. Devin volubil. Devin sentimental. Devin stupid ca un îndrăgostit 74

CAPITOLUL XIX. Am nevoie de o baie de muştar. Radioul şi presa au o idee fixă. La lucru cu metoda socratică. Apa rece limpezeşte ideile. Aşa e viaţa sau...ora 6 şi 45' la „Fancy" 77

CAPITOLUL XX. Un buchet de violete. Sirena poliţiei. Repetiţie generală cu public. Un pasager neaşteptat. Johny obţine performanţe. O carte de vizită 79

CAPITOLUL XXI. Vulturul Pleşuv. Vizitatorul avertizează. Harta operativă. Fountain se aşteaptă la neplăceri 83

CAPITOLUL XXII. Scurtă biografie pe pereţi. Of, telefonul. Scrisori, imprimate şi prospecte. Mc. Kallup mă invită la o reuniune familiară 86

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XXIII. Emoții. Scuze și pretexte. Nocturnă. Cojile de portocală și cauzalitatea 90

CAPITOLUL XXIV. Sînt așteptat. Rajendra Simson. Sînt un om fără viitor. Carnețelul de piele. Din nou sirena poliției 94

CAPITOLUL XXV. Ceai dansant. Să vedeți cum s-a întîmplat. Aproapele meu. Un formular cu efecte neașteptate. A fost o confuzie 103

CAPITOLUL XXVI. Bun de însurătoare. Scufița Roșie și lupul cel rău. Fantome la ordinea zilei. 124 de Robertsoni 108

CAPITOLUL XXVII. „Olandezul zburător". Despre supremație, tradiție și cămile. Escadra Robertson. Discuții de specialitate. Ministrul impostor. Cum se naște un club. Din nou cu buzele umflate 112

CAPITOLUL XXVIII. Plouă peste New York. Grijile colonelului Fountain. Hotel „Bestoria". Ce a văzut un policeman 121

CAPITOLUL XXIX. Trebuie să învăț un rol. Royal Building-ul și locatarii săi de la etajul 57. Un retras colecționar de artă. Estetică, filozofie și afaceri 125

CAPITOLUL XXX. Sînt urmărit. Cărți de vizită, șampanie, flori și aritmetică. Viitorul începe peste un minut 131

CAPITOLUL XXXI. Tuns, ras și spălat. În vizită. Mc. Kallup îmi face cunoștință cu liftul, familia, scriitorul, prințul și valetul. O după-amiază de neuitat. Discutăm afaceri. Falsul Mike Smith este prins, dar... O veche cunoștință 136

CAPITOLUL XXXII. Esențialul acestui capitol: vreau să nu fiu singur 149

CAPITOLUL XXXIII. Acasă la Robertson. Clubul piraților pensionari 152

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XXXIV. Fountain e bine dispus. Cheia problemei. O discuție înregistrată. O nouă ipoteză 160

CAPITOLUL XXXV. Știri senzaționale. Cămășile cafenii se poartă fără mănuși. Întîlnirea. Zbor de agrement 166

CAPITOLUL XXXVI. Un aerodrom de epocă. Tur de orizont fără orizont. Turnul și străjerul lui. O cameră cu tot confortul și alte amănunte 170

CAPITOLUL XXXVII. Evul mediu continuă. Elita dolarului la vînătoare 173

CAPITOLUL XXXVIII. Noapte de petrecere. Și Murphy este aici. Castelul lui mister Tymm. Ruletă, dans, flirt și pantofi striviți. Stafia! 178

CAPITOLUL XXXIX. Stafia=Meb. Față în față. O veste uluitoare. Criză. Mister Tymm în persoană. Templul artelor moderne 185

CAPITOLUL XL. Evadarea. Luminișul celor „40 de hoți". Prezență de spirit și un telefon la pompieri. Pînda. Urmărirea cu mașini. Înjurături în interes de serviciu 194

CAPITOLUL XLI. Ediție specială. O senzațională senzație! Cei 5 Smith și povestea lor. Ura! Pot să mă întorc acasă. Prietenul la nevoie se cunoaște. Mă însor 198

CAPITOLUL XLII. Marea bătălie. Maimuțele evadează. Foc asupra inamicului 205

CAPITOLUL XLIII. Foamete la castel. Devorarea crocodililor. Haos și dezorganizare. Bursă alimentară. Se fură! Marele marș al inaniției 207

CAPITOLUL XLIV. Sinclair operează. Frămîntări. Morga veterinară. Instrucțiunile excelenței sale. Trei condiții. O invitație la senatorul Irving Tankel 210

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL XLV. Sinclair la el acasă. „Dragoste de viață.“ Cînd mîna nu tremură. Conferință de presă. Meb = M.E.B. Cine e de vină? 219

CAPITOLUL XLVI. Într-o dimineață de septembrie. El e! Sinclair nu poate să doarmă. O problemă personală și secretă. Un colocviu original 222

CAPITOLUL XLVII. Atenție, maimuțe! Și Meb? Două destine la o ceașcă de cafea. Hillman. Sîntem aici 227

CAPITOLUL XLVIII. Tipologia și cinetica mîinilor. N-am de lucru și-mi vizitez vechiul patron. Mister X s-a retras din afaceri 229

Un post-scriptum care s-a lăsat așteptat 233

Scanned with OKEN Scanner

De același autor:

- *Băiatul cu valiza,* roman,
  Editura Tineretului;
- *Oul lui Columb,* roman, ediția I,
  Editura Tineretului;
- *Mister la -179°C,* schițe științifico-fantastice,
  Editura Tineretului;
- *Sunați de 2 ori,* povestiri,
  Editura Tineretului;
- *Duțu, Lucu și vacanța de primăvară,* roman,
  Editura Ion Creangă;
- *Ochelarii de scris povești,*
  Editura Ion Creangă;
- *Captivi în spațiul comic,* schițe umoristice,
  Editura Albatros;
- *Umor la purtător,* schițe,
  Editura Sport-Turism;
- *Duțu, Lucu și vacanța mare,* roman,
  Editura Ion Creangă;
- *Umor Expres,* schițe,
  Editura Sport-Turism;
- *Jocul continuă,* povestiri,
  Editura Ion Creangă;
- *Duțu și Lucu (alte întîmplări vesele),* povestiri,
  Editura Ion Creangă;
- *Învățați să rîdeți fără profesor,* schițe,
  Editura Albatros;
- *Subiecte de conversație,* schițe,
  Editura Albatros.

Scanned with OKEN Scanner

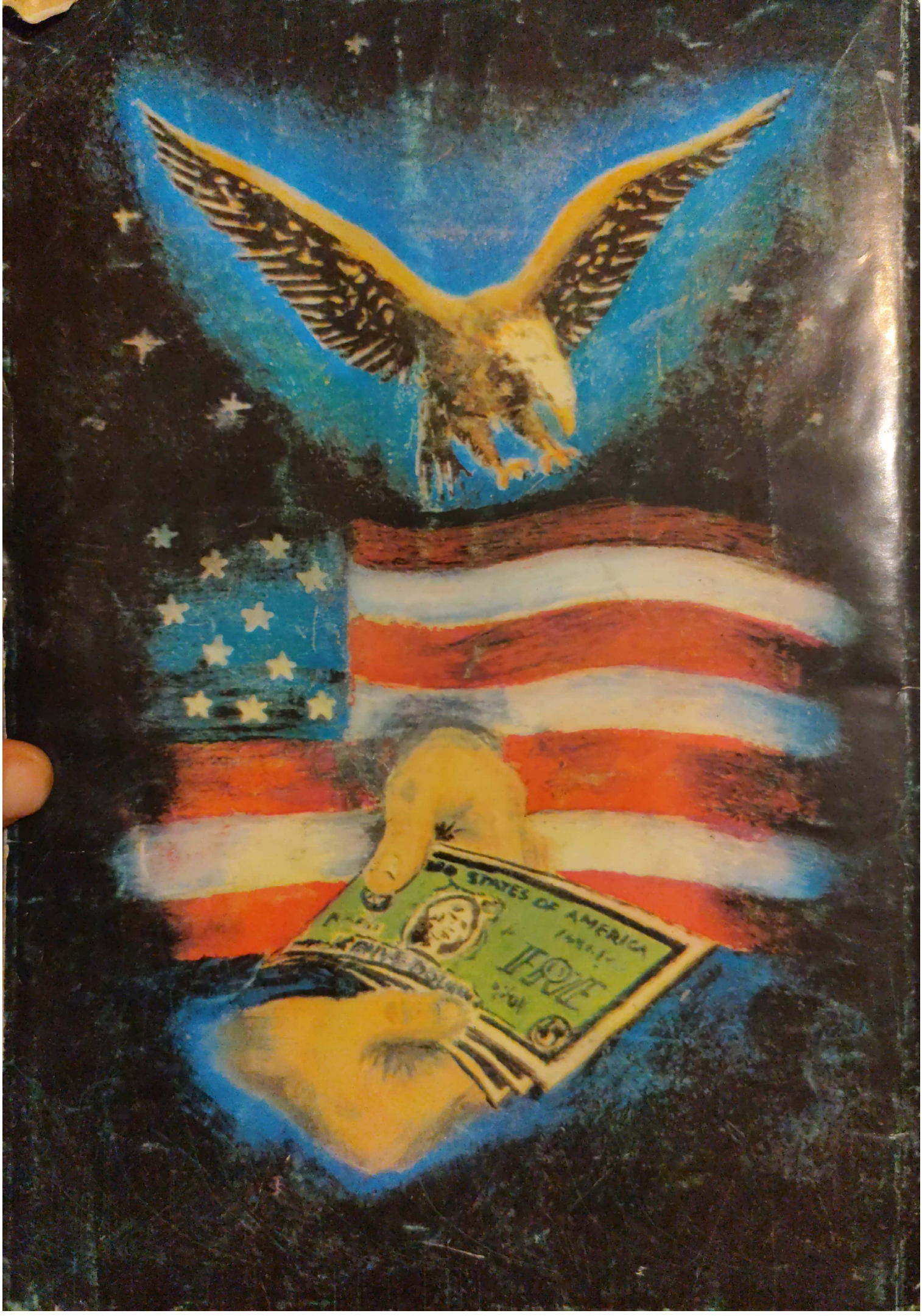

Scanned with OKEN Scanner